

Školní vzdělávací program pro základní vzdělávání

BAREVNÝ SVĚT

Verze platná od 2. 2. 2026

Praha, 2026

Obsah:

Adresa: Slavětínská 82, 190 14 Praha 9 - Klánovice

www.victoria-school.cz

IČO: 28431634

ÚVOD.....	4
1. Charakteristika školy a školního vzdělávacího programu.....	6
1.1 Stručná charakteristika školy.....	7
1.2 Obecné pojetí základního vzdělávání	8
1.3 Cíle vzdělávání v ZŠ VICTORIA SCHOOL - “Profil žáka”	9
1.4 Klíčové kompetence	10
2. Učební plán	19
2.1 Učební plán programu Barevný svět – Povinné vyučovací předměty	19
Tabulka počtu hodin učebního plánu podle oblastí a oborů a dle výuky v českém a anglickém jazyce	19
2.2 Zájmové hodiny.....	20
2.3 Poznámky k učebnímu plánu pro první stupeň.....	22
2.4 Školní družina a zájmové útvary	22
3. Učební osnovy.....	22
3.1 Učební osnovy – výstupy jednotlivých oblastí.....	22
3.2 Popis jednotlivých vyučovacích předmětů	22
3.2.1 Jazyk a jazyková komunikace.....	23
Český jazyk a literatura	23
Anglický jazyk	37
Druhý cizí jazyk / Španělský/Německý jazyk	47
3.2.2 Matematika a její aplikace	60
3.2.3 Informační a komunikační technologie	78
3.2.4 Člověk a jeho svět	94
Prvouka.....	95
Vlastivěda	100
Přírodověda	104
3.2.5 Člověk a společnost	110
Dějepis	110

Výchova k občanství	123
3.2.6 Člověk a příroda	146
Fyzika.....	147
Chemie.....	154
Přírodopis	161
Zeměpis	169
– 3.2.7 Umění a kultura.....	180
Hudební výchova.....	181
Výtvarná výchova	189
3.2.8 Člověk a svět práce	194
3.2.9 Člověk a zdraví	205
Tělesná výchova.....	206
Výchova ke zdraví	215
3.3 Průřezová témata.....	219
3.3.1 Osobnostní a sociální výchova	220
3.3.2 Výchova demokratického občana	222
3.3.3 Výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech	223
3.3.4 Multikulturní výchova	225
3.3.5 Environmentální výchova	227
3.3.6 Mediální výchova	230
3.4.1 Pravidelné školní akce jako další způsob realizace průřezových témat.....	235
3.4.2 Plánování	236
3.4.3 Vzdělávání žáků se speciálními vzdělávacími potřebami, žáků nadaných a mimořádně nadaných	236
4. Hodnocení žáků učitelem, sebehodnocení žáků a autoevaluace školy	241
4.1. Obecné zásady hodnocení.....	242

4.2. Způsob hodnocení	242
4.3. Kritéria hodnocení a klasifikace.....	246
4.4. Podklady pro hodnocení a klasifikaci	248
4.5. Neklasifikace	249
4.6. Tripartity	249
4.7. Třídní schůzky a konzultační hodiny	250
4.8. Sebehodnocení žáků	250
4.9. Autoevaluace školy	251
1. Podmínky vzdělávání.....	251
2. Průběh vzdělávání	251
3. Výsledky vzdělávání žáků	251
4. Klima školy	252
5. Spolupráce s rodiči a komunitou	252
6. Kvalita pedagogické práce	252
7. Řízení školy.....	252
8. Podpora žáků se SVP a nadaných žáků.....	252
5. Pochvaly a výchovná opatření.....	253
5.1. Pochvaly a ocenění	253
5.2. Výchovná opatření	253
6. Závěr.....	254
7. Přílohy školního vzdělávacího programu	254

Identifikační údaje

Název školy: Victoria School s. r. o., základní škola a mateřská škola

Sídlo firmy: Oplanská 2339, 190 16 Praha 9 - Újezd nad Lesy

Provozovna (adresa školy): Slavětínská 82, Klánovice Praha 9, 190 14

IČO: 28431634

Právní forma: právnická osoba

Zřizovatel: Ing. Dana Robertson, jednatelka společnosti

Kontakt: robertson@victoria-school.cz, Tel: +420 602 170 085

Kód oboru vzdělávání: 79-01-C/01

Název oboru vzdělávání: Základní škola

Název ŠVP: Barevný svět

Délka a forma vzdělávání: 9 let, denní studium

Datum platnosti od: 2. 2. 2026

Číslo jednací: VSZM /94/2026

Jméno a podpis ředitele školy: Mgr. Martin Holub

Razítko školy:

ÚVOD

Školní vzdělávací program pro základní vzdělávání (ŠVP) Victoria School „Barevný svět“ je školský dokument vytvořený v souladu s Rámcovým vzdělávacím programem pro základní vzdělávání (RVP ZV), vycházející ze zákona 561/2004 Sb., ve znění pozdějších předpisů.

Školní vzdělávací program „Barevný svět“ jednoznačně navazuje svým pojetím na RVP. Jsou zde konkrétně definované cílové kompetence a očekávané výstupy (cíle, které by měly být plněny u všech žáků, a které jsou povinni plnit všichni vyučující). ŠVP vymezuje vše, co je společné a nezbytné v povinném základním vzdělávání. Dále specifikuje úroveň klíčových kompetencí, kterou by měli žáci dosáhnout na konci školního vzdělávání a také vymezuje vzdělávací obsah, tj. očekávané výstupy a učivo. ŠVP zařazuje jako závaznou součást základního vzdělávání průřezová témata.

ŠVP „Barevný svět“ podporuje komplexní přístup k realizaci vzdělávacího obsahu, včetně možnosti jeho vhodného propojování, umožňuje volbu různých vzdělávacích postupů, odlišných metod a forem výuky ve shodě s individuálními potřebami žáků. Sebehodnocení školy (autoevaluace) je nutnou a povinnou součástí vytvořeného školního vzdělávacího programu.

ŠVP „Barevný svět“ je otevřený dokument, který bude v určitých časových etapách inovován podle měnících se potřeb společnosti, zkušenosti učitelů se ŠVP i podle měnících se potřeb a zájmů žáků.

Školní vzdělávací program schválila pedagogická rada na svém zasedání dne 2. 12. 2025 a Rada školy jej schválila dne 27. 1. 2026.

1. Charakteristika školy a školního vzdělávacího programu

Základní škola Victoria je základní školou komunitního typu. Vzdělávací koncepce stojí především na respektujícím přístupu, dobré znalosti každého žáka, jeho celostním rozvoji a úzké komunikaci s rodiči. Žáci nejsou pouhými příjemci informací, ale jsou vedeni k tomu, aby se podíleli na odhalování zákonitostí. Údiv, objevování a hlad po nových informacích jsou nejlepší motivací, kterou je nicméně potřeba systematicky rozvíjet. Velký důraz je zde kladen na vnitřní motivaci, sebepoznání a sebepřijetí, fungování v komunitě a komplexní prohlubování znalostí o světě.

Název školního vzdělávacího programu pro základní vzdělávání „**Barevný svět**“ vyjadřuje naši otevřenost ke všem osobnostem, národnostem, jazykům, názorům a zvyklostem.

Filozofie školního vzdělávacího programu a koncepce školy je založena na individuálním přístupu k žákům, na jejich osobním rozvoji, podnětům k logickému uvažování, kritickému a tvořivému myšlení. Vytváří prostor pro otevřenou komunikaci všech zúčastněných – žáky, učitele, rodiče – a zároveň vede k samostatnosti, odpovědnosti, spolupráci a respektu k okolnímu prostředí.

Za základní pilíř moderního vzdělání a především fungování ve světě pokládáme výuku angličtiny. Vysoké úrovně osvojení angličtiny je dosahováno jednak výukou některých předmětů v angličtině a volitelnými předměty (oboje viz níže). Naše škola také nabízí výjimečné množství krátkodobých výměnných pobytů v zahraničí a zároveň poskytuje prostor pro výměnné pobyty jiných zemí. Věříme, že jde o nejlepší způsob posílení uvažování evropského občana a vazeb ke svobodné Evropě. Dalším unikátním prvkem je také výuka v lese na 1. stupni.

Cílem školy je vytvořit podnětné vzdělávací prostředí, kde se žáci cítí bezpečně, nebojí se vyslovit názor, nemají strach se plést a znovu zkoušet. Komunitu, která nabízí široké spektrum činností a zážitků prohlubujících zájem o vzdělávání s jasně strukturovanými cíli.

Vzdělávání je zde flexibilní nástroj, který obsahuje poznávání spojené se zdravým vývojem každého žáka ve spokojenou a vyrovnanou bytost.

1.1 Stručná charakteristika školy

Škola nabízí kompletní základní vzdělávání (1-9 třída) s 1 třídou na ročník. S ohledem na individuální přístup k žákům a princip vzdělávání v naší škole stanovujeme maximální počet žáků ve třídě na 18. Ve výjimečných případech může být tento počet navýšen na 20.

Výuka některých předmětů v základní škole probíhá v souladu s § 13 odst. 3 zákona č. 472/2011 Sb. (školský zákon) a na základě rozhodnutí Ministerstva školství, mládeže a tělovýchovy ze dne 30. 12. 2014 v anglickém jazyce. Tuto výuku zajišťují zpravidla pedagogicky vzdělaní rodilí mluvčí nebo učitelé s úrovní angličtiny alespoň C1. Pedagogičtí pracovníci jsou pečlivě vybíráni na základě výběrového řízení.

Učebny Victoria School jsou vybaveny odpovídajícím způsobem tak, aby vzdělávání mohlo probíhat v souladu se zákonem č. 472/2011 Sb. o předškolním, základním, středním, vyšším odborném a jiném vzdělávání (školský zákon) a v souladu s hygienickými normami. V každé učebně je dostatek učebních pomůcek, velká tabule, školní lavice a židle výškově odpovídající věku žáků.

Škola disponuje vlastními učebnami. Kromě učeben jsou v prostoru školy v dostatečném množství sociální zařízení, kanceláře, knihovna, šatny a jídelna. Venkovní prostory ohraničené a bezpečnostně zajištěné.

Škola disponuje devíti kmenovými učebnami. Každá kmenová učebna má umyvadlo, interaktivní tabuli, koberec a prostor na uložení školních pomůcek jednotlivých žáků. Kromě učeben jsou v prostoru školy v dostatečném množství sociální zařízení, kanceláře, knihovna, šatny a jídelna. Venkovní prostory ohraničené a bezpečnostně zajištěné.

Ve škole máme specializované učebny: jazyková učebna, tělocvična pro 1. stupeň, IT učebna, hudební třída, plně vybavená žákovská kuchyně a pracovna na dílny

Kmenová učebna třetí třídy má rozšířenou část s kobercem, která funguje jako družina.

Žákovská kuchyň je plně vybavená pro veškeré kuchařské experimenty našich žáků.

Probíhají v ní kurzy vaření a pečení, připravujeme v ní jídlo na různé svátky a jarmarky a mnohé další aktivity.

IT vybavení

Samostatnou kapitolou je vybavení naší školy IT technologiemi. Naše škola si zakládá na začlenění moderní výpočetní techniky do výuky a do školního života vůbec. Kromě plně vybavené počítačové učebny škola disponuje interaktivními tabulemi a mobilní učebnou v podobě iPadů.

Školní dvůr a zahrada

Škola disponuje velkým školním dvorem, který mohou děti využívat o přestávkách, obědových pauzách a v družině. Na dvoře je malé fotbalové hřiště, basketbalový koš, hřiště na badminton, stůl na ping pong a malá zastřešená část s lavičkami. Součástí dvora je také zahrada, o kterou se žáci starají.

Při škole je v souladu se § 167 zákona č. 472/2011 Sb., o předškolním, základním, středním, vyšším odborném a jiném vzdělávání (školský zákon), v platném znění, zřízena od listopadu 2016 školská rada. Její činnost je formulována v § 168 školského zákona. Školská rada má 6 členů (dva volení zákonnými zástupci, dva jmenovaní zřizovatelem školy a dva volení pedagogickými pracovníky) a schází se dle potřeby, minimálně dvakrát ročně.

Komunikace s rodiči probíhá především skrze školní systém Edookit, třídní schůzky, tripartity a konzultace s rodiči dle potřeby. Další informace a fotografie aktivit školy jsou k dispozici na sociálních sítích školy a www stránkách.

1.2 Obecné pojetí základního vzdělávání

Pojetí základního vzdělávání Základní vzdělávání navazuje na předškolní vzdělávání a na výchovu v rodině. Základní vzdělávání na 1. stupni usnadňuje svým pojetím přechod žáků z

předškolního vzdělávání a rodinné péče do povinného, pravidelného a systematického vzdělávání. Je založeno na poznávání, respektování a rozvíjení individuálních potřeb, možností a zájmů každého žáka (včetně žáků se speciálními vzdělávacími potřebami, žáků nadaných a mimořádně nadaných). Vzdělávání svým činnostním a praktickým charakterem a uplatněním odpovídajících metod motivuje žáky k dalšímu učení, vede je k učební aktivitě a k poznání, že je možné hledat, objevovat, tvořit a nalézat vhodnou cestu řešení problémů. Základní vzdělávání na 2. stupni pomáhá žákům získat vědomosti, dovednosti a návyky, které jim umožní samostatné učení a utváření takových hodnot a postojů, které vedou k uvážlivému a kultivovanému chování, k zodpovědnému rozhodování a respektování práv a povinností občana našeho státu i Evropské unie. Pojetí základního vzdělávání na 2. stupni je budováno na širokém rozvoji zájmů žáků, na vyšších učebních možnostech žáků a na provázanosti vzdělávání a života školy se životem mimo školu. To umožňuje využít náročnější metody práce i nové zdroje a způsoby poznávání, zadávat komplexnější a dlouhodobější úkoly či projekty a přenášet na žáky větší odpovědnost ve vzdělávání i v organizaci života školy.

1.3 Cíle vzdělávání v ZŠ VICTORIA SCHOOL - “Profil žáka”

Základní vzdělávání má žákům pomoci utvářet a postupně rozvíjet klíčové kompetence (viz níže) a poskytnout spolehlivý základ všeobecného vzdělání orientovaného zejména na situace blízké životu a na praktické jednání. Ústředním dokumentem ZŠ Victoria School je v tomto “Profil žáka” - soupis vlastností, kterými by měl po devíti letech žák Victoria School disponovat nebo k nim směřovat.

1. **Chová se slušně a je empatický:** Ví, co je správné, dodržuje etická pravidla a snaží se jednat ohleduplně k ostatním. Dokáže se do nich vcítit a porozumět jim.
2. **Má chuť se učit.** Je zvědavý, klade otázky a hledá odpovědi.
3. **Umí řešit problémy a pracovat s chybou.** Hledá různé způsoby řešení problémů a nevzdává se. Chápe, že chyba je příležitost k učení, a nebojí se ji přiznat.
4. **Umí komunikovat v češtině i v angličtině.** Vyjadřuje se jasně, naslouchá druhým a nebojí se vystoupit před skupinou. Angličtina je pro něj běžnou součástí života a komunikace.

5. **Umí kriticky přemýšlet.** Umí si ověřovat informace, porovnávat je a tvořit si vlastní názor.
6. **Ovládá digitální technologie.** Bezpečně a smysluplně pracuje s internetem, počítačem a digitální technologií..
7. **Pomáhá ostatním a sám si umí říct o pomoc.** Chápe hodnotu spolupráce a umí pomoc nabídnout i přijmout.
8. **Je tolerantní a respektuje odlišnosti.** Váží si kulturní různorodosti a chová se k ostatním s úctou.
9. **Má zdravé sebevědomí a zná sám sebe.** Zná své silné stránky i prostor pro sebezlepšení.
10. **Dokáže pracovat samostatně i v týmu:** Přijímá zodpovědnost za své úkoly a přispívá k společné práci.
11. **Zvládá praktické dovednosti.** Umí si poradit v běžných situacích a učí se věci, které využije v životě.
12. **Má kladný vztah k přírodě.** Chápe její hodnotu a chová se k ní ohleduplně.

Výuka některých předmětů probíhá v anglickém jazyce. Od šestého ročníku vyučujeme jazyk španělský a německý.

Ve Victoria School pracujeme v atmosféře důvěry, žáci, rodiče i učitelé jsou si partnery. Vzájemně se informují, zapojují se do spolupráce, respektují se a ve svém snažení se podporují.

1.4 Klíčové kompetence

Klíčové kompetence představují souhrn vědomostí, dovedností, schopností, postojů a hodnot důležitých pro osobní rozvoj a uplatnění každého člena společnosti. Jejich výběr a pojetí vychází z hodnot obecně přijímaných ve společnosti a z obecně sdílených představ o tom, které kompetence jedince přispívají k jeho vzdělávání, spokojenému a úspěšnému životu a k posilování funkcí občanské společnosti. Smyslem a cílem vzdělávání je vybavit

všechny žáky souborem klíčových kompetencí na úrovni, která je pro ně dosažitelná, a připravit je tak na další vzdělávání a uplatnění ve společnosti. V etapě základního vzdělávání jsou za klíčové považovány: kompetence k učení:

- kompetence k učení
- kompetence k řešení problémů,
- kompetence komunikativní,
- kompetence sociální a personální,
- kompetence občanské,
- kompetence pracovní,
- kompetence digitální.

KOMPETENCE K UČENÍ

Žák	Výchovně-vzdělávací strategie a postupy	Realizační formy a metody
Vybírá a využívá pro efektivní učení vhodné způsoby, metody a strategie, plánuje, organizuje a řídí vlastní učení, projevuje ochotu věnovat se dalšímu studiu a celoživotnímu učení.	☐ Vedení žáků k zásadám správného učení ☐ Vybírání a využívání různých metod a forem učení ☐ Plánování a organizování vlastního učení ☐ Nutnosti věnování se celoživotnímu vzdělávání ☐ Uspořádání správného režimu dne ☐ Tvoření zápisu z výkladu učiva, podtrhávání podstatného	☐ Čtení s porozuměním ☐ Strukturovaný, logický a přehledně uspořádaný zápis ☐ Práce s chybou ☐ Vkládání ilustrací, znaků a grafů jako součást zápisu ☐ Myšlenkové mapy ☐ Spolupráce s odborníky
Vyhledává a třídí informace, na základě jejich pochopení, propojení a systematizace je efektivně využívá v procesu učení, tvůrčích činnostech a praktickém životě.	☐ Vyhledávání a třídění informací na podstatné a nepodstatné ☐ Seznamování s rozšiřující literaturou ☐ Rozpoznávání pravdivých a nepravdivých informací ☐ Získávání informací z různých zdrojů a schopnosti jejich kombinace, k orientaci a vyhledávání v textu	☐ Rozšiřující literatura ☐ Orientace a vyhledávání v textu ☐ Práce s denním tiskem ☐ Práce se slovníkem ☐ Internet a výukové programy ☐ Projektové vyučování
Operuje s obecně užívanými termíny, znaky a symboly, uvádí věci do souvislostí, propojuje do širších celků poznatky z různých vzdělávacích oblastí a na základě toho si vytváří komplexnější pohled na matematické, přírodní, společenské a kulturní jevy.	☐ Používání termínů, znaků a symbolů ☐ Uvádění poznatků do souvislostí ☐ Získávání komplexnějšího pohledu na věc ☐ Využívání mezipředmětových vztahů ☐ Orientace na internetu a v tištěných periodikách	☐ Návštěva divadla, kina, knihovny, galerie ☐ Poznávací zájezdy ☐ Exkurze do firem, nemocnice a dalších zařízení spojených se zaměstnáními ☐ Vycházka do přírody ☐ Referáty
Samostatně pozoruje a experimentuje, získané výsledky porovnává, kriticky posuzuje a vyvozuje z nich závěry pro využití v budoucnosti.	☐ Experimentování a samostatné pozorování ☐ Prozkoumávání různých pohledů a názorů	☐ Experimentování a samostatné pozorování ☐ Prozkoumávání různých pohledů a názorů
Poznává smysl a cíl učení, má pozitivní vztah k učení, posoudí vlastní pokrok a určí překážky či problémy bránící učení, naplánuje si, jakým způsobem by mohl své učení zdokonalit, kriticky zhodnotí výsledky svého učení a diskutuje o nich.	☐ Systematické poznávání smyslu a cíle učení ☐ Kritické zhodnocení vlastních výsledků učení ☐ Rozvíjení schopnosti k vlastní prezentaci referátu	☐ Referát a jeho prezentace

KOMPETENCE K ŘEŠENÍ PROBLÉMŮ

Žák	Výchovně-vzdělávací strategie a postupy	Realizační formy a metody
Vnímá nejrůznější problémové situace ve škole i mimo ni, rozpozná a pochopí problém, přemýšlí o nesrovnalostech a jejich příčinách, promyslí a naplánuje způsob řešení problémů a využívá k tomu vlastního úsudku a zkušeností.	☐ Rozvíjení tvořivosti žáků ☐ Formulování vhodných a správných otázek ☐ Rozpoznávání skutečné podstaty problému ☐ Získávání všeobecných znalostí o aktuálním dění	☐ Skupinová práce ☐ Diskuse problému ☐ Obhajování vlastních názorů ☐ Referáty ☐ Úvahy ☐ Rozbory literárních děl ☐ Problémové úlohy řešené kombinováním informací různých zdrojů
Vyhledá informace vhodné k řešení problému, nachází jejich shodné, podobné a odlišné znaky, využívá získané vědomosti a dovednosti k objevování různých variant řešení problémů, nenechá se odradit případným nezdarem a vytrvale hledá konečné řešení problému.	☐ Poznávání práce s různými materiály a zdroji ☐ Kombinování zdrojů informací a ověřování správnosti jejich řešení ☐ Využívání pokusu a omylu k řešení problému ☐ Nebýt lhostejný k problému ☐ Plánování úkolů a postupů řešení	☐ Práce s výukovými programy na PC ☐ Práce s internetem ☐ Využívání školní knihovny ☐ Práce s životopisy ☐ Demonstrační práce ☐ Experiment
Samostatně řeší problémy, volí vhodné způsoby řešení, užívá při řešení problémů logické, matematické a empirické postupy.	☐ Preferování samostatnosti při řešení problému ☐ Spolupracování ☐ Vytváření vlastních pracovních postupů	☐ Skupinová práce ☐ Laboratorní práce ☐ Kritické myšlení ☐ Demontážní a montážní práce, stavebnice Merkur ☐ Pozorování
Ověřuje správnost řešení problémů a osvědčené postupy aplikuje při řešení obdobných nebo nových problémových situací, sleduje vlastní pokrok při zdolávání problémů.	☐ Respektování jednotlivců ☐ Hodnocení jednotlivých úspěšných kroků žáka	☐ Výstavy prací ☐ Prezentace ☐ Portfolia ☐ Soutěže
Kriticky myslí, činí uvážlivá rozhodnutí, je schopen je obhájit, uvědomuje si zodpovědnost za svá rozhodnutí a výsledky svých činů zhodnotí.	☐ Podporování samostatnosti v myšlení ☐ Obhajování vědomostí a názorů ☐ Zhodnocení výsledků vlastní práce	☐ Prezentace a obhajoba vlastní samostatné práce ☐ Projekt

KOMPETENCE KOMUNIKATIVNÍ

Žák	Výchovně-vzdělávací strategie a postupy	Realizační formy a metody
Formuluje a vyjadřuje své myšlenky a názory v logickém sledu, vyjadřuje se výstižně, souvisle a kultivovaně v písemném i ústním projevu.	☐ Vyjádření svého názoru a postoje ☐ Argumentování a obhajování svého názoru (písemně i ústně) ☐ Vyjadřování svého názoru slušně, klidně a rozumně	☐ Dramatizace, hra ☐ Nácvik společenského chování ☐ Školní parlament ☐ Návštěvy knihovny, divadla ☐ Besedy
Naslouchá promluvám druhých lidí, porozumí jim, vhodně na ně reaguje, účinně se zapojuje do diskuse, obhajuje svůj názor a vhodně argumentuje.	☐ Naslouchání názorů ostatních a reagování na ně ☐ Rozlišování kladných a záporných hodnot reálného života ☐ Třídění svých názorů a utváření vlastní hierarchie hodnot	☐ Besedy ☐ Přednášky, rozhovory ☐ Anket ☐ Referáty
Rozumí různým typům textů a záznamů, běžně užívaných gest, zvuků a jiných informačních a komunikačních prostředků, přemýšlí o nich, reaguje na ně a tvořivě je využívá ke svému rozvoji a k aktivnímu zapojení se do společenského dění.	☐ Ovládání spisovného vyjadřování ☐ Rozvíjení jazykových dovedností ☐ Posuzování a porovnávání možností osobnostního rozvoje (věda, sport, vzdělání, kultura)	☐ Dramatizace ☐ Slohové práce na dané téma ☐ Četba ☐ Poslech
Využívá informační a komunikační prostředky a technologie pro kvalitní a účinnou komunikaci s okolním světem.	☐ Využívání různých komunikačních prostředků a z nich vybírání podstatných a pravdivých informací (CD, tisk, obrázky) ☐ Využívání poznatků z praktického života a propojování do souvislostí ☐ Probouzení zájmů žáků o jiné státy a o jejich problematiku (EU i celého světa) ☐ Sledování televizních zpráv	☐ Přednes aktualit ☐ Referáty ☐ Slohové práce ☐ Poslech CD a diskuse o nich ☐ Orientace ve schématech a grafech ☐ Internet (vyhledávání informací, e-mail) ☐ Korespondence a přátelství se zahraničními studenty
Využívá získané komunikativní dovednosti k vytváření vztahů potřebných k plnohodnotnému soužití a kvalitní spolupráci s ostatními lidmi.	☐ Respektování osobností ostatních žáků i jejich názorů ☐ Tolerování názorů jiných ☐ Spolupráce	☐ Výstavy žákovských prací (fotografie, výkresy) ☐ Komunikace v cizím jazyce v terénu ☐ Zajištění nabídnuté celoškolské aktivity (výlet, přednáška...) ☐ Skupinová práce ☐ Pobyty v zahraničí

KOMPETENCE SOCIÁLNÍ A PERSONÁLNÍ

Žák	Výchovně-vzdělávací strategie a postupy	Realizační formy a metody
Účinně spolupracuje ve skupině, podílí se společně s pedagogy na vytváření pravidel práce v týmu, na základě poznání nebo přijetí nové role v pracovní činnosti pozitivně ovlivňuje kvalitu společné práce.	☐ Vedeme žáky k asertivnímu chování k okolí ☐ Aktivní spolupráci s pedagogy ☐ Pozitivnímu přijímání zadávaných úkolů ☐ Respektování dohodnutých pravidel ve skupině	☐ Dramatizace společenských situací ☐ Sociální hry ☐ Návěstění empatického chování ☐ Skupinová práce ☐ Praktické ukázky z veřejného života ☐ Soutěže ☐ Návěstění Domova důchodců ☐ Návěstění řešení problémových situací
Podílí se na utváření příjemné atmosféry v týmu, na základě ohleduplnosti a úcty při jednání s druhými lidmi přispívá k upevňování dobrých mezilidských vztahů, v případě potřeby poskytne pomoc nebo o ni požádá.	☐ Podílení se na vytváření pravidel v týmu ☐ Rozvíjení účinné pomoci druhým ☐ Řešení problému v klidu a pohodě ☐ Dodržování pravidel diskuse	☐ Návěstění spolupráce ☐ Návěstění jednání v krizových situacích ☐ Návěstění rozhovorů a diskusí
Přispívá k diskusi v malé skupině i k debatě celé třídy, chápe potřebu efektivně spolupracovat s druhými při řešení daného úkolu, oceňuje zkušenosti druhých lidí, respektuje různá hlediska a čerpá poučení z toho, co si druhí myslí, říkají a dělají.	☐ Tolerování individuální odlišnosti ☐ Přijímání a respektování názorů jiných ☐ Zajímání se o názory a postoje ostatních lidí ☐ Odhadování svých možností (nepřečehování se, ani nepodceňování) ☐ Nebýt lhostejný k problémům jiných ☐ Vnímání potřeby ostatních ☐ Oslovování se navzájem křestními jmény	☐ Školní parlament ☐ Třídnické hodiny ☐ Prezentace svých názorů (slušně, klidně a rozumně) ☐ Pravidla ☐ Sebehodnocení
Vytváří si pozitivní představu o sobě samém, která podporuje jeho sebedůvěru a samostatný rozvoj, ovládá a řídí svoje jednání a chování tak, aby dosáhl pocitu sebeuspokojení a sebeúcty.	☐ Vcítění se do postavení jiných a jejich problémů (schopnost empatie) ☐ Ovládání svého jednání a chování ☐ Porovnávání svých schopností, rozvíjení předností a minimalizování vlastních nedostatků ☐ Uvědomování si vlastního „Já“	☐ Dramatizace ☐ Soutěže ☐ Prezentace vlastní práce ☐ Diskuse

KOMPETENCE OBČANSKÉ

Žák	Výchovně-vzdělávací strategie a postupy	Realizační formy a metody
Respektuje přesvědčení druhých lidí, váží si jejich vnitřních hodnot, je schopen vcítit se do situací ostatních lidí, odmítá útlak a hrubé zacházení, uvědomuje si povinnost se proti fyzickému i psychickému násilí.	☐ Vzájemné respektování žáků, vyučujících a provozních zaměstnanců ☐ Tolerování jednotlivých zvláštností ☐ Tolerování národnostních menšin ☐ Tolerování různých národů ☐ Asertivnímu chování ☐ Řešení problémů	☐ Dramatizace – nácvik scének k odmítání drog, alkoholu ☐ Využití životních příběhů známých osobností historie i současnosti ☐ Skupinová práce ☐ Pravidla
Chápe základní principy, na nichž spočívají zákony a společenské normy, je si vědom svých práv a povinností ve škole i mimo školu.	☐ Respektování školního řádu ☐ Respektování pravidel třídního kolektivu ☐ Dodržování morálních a mravních zásad společnosti ☐ Stanovení a respektování pravidel třídy	☐ Dramatizace (nácvik řešení konfliktních situací mezi spolužáky) ☐ Školní parlament ☐ Exkurze do poslanecké sněmovny
Rozhoduje se zodpovědně podle dané situace, poskytne dle svých možností účinnou pomoc a chová se zodpovědně v krizových situacích i v situacích ohrožujících život a zdraví člověka.	☐ Řešení problémových situací ☐ Schopnosti adekvátního reagování na dané podněty ☐ Řešení problémů s rozvahou	☐ Besedy (policie, požárníci, rychlá záchranná služba) ☐ Účast na soutěžích ☐ Beseda a nácvik první pomoci
Respektuje, chrání a ocení naše tradice a kulturní i historické dědictví, projevuje pozitivní postoj k uměleckým dílům, smysl pro kulturu a tvořivost, aktivně se zapojuje do kulturního dění a sportovních aktivit.	☐ Slavení a objasňování státních svátků, národních tradic ☐ Seznamujeme žáky s dědictvím českého národa a státními svátky ☐ Pozitivní postoj k mateřskému jazyku ☐ Vytváření a dodržování školních tradic ☐ Dodržování jazykové kultury ve všech předmětech	☐ Seznamovat žáky se státními svátky, jejich významem ve všech ročnících ☐ Návštěvy památek ☐ Návštěvy kulturních akcí ☐ Dny otevřených dveří
Chápe základní ekologické souvislosti a environmentální problémy, respektuje požadavky na kvalitní životní prostředí, rozhoduje se v zájmu podpory a ochrany zdraví a trvale udržitelného rozvoje společnosti	☐ Myšlení v globálních souvislostech ☐ Zodpovědnosti ke svému zdraví ☐ Vysvětlení rizik užívání návykových látek ☐ Dodržování hygienických zásad ☐ Tolerování handicapovaných ☐ Rozvíjení postoje poskytování pomoci potřebným ☐ Chápání ekologických souvislostí života a nutnosti ochrany životního prostředí ☐ Chápání teorie trvale udržitelného rozvoje Vytváření kladného vztahu k přírodě	☐ Besedy o zdraví ☐ Třídění odpadu ☐ Školy v přírodě ☐ Výlety ☐ Projekty, projektové dny se zapojením rodičů a přátel školy ☐ Práce s recyklovatelnými materiály ☐ Pěstování

KOMPETENCE PRACOVNÍ

Žák	Výchovně-vzdělávací strategie a postupy	Realizační formy a metody
Používá bezpečně a účinně materiály, nástroje a vybavení, dodržuje vymezená pravidla, plní povinnosti a závazky, adaptuje se na změněné nebo nové pracovní podmínky.	☐ Vytváření vlastních pracovních postupů ☐ Soustavné plnění svých povinností ☐ Dodržování bezpečnosti při práci ☐ Adaptování se na dané podmínky ☐ Zodpovědnému zvládnutí dílčích úkolů ☐ Systematizované činnosti žáků ☐ Využívání relaxační techniky	☐ Zapisování domácích úkolů, povinností ☐ Důsledná kontrola všech činností (adaptace žáků na změny) ☐ Úklid pracovního místa
Přistupuje k výsledkům pracovní činnosti nejen z hlediska kvality, funkčnosti, hospodárnosti a společenského významu, ale i z hlediska ochrany svého zdraví i zdraví druhých, ochrany životního prostředí i ochrany kulturních a společenských hodnot. Činí uvážlivá rozhodnutí o volbě dalšího vzdělávání a profesního směřování.	☐ Globální pohled na vlastní pracovní proces a na jeho výsledky ☐ Seberealizace a tím nalezení vlastního zájmu a nadání	☐ Projektové vyučování ☐ Návštěvy pracovního procesu ☐ Exkurze ☐ Besedy a diskuse ☐ Projekty k životnímu prostředí
Orientuje se v základních aktivitách potřebných k uskutečnění podnikatelského záměru a k jeho realizaci, chápe podstatu, cíl a riziko podnikání, rozvíjí své podnikatelské myšlení	☐ Plánování a vlastní realizace praktických činností	☐ Skupinová práce ☐ Projektové vyučování ☐ Plánovací kalendář

KOMPETENCE DIGITÁLNÍ

Tematický celek	Kompetence žáka	Strategie a postupy	Realizační formy
Algoritmizace a programování	Žák sestavuje postupy a programy, testuje je a opravuje chyby; používá události, opakování, podmínky, proměnné.	Projektová výuka, práce ve dvojicích, experiment, diskuse.	Scratch, Scottie Go!, Lego WeDo/Spike, robotické projekty.
Data, informace a modelování	Žák vyhledává, třídí a vizualizuje data, využívá modely k řešení problémů, vysvětluje jevy pomocí grafů a schémat.	Badatelská výuka, samostatná práce, práce ve skupině, heuristický rozhovor.	Tabulky, grafy, modely, kódování a šifrování dat, práce s databází.
Informační systémy	Žák popisuje a využívá informační systémy, rozpoznává prvky a jejich vztahy, navrhuje a spravuje evidenci dat.	Diskuse, praktické činnosti, práce na projektech.	Školní informační systém, práce s tabulkami, databázové aplikace.
Digitální technologie	Žák ovládá digitální zařízení a aplikace, spravuje soubory, rozumí počítačovým sítím, řeší běžné problémy, dodržuje pravidla bezpečnosti.	Praktická cvičení, objevování, spolupráce, práce na projektech.	PC, notebooky, tablety, cloudová úložiště, 3D tiskárna, správa souborů, instalace programů.
Člověk a společnost / digitální gramotnost	Žák dodržuje pravidla bezpečného chování online, chrání osobní údaje, rozpoznává rizika, chápe digitální identitu a mediální vlivy.	Diskuse, modelové situace, skupinová práce, dramatizace.	Kyberbezpečnostní scénáře, práce s hesly, cloudové služby, mediální výchova, sociální sítě.

Jednotlivé klíčové kompetence jsou ve ŠVP rozvíjeny v jednotlivých vzdělávacích oblastech.

2. Učební plán

2.1 Učební plán programu Barevný svět – Povinné vyučovací předměty

Tabulka počtu hodin učebního plánu podle oblastí a oborů a dle výuky v českém a anglickém jazyce

Tabulka počtu hodin učebního plánu **pro 1. stupeň** podle předmětů vyučovaných ve školním vzdělávacím programu

Předmět	I. ročník	II. ročník	III. ročník	IV. ročník	V. ročník	Celkem hodin
Český jazyk a literatura	7	7	7	7	7	35
Anglický jazyk	3	3	3	3	3	15
Matematika	5	5	4	4	4	22
Výchova demokratického občana	0	0	0	1	1	2
Informační a komunikační technologie Aj+CZ	0	0	1	1	1	3
Prvouka	2	2	2	0	0	6
Vlastivěda	0	0	0	2	2	4
Přírodověda	0	0	0	2	2	4
Hudební výchova Aj/CZ	1	1	1	1	1	5
Výtvarná výchova Aj	1	1	1	2	2	7
Tělesná výchova Aj/CZ	2	2	2	2	2	10
Pracovní činnosti	1	1	1	1	1	5
CELKEM:	22	22	22	26	26	118

Školní vzdělávací program „Barevný svět“ v souladu s §13 odst. 3 zákona č. 472/2011 Sb. (školský zákon) a na základě rozhodnutí Ministerstva školství, mládeže a tělovýchovy ze dne 13. 11. 2014 nabízí výuku některých předmětů v anglickém jazyce. V případě potřeby, je v těchto předmětech žákům poskytnuta asistence českého pedagoga. Časová dotace těchto předmětů ve všech ročnících prvního stupně je v tabulce označena AJ+CZ.

Tabulka počtu hodin učebního plánu **pro 2. stupeň** podle předmětů vyučovaných ve školním vzdělávacím programu

Předmět	VI. ročník	VII. ročník	VIII. ročník	IX. ročník	Celkem hodin
Český jazyk a literatura	4	4	5	5	18
Anglický jazyk	3	3	3	3	12
Matematika	4	4	5	5	18
Informační a komunikační technologie Aj	1	1	1	1	4
Dějepis	2	2	2	2	8
Výchova k občanství	1	1	1	1	4
Fyzika	1	1	2	2	6
Chemie	0	0	2	2	4
Přírodopis	2	2	1	1	6
Zeměpis	2	2	1	1	6
Hudební výchova Aj/Cz	1	1	1	1	4
Výtvarná výchova Aj	2	2	1	1	6
Tělesná výchova Aj	2	2	2	2	8
Výchova ke zdraví Aj	1	1	0	0	2
Pracovní činnosti Aj	1	1	1	1	4
Španělský jazyk/Německý jazyk	3/3	3/3	3/3	3/3	12
CELKEM:	30	30	31	31	122

Celková povinná časová dotace na 1. stupni dle RVP ZV je 118 hodin.

Povinná časová dotace Victoria School na 1. stupni je 118 hodin.

Celková povinná časová dotace na 2. stupni dle RVP ZV je 122 hodin.

Povinná časová dotace Victoria School na 2. stupni je 122 hodin.

Škola nemá povinnost zařadit do učebního plánu všechny zájmové hodiny. Zájmové hodiny Victoria School na 1. stupni činí obvykle 28 hodin a na 2. stupni 20 hodin.

2.2 Zájmové hodiny

Jedním z nejunikátnějších prvků ZŠ Victoria jsou zájmové hodiny. Jejím hlavním cílem je posílit osvojení angličtiny co nejdříve a v co největším rozsahu. Zájmové hodiny nejsou povinné, ale jsou doporučeny všem žákům. Mezi pravidelně nabízené hodiny patří English Club a příprava na Cambridge zkoušky. Další obvykle nabízené zájmové hodiny jsou ICT (výuka informatiky v angličtině), "the World Around Us", komunikace či kreativní psaní.

Jejich ilustrační časovou dotaci znázorňují následující tabulky pro 1. a 2. stupeň:

Zájmový předmět I. stupeň	I. ročník	II. ročník	III. ročník	IV. ročník	V. ročník	Celkem hodin
English club	5	5	3	2	2	17
ICT	0	0	2	1	1	3
Komunikace pro začátečníky	0	1	1	1	0	1
Příprava na Cambridge zkoušky	0	0	1	1	1	3
Media	0	0	0	1	1	2
TWAU	0	0	0	1	1	2
Celkem	5	6	6	7	7	28

Zájmový předmět II. stupeň	VI. ročník	VII. ročník	VIII. ročník	IX. ročník	Celkem hodin
Media	2	2	2	2	8
CW	1	1	1	1	4
Komunikace	1	1	1	1	4
Příprava na Cambridge zkoušky	1	1	1	1	4
Celkem	5	5	5	5	20

Zájmové hodiny prohlubují a upevňují základní učivo. Umožňují větší pokrok žáků, jejich realizaci a akceptují jejich osobní maximum. Jejich plány jsou rozpracovány v tematických plánech a metodikách pro jednotlivé zájmové předměty.

2.3 Poznámky k učebnímu plánu pro první stupeň

Jako cizí jazyk je na I. stupni ZŠ vyučován povinně výhradně jazyk anglický (další cizí jazyk nabízíme od šestého ročníku).

Výuka v anglickém jazyce a její personální obsazení na I. stupni se řídí povolením Pokynem ministra školství, mládeže a tělovýchovy k postupu při povolování výuky některých předmětů v cizím jazyce.

2.4 Školní družina a zájmové útvary

Žáci 1-3 třídy mají možnost navštěvovat školní družinu, žáci 4. třídy pak školní klub. Její fungování se řídí ŠVP školní družiny.

Odpolední zájmové kroužky nabízíme našim žákům v českém nebo anglickém jazyce, stejně jako odpolední školní družinu.

3. Učební osnovy

3.1 Učební osnovy – výstupy jednotlivých oblastí

Výstupy jednotlivých oblastí jsou ve školním vzdělávacím programu „Barevný svět“ v souladu s očekávanými výstupy RVP ZV rozpracovány do jednotlivých ročníků. Součástí přehledu níže jsou také klíčové kompetence a průřezová témata. Mezi průřezová témata stanovená RVP ZV patří: Osobnostní a sociální výchova (OSV), Výchova demokratického občana (VDO), Výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech (EG), Multikulturní výchova (MKV), Environmentální výchova (EVVO) a Mediální výchova (MV). O průřezových tématech je podrobněji pojednáno v kapitole 3.3.

Učební osnovy jsou pedagogy dále upravovány, plánovány v čase, a především aktualizovány v tematických plánech pro jednotlivé školní roky.

3.2 Popis jednotlivých vyučovacích předmětů

3.2.1 Jazyk a jazyková komunikace

I. STUPEŇ (36 + 15 hod) a II. STUPEŇ (18 + 12 + 12 hod)
ČESKÝ JAZYK A LITERATURA (36 a 18 hod), CIZÍ JAZYK (15 a 12 + 12 hod)

Vzdělávací oblast **Jazyk a jazyková komunikace** zaujímá ve školním vzdělávacím programu „Barevný svět“ stěžejní postavení, neboť jeho vlastním mottem je „Otevřená komunikace“. Dobré jazykové vzdělání a jazyková kultura patří k podstatným znakům všeobecné kulturnosti a vyspělosti absolventa základního vzdělávání. Jazykové vyučování vybavuje žáka takovými znalostmi a dovednostmi, které mu umožní správně vnímat různá jazyková sdělení, rozumět jim, vhodně se vyjadřovat a účinně uplatňovat a prosazovat výsledky svého poznávání.

Obsah vzdělávací oblasti Jazyk a jazyková komunikace se realizuje v oborech Český jazyk a literatura, Anglický jazyk a druhý cizí jazyk.

Český jazyk a literatura

Dovednosti získané ve výuce **Českého jazyka a literatury** jsou potřebné nejen pro kvalitní jazykové vzdělání, ale jsou důležité i pro úspěšné osvojování poznatků v dalších oblastech vzdělávání. Osvojení a užívání českého jazyka jako jazyka mateřského v jeho mluvené i písemné podobě otevírá cestu k poznání a pochopení přírodních i společenských skutečností a duchovního bohatství minulosti i dneška. Vytváří se tak předpoklady spěšnému dorozumívání s lidmi tím, že učí interpretovat jejich vyjádření a reagovat na ně, učí však také porozumět sám sobě, své roli v různých komunikačních situacích, nalézt vlastní místo mezi vrstevníky i ve společnosti. Vede k formování hodnotové orientace a k citlivému a esteticky účinnému vnímání okolního světa i sebe sama.

Charakteristika vyučovacího předmětu

1. Časové vymezení:

Předmět je realizován v 1. – 9.ročníku, v 1.ročníku až 5.ročníku 7 hodin, v 6.ročníku 4 hodiny, v 7.ročníku 4 hodiny, v 8.ročníku 5 hodin, v 9.ročníku 5 hodin týdně.

2. Vzdělávací obsah:

Hlavní okruhy:

- jazyková výchova
- komunikační a slohová výchova
- literární výchova.

Průřezová témata:

Osobnostní a sociální výchova (Rozvoj schopnosti poznávání, Kreativita, Komunikace, Kooperace a kompetice, Hodnoty, postoje, praktická etika), Výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech (Evropa a svět nás zajímá), Multikulturní výchova (Multikulturalita), Mediální výchova (Kritické čtení a vnímání mediálních sdělení, Interpretace vztahu mediálních sdělení a reality, Stavba mediálních sdělení, Vnímání autora mediálních sdělení, Fungování a vliv médií ve společnosti, Tvorba mediálního sdělení, Práce v realizačním týmu).

3. Organizace:

Výuka probíhá na 1. i 2. stupni v kmenových učebnách a je v 1. ročníku vyučována genetickou

a analyticko-syntetickou metodou.

Žáci jsou v hodinách děleni na skupiny podle situace a probíraného tématu. Využívány jsou učebnice českého jazyka a literatury, pracovní sešity, jazykové příručky a další pomůcky, většinou připravené učitelem. Jedná se především o různá cvičení, pracovní listy apod. V počítačové učebně jsou k dispozici programy zaměřené na procvičování českého jazyka. Dále je v hodinách nepravidelně využíván internet, počítače, smartphony a tablety.

Děti se učí nejdříve Komenia skript – nejprve velké tiskací písmo, od 2. pololetí se učí i vázané (psací) písmo.

Výchovné a vzdělávací strategie pro rozvíjení klíčových kompetencí žáků

Kompetence k učení

- učitel vede žáky ke stálému zdokonalování čtení
- učitel vytváří podmínky pro získávání dalších informací potřebných k práci
- učitel vede žáky k aplikaci naučených pravidel pravopisu a jejich vzájemnému propojování
- učitel seznamuje žáky s mluvnickými a literárními termíny souvisejícími s probíraným učivem
- žáci jsou motivováni k aktivnímu zapojování se do vyučovacího procesu

Kompetence k řešení problémů

- žáci navrhnou různá řešení problémů, dokončují úkoly a zdůvodňují své závěry
- žáci si vzájemně radí a pomáhají
- učitel hodnotí práci žáků způsobem, který jim umožňuje vnímat vlastní pokrok

Kompetence komunikativní

- učitel vede žáky k výstižnému a kultivovanému projevu
- učitel vede žáky k ke správné, srozumitelné stavbě větných celků, k vyprávění
- učitel nabízí žákům dostatek příležitostí k porozumění probíraných literárních textů
- učitel pomocí literárního i gramatického učiva rozšiřuje slovní zásobu žáků
- žáci dokážou prezentovat své myšlenky a názory

Kompetence sociální a personální

- učitel organizuje práci ve skupinách, aby žáci spolupracovali při řešení problémů
- učitel vede žáky k prezentaci svých myšlenek a názorů a k vzájemnému respektu
- učitel vytváří příležitosti pro relativní komunikaci mezi žáky
- žáci respektují pokyny pedagogů

Kompetence občanské

- učitel užívá literatury naučné i vědecké k vytváření postoje k přírodě, k životnímu prostředí

- žáci zvládnou komunikaci i ve vyhraněných situacích
- pro žáky s postižením jsou k dispozici vhodně přizpůsobené pracovní materiály

Kompetence pracovní

- učitel vede žáky k organizování a plánování učení
- učitel se zajímá, jak žákům vyhovuje jeho způsob výuky
- učitel požaduje dodržování dohodnuté kvality, postupů, termínů

Oblast: Jazyk a jazyková komunikace	Předmět: Český jazyk	Období	
Očekávané výstupy Žák:	Učivo	Ročník	Průřezová témata
- skládá, rozkládá slova podle sluchu	-čtení a literární výchova, sluchová analýza, syntéza	1.	
-poznává písmena a jim odpovídající hlásky	-písmena malá, velká, tiskací, psací		OSV 1 OSV 3
- respektuje základní pravidla v rozhovoru	-slova se skupinou souhlásek, -čtení slov se slabikotvornými souhláskami, slova s písmenem ě, je skupinami DI, TI, NI		
-pečlivě vyslovuje a opravuje výslovnost - plynule čte slova ve větě, rozlišuje je sluchem, zrakem	-hlasité čtení jednoduchých vět se správnou intonací -uvědomělé tiché čtení		
- správně řadí slova ve větě, slabiky ve slově a hlásky ve slabice - používá znaménka ve slovech i větách - čte správně krátké a dlouhé samohlásky	-délka samohlásek		
- správně odpovídá na kontrolní otázky	- uspořádání slov ve větě -interpunkční znaménka		
- rozpozná členění textů	-nadpis, článek, odstavec		

-naslouchá pohádkám, příběhům, vypráví podle obrázkové osnovy, dramatizuje	- porozumění přečteným větám - poslech, vyprávění,		
- recituje básničky, zná říkadla, rozpočítadla	-recitace, dramatizace		OSV 8
- využitím dramatizace získá dovednosti v tomto směru, popisuje své zážitky			
-porozumí mluveným pokynům přiměřené složitosti	-prosba, poděkování, omluva, blahopřání, pozdrav, oslovení		
- v krátkých ústních projevech správně dýchá, volí vhodné tempo řeči			MUL 2
- uvolňuje si ruku, nacvičuje správné držení těla, držení psacího náčiní	-příprava na psaní, uvolňovací cviky, Správné hygienické návyky		
- píše čáry, oblouky, zátrhy, vlnovky	-psaní prvků, písmen a číslic		
- rozlišuje písmo tiskací a psací	-písmo tiskací a psací		
- píše správně tvary písmen, spojuje písmena a slabiky, píše interpunkční znaménka	-psaní – písmeno, slabika, slovo,		
- dodržuje správné pořadí písmen, píše podle diktátu slova a jednoduché věty	-diktát slov, jednoduchých vět, opis slov, -autodiktát, přepis		
- píše velká písmena u vlastních jmen osob a na počátku věty -dodržuje úhlednost písma a zachovává hygienické a pracovní návyky	-velké počáteční písmeno u vlastních jmen osob a prvního slova věty		
- určí počet slov ve větách	- věta –slovo –slabika	2.	OSV 1
- rozlišuje druhy vět dle obsahu	-druhy vět		OSV 2
- určí věty jednoduché. a souvětí - vyjmenuje abecedu, řadí slova dle abecedy	-pořádek vět, věta jednoduchá – souvětí -abeceda, nauka o slově		OSV 8
- určí nadřazenost a podřazenost slov	-slovní význam		OSV 9

-vyhledává slova souznačná a protikladná			
- dělí slova na konci řádku - rozděluje hlásky na samohlásky a souhlásky			
- určí souhlásky tvrdé, měkké a obojetné	-hláskosloví, tvrdé, měkké a obojetné souhlásky		
- zdůvodňuje a správně píše souhlásky uprostřed a na konci slov	-znělé a neznělé souhlásky na konci a uvnitř slov		
- správně vyslovuje a píše slova s písmenem ě - rozlišuje – obecná a vlastní jména	-písmeno ě ve slovech -vlastní jména osob a zvířat, místní jména		
- seznámí se s názvy slovních druhů	-slovní druhy, pod.jména, slovesa, předložky		
- užívá slušné oslovení, pozdrav prosbu a poděkování	-společenský styk a jeho formy		
- vypráví podle obrázkové osnovy	-vypravování – osnova		
- popisuje ústně i písemně jednoduché předměty - píše adresu - píše pohlednici, dopis	-jednoduchý popis		
- přechází od slabikování k plynulému čtení - užívá správný slovní přízvuk	plynulé čtení jednoduchých textů		
- čte s porozuměním nahlas i potichu - spojuje obsah textu s ilustrací	-čtení hlasité a tiché text, ilustrace, poslech čtených textů		
- vypráví pohádky, dramatizuje, domýšlí příběh	-dramatizace pohádek -bajka		
-recituje básně	-báseň – rým, verš		
- čte pohádky, knihy o přírodě	-individuální četba, besedy o knihách		

- odstraňuje nedostatky při písem. projevu	- upevňování správných tvarů písmen		
- píše čitelně, úhledně, kontroluje vlastní písemný projev	-kontrola vlastního písem. projevu		
- přepíše krátký text - napíše dopis, adresu	-opis slov, vět, přepis slov, vět, textu -dopis, adresa		
- porovnává významy slov, zvláště slova opačného významu a slova významem souřadná, nadřazená a podřazená, vyhledává je v textu	-slovní zásoba a tvoření slov, význam slov	3.	
- rozlišuje slovní druhy v základním tvaru - spojuje věty do jednodušších souvětí vhodnými spojkami a jinými spojovacími výrazy	-podstat. jméno, sloveso, předložky – tvarosloví -věta jednoduchá souvětí, skladba		OSV 1 OSV 3 OSV 8 OSV 9
- odůvodňuje a píše správně: i/y po tvrdých a měkkých souhláskách i po obojetných souhláskách ve vyjmenovaných slovech	-vyjmenovaná slova, tvrdé a měkké slabiky		
-velká písmena u vlastních jmen osob, zvířat a místních pojmenování	- vlastní jména a místní jména		
- znělé a neznělé souhlásky uprostřed a na konci slov a jejich výslovnost	- znělé a neznělé souhlásky uvnitř a na konci slov		
- plynule čte s porozuměním texty přiměřeného rozsahu a náročnosti	- hlasité a tiché čtení, doprovodné otázky k textu		OSV 1
- porozumí písemným nebo mluveným pokynům přiměřené složitosti			OSV 4 MUL 2
- na základě vlastních zážitků tvoří krátký mluvený projev			
- rozlišuje vyjadřování v próze a ve verších	- próza, poezie		
- dbá na úpravu v sešitě - píše správné tvary písmen a číslic, správně spojuje písmena a slabik	- čitelnost, úhlednost písma		

- čte s porozuměním přiměřeně náročné texty potichu i nahlas	-uvědomělé plynulé čtení přiměřeně náročných textů -tiché čtení s porozuměním		
- rozlišuje podstatné a okrajové informace v textu vhodném pro daný věk a zaznamenává je	-vyhledávání klíčových slov, pozorné vnímání podrobností a hledání jejich významu v celku		
-porovnává významy slov -určuje slovní druhy plnovýznamových slov a využívá je v gramaticky správných tvarech -rozlišuje slova spisovná a nespisovná -píše správně i/y po obojetných souhláskách uprostřed slov, v koncovkách podstatných jmen a sloves v přítomném a minulém čase -rozlišuje větu jednoduchou a souvětí, napíše vzorec souvětí -vyhledá základní skladební dvojici -rozlišuje řeč přímou a nepřímou -rozlišuje předponu a předložku -používá správné tvary podmiňovacího způsobu -používá správné tvary číslovek dva, dvě, oba, obě	Nauka o slově - hlásková podoba slova, význam slova, slova spisovná a nespisovná, slova citově zabarvená Vyjmenovaná slova -pravopis vyjmenovaných a příbuzných slov po b, l, m, p, s, v, z Podstatná jména -určování mluvnických kategorií – rod, číslo, pád, vzor, skloňování podstatných jmen, pravopis koncovek podstatných jmen podle vzorů Slovesa -tvar určitý a neurčitý, jednoduché a složené tvary slovesné, zvrtná slovesa, časování sloves v čase přítomném, budoucím, minulém -slovesný způsob oznamovací, rozkazovací a podmiňovací určování mluvnických kategorií – osoba, číslo, způsob a čas Shoda přísudku s podmětem Stavba věty -věta jednoduchá a souvětí, podmět a přísudek, vzorce souvětí	4.	OSV 1 OSV 5

-vede správný dialog, telefonický rozhovor, zanechá vzkaz na záznamníku -rozlišuje spisovnou a nespisovnou výslovnost a vhodně ji používá podle situace -píše správně po stránce obsahové i formální jednoduché komunikativní žánry -sestaví osnovu vyprávění a na jejím základě vytváří i krátký -mluvený nebo písemný projev	Dopis Popis Vyprávění Telefonování, vzkazy, omluvy		
-čte s porozuměním přiměřeně náročné texty potichu i nahlas -rozlišuje podstatné a okrajové informace -vyjadřuje své dojmy z četby a zaznamenává je -volně reprodukuje text podle svých schopností literárních textů používá -při jednoduchém rozboru elementární literární pojmy např. verš, rým	Pohádky, Pověsti, Naučné texty, Dětské encyklopedie, Dobrodružná literatura Příběhy ze života dětí, Příслови a rčení Jazykolamy, Hádanky, Poezie		
-rozlišuje slova spisovná a jejich nespisovné tvary -rozlišuje ve slově kořen, část předponovou, příponovou -rozlišuje předponu a předložku -správně píše předpony a předložky s/z -určuje slovní druhy plnovýznamových slov -určí mluvnické kategorie přídavných jmen měkkých, tvrdých a přívlastňovacích	Nauka o slově -význam slov, slova opačného a stejného významu, slova spisovná a nespisovná, slova příbuzná, stavba slova - Slovní druhy -třídění slovních druhů Podstatná jména -podstatná jména pomnožná Přídavná jména	5.	OSV 1 OSV 5

-aplikuje znalost pro písemný projev -užívá vhodných spojovacích výrazů, podle potřeby je obměňuje -píše správně i/y po obojetných souhláskách -správně používá skupiny souhlásek bě/bje, pě, vě/vje, mě/mně -správně používá zdvojené souhlásky a souhláskové skupiny -vyhledává základní i určovací skladební dvojice-zvládá základní pravidla syntaktického pravopisu - zvládá pravidla pro zápis přímé řeči	-druhy přídavných jmen, skloňování, určování mluvnických kategorií, pravopis koncovek tvrdých a měkkých přídavných jmen, přídavná jména přivlastňovací - pravopis koncovek Slovesa -slovesný způsob, slovesa způsobová Zájmena - druhy zájmen -skloňování zájmen já, ona, naše, vaše Číslovky -tvary číslovek dva, oba, tři, čtyři -číslovky složené Příslovce místa, času, způsobu, míry a příčin Stavba vět -věta jednoduchá a souvětí, spojovací výrazy, vzorec souvětí, stavba věty, shoda podmětu s přísudkem, přísudek slovesný a jmenný se sponou, podmět nevyjádřený, několikanásobný, shoda přísudku s několikanásobným podmětem Řeč přímá a nepřímá		
-sestaví osnovu, dodrží časovou posloupnost -vyjadřuje se souvisle v mluveném a psaném projevu -podá informaci stručně a výstižně -rozpozná fakta a názory	Vyprávění Popis Zpráva, oznámení, inzerát, referát Telefonování, vzkazy Dopis		OSV 1 OSV 5 OSV 7 OSV 8
-vyjadřuje své dojmy z četby a zaznamenává je	Poezie /sloka, verš, rým/ Pohádky		OSV 1

-reprodukuje text podle svých schopností -při jednoduchém rozboru literárních textů používá elementární literární pojmy -Rozliší základní slohové útvary -Sestaví osnovu, dodrží časovou posloupnost, užívá vhodných jazykových prostředků pro danou komunikační situaci -Vyjadřuje se souvisle a výstižně v mluveném projevu, vyhledá klíčová slova, formuluje hlavní myšlenky textu -Vytváří otázky, stručné poznámky, výpisky z přečteného textu, podá informaci stručně a zřetelně, dbá na výběr vhodných slov, odlišuje spisovný a nespisovný projev -Stylizuje dopis a rozvíjí kultivovaný písemný projev	Pověsti Bajky Dobrodružná literatura, Příběhy ze života dětí Komunikační a slohová výchova Sloh – slohové útvary Vypravování Telefonování, vzkazy, pozvánka Výpisky, osnova Zpráva, oznámení, inzerát, objednávka Popis Dopis	6.	OSV 6 OSV 7 OSV 8 MEV 1 MEV 6
-Rozlišuje spisovný jazyk, nářečí a obecnou češtinu, samostatně pracuje s jazykovými příručkami, rozpozná zvukovou a písemnou podobu slov, správně intonuje, určí mluvnické kategorie, druhy a tvary příd. jmen a podst. jmen, aplikuje znalost pro písemný projev, rozpozná druhy zájmen a číslovek, tvoří spisovné tvary, vyhledá a určí základní a rozvíjející větné členy, zdůvodní shodu, rozpozná větu jednoduchou a souvětí	Jazyková výchova Čeština – jazyk národní, mateřský, rozvrstvení národního jazyka Jazykové příručky Zvuková stránka slova a věty Spodoba znělosti Podstatná jména Přídavná jména Zájmena, číslovky Skladba		
-Vnímá literaturu jako zdroj poznání a prožitků, rozvíjí fantazii hrou -umí vysvětlit pojem poezie -Rozliší sloku od verše -Tvoří jednoduché rýmy	Literární výchova Lidová slovesnost Poezie (sloka, verš, rým, balada) Pohádky Pověsti Bajky		OSV8

-Uceleně reprodukuje přečtený text, jednoduše popisuje strukturu a jazyk literárního díla a vlastními slovy interpretuje smysl díla -Zhodnotí hlavní postavy -Odliší pověst od pohádky a báje -Vysvětlí vznik bajky -Tvoří vlastní text podle svých schopností a na základě osvojených znalostí základů literární teorie -Zdůvodní vztah literatury se životem -Formuluje ústně i písemně dojmy ze své četby, návštěvy divadelního nebo filmového představení a názory na umělecké dílo	Báje Balada Literárně výchovné aktivity Referáty		VMEGS02 MKV04 OSV05 OSV11
-Pokračuje ve cvičení samostatných souvislých projevů -Vytvoří výtah z přečteného textu -Uspořádává informace v textu s ohledem na jeho účel -Samostatně připraví a s oporou o text přednese referát -Dosahuje zajímavosti vypravování -Vhodně užívá spisovné jazykové prostředky -Dorozumí se kultivovaně, výstižně, jazykovými prostředky vhodnými pro danou komunikační situaci	Komunikační a slohová výchova Praktické formy slohu Vypravování – užití přímé řeči Popis pracovního postupu, děje Výtah, životopis Charakteristika Úřední dopis Referát Reklama	7.	OSV8 MEV1 MEV6
-Rozezná v textu neohebné slovní druhy a určí je -Zvládá pravopis velkých písmen -Dbá na zásady tvoření českých slov -Tvoří homonyma, antonyma, synonyma a začleňuje je do souvislého textu -Zvládá další slovesnou kategorii – rod -Rozlišuje větné členy podle vztahů	Jazyková výchova Neohebné slovní druhy Vlastní jména Slovní zásoba a její obohacování Homonyma, antonyma, synonyma Slovesa – rod Skladba, věta a výpověď		OSV02 OSV08

-Dovede psát čitelně, přehledně a dbá na úpravu			
-Vyhledá pojmy a rozliší je – epos, romance, balada – vyhledá je ve slovnících a encyklopediích -Stanoví rytmus básně, typy rýmů, zvukomalebnost -Poznává nové autory -Využívá dalších literárních pojmů při práci s textem -Poznává další formy – divadlo, film -Rozlišuje základní literární druhy a žánry, porovná je i jejich funkci, uvede jejich výrazné představitele -Formuluje vlastní názor na literární dílo -Pokouší se o výrazný přednes	Literární výchova Setkání s poezií Epos, balada, romance Povídky, román, drama Literárně výchovné aktivity		OSV8 VMEG2 OSV1
-Zpracuje výklad na základě osnovy, využívá vhodně odborné názvosloví -Užívá vhodných prostředků řeči v mluveném projevu připraveném i improvizovaném -Vyhledá líčení a inspiruje se pro vlastní tvorbu -Rozliší fakta od názorů a hodnocení, ověřuje fakta pomocí otázek nebo porovnáním s dostupnými informačními zdroji -Stylizuje jednoduchou úvahu Rozlišuje subjektivní a objektivní sdělení	Komunikační a slohová výchova Způsoby komunikace Výklad, popis, líčení Charakteristika Úvaha	8.	OSV8 MEV04
-Rozpozná slovanské a světové jazyky -Rozpozná nejdůležitější způsoby obohacování slovní zásoby a respektuje zásady tvoření českých slov -Zjistí rozdíl ve skloňování podstatných jmen přejatých a tvoří správné tvary -Určí vid u sloves -Rozpozná druhy vedlejších vět	Jazyková výchova Český jazyk jako slovanský jazyk Slovní zásoba a její obohacování Podstatná jména přejatá Slovesa – vid Skladba – souvětí podřadná a souřadná		MKV04

-Orientuje se v obecném poučení o jazyce, rozlišuje skupiny jazyků, rozvrstvení národního jazyka -Získává přehled o vývoji češtiny -Využívá získaných poznatků k vytváření jazykových projevů -Spisovně vyslovuje česká a běžně užívaná cizí slova -Rozpoznává přenesená pojmenování -Odstraňuje skladební nedostatky, dbá na pořádek slov ve větě -Ovládá pravopisné jevy lexikální, morfologické, syntaktické ve větě jednoduché a souvětí -Využívá jazykových příruček -Rozvíjí kultivovaný písemný projev	Jazyková výchova Český jazyk – vývoj Slohové rozvrstvení slovní zásoby Skladba – odchylky od větné stavby, souvětí složitá Shrnutí učiva 6. - 9. ročníku		OSV01
-Využívá při rozboru literárního díla základních literárních pojmů -Charakterizuje významné literární žánry a jejich typy, porovnává je v jejich funkci, orientuje se v základních literárních směrech -Má přehled o významných představitelích české a světové literatury -Formuluje vlastní názory na umělecké dílo -Pokouší se o vlastní literární text Porovnává různá ztvárnění téhož námětu v literárním, dramatickém i filmovém zpracování	Literární výchova Česká a světová literatura v 2. polovině 19. století Česká a světová próza v 1. polovině 20. století Česká dramatická tvorba Přehled české a světové literatury po 2. svět. válce a současné české literární tvorby Vznik a vývoj filmu Literárně výchovné aktivity		OSV8 OSV01 OSV02 OSV05 VMEGS01

Anglický jazyk

Charakteristika vyučovacího předmětu

1.Časové vymezení:

Výuka probíhá od 1. do 9.ročníku

1. až 3. ročník - 3 hodiny týdně

2. Vzdělávací obsah:

Výuku anglického jazyka považujeme za stěžejní pilíř vzdělání. Jelikož se jedná primárně o nástroj a nikoliv vědní obor, jeho výuka v ZŠ Victoria je tomu uzpůsobena: tak, aby se s ní žáci setkávali jako s prostředkem-klíčem k odemčení světa a jeho rozmanitosti. Ve školním vzdělávacím programu „Barevný svět“ jsou některé předměty vyučovány v anglickém jazyce, což poskytuje živý jazykový základ a jedinečné předpoklady pro komunikaci v rámci integrované Evropy a světa. Tento přirozený způsob osvojování anglického jazyka přispívá ke zvýšení mobility žáků jak v jejich osobním životě, tak v dalším studiu a v budoucím pracovním uplatnění. Žáci v průběhu vzdělávání mají možnost složit certifikované mezinárodní jazykové zkoušky. Stupeň osvojených znalostí žáka v 9. ročníku by měl odpovídat úrovni B1 až B2 (Česká legislativa ukládá jako výstupní úroveň nižší, tj. A2).

Pozornost v hodinách je zaměřena na nácvik porozumění mluvenému slovu, na osvojení zvukové podoby angličtiny a na gramatiku. Žáci pracují s bohatým obrazovým materiálem v učebnici a v pracovním sešitě. V kombinaci se zvukovou nahrávkou napodobují správnou výslovnost. Bohatě jsou využívány říkanky, písně, nacvičování dialogů a konverzace.

Angličtina je jedním z jednacích jazyků mezinárodních organizací.

S angličtinou se pravidelně setkáváme prostřednictvím nápisů na zboží v obchodech, v populární hudbě, na internetu, ve filmu, při práci s počítačem.

Hlavní okruhy:

- získávání zájmu o studium cizího jazyka a vytváření pozitivního vztahu k tomuto předmětu
- osvojení potřebných jazykových znalostí a dovedností k aktivnímu využití účinné komunikace v cizím jazyce
- získání schopnosti číst s porozuměním přiměřené texty v daném cizím jazyce
- porozumění přiměřeně (jazykově, obsahově, rozsahem) náročnému ústnímu i písemnému sdělení na úrovni osvojených znalostí
- poznání kultury zemí příslušné jazykové oblasti, vyhledání nejdůležitějších informací o zemích studovaného jazyka a práce s nimi
- pochopení významu znalosti cizích jazyků pro osobní život, formování vzájemného porozumění mezi zeměmi, respektu a tolerance k odlišným kulturním hodnotám jiných národů.

-práce s chybou

Průřezová témata:

- GLO 2 (Objevujeme Evropu a svět)
- GLO 3 (Jsme Evropané)
- MUL 1 (Kulturní difference)
- MUL 4 (Multikulturalita)
- MED 1 (Kritické čtení a vnímání mediálních sdělení)
- MED 6 (Tvorba mediálních sdělení)

3. Organizace

Výuka probíhá jazykové učebně, v kmenové třídě, v počítačové učebně, v knihovně

- dělení na skupiny se řídí školským zákonem a finančními možnostmi školy.
- integrování žáci pracují podle individuálních plánů

Formy realizace:

Vyučovací hodina: skupinové vyučování, dialogy, výklad, poslech, četba, reprodukce textu (písemná i ústní), samostatná práce (vyhledávání informací, práce se slovníkem a s autentickými materiály), hry, soutěže, recitace, dramatizace, zpěv, video, výukové programy na PC, projektové práce /vyplývají z učebnice – podle probíraného tématu / atd.

Konverzační soutěže a olympiády

Příležitostné akce

Práce s internetem

Výjezdy do zahraničí – poznávací i jazykové zájezdy do anglicky mluvících zemí

Pomůcky:

Učebnice a pracovní sešity, časopisy, pracovní listy, hry, audio, video – filmy, písně, rozhovory, obrázky, různé karty – pexesa, domina apod., interaktivní tabule, počítače, počítačové programy. internet, jednoduchá četba, slovníky – knižní i elektronické atd.

Výchovné a vzdělávací strategie pro rozvoj klíčových kompetencí žáků:

Kompetence k učení

- pochopit důležitost schopnosti komunikovat anglicky pro další studium i praktický život
- propojovat probraná témata a jazykové jevy
- samostatně vyhledávat nástroje k odstraňování problémů při komunikaci v angličtině

Kompetence k řešení problémů

- řešit jednoduché problémové situace v cizojazyčném prostředí
- nebát se mluvit anglicky s cizím člověkem
- naučit se opsat obsah myšlenky, chybí-li slovní zásoba

Kompetence komunikativní

- porozumět jednoduchému sdělení v anglickém jazyce
- umět zformulovat jednoduché myšlenky anglicky
- rozumět promluvě i přiměřenému textu v anglickém jazyce
- využívat dovedností osvojené v anglickém jazyce k navázání kontaktu či vztahu

Kompetence sociální a personální

- v jednoduchých situacích vyžádat a poskytnout pomoc, radu
- dodržovat v anglicky mluvícím prostředí zásady slušného chování
- spolupracovat v anglicky hovořící skupině na jednoduchém úkolu

Kompetence občanské

- získat představu o zvycích v anglicky mluvících zemích a porovnávat je se zvyky našimi
- umět srovnávat ekologické a environmentální otázky týkající se anglicky mluvících zemí a České republiky

Kompetence pracovní

- samostatně pracovat s dvojjazyčným a výkladovým slovníkem
- využívat anglického jazyka k získávání informací z různých oblastí

Projekty:

- školní, zadávané podle tématu probíraného v učebnici
- vyhlášené jinými subjekty, které nás zaujmou

Oblast: Jazyk a jazyková komunikace	Anglický jazyk	Období:	
Očekávané výstupy Žák:	Učivo	Roční k	Průřezová témata
Řečové dovednosti: - rozumí jednoduchým pokynům a otázkám učitele, které jsou sdělovány pomalu a s pečlivou výslovností, a reaguje na ně verbálně i neverbálně - zopakuje a použije slova a slovní spojení, se kterými se v průběhu výuky setkal	Komunikace v běžných situacích: - Pozdravy - Poděkování - Rozloučení - Jednoduché pokyny	1.- 3.	GLO 2 GLO 3
- rozumí obsahu jednoduchého krátkého psaného textu, pokud má k dispozici vizuální oporu - rozumí obsahu jednoduchého krátkého mluveného textu, který je pronášen pomalu, zřetelně a s pečlivou výslovností, pokud má k dispozici vizuální oporu.	Tématické okruhy: - části těla - barvy - čísla - rodina - škola - zvířata		

- přiřadí mluvenou a psanou podobu téhož slova či slovního spojení. - píše slova a krátké věty na základě textové a vizuální předlohy	- hračky - abeceda		
--	-----------------------	--	--

Oblast: Jazyk a jazyková komunikace	Anglický jazyk	Období:	
Očekávané výstupy Žák:	Učivo	Ročník	Průřezová témata
Poslech s porozuměním - rozumí jednoduchým pokynům a otázkám učitele, které jsou sdělovány pomalu a s pečlivou výslovností. - rozumí slovům a jednoduchým větám, pokud jsou pronášeny pomalu a zřetelně a týkají se osvojovaných témat, zejména pokud má k dispozici vizuální oporu. - rozumí jednoduchému poslechovému textu, pokud je pronášen pomalu a zřetelně a má k dispozici vizuální oporu	Tematické okruhy: - domov - rodina - škola - volný čas - povolání - lidské tělo - jídlo - oblékání - nákupy - počasí - bydliště - dopravní prostředky - kalendářní rok - roční období - měsíce - dny v týdnu - hodiny - zvířata - příroda	4. – 5.	GLO2 GLO3 MUL4
Písemný projev:			

- napíše krátký text s použitím jednoduchých vět a slovních spojení o sobě, rodině, činnostech a událostech z oblasti svých zájmů a každodenního života - vyplní osobní údaje do formuláře - používá dvojjazyčný slovník			
Poslech s porozuměním: - rozumí informacím v jednoduchých poslechových textech, jsou-li pronášeny pomalu a zřetelně - rozumí obsahu jednoduché a zřetelně vyslovované promluvy či konverzace, který se týká osvojovaných témat.	Mluvnice Základní gramatické struktury a typy vět (jsou tolerovány elementární chyby, které nenarušují smysl sdělení a porozumění) zvuková a grafická podoba jazyka - rozvíjení dostatečně srozumitelné výslovnosti a schopnosti rozlišovat sluchem prvky fonologického systému jazyka, slovní a větný přízvuk, intonace, ovládání pravopisu slov osvojené slovní zásoby		MUL4 MED1 MED7

Oblast:	Anglický jazyk	Období:	
Jazyk a jazyková komunikace			
Očekávané výstupy	Učivo	Ročník	Průřezová témata
Žák:			
Mluvení - zeptá se na základní informace a adekvátně reaguje v běžných formálních i neformálních situacích - mluví o své rodině, kamarádech, škole, volném čase a dalších osvojovaných tématech - vypráví jednoduchý příběh či událost; popíše osoby, místa, pocity a věci ze svého každodenního života	tematické okruhy - domov - rodina - bydlení - škola - volný čas - kultura - sport - péče o zdraví - pocity a nálady	6. – 9.	GLO2 GLO3

	- stravovací návyky - počasí - příroda a město - nákupy a móda - společnost a její problémy - volba povolání - moderní technologie a média - cestování - realie zemí příslušných jazykových oblastí - zdravý životní styl		
Čtení s porozuměním - vyhledá požadované informace v jednoduchých každodenních autentických materiálech - rozumí krátkým a jednoduchým textům, -vyhledá v nich požadované informace	mluvnice - rozvíjení používání gramatických jevů k realizaci komunikačního záměru žáka (jsou tolerovány elementární chyby, které nenarušují smysl sdělení a porozumění)		
Písemný projev: - vyplní základní údaje o sobě ve formuláři - napíše jednoduché texty týkající se jeho samotného, rodiny, školy, volného času a dalších osvojovaných témat – reaguje na jednoduché písemné sdělení - používá dvojjazyčný slovník			
Anglický jazyk – 6. ročník - rozumí pokynům, otázkám a krátkým sdělením - reaguje na běžné komunikační situace (pozdrav, žádost, informace)	- slovní zásoba: rodina, škola, volný čas, bydlení, jídlo - základní gramatické struktury (přítomný čas, minulý čas prostý – úvod)	6.	OSV 6 – komunikace MEV 1 – práce s informacemi

- vede krátký dialog v každodenních situacích - používá základní slovní zásobu k tématům osobního života - čte a poslouchá krátké jednoduché texty s porozuměním - napíše jednoduchý souvislý text (zpráva, e-mail, popis)	- otázky, zápor, pořádek slov ve větě - výslovnost, intonace - práce s jednoduchým autentickým textem - kulturní reálie anglicky mluvících zemí		
Anglický jazyk – 7. ročník - rozumí hlavním informacím v přiměřeně náročném textu - zapojuje se do jednoduché diskuse, vyjadřuje svůj názor - popíše událost, zkušenost, plán do budoucna - porozumí krátkým autentickým poslechům - napíše kratší strukturovaný text (vyprávění, e-mail, popis)	- rozšířená slovní zásoba (cestování, média, zdraví) - přítomné, minulé a budoucí časy - modální slovesa – základní užití - práce s textem – vyhledávání informací - projektová práce, prezentace	7.	OSV 8 - sebeprezentace MEV 6 – kritické čtení

Anglický jazyk – 8. ročník - rozumí hlavním myšlenkám autentických textů - plynule komunikuje v běžných i méně známých situacích - vyjadřuje a zdůvodňuje svůj názor - samostatně pracuje s jazykovými zdroji - píše souvislé texty (vyprávění, popis, úvaha)	- rozšířená gramatika (předpřítomný čas, podmínkové věty – úvod) - složitější větné struktury - argumentace - poslech autentických materiálů - práce s digitálními zdroji v AJ	8.	OSV 8 – komunikace MKV 4 – multikulturní porozumění
Anglický jazyk – 9. ročník - rozumí náročnějším textům a poslechům - vyjadřuje se plynule a spontánně - argumentuje, obhájí svůj názor - shrnuje informace z různých zdrojů - píše strukturované texty různých stylů (formální i neformální)	- upevnění a prohloubení gramatiky - formální a neformální jazyk - diskuse, prezentace, projekty - práce s odbornějšími texty - příprava na další studium	9.	OSV 8 – sebeprezentace MED 3, MED 6 – mediální gramotnost

Druhý cizí jazyk / Španělský/Německý jazyk

Výuka druhého cizího jazyka je na druhém stupni povinná od 6. ročníku, jehož výuka probíhá 3x týdně. Žáci si volí mezi jazykem španělským a německým, přičemž hlavním cílem výuky je dosažení jazykové úrovně A2 do konce 9. ročníku.

Výuka je zaměřena na osvojení základních jazykových dovedností, poslechu, mluvení, čtení a psaní. Žáci se učí porozumět známým každodenním výrazům a základním frázím, které se vztahují k běžným tématům, jako je rodina, škola, volný čas, osobní údaje či základní orientace v prostoru a čase. Dokážou se představit, mluvit o sobě i ostatních, vyjádřit jednoduché potřeby a klást i zodpovídat otázky. Jsou schopni vést krátký rozhovor v situacích, které jsou jim známe a přiměřené jejich jazykové úrovni.

Kromě jazykových dovedností se žáci seznamují s reáliemi, kulturními zvyklostmi a tradicemi v německy nebo španělsky mluvících zemích, čímž si rozšiřují své obzory a učí se chápat kulturní rozmanitost jako přirozenou součást dnešního světa. Tato zkušenost podporuje jejich otevřenost a schopnost lépe se orientovat v mezinárodním prostředí.

Charakteristika vyučovacího předmětu

1.Časové vymezení:

Výuka probíhá od 6.do 9.ročníku 3 hodiny týdně

2. Vzdělávací obsah:

Pozornost v hodinách je zaměřena na nácvik porozumění mluvenému slovu, na osvojení zvukové podoby ruského jazyka a na gramatiku. Žáci pracují s bohatým obrazovým materiálem v učebnici a v pracovním sešitě. V kombinaci se zvukovou nahrávkou napodobují správnou výslovnost. Jsou využívány říkanky, písně, nacvičování dialogů a konverzace.

Hlavní okruhy:

- získávání zájmu o studium cizího jazyka a vytváření pozitivního vztahu k tomuto předmětu
- osvojení potřebných jazykových znalostí a dovedností k aktivnímu využití účinné komunikace v cizím jazyce
- získání schopnosti číst s porozuměním přiměřené texty v daném cizím jazyce
- porozumění přiměřeně (jazykově, obsahově, rozsahem) náročnému ústnímu i písemnému sdělení na úrovni osvojených znalostí
- poznání kultury zemí příslušné jazykové oblasti, vyhledání nejdůležitějších informací o zemích studovaného jazyka a práce s nimi
- pochopení významu znalosti cizích jazyků pro osobní život, formování vzájemného porozumění mezi zeměmi, respektu a tolerance k odlišným kulturním hodnotám jiných národů.
- práce s chybou

Průřezová témata:

- GLO 2 (Objevujeme Evropu a svět)
- GLO 3 (Jsme Evropané)
- MUL 1 (Kulturní difference)
- MUL 4 (Multikulturalita)
- MED 1 (Kritické čtení a vnímání mediálních sdělení)
- MED 6 (Tvorba mediálních sdělení)

3. Organizace:

Výuka probíhá v kmenové třídě, v počítačové učebně, v knihovně

- dělení na skupiny se řídí školským zákonem a finančními možnostmi školy
- integrování žáci pracují podle individuálních plánů

Formy realizace:

Vyučovací hodina:

- skupinové vyučování, dialogy, výklad, poslech, četba, reprodukce textu (písemná i ústní), samostatná práce (vyhledávání informací, práce se slovníkem a s autentickými materiály), hry, soutěže, recitace, dramatizace, zpěv, video,
- práce s internetem

Pomůcky:

Učebnice a pracovní sešity, časopisy, pracovní listy, hry, audio a video – filmy, písně, rozhovory obrázky, různé karty – pexesa, domina apod., interaktivní tabule, počítače, počítačové programy, internet, jednoduchá četba, slovníky – knižní i elektronické atd.

Výchovné a vzdělávací strategie pro rozvoj klíčových kompetencí žáků

Kompetence k učení

Směřuje k poznávání a chápání jazyka jako důležitého a nezbytného zdroje celoživotního vzdělávání. Je rozvíjena tím, že žákům zprostředkováváme osvojování gramatických pravidel a slovní zásoby, předkládáme poslechová i písemná cvičení spojená s úkoly na kontrolu porozumění, vedeme je k samostatnému nastudování příslušné slovní zásoby pro tvorbu tematicky zaměřených projektů i k vlastní prezentaci výsledků své práce, umožňujeme kooperativní a další formy výuky.

Kompetence k řešení problémů

Vede žáky k tvořivému myšlení na základě poznávání konkrétních pojmů a situací tím, že využívají jazyková pravidla pro vyvozování složitějších gramatických jevů, k hledání souvislostí a rozdílných prvků v dané problémové situaci a formulování možných řešení u vyslechnutého sdělení či nalezení určitých informací v písemných textech.

Kompetence komunikativní

Vede k přesnému, logicky a gramaticky správnému vyjadřování potřeb, prožitků i ke sdělování názorů. Žáci se učí správnému porozumění textům, ústnímu i písemnému formulování odpovědí. Jsou vedeni k nácviku správných pravidel mezilidské komunikace a rozvíjení konstruktivního dialogu tím, že jim umožníme nácvik poslechu, monologových a dialogových výstupů, čtení s porozuměním, vyjadřování vlastních stanovisek a patřičných reakcí na dotazy k vyslechnutému nebo písemnému sdělení.

Kompetence sociální a personální

Vede k získávání sebevědomí při vystupování před menším nebo větším kolektivem, ke spolupráci a upevňování dobrých vztahů s druhými lidmi, ke schopnosti zapojit se do diskuse či debaty a k respektování různých názorů tím, že budeme podporovat samostatný a kultivovaný projev žáků, umožníme jim podílet se na formě a organizaci výukové hodiny, pracovat v týmech a pokusit se o objektivní hodnocení výsledků své i týmové práce.

Kompetence občanská

Vede k poznávání a chápání jazyka jako zdroje pro využívání osvojených komunikativních znalostí v konkrétních reálných situacích, tím, že žákům zprostředkujeme obeznámení s historií, kulturními tradicemi, zvyky, běžným životem a zeměpisnými reáliemi cizích zemí.

Oblast: Jazyk a jazyková komunikace	Španělský jazyk	Období:	
Očekávané výstupy Žák:	Učivo	Ročník	Průřezová témata
Rozumí jednoduchým a pečlivě vysloveným pokynům učitele a reaguje na ně. Sdělí jednoduché základní informace k probíraným tématům. Tvoří krátké rozhovory k osvojovaným tématům, zapojuje se do rozhovorů se spolužáky	Abeceda, čísla do 20, hláskování slov, slovesa SER, TENER, HABLAR, LLAMARSE, množné a jednotné číslo, zápor	6.	GLO 2 GLO 3
Odpovídá na otázky kladené učitelem a spolužáky k danému tématu Rozumí jednoduchému textu, zejména s vizuální oporou, v textu hledá	Části dne, škola, vyjádření preference, HAY / NO HAY, GUSTAR + podst. jm. v jednotném čísle, určité členy,	6	MUL 1

informace Rozumí základním informacím v nahrávkách textů, najde požadovanou informaci, odpovídá na otázky na základě poslechu Stručně reaguje na písemná sdělení o sobě, o ostatních osobách, o probíraných tématech Napíše jednoduchý text, reaguje na jednoduchý obdržení textu Aktivně používá slovní zásobu Používá stylisticky vhodné obraty, dodržuje základní gramatická pravidla	jedotné číslo přivlastňovacích zájmen		
Rozumí krátkým poslechovým nahrávkám k danému tématu, odpovídá na otázky na základě poslechu. Napíše jednoduchý text a reaguje na obdržení jednoduchý text.	Popis osoby, rodina, časování sloves v přítomném čase (-AR, -ER, -IR), přivlastňovací zájmena, kvatifikátory (muy, bastante, demasiado, bastante, nada), concordancia (shoda) podstatného a přídavného jména	6.	GLO3 MUL4
Rozumí jednoduchým a pečlivě vysloveným pokynům učitele a reaguje na ně Popíše volnočasové aktivity. Popíše své záliby a zájmy. Vyjádří své preference týkající se volného času Rozumí jednoduchým popisům, nápisům a orientačním informacím Sdělí jednoduché základní informace k probíraným tématům Zapojí se do rozhovoru k probíraným tématům Tvoří krátké rozhovory k osvojovaným tématům, zapojuje se do rozhovorů se spolužáky Napíše o sobě základní	Číslo 20-100, aktivity a záliby, hodiny, dny v týdnu nepravidelná slovesa, zvrtná slovesa, GUSTAR + podstatná jména / infinitiv También, tampoco	7.	GLO3

údaje v rozšířeném formuláři Rozumí jednoduchému textu k danému tématu, v textu hledá a nachází informace, interpretuje je Rozumí krátkým poslechovým nahrávkám k danému tématu, odpovídá na otázky na základě poslechu Napiše jednoduchý text a reaguje na obdržení jednoduchý text Stručně reaguje na písemnou informaci, napíše e-mail k osvojovaným tématům			
Odpovídá na otázky kladené učitelem a spolužáky k danému tématu. Rozumí jednoduchému textu, zejména s vizuální oporou, v textu hledá informace. Rozumí základním informacím v nahrávkách textů, najde požadovanou informaci, odpovídá na otázky na základě poslechu. Aktivně používá slovní zásobu. Používá stylisticky vhodné obraty, dodržuje základní gramatická pravidla	Oblečení, barvy, měsíce v roce, datum, sloveso ESTAR, ukazovací zájmena, IR a + infinitiv, reference přítomného času do budoucnosti, stupňování přídavných jmen	7.	GLO3
rozumí slovům, větám, vazbám, které se týkají osvojovaných témat rozumí základním informacím v poslechových textech zapojí se do rozhovorů s učitelem i se spolužáky na zadané téma sdělí samostatně informace k osvojovaným tématům, pomáhá si osnovou, obrázky podle osnovy samostatně píše krátké texty k osvojovaným tématům	Počasí, roční období, cestování, geografie, způsoby dopravy, IR a + infinitiv, stupňování přídavných jmen, předložky místa, reference přítomného času do budoucnosti	7.	GLO2
Odpovídá na otázky kladené učitelem a spolužáky k danému tématu. Rozumí jednoduchému textu, zejména s vizuální oporou, v textu hledá informace Rozumí základním informacím v nahrávkách textů, najde požadovanou informaci, odpovídá na	Prázdniny, + výrazy: estar en, pasar por, pasar...en días, pasarlo bien/mal, hacer una excursión / un viaje a... Tázací zájmena, použití přítomného času, pretérito	8.	

otázky na základě poslechu Aktivně používá slovní zásobu Používá stylisticky vhodné obraty, dodržuje základní gramatická pravidla	perfecto (předpřítomný čas) tvorba a použití		
Odpovídá na otázky kladené učitelem a spolužáky k danému tématu Rozumí jednoduchému textu, zejména s vizuální oporou, v textu hledá informace Rozumí základním informacím v nahrávkách textů, najde požadovanou informaci, odpovídá na otázky na základě poslechu Aktivně používá slovní zásobu Používá stylisticky vhodné obraty, dodržuje základní gramatická pravidla	Profese, životní okamžiky + nacer, empezar a, aprender a, dejar, irse a vivir a Pretérito indefinido (minulý čas prostý) tvoření a použití, perfecto vs. Indefinido použití, řadové číslovky	8.	MUL1
rozumí slovům, větám, vazbám, které se týkají osvojovaných témat rozumí základním informacím v poslechových textech zapojí se do rozhovorů s učitelem i se spolužáky na zadané téma sdělí samostatně informace k osvojovaným tématům, pomáhá si osnovou, obrázky podle osnovy samostatně píše krátké texty k osvojovaným tématům popíše svůj pokoj, byt či dům stručně porovná bydlení ve městě a na venkově, uvede klady a zápory u obou možností navrhne své ideální bydlení	Město, místnosti v domě/bytě, nábytek, přídavná jména k popisu místa, části města, města (tranquilo, bonito, limpio, sucio, bien/mal comunicado HAY x ESTAR, osobní zájmena neznělá (me, te, lo/la, nos, os, los/las), popis místa pomocí TENER, ESTAR, HABER, SER	8.	MUL4
rozumí slovům, větám, vazbám, které se týkají osvojovaných témat rozumí základním informacím v poslechových textech zapojí se do rozhovorů s učitelem i se spolužáky na zadané téma sdělí samostatně informace k osvojovaným tématům, pomáhá si osnovou, obrázky podle osnovy	Materiály, popis změny osoby (está más guapo, ha crecido/cortado el pelo, es más alto,...) SER x ESTAR s přídavným jménem a vliv na význam, porovnání minulosti a přítomnosti, spojky (además, en cambio, por	9.	

samostatně píše krátké texty k osvojovaným tématům	eso, cuando, ya no, entonces, de vez en cuando, en aquella epoca		
Rozumí jednoduchým a pečlivě vysloveným pokynům učitele a reaguje na ně Pojmenuje části lidského těla. Popíše zdravotní problémy Charakterizuje zdravý životní styl. Prezentuje rady a doporučení k tématu zdravý životní styl Rozumí jednoduchým popisům, nápisům a orientačním informacím Sdělí jednoduché základní informace k probíraným tématům Zapojí se do rozhovoru k probíraným tématům Tvoří krátké rozhovory k osvojovaným tématům, zapojuje se do rozhovorů se spolužáky Rozumí jednoduchému textu k danému tématu, v textu hledá a nachází informace, nterpretuje je Rozumí krátkým poslechovým nahrávkám k danému tématu, odpovídá na otázky na základě poslechu Napíše jednoduchý text a reaguje na obdržený jednoduchý text Stručně reaguje na písemnou informaci, napíše e-mail k osvojovaným tématům	Lidské tělo, zdraví, sporty a pohyb Sloveso DOLER, použití ya no, todavía, rozkazovací způsob I, vyjádření fyzického stavu a emoci, formulace doporučení a nedoporučení TENER QUE, HAY QUE	9.	
Rozumí jednoduchým a pečlivě vysloveným pokynům učitele a reaguje na ně Pojmenuje druhy potravin, obchody s potravinami Orientuje se v jídelním lístku. Používá základní komunikační obraty při návštěvě restaurace Rozumí receptům k přípravě jídla. Dokáže připravit jednoduché jídlo podle receptu Rozumí jednoduchým popisům, nápisům a orientačním informacím Sdělí jednoduché základní informace k	Jídlo, volnčasové aktivity Počitatelná a nepočitatelná pods. jm., sloveso IR + předložky a jeho význami s nimi, rozkazovací způsob II, návrh plánu, souhlas - odmítnutí - výmluva, komunikace v restauraci/baru	9.	

probíraným tématům Zapojí se do rozhovoru k probíraným tématům Tvoří krátké rozhovory k osvojovaným tématům, zapojuje se do rozhovorů se spolužáky Rozumí jednoduchému textu k danému tématu, v textu hledá a nachází informace, interpretuje je Rozumí krátkým poslechovým nahrávkám k danému tématu, odpovídá na otázky na základě poslechu Napiše jednoduchý text a reaguje na obdržený jednoduchý text Stručně reaguje na písemnou informaci, napíše e-mail k osvojovaným tématům				
---	--	--	--	--

Oblast: Jazyk a jazyková komunikace	Německý jazyk	Období:	
Očekávané výstupy Žák:	Učivo	Ročník	Průřezová témata
Zájmy a koníčky - opakování, časování sloves ve všech osobách	sdělí jednoduše základní informace k osvojovaným tématům tvoří krátké rozhovory k osvojovaným tématům, zapojuje se do rozhovorů se spolužáky rozumí jednoduchému textu k danému tématu, v textu hledá a nachází informace rozumí krátkým poslechovým textům k daným tématům napíše jednoduchý text a reaguje na obdržený jednoduchý text stručně reaguje písemnou informaci, napíše email	6.	GLO 2 GLO 3

Rok - roční období, měsíce. Významné události, oslavy Přesné časové údaje	sdělí jednoduše základní informace k osvojovaným tématům sdělí, kdy má narozeniny, kdy jsou další významné svátky v roce, jak je slaví tvoří krátké rozhovory k osvojovaným tématům, zapojí se do rozhovorů se spolužáky rozumí jednoduchému textu k danému tématu, v textu hledá a nachází informace rozumí krátkým poslechovým textům k daným tématům napíše jednoduchý text a reaguje na obdržený jednoduchý text stručně reaguje písemnou informací, napíše email	6.	
Cestování, evropské země. objednání ubytování, nákup jízdenek nepravdělné sloveso fahren	rozumí jednoduchým popisům, nápisům a orientačním informacím sdělí jednoduše základní informace k osvojovaným tématům nazve některé evropské země a sdělí, jestli do nich chce cestovat a proč zapojí se do rozhovoru o zakoupení jízdenky a objednání hotelu napíše o sobě základní údaje v rozšířeném formuláři	6..	MUL 1
Dům, byt bydlení předložky se 3. a 4. pádem	sdělí jednoduše základní informace k osvojovaným tématům stručně popíše byt, svůj pokoj, svůj vysněný pokoj, používá předložky se 3. a 4. pádem rozumí jednoduchému textu k danému tématu, v textu hledá a nachází informace rozumí krátkým poslechovým textům k daným tématům napíše jednoduchý text a reaguje na obdržený jednoduchý text stručně reaguje písemnou informací, napíše email	7.	

Denní program, potraviny, jídelníček, nákup	sdělí jednoduše základní informace k osvojovaným tématům stručně popíše denní program nazve základní potraviny, sdělí, co rád a nerad jí, vytvoří jednoduchý jídelníček zapojí se do rozhovoru o průběhu dne, a do rozhovoru v obchodě s potravinami rozumí jednoduchým nápisům a orientačním pokynům rozumí jednoduchému textu k danému tématu, v textu hledá a nachází informace rozumí krátkým poslechovým textům k daným tématům napíše jednoduchý text a reaguje na obdržený jednoduchý text stručně reaguje na písemnou informaci, napíše email	7..	
Škola, zdraví a nemoci. Další modální slovesa, rozkazovací způsob	sdělí jednoduše základní informace k osvojovaným tématům stručně popíše program týdne nazve školní předměty, stručně popíše, co ve škole vykonává stručně vyjádří, co ho bolí zapojí se do rozhovorů ve škole, u lékaře rozumí jednoduchému textu k danému tématu, v textu hledá a nachází informace	7.	
Ve městě a na venkově. Orientace v místě. Dopravní prostředky	sdělí jednoduše základní informace k osvojovaným tématům zeptá se na cestu, popíše cestu na konkrétní místo rozumí jednoduchému textu k danému tématu, v textu hledá a nachází informace rozumí krátkým poslechovým textům k daným tématům napíše jednoduchý text a reaguje na obdržený jednoduchý text stručně reaguje na písemnou informaci, napíše email	8.	
Roční období, počasí, oblékání a móda	charakterizuje roční období, počasí a vhodné oblečení zapojí se do jednoduchých rozhovorů o módě a oblékání rozumí jednoduchému textu k danému tématu, v textu hledá a nachází informace rozumí krátkým poslechovým	8.	

	textům k daným tématům napíše jednoduchý text a reaguje na obdržený jednoduchý text stručně reaguje na písemnou informaci, napíše email		
Cestování - země a lidé. Stupňování přídavných jmen a příslovcí. Vyjádření minulého času	sdělí jednoduše základní informace k osvojovaným tématům zapojí se do jednoduchých rozhovorů o cestování rozumí jednoduchému textu k danému tématu, v textu hledá a nachází informace rozumí krátkým poslechovým textům k daným tématům napíše jednoduchý text a reaguje na obdržený jednoduchý text stručně reaguje na písemnou informaci, napíše email	8.	
Škola a studium	rozumí slovům, větám, vazbám, které se týkají osvojovaných témat rozumí základním informacím v poslechových textech zapojí se do rozhovorů s učitelem i se spolužáky na zadané téma sdělí samostatně informace k osvojovaným tématům, pomáhá si osnovou, obrázky podle osnovy samostatně píše krátké texty k osvojovaným tématům popíše studijní rozvrh, stručně popíše činnosti ve škole	8.	
Volný čas - žijeme aktivně, kulturně, sportujeme.	rozumí slovům, větám, vazbám, které se týkají osvojovaných témat rozumí základním informacím v poslechových textech zapojí se do rozhovorů s učitelem i se spolužáky na zadané téma sdělí samostatně informace k osvojovaným tématům, pomáhá si osnovou, obrázky podle osnovy samostatně píše krátké texty k osvojovaným tématům nazývá různé druhy sportu a stručně popíše, co se při nich vykonává pohovoří o dalších možnostech trávení volného času (kultura, film...)	9.	

Zvířata	rozumí slovům, větám, vazbám, které se týkají osvojovaných témat rozumí základním informacím v poslechových textech zapojí se do rozhovorů s učitelem i se spolužáky na zadané téma sdělí samostatně informace k osvojovaným tématům, pomáhá si osnovou, obrázky podle osnovy samostatně píše krátké texty k osvojovaným tématům pojmenuje zvířata, rozlišuje domácí a volně žijící, stručně je charakterizuje	9.	
Bydlení. Pokoj - byt - dům. Město - venkov	rozumí slovům, větám, vazbám, které se týkají osvojovaných témat rozumí základním informacím v poslechových textech zapojí se do rozhovorů s učitelem i se spolužáky na zadané téma sdělí samostatně informace k osvojovaným tématům, pomáhá si osnovou, obrázky podle osnovy samostatně píše krátké texty k osvojovaným tématům popíše svůj pokoj, byt či dům stručně porovná bydlení ve městě a na venkově, uvede klady a zápory u obou možností navrhne své ideální bydlení	9.	
Zdravý jídelníček	rozumí slovům, větám, vazbám, které se týkají osvojovaných témat rozumí základním informacím v poslechových textech zapojí se do rozhovorů s učitelem i se spolužáky na zadané téma sdělí samostatně informace k osvojovaným tématům, pomáhá si osnovou, obrázky podle osnovy samostatně píše krátké texty k osvojovaným tématům popíše jídelníček zdravého životního stylu a porovná jej se svým, srovná zdravý a nezdravý styl života	9.	

3.2.2 Matematika a její aplikace

I. STUPEŇ (22 hod) a II. STUPEŇ (18 hod)
MATEMATIKA A JEJÍ APLIKACE

Vzdělávací oblast **Matematika a její aplikace** ve školním vzdělávacím programu pro základní vzdělávání „Barevný svět“ je založena především na aktivních činnostech, které jsou typické pro práci s matematickými objekty a pro užití matematiky v reálných situacích. Poskytuje vědomosti a dovednosti potřebné v praktickém životě a umožňuje tak získávat matematickou gramotnost. Pro tuto svoji nezastupitelnou roli prolíná celým základním vzděláváním a také jinými oblastmi vzdělávání.

Vzdělávání klade důraz na důkladné porozumění základním myšlenkovým postupům a pojmům matematiky a jejich vzájemným vztahům. Žáci si postupně osvojují některé pojmy, terminologii, symboliku a způsoby jejich užití.

1. Časové vymezení:

Matematika je vyučována ve všech ročnících, v 1. až 2. ročníku po 5 hodinách, ve 3. až 7. ročníku po 4 hodinách a v 8. až 9. ročníku po 5 hodinách týdně.

2. Vzdělávací obsah:

Hlavní okruhy:

Algebra	a	aritmetika
---------	---	------------

- početní operace v oboru přirozených, celých a racionálních čísel
- dělitelnost
- zaokrouhlování, odhady výsledků řešení a jejich reálnost

- mocniny a odmocniny
- procenta, aplikační úlohy
- poměr, přímá a nepřímá úměrnost, lineární funkce, trojčlenka, úlohy z praxe
- jednoduché diagramy a tabulky, matematizování reálných situací
- základy statistiky
- lineární rovnice a soustavy 2 lin. rovnic
- výrazy, užití proměnných

Geometrie

- matematická symbolika
- charakteristika základních rovinných útvarů, obvod a obsah zákl. rovinných útvarů, úhel a jeho velikost
- metrické vlastnosti v rovině
- základní konstrukční úlohy, množiny všech bodů dané vlastnosti
- charakteristika a vlastnosti základních prostorových útvarů, objem a povrch těles, síť těles a zobrazení tělesa pomocí rovnoběžného promítání
- osová a středová souměrnost, osově a středově souměrné útvary
- rovinné útvary, shodnost a podobnost geometrických útvarů, užití
- Pythagorova věta

Průřezová témata:

Průřezová témata, jež spadají do matematiky jsou především OSV 10, v menší míře pak OSV 1, 5, 8, 9.

3. Organizace:

Výuka matematiky probíhá kombinací Hejného metody a “klasické” matematiky. Hejného matematika se učí nejvíce v 1. třídě, kde je klasickou metodou pouze doplňována, a postupně se progresivně posiluje klasická matematika, která přebírá prim ve 4. třídě.

Vyučování probíhá v kmenových třídách. Rovněž lze využít počítačovou učebnu. Při výuce se využívá interaktivní tabule, elektronické učebnice a programy usnadňující výuku.

Podle aktuálních možností se třída dělí na skupiny, přičemž je tak možné lépe uplatnit individuální přístup k jednotlivým žákům a jejich potřebám.

K lepšímu pochopení učiva jsou při hodinách využívány nejrůznější pomůcky. Především jsou to učebnice a pracovní sešity. Dále pak modely geometrických těles, zlomků, číselných os.

Ve vyučování je využíván model frontální výuky, práce ve skupinách, samostatná práce.

Práce s integrovanými dětmi je prováděna na základě individuálních vzdělávacích plánů, odpovídajících potřebám jednotlivých žáků. Mají možnost procvičovat učivo i mimo vyučovací jednotku, přijít na konzultaci.

Výchovné a vzdělávací strategie pro rozvoj klíčových kompetencí žáků

Kompetence k učení

- žák se přesně a stručně vyjadřuje užíváním mat. jazyka včetně symboliky, provádí rozbor a zápis při řešení úloh a zdokonaluje grafický projev, rozvíjí abstraktní, exaktní, kombinatorické a logické myšlení k věcné a srozumitelné argumentaci
- učitel umožňuje žákům, aby se podíleli na utváření kritérií hodnocení činností nebo jejich výsledků, srozumitelně jim vysvětluje, co se mají naučit, stanovuje dílčí vzdělávací cíle v souladu s cíli vzdělávacího programu, vede žáky k ověřování výsledků a kontrole, práce s chybou

Kompetence k řešení problémů

- žák rozvíjí důvěru ve vlastní schopnosti a možnosti při řešení úloh, k sebekontrolě, k systematičnosti, vytrvalosti a přesnosti, provádí rozbor problémů a plánuje řešení, odhaduje výsledky, volí správný postup, vyhodnocuje správnost výsledků
- učitel se zajímá o náměty, názory, zkušenosti žáků, klade otevřené otázky a vybízí žáky k pojmenování cíle činnosti, vede žáky k plánování úkolů a postupů, zařazuje metody, při kterých docházejí k objevům, řešením a závěrům sami žáci, umožňují, aby žáci v hodině pracovali s odbornou literaturou
- učitel podle potřeby žákům v činnostech pomáhá, pracuje s chybou žáka jako s příležitostí, jak ukázat cestu ke správnému řešení, dodává žákům sebedůvěru

Kompetence komunikativní

- žáci se učí přesnému a stručnému vyjadřování užíváním matematického jazyka včetně symboliky
- učitel zadává úkoly způsobem, který umožňuje volbu různých postupů, vede žáky k užívání správné terminologie a symboliky – vede žáky k výstižnému, souvislému a kultivovanému projevu

Kompetence sociální a personální

- žáci jsou vedeni ke kritickému usuzování, srozumitelné a věcné argumentaci prostřednictvím řešení matematických problémů, ke kolegiální radě a pomoci, pracují v týmu
- učitel umožňuje každému žákovi zažít úspěch, podněcuje žáky k argumentaci – hodnotí žáky způsobem, který jim umožňuje vnímat vlastní pokrok

Kompetence občanská

- při zpracování informací jsou žáci vedeni ke kritickému myšlení nad obsahy sdělení, hodnotí svoji práci a práci ostatních, jsou vedeni k ohleduplnosti a taktu, učí se vnímat složitosti světa
- učitel podle potřeby žákům v činnostech pomáhá a umožňuje jim, aby na základě jasných kritérií hodnotili své činnosti nebo výsledky

Kompetence pracovní

- žáci jsou vedeni k vytváření zásoby matematických nástrojů pro řešení reálných situací v životě využívají matematické poznatky a dovednosti v praktických činnostech
- pro žáky s postižením jsou k dispozici vhodně přizpůsobené pracovní materiály
- učitel zadává úkoly, při kterých žáci vyhledávají a kombinují informace z různých informačních zdrojů a které vyžadují využití poznatků z různých předmětů, vede žáky ke správným způsobům užití vybavení, techniky a pomůcek
- vytváří příležitosti k interpretaci různých textů, obrazových materiálů, grafů a jiných forem záznamů

Oblast: Matematika a její aplikace	Předmět:: Matematika	Období:	
Očekávané výstupy Žák:	Učivo	Ročník	Průřezová témata
- používá přirozená čísla v oboru 0 – 20	- čtení, psaní a porovnávání čísel	1.	
- počítá předměty v daném souboru	- počítání po jedné na konkrétním názoru		
- porovnává – přiřazuje čísla	- přiřazování věcí a porovnávání jejich počtu		
- používá znaménka +,-, rovnosti a nerovnosti - řeší a sám vymýšlí slovní úlohy	- sčítání a odčítání v daném oboru, porovnávání počtu věcí - slovní úlohy doplněné příkladem		OSV: OSV 1
- řeší a vymýšlí slovní úlohy ze života, používá názoru (manipulace s penězi, předměty)	- slovní úlohy ze života s použitím názoru		
- zobrazí číslo na číselné ose	- orientace na číselné ose		
- automatizuje spoje sčítání a odčítání do 10 s názorem i bez názoru	- automatizace spojů, sčítání a odčítání do 10		
- z paměti provádí početní operace s přirozenými čísly do 20	- pamětné počítání		
- pojmenuje základní rovinné útvary a tělesa, poznává je ve svém okolí - žák určí celé hodiny	- PL orientace, nahoře, dole základní rovinné útvary, tělesa, nacházení v realitě - základní orientace v čase		

- používá přirozená čísla v oboru 0 - 100 - sčítá a odčítá do 20 s přechodem 10	- čtení, psaní a porovnávání čísel - automatizace spojů sčítání a odčítání do 20	2.	OSV - OSV 7 péče o dobré vztahy
- řeší a tvoří jednoduché slovní úlohy	- jednoduché slovní úlohy		
- zobrazí čísla na číselné ose	- přirozená čísla do 100, numerace		
- počítá po 10 do 100	- počítání po 10		
- řeší slovní úlohy – o více, o méně	- řešení slovních úloh		
- řeší příklady s násobením s čísly 10, 2,3,4,5	- zavedení násobilky ,násobky 10,2,3,4,5		
- řeší příklady s dělením	- princip dělení		
- řeší slovní úlohy se vztahy několikrát více, méně	- slovní úlohy (několikrát více, méně)		
- rozezná a pojmenuje základní rovinné geometrické tvary	- geometrické tvary rovinné, hry s tvary, modelování		
- rozezná, pojmenuje, vymodeluje jednoduchá tělesa	- rozvíjení prostorové představivosti, hledání modelů		
- hledá modely těles ve svém okolí - rozezná a vyznačí rovnou lomenou čáru	- rovná, lomená čára		
- odhaduje a měří délku úsečky	- měření délky		
- užívá jednotky délky	- jednotky délky (m, cm)		
- orientuje se v čase	- jednotky času (hod., den, minuta)		
- používá přirozená čísla v oboru 0 - 1000	- čtení, psaní a porovnávání čísel	3.	

- násobí a dělí, v oboru malé násobilky	- malá násobilka, násobení dvojčíferných čísel číslem jednocíferným		OSV OR
- užívá lineární uspořádání	- zobrazování na číselné ose		OSV 3
- provádí z paměti jednoduché početní operace s přirozenými čísly	- počítání v oboru do 1000, odhady výsledků		OR Kreativity OSV 5
- řeší a tvoří slovní úlohy v oboru do 1000	- řešení slovních úloh		
- sčítá a odčítá dvojčíferná čísla z paměti, písemně	- písemné a pamětné počítání		
- orientuje se v čase, provádí jednoduché převody jednotek času	- jednotky času (hodina, minuta, vteřina)		
- doplňuje tabulky, schéma, posloupnosti čísel	- číselná osa, sestavování tabulek		
- rozezná, pojmenuje, vymodeluje a popíše základní rovinné útvary a jednoduchá tělesa	- základní útvary v rovině		
- měří a odhaduje délku úsečky	- odhad a měření úsečky		
- zná jednotky délky mm, cm, m	- převod jednotek délky		
- žák čte, zapíše přirozené číslo v oboru do 1 000 000, znázorní na číselné ose - porovnává a zaokrouhluje čísla na desítky, sta, tisíce, desetitisíce, statisíce, miliony	Přirozená čísla, celá čísla, zlomky - čtení a zápis čísel - porovnávání čísel - zaokrouhlování čísel - pamětné sčítání a odčítání - písemné sčítání a odčítání - pamětné násobení a dělení	4.	OSV 1 OSV 5 OSV 10

- zvládne zapsat číslo rozvinutým zápisem v desítkové soustavě - pamětně sčítá, odčítá - písemně sčítá i odčítá se zkouškou správnosti - násobí 10, 100, 1000 - písemně násobí jednociferným činitelem - písemně dělí jednociferným dělitelem, zkouška správnosti počítání -písemně násobí dvojciferným činitelem - řeší a tvoří úlohy, ve kterých aplikuje osvojené početní operace - žák zapíše jméno panovníka s římskou číslicí, letopočet - měří a odhaduje velikost úsečky, délku místnosti, vzdálenost míst - zná základní jednotky délky, objemu, hmotnosti, času -zvládne jednoduché převody jednotek -řeší jednoduché rovnice s jednou neznámou -vyjádří zlomkem určitou část celku -sečte a odečte zlomky se stejným jmenovatelem -vypočte části z celku -najde v diagramu nebo grafu důležité údaje	- písemné násobení jednociferným činitelem - písemné dělení jednociferným dělitelem - písemné dělení se zbytkem - slovní úlohy - Římské číslice - Jednotky délky, hmotnosti, objemu a času - Rovnice - Zlomky - Diagramy a grafy		
---	--	--	--

- přesně narýsuje kolmé a rovnoběžné přímky - pomocí kružítka provede konstrukci čtverce, obdélníku - rýsuje pomocí kružítka kružnice, střed úsečky, osu úsečky, grafický součet, rozdíl a násobek úsečky - rozumí pojmem kružnice a kruh - vypočítá obvod čtverce, obdélníku - seznámí se s pojmem obsah čtverce a obdélníku pomocí čtvercové sítě - řeší logické úlohy v prostorové geometrii - pozná podle modelů geometrická tělesa	GEOMETRIE Přímka a polopřímka - rýsování kolmic a rovnoběžek Čtverec a obdélník - konstrukce čtverce a obdélníku - výpočet obvodu čtverce a obdélníku - výpočet obsahu čtverce a obdélníku Trojúhelník pravoúhlý, rovnostranný, rovnoramenný - konstrukce trojúhelníku, - výpočet obvodu trojúhelníku Kružnice a kruh - Úsečka - střed úsečky, osa úsečky - grafický součet, rozdíl a násobek úsečky - osa souměrnosti Prostorová geometrie - geometrická tělesa: válec, krychle, kvádr, kužel, jehlan, koule		OSV 1 OSV 5 OSV 10
- žák čte, zapíše přirozené číslo v oboru do 1 000 000 000, znázorní na číselné ose - porovnává a zaokrouhluje čísla na desítky, sta, tisíce, statisíce - zvládne zapsat číslo rozvinutým zápisem v desítkové soustavě - pamětně sčítá, odčítá, násobí, dělí i mimo obor násobilky	Přirozená čísla, celá čísla, desetinná čísla, zlomky - čtení a zápis čísel - porovnávání čísel - zaokrouhlování čísel - pamětné sčítání a odčítání - písemné sčítání a odčítání - pamětné násobení a dělení - písemné násobení jednociferným a dvojciferným činitelem - písemné dělení jednociferným a dvojciferným dělitelem	5.	OSV 1 OSV 5 OSV 10

- písemně sčítá i odčítá se zkouškou správnosti - násobí 10, 100, 1000, 100 000 - písemně násobí jednociferným i dvojciferným činitelem - písemně dělí jednociferným i dvojciferným dělitelem, zkouška správnosti počítání - počítá operace se závorkami i bez závorek - řeší a tvoří úlohy, ve kterých aplikuje osvojené početní operace - žák přečte a zapíše letopočet římskými číslicemi - zná základní jednotky délky, objemu, hmotnosti, času - zvládne převody jednotek - zapíše zlomkem část z celku - vypočítá část z celku - sčítá a odčítá zlomky se stejným jmenovatelem	- vztahy mezi čísly - slovní úlohy - Římské číslice - Jednotky délky, hmotnosti, objemu a času - Zlomky - zápis části z celku zlomkem - sčítání a odčítání zlomků se stejným jmenovatelem - zápis zlomků pomocí smíšeného čísla a části - výpočet části z celku - Desetinná čísla - zápis desetinných zlomků pomocí desetinných čísel - porovnávání desetinných čísel - násobení a dělení desetinných čísel čísla 10, 100 a 1 000 - zapisování jednotek délky, objemu a hmotnosti desetinnými čísly - Procenta - zápis části z celku pomocí procent		
- přesně narýsuje kolmé a rovnoběžné přímky - pomocí kružítka provede konstrukci čtverce, obdélníku a trojúhelníku - rýsuje pomocí kružítka kružnice, střed úsečky, osu úsečky, grafický součet, rozdíl a násobek úsečky - rozumí pojmem kružnice a kruh - vypočítá obvod a obsah čtverce, obdélníku	- Rýsování kolmic a rovnoběžek - konstrukce čtverce a obdélníku a trojúhelníku - výpočet obvodu a obsahu čtverce a obdélníku, obvodu trojúhelníku - Kružnice a kruh - Úsečka - střed úsečky, osa úsečky - grafický součet, rozdíl a násobek úsečky - mnohoúhelníky, čtyřúhelníky, trojúhelníky		

- rozumí pojmům trojúhelník pravoúhlý, rovnoramenný a rovnostranný - orientuje se v soustavě souřadnic - zaznamenává údaje z tabulky do diagramu a opačně - sestrojí osově souměrné útvary - pojmenuje podle modelů geometrická tělesa - rozlišuje síť kvádrů a krychle, seznámí se s pojmem povrch krychle a kvádrů - řeší logické úlohy v prostorové geometrii	- soustava souřadnic - konstrukce diagramu - osová souměrnost - geometrická tělesa, síť a povrch krychle a kvádrů - prostorová geometrie		
- používá zlomek pro vyjádření části celku, dokáže interpretovat zlomek jako část nějakého celku, dovede vyjádřit desetinný zlomek desetinným číslem, dokáže porovnat desetinná čísla - vykrátí zlomek na základní tvar - rozumí pojmu smíšené číslo, převede nepravý zlomek na smíšené číslo a naopak - zobrazí zlomky a desetinná čísla na číselné ose - dovede zaokrouhlovat čísla na daný řád - sčítá, odčítá, násobí a dělí desetinná čísla	Desetinná čísla - porovnávání desetinných čísel, vyjádření desetinných zlomků desetinným číslem Zlomky - význam, krácení, rozšiřování zlomku, smíšené číslo, číselná osa Desetinná čísla - zaokrouhlování, číselná osa Početní operace s desetinnými čísly	6.	
- vyjmenuje základní rovinné obrazce a charakterizuje je - vypočítá obsahy a obvody obdélníka a čtverce - umí využívat vlastnosti obdélníka a čtverce při řešení jednoduchých úloh z praxe	Charakteristika rovinných útvarů Čtverec, obdélník - obvod a obsah Řešení úloh z praxe - využití vlastností obdélníka a čtverce Převody jednotek délky a obsahu	6.	

- ovládá převody jednotek délky a obsahu			
- popíše vlastnosti krychle a kvádrů a vysvětlí rozdíly - načrtne a sestrojí síť kvádrů a krychle - načrtne a sestrojí obraz kvádrů a krychle v rovině - vypočítá objem a povrch krychle a kvádrů - ovládá převody jednotek objemu - aplikuje získané vědomosti v slovních úlohách	Krychle a kvádr - charakteristika a vlastnosti Síť krychle a kvádrů Náčrt těles Povrch a objem krychle a kvádrů Jednotky objemu Řešení slovních úloh	6.	OSV 1, OSV 10
- rozezná prvočíslo a číslo složené - zná a využívá kritéria dělitelnosti - provede prvočíselný rozklad - vypočítá násobek čísla, společný násobek více čísel a určí nejmenší společný násobek - určí dělitele čísla, společné dělitele více čísel a největšího společného dělitele více čísel - aplikuje získané vědomosti na slovních úlohách z praxe	Dělitelnost přirozených čísel Kritéria dělitelnosti Rozklad přirozeného čísla na součin prvočísel Nejmenší společný násobek Největší společný dělitel Slovní úlohy na dělitelnost	6.	
- určí velikost úhlu měřením - narýsuje úhel dané velikosti - dělení úhlů podle velikosti - dokáže přenést úhel a sestrojí osu úhlu - používá jednotky úhlů a ovládá převody stupňů a minut - graficky i početně sčítá a odčítá úhly	Úhel - vlastnosti, měření, konstrukce Sestrojení úhlu, konstrukce Výpočty s úhly	6.	

- dokáže určit dvojice úhlů - vedlejší a vrcholové, souhlasné a střídavé a využívá jejich vlastností ve výpočtech			
- sestrojí základní rovinné útvary - bod, přímku, polopřímku, úsečku, kružnici a zná jejich vlastnosti a pravidla pro jejich značení - ovládá vzájemnou polohu přímek v rovině - sestrojí osu úsečky pomocí kružítka - určí osově a středově souměrné obrazce - sestrojí obraz rovinného útvaru v osově a středově souměrnosti	Základní geometrické konstrukce Osová a středová souměrnost	6.	
- užívá logickou úvahu a kombinační úsudek při řešení úloh a problémů a nalézá různá řešení předkládaných nebo zkoumaných situací - v případě potřeby dokáže využít kalkulaátor	Náročné a nestandardní úlohy Matematické soutěže	6.	OSV 1, OSV 10
- vypočítá aritmetický průměr - určí modus a medián souboru dat - rozumí pojmu vážený aritmetický průměr	Aritmetický průměr	7.	

- provádí početní operace s celými i racionálními čísly - porovná racionální čísla - znázorní na číselné ose racionální čísla - sčítá, odčítá, násobí a dělí racionální čísla - počítá se smíšenými čísly - převádí zlomky na desetinná čísla a naopak - při výpočtech dokáže využít kalkulátor	Početní operace se zlomky Sčítání, odčítání, násobení a dělení zlomků či smíšených čísel Sčítání, odčítání, násobení a dělení celých čísel Sčítání, odčítání, násobení a dělení racionálních čísel Porovnávání racionálních čísel Zobrazení racionálních čísel na číselné ose	7.	OSV 1
- třídí trojúhelníky podle délek stran a velikosti vnitřních úhlů- - pozná, kdy je možné trojúhelník sestavit - sestaví trojúhelník s užitím vět sss, sus, usu - sestaví střední příčky, těžnice a výšky trojúhelníku - využívá při výpočtech vlastnosti středních příček a těžnic trojúhelníku	Trojúhelník, trojúhelníková nerovnost Konstrukce trojúhelníku Střední příčky trojúhelníku Těžnice trojúhelníku Výšky trojúhelníku	7.	
- určí, zda se jedná o přímou, nebo nepřímou úměrnost - dovede využít přímé či nepřímé úměrnosti ve slovních úlohách - vytvoří graf přímé a nepřímé úměrnosti - určí a zapíše správně poměr - provádí početní výkony s poměrem, znalosti používá v úlohách z praxe - pracuje s měřítky map a plánů	Přímá úměrnost Nepřímá úměrnost Pravoúhlá soustava souřadnic Grafické znázornění přímé a nepřímé úměrnosti Poměr Postupný poměr Rozdělení čísla v daném poměru Měřítko plánu a mapy	7.	
- vyjádří vztah celek - část různými způsoby - poměrem,	Vztah celek - část vyjádřený poměrem, desetinným číslem, zlomkem, procenty	7.	

zlomkem, desetinným číslem, procentem - vypočte procentovou část při znalosti celku a počtu procent - vypočte celek při znalosti procentové části a počtu procent - vypočte počet procent při znalosti základu a procentové části - řeší aplikační úlohy na procenta	Procenta - základ, procentová část, počet procent Slovní úlohy na procenta		
- užívá logickou úvahu a kombinační úsudek při řešení úloh a problémů a nalézá různá řešení předkládaných nebo zkoumaných situací - v případě potřeby dokáže využít kalkulátor	Náročné a nestandardní úlohy Matematické soutěže	7.	
- charakterizuje a třídí základní rovinné útvary - charakterizuje čtyřúhelníky - načrtne a sestojí rovnoběžník, lichoběžník - vypočte obsah a obvod trojúhelníku, rovnoběžníku a lichoběžníku	Čtverec a obdélník - vlastnosti, výpočet obvodu a obsahu, konstrukce Kosočtverec a kosodélník - vlastnosti, výpočet obvodu a obsahu, konstrukce Trojúhelník - vlastnosti, výpočet obvodu a obsahu, konstrukce Lichoběžník - vlastnosti, výpočet obvodu a obsahu, konstrukce	8.	OSV
-vyřeší aplikační úlohy na procenta - efektivně při výpočtu procent využívá kalkulátor - používá základní pojmy z finanční matematiky -používá pojem procentní bod, vysvětlí rozdíl mezi o kolik procent a o kolik procentních bodů	Náročnější úlohy s procenty Výpočty s procenty pomocí kalkulačky Finanční matematika Procentní bod	8.	

- zná pojem promile, řeší jednoduché úlohy na promile	Promile		
- využívá ve výpočtech druhou mocninu a odmocninu, používá kalkulačku - provádí náročnější operace s mocninami a odmocninou - používá takzvaný vědecký zápis čísla - používá s pochopením Pythagorovu větu a aplikuje ji při řešení praktických úloh - vypočítá obvod a obsah kruhu a využívá tuto dovednost při řešení praktických úloh	Mocnina a odmocnina Výpočty s mocninou a odmocninou Vědecký zápis čísla Pythagorova věta Obvod a obsah kruhu	8.	
- matematizuje jednoduché reálné situace využitím proměnných - určí hodnotu výrazu - sčítá, odčítá a násobí mnohočleny - zjednodušuje algebraické výrazy - rozkládá výrazy na součin pomocí vytýkání a pomocí vzorců	Algebraický výraz Základní operace s algebraickými výrazy Zjednodušování algebraických výrazů Rozklad výrazu na součin	8.	
- vyřeší jednoduchou lineární rovnici - používá lineární rovnici pro řešení slovních úloh	Lineární rovnice Řešení slovních úloh pomocí rovnic	8.	
- pracuje s množinami všech bodů daných vlastností - používá pravidla přesného rýsování a geometrického vyjadřování	Metrické vlastnosti v rovině Kružnice opsaná trojúhelníku Kružnice vepsaná trojúhelníku Konstrukční úlohy	8.	OSV 1

- využívá vhodné nástroje (pomůcky) k rýsování - popíše vzájemné polohy přímky a kružnice a vzájemné polohy dvou kružnic - při konstrukcích využívá Thaletovu větu	Vzájemná poloha přímky a kružnice Vzájemná poloha kružnic Thaletova věta		
- užívá logickou úvahu a kombinační úsudek při řešení úloh a problémů a nalézá různá řešení předkládaných nebo zkoumaných situací - v případě potřeby dokáže využít kalkulátor	Náročné a nestandardní úlohy Matematické soutěže Vybrané deskové a karetní hry	8.	
- vyřeší náročnější lineární rovnice - vyřeší rovnice se zlomky - vypočítá neznámou ze vzorce - vyřeší soustavu dvou lineárních rovnic - pomocí soustavy rovnic vyřeší slovní úlohy z praxe - vyřeší slovní úlohy o pohybu a společné práci	Lineární rovnice se závorkami Lineární rovnice se zlomky Výpočet neznámé ze vzorce Řešení soustavy rovnic dosazovací metodou Řešení soustavy rovnic sčítací metodou Řešení slovních úloh pomocí soustav rovnic Řešení slovních úloh o pohybu Řešení slovních úloh o společné práci	9.	
- popíše podobu různých mnohoúhelníků - popíše vlastnosti pravidelného šestiúhelníku a využívá je při výpočtech - sestrojí pravidelný šestiúhelník	Mnohoúhelníky Pravidelný šestiúhelník	9.	

- vypočítá úrok, slevu, daň a cenu po zdanění - vysvětlí rozdíl mezi spořením a půjčkou - uvede příklady zodpovědného a nezodpovědného finančního chování - umí vyhodnotit výhodnost finanční nabídky			
- připraví se na přijímací testy na střední školu	Opakování a procvičování učiva podle požadavků na jednotné státní přijímací testy z matematiky		
- užívá logickou úvahu a kombinační úsudek při řešení úloh a problémů a nalézá různá řešení předkládaných nebo zkoumaných situací - v případě potřeby dokáže využít kalkulátor	Náročné a nestandardní úlohy Matematické soutěže Vybrané deskové a karetní hry	9.	

3.2.3 Informační a komunikační technologie

I. STUPEŇ (3 hod) a II. STUPEŇ (4 hod)
INFORMAČNÍ A KOMUNIKAČNÍ TECHNOLOGIE

Vzhledem ke stále narůstající potřebě osvojení si základních dovedností práce s výpočetní technikou byla vzdělávací oblast **Informační a komunikační technologie** zařazena ve školním vzdělávacím programu „Barevný svět“ již na prvním stupni od 3. třídy v týdenní dotaci 1 vyučovací hodiny. Získané dovednosti jsou v dnešní společnosti nezbytným předpokladem uplatnění na trhu práce i podmínkou k efektivnímu rozvíjení profesní i zájmové činnosti. Vzdělávací oblast Informační a komunikační technologie umožňuje všem žákům dosáhnout základní úrovně informační gramotnosti – získat elementární dovednosti v ovládnutí výpočetní techniky a moderních informačních technologií, orientovat se ve světě informací, tvořivě pracovat s informacemi a využívat je při dalším vzdělávání i v praktickém životě. Na druhém stupni je kladen důraz na využití technologií v praxi.

Výuka je v závislosti na ročníku a tématu doplněna výukou v angličtině.

Charakteristika vyučovacího předmětu

1. ČASOVÉ VYMEZENÍ:

- realizován ve 3. až 9. ročníku po jedné hodině týdně

2. VZDĚLÁVACÍ OBSAH:

Hlavní okruhy:

Předmět informatika dává prostor všem žákům porozumět tomu, jak funguje počítač a informační systémy. Zabývá se automatizací, programováním, optimalizací činností, reprezentací dat v počítači, kódováním a modely popisujícími reálnou situaci nebo problém. Dává prostor pro praktické aktivní činnosti a tvořivé učení se objevováním, spoluprací, řešením problémů, projektovou činností. Pomáhá porozumět světu kolem nich, jehož nedílnou součástí digitální technologie jsou.

Hlavní důraz je kladen na rozvíjení žákova informatického myšlení s jeho složkami abstrakce, algoritmizace a dalšími. Praktickou činnost s tvorbou jednotlivých typů dat a s aplikacemi vnímáme jako prostředek k získání zkušeností k tomu, aby žák mohl poznávat, jak počítač funguje, jak reprezentuje data různého typu, jak pracují informační systémy a jaké problémy informatika řeší.

Škola je zaměřena na informatiku a technické směřování rozvoje žáků, proto je jednak navýšen počet hodin výuky informatiky pro mladší věk žáka, jednak jsou do výuky zařazeny základy robotiky jako aplikovaná oblast, propojující informatiku a programování s technikou, umožňují řešit praktické komplexní problémy, podporovat tvořivost a projektovou činnost a rozvíjet tak informatické myšlení.

Škola klade důraz na rozvíjení digitální gramotnosti v ostatních předmětech, k tomu přispívá informatika svým specifickým dílem.

3. ORGANIZACE:

Výuka probíhá na počítačích či notebookech s myší, buď v PC učebně, nebo v běžné učebně s přenosnými tablety, s připojením k internetu. Některá témata probíhají bez počítače.

V řadě činností preferujeme práci žáků ve dvojicích u jednoho počítače, aby docházelo k diskusi a spolupráci. Žák nebo dvojice pracuje individuálním tempem.

Výuka je orientována činnostně, s aktivním žákem, který objevuje, experimentuje, ověřuje své hypotézy, diskutuje, tvoří, řeší problémy, spolupracuje, pracuje projektově, konstruuje své poznání.

Není kladen naprosto žádný důraz na pamětné učení a reprodukci.

Pro výuku jsou zakoupené následující pomůcky:

- ✧ Edukační stolní hra Scottie GO!
- ✧ robotická stavebnice LEGO WeDo (na 2 žáky 1 stavebnice)
- ✧ robotická stavebnice LEGO Spike (na 2 žáky 1 stavebnice)
- ✧ 3D tiskárna Prusa Mini
- ✧ Sdílené tablety Ipad pro každého žáka ve třídě.

Výchovné a vzdělávací strategie pro rozvíjení klíčových kompetencí žáků:

Kompetence k učení

- žák zvládne obsluhu počítače
- žák zvládne psaní všemi deseti
- žák vyhledává a třídí informace
- žák využívá získané informace v dalších předmětech

Kompetence k řešení problémů

- žák vyhledá informace vhodné k řešení problémů a úkolů z jiných předmětů
- žák se učí samostatnosti

Kompetence komunikativní

- žák prezentuje získané informace
- žák využívá získané poznatky v elektronické komunikaci

Kompetence sociální a personální

- žák spolupracuje se spolužáky
- žák se zapojuje do diskuzí na chatech

Kompetence občanské

- žák získává poznatky o dodržování autorských práv, o nebezpečí závislosti na PC, na počítačových hrách

Kompetence pracovní

- žák dodržuje zásady práce na počítači,
- žák dodržuje hygienické normy

[illegible]

přečte postup pro robota a rozhodne, do jakého cíle dorazí přečte postup pro robota a rozhodne o jeho startovní pozici sestavuje různé postupy ke stejnému cíli sestavuje a testuje symbolické zápisy postupů popíše jednoduchý problém, navrhne a popíše jednotlivé kroky jeho řešení ověří správnost jím navrženého postupu či programu, najde a opraví v něm případnou chybu	Hledání koncového stavu Hledání počátečního stavu Čtení a psaní kódu Tematické úlohy s mezipředmětovými aplikacemi		
Oblast: Práce ve sdíleném prostředí	Předmět:: Digitální technologie	Období:	
Očekávané výstupy	Učivo	Ročník	Průřezová témata
najde a spustí aplikaci, pracuje s daty různého typu propojí digitální zařízení, uvede možná rizika, která s takovým propojením souvisejí dodržuje bezpečnostní a jiná pravidla pro práci s digitálními technologiemi uvede různé příklady využití digitálních technologií v zaměstnání rodičů najde a spustí aplikaci, kterou potřebuje k práci propojí digitální zařízení a uvede možná rizika, která s takovým propojením souvisejí pamatuje si a chrání své heslo, přihlásí se ke svému účtu a odhlásí se z něj	Využití digitálních technologií v různých oborech Ergonomie, ochrana digitálního zařízení a zdraví uživatele Práce se soubory Propojení technologií, internet Sdílení dat, cloud Technické problémy a přístupy k jejich řešení (hlášení dialogových oken) Uživatelské jméno a heslo Osobní údaje	4.	OSV01 OSV08 OSV10 MEV01

při práci s grafikou a textem přistupuje k datům i na vzdálených počítačích a spouští online aplikace			
--	--	--	--

Oblast: Algoritmizace a programování	Předmět:: Základy robotiky se stavebnicí	Období:	
Očekávané výstupy	Učivo	Ročník	Průřezová témata
sestaví robota podle návodu sestaví program pro robota oživí robota, otestuje jeho chování najde chybu v programu a opraví ji upraví program pro příbuznou úlohu pomocí programu ovládá světelný výstup a motor pomocí programu ovládá senzor používá opakování, události ke spouštění programu v blokově orientovaném programovacím jazyce sestaví program; rozpozná opakující se vzory, používá opakování a připravené podprogramy ověří správnost jím navrženého postupu či programu, najde a opraví v něm případnou chybu	Sestavení programu a oživení robota Ovládání světelného výstupu Ovládání motoru Opakování příkazů Ovládání klávesnicí – události Ovládání pomocí senzoru	4.	

--	--	--	--

Oblast: Data, informace a modelování	Předmět:: Úvod do kódování a šifrování dat a informací	Období:	
Očekávané výstupy	Učivo	Ročník	Průřezová témata
sdělí informaci obrázkem předá informaci zakódovanou pomocí textu či čísel zakóduje/zašifruje a dekoduje/dešifruje text	Kódování informace obrázkem Kódování informace textem Kódování informace číslem	4.	
zakóduje a dekoduje jednoduchý obrázek pomocí mřížky obrázek složí z daných geometrických tvarů či navazujících úseček	Kódování a šifrování textu Kódování rastrového obrázku Kódování vektorového obrázku	4.	

Oblast: Informační systémy	Předmět:: Úvod do práce s daty	Období:	
Očekávané výstupy	Učivo	Ročník	Průřezová témata
nalezne ve svém okolí systém a určí jeho prvky určí, jak spolu prvky souvisí	Systém, struktura, prvky, vztahy	5.	
doplní prvky v tabulce v posloupnosti opakujících se prvků nahradí chybný za správný	Řazení dat v tabulce Vizualizace dat v grafu	5.	

pracuje s texty, obrázky a tabulkami v učebních materiálech doplní posloupnost prvků umístí data správně do tabulky	Data, druhy dat Doplňování tabulky a datových řad Kritéria kontroly dat	5.	
---	---	----	--

Oblast: Algoritmizace a programování	Předmět:: Základy programování – příkazy, postavy a události	Období:	
Očekávané výstupy	Učivo	Ročník	Průřezová témata
v blokově orientovaném programovacím jazyce sestaví program pro řízení pohybu a reakcí postav v programu najde a opraví chyby používá události ke spuštění činnosti postav	Ovládání pohybu postav Násobné postavy a souběžné reakce Modifikace programu Animace střídáním obrázků	5.	
přečte zápis programu a vysvětlí jeho jednotlivé kroky upraví program pro obdobný problém ovládá více postav pomocí zpráv	Spouštění pomocí událostí Vysílání zpráv mezi postavami Čtení programů Programovací projekt	5.	

Oblast: Data, informace a modelování	Předmět:: Úvod do modelování pomocí grafů a schémat	Období:	
---	--	---------	--

Očekávané výstupy	Učivo	Ročník	Průřezová témata
pomocí grafu znázorní vztahy mezi objekty pomocí obrázku znázorní jev pomocí obrázkových modelů řeší zadané problémy	Graf, hledání cesty Schémata, obrázkové modely Model	5.	

Oblast: Data, informace a modelování	Předmět:: Kódování a šifrování dat a informací	Období:	
Očekávané výstupy	Učivo	Ročník	Průřezová témata
rozpozná zakódované informace kolem sebe zakóduje a dekoduje znaky pomocí znakové sady zašifruje a dešifruje text pomocí několika šifer	Přenos informací, standardizované kódy Znakové sady Přenos dat, symetrická šifra Identifikace barev, barevný model	6.	
zakóduje obrázek pomocí základní geometrických tvarů zjednoduší zápis textu a obrázku, pomocí kontrolního součtu ověří úplnost zápisu ke kódování využívá i binární čísla	Vektorová grafika Zjednodušení zápisu, kontrolní součet Binární kód, logické A a NEBO	6.	

Oblast: Informační systémy	Předmět:: Práce s daty	Období:	
Očekávané výstupy	Učivo	Ročník	Průřezová témata

popíše pomocí modelu alespoň jeden informační systém, s nímž ve škole aktivně pracují pojmenuje role uživatelů a vymezí jejich činnosti a s tím související práva	Školní informační systém, uživatelé, činnosti, práva, databázové relace	6.	
najde a opraví chyby u různých interpretací týchž dat (tabulka versus graf) odpoví na otázky na základě dat v tabulce popíše pravidla uspořádání v existující tabulce	Data v grafu a tabulce Evidence dat, názvy a hodnoty v tabulce Kontrola hodnot v tabulce Filtrování, řazení a třídění dat	6.	
doplní podle pravidel do tabulky prvky, záznamy navrhne tabulku pro záznam dat propojí data z více tabulek či grafů	Porovnání dat v tabulce a grafu Řešení problémů s daty	6.	

Oblast: Algoritmizace a programování	Předmět:: Programování – opakování a vlastní bloky	Období:	
Očekávané výstupy	Učivo	Ročník	Průřezová témata
v blokově orientovaném programovacím jazyce sestaví program, dbá na jeho čitelnost a přehlednost	Vytvoření programu	6.	

po přečtení programu vysvětlí, co vykoná ověří správnost programu, najde a opraví v něm chyby			
používá cyklus s pevným počtem opakování, rozezná, zda má být příkaz uvnitř nebo vně opakování vytváří vlastní bloky a používá je v dalších programech	Opakování	6	
diskutuje různé programy pro řešení problému vybere z více možností vhodný program pro řešený problém a svůj výběr zdůvodní	Podprogramy	6.	

Oblast: Data, informace a modelování	Předmět:: Modelování pomocí grafů a schémat	Období:	
Očekávané výstupy	Učivo	Ročník	Průřezová témata
vysvětlí známé modely jevů, situací, činností	Standardizovaná schémata a modely		

v mapě a dalších schématech najde odpověď na otázku pomocí ohodnocených grafů řeší problémy	Ohodnocené grafy, minimální cesta grafu, kostra grafu		
pomocí orientovaných grafů řeší problémy vytvoří model, ve kterém znázorní více souběžných činností	Orientované grafy, automaty Modely, paralelní činnost		

Oblast: Digitální technologie	Předmět:: Počítače	Období:	
Očekávané výstupy	Učivo	Ročník	Průřezová témata
nainstaluje a odinstaluje aplikaci uloží textové, grafické, zvukové a multimediální soubory vybere vhodný formát pro uložení dat vytvoří jednoduchý model domácí sítě; popíše, která zařízení jsou připojena do školní sítě	Datové a programové soubory a jejich asociace v operačním systému Správa souborů, struktura složek Instalace aplikací Domácí a školní počítačová síť Fungování a služby internetu Princip e-mailu Metody zabezpečení přístupu k datům	7.	
porovná různé metody zabezpečení účtů spravuje sdílení souborů pomocí modelu znázorní cestu e-mailové zprávy zkontroluje, zda jsou části počítače správně propojeny,	Role a jejich přístupová práva (vidět obsah, číst obsah, měnit obsah, měnit práva) Postup při řešení problému s digitálním zařízením (např. nepropojení, program bez odezvy, špatné nastavení, hlášení / dialogová okna)	7.	

nastavení systému či aplikace, ukončí program bez odezvy			

Oblast: Algoritmizace a programování	Předmět:: Programování robotické stavebnice	Období:	
Očekávané výstupy	Učivo	Ročník	Průřezová témata
podle návodu nebo vlastní tvořivostí sestaví robota upraví konstrukci robota tak, aby plnil modifikovaný úkol vytvoří program pro robota a otestuje jeho funkčnost	Sestavení a oživení robota Sestavení programu s opakováním, s rozhodováním Používání výstupních zařízení robota (motory, displej, zvuk)	8.	
přečte program pro robota a najde v něm případné chyby ovládá výstupní zařízení a senzory robota vyřeší problém tím, že sestaví a naprogramuje robota	Používání senzorů (tlačítka, vzdálenost, světlo/barva) Čtení programu Projekt Můj robot		

Oblast: Informační systémy	Předmět:: Hromadné zpracování dat	Období:	
Očekávané výstupy	Učivo	Ročník	Průřezová témata
při tvorbě vzorců rozlišuje absolutní a relativní adresu buňky používá k výpočtům funkce pracující s číselnými a textovými vstupy (průměr, maximum, pořadí, zleva, délka, počet, když) řeší problémy výpočtem s daty	Relativní a absolutní adresy buněk Použití vzorců u různých typů dat Funkce s číselnými vstupy Funkce s textovými vstupy	8.	

připíše do tabulky dat nový záznam			
seřadí tabulku dat podle daného kritéria (velikost, abecedně) používá filtr na výběr dat z tabulky, sestaví kritérium pro vyřešení úlohy ověří hypotézu pomocí výpočtu, porovnáním nebo vizualizací velkého množství dat	Vkládání záznamu do databázové tabulky Řazení dat v tabulce Filtrování dat v tabulce Zpracování výstupů z velkých souborů dat	8.	

Oblast: Aplikace pro tvorbu prezentací	Předmět:: Microsoft Office	Období:	
Očekávané výstupy	Učivo	Ročník	Průřezová témata
formátování dokumentů využití aplikací pro tvorbu prezentací použití tabulkového procesoru využití online webového úložiště	Microsoft Office – Power point, Word, Excel Prezentace – Google slide, Canva presentation, Keynote		

Oblast: Algoritmizace a programování	Předmět:: Programovací projekty	Období:	
Očekávané výstupy	Učivo	Ročník	Průřezová témata
eší problémy sestavením algoritmu v blokově orientovaném programovacím jazyce sestaví přehledný program k vyřešení problému ověří správnost programu, najde a opraví v něm chyby diskutuje různé programy pro řešení problému	Programovací projekt a plán jeho realizace Popsání problému Testování, odladění, odstranění chyb Pohyb v souřadnicích Ovládání myši, posílání zpráv Vytváření proměnné, seznamu, hodnoty prvků seznamu Nástroje zvuku, úpravy seznamu		

vybere z více možností vhodný program pro řešení problém a svůj výběr zdůvodní	Import a editace kostýmů, podmínky Návrh postupu, klonování. Animace kostýmů postav, události		
řeší problém jeho rozdělením na části pomocí vlastních bloků hotový program upraví pro řešení příbuzného problému zvažuje přístupnost vytvořeného programu různým skupinám uživatelů a dopady na ně	Analýza a návrh hry, střídání pozadí, proměnné Výrazy s proměnnou Tvorba hry s ovládáním, více seznamů Tvorba hry, příkazy hudby, proměnné a seznamy		

Oblast: Digitální technologie	Předmět:: Digitální technologie	Období:	
Očekávané výstupy	Učivo	Ročník	Průřezová témata
pojmenuje části počítače a popíše, jak spolu souvisí vysvětlí rozdíl mezi programovým a technickým vybavením	Složení současného počítače a principy fungování jeho součástí Operační systémy: funkce, typy, typické využití Kompresce a formáty souborů		

diskutuje o funkcích operačního systému a popíše stejné a odlišné prvky některých z nich na příkladu ukáže, jaký význam má komprese dat popíše, jak fungují vybrané technologie z okolí, které považuje za inovativní	Fungování nových technologií kolem mě (např. smart technologie, virtuální realita, internet věcí, umělá inteligence)		
na schématickém modelu popíše princip zasílání dat po počítačové síti vysvětlí vrstevníkovi, jak fungují některé služby internetu diskutuje o cílech a metodách hackerů	Typy, služby a význam počítačových sítí Fungování sítě: klient, server, switch, paketový přenos dat, IP adresa Struktura a principy Internetu, datacentra, cloud Web: fungování webu, webová stránka, webový server, prohlížeč, odkaz/URL Princip cloudové aplikace (např. email, e-shop, streamování)		
vytvoří myšlenkovou mapu prvků zabezpečení počítače a dat diskutuje, čím vším vytváří svou digitální stopu	Bezpečnost Bezpečnostní rizika: útoky (cíle a metody útočníků), nebezpečné aplikace a systémy Zabezpečení počítače a dat: aktualizace, antivir, firewall, zálohování a archivace dat		

	Digitální identita Digitální stopa: sledování polohy zařízení, záznamy o přihlašování a pohybu po internetu, sledování komunikace, informace o uživateli v souboru (metadata); sdílení a trvalost (nesmazatelnost) dat Fungování a algoritmy sociálních sítí, vyhledávání a cookies		
Seznámení se základy 3D tisku, Vytvoření vlastního projektu a tisk vybraných produktů. Využití 3D tisku ve světě.	3D tisk	9.	

3.2.4 Člověk a jeho svět

I. STUPEŇ (13 hod)
PRVOUKA (6 hod) VLASTIVĚDA (4 hod) PŘÍRODOVĚDA (3 hod)

Vzdělávací oblast **Člověk a jeho svět** vymezuje vzdělávací obsah týkající se člověka, rodiny, společnosti, vlasti, přírody, kultury, techniky, zdraví a dalších témat. Uplatňuje pohled do historie i současnosti a směřuje k dovednostem pro praktický život. Svým široce pojatým syntetickým (integrovaným) obsahem spoluutváří povinné základní vzdělávání na 1. stupni. Vzdělávání v oblasti člověk a jeho svět rozvíjí poznatky, dovednosti a prvotní zkušenosti žáků získané ve výchově v rodině a v předškolním vzdělávání. Žáci se učí pozorovat a pojmenovávat věci, jevy a děje, jejich vzájemné vztahy a souvislosti; utváří se tak jejich prvotní ucelený obraz světa. Poznávají sebe i své nejbližší okolí a postupně se seznamují s místně i časově vzdálenějšími osobami i jevy a se složitějšími ději. Učí se vnímat lidi a vztahy mezi nimi, všímat si podstatných věcných stránek i krásy lidských výtvorů a přírodních jevů, soustředěně je pozorovat a přemýšlet o nich. Na základě poznání sebe a svých potřeb a porozumění světu kolem sebe se žáci učí vnímat základní vztahy ve společnosti, nalézt správný vztah k životnímu prostředí, porozumět soudobému způsobu života, jeho přednostem i problémům, chápat současnost jako výsledek minulosti

a východisko do budoucnosti. Při osvojování poznatků a dovedností ve vzdělávací oblasti člověk a jeho svět se žáci učí vyjadřovat své myšlenky, poznatky a dojmy, reagovat na myšlenky, názory a podněty jiných. Podmínkou úspěšného vzdělávání v dané oblasti je vlastní prožitek žáků vycházející z konkrétních nebo modelových situací při osvojování potřebných dovedností, způsobů jednání a rozhodování. K tomu významně přispívá i osobní příklad učitelů. Propojení této vzdělávací oblasti s reálným životem a s praktickou zkušeností žáků se stává velkou pomocí i ve zvládání nových životních situací i nové role školáka, pomáhá jim při nalézání jejich postavení mezi vrstevníky a při upevňování pracovních i režimových návyků. V prvních třech ročnících se tato oblast vyučuje v předmětu Prvouka a ve čtvrtém a pátém mu odpovídá Vlastivěda a Přírodověda.

Prvouka

Charakteristika předmětu

1. Časové vymezení

Předmět vyučován v 1., 2. a 3. ročníku v rozsahu dvou hodin týdně.

2. Vzdělávací obsah:

Hlavní okruhy:

místo, kde žijeme – dopravní výchova, nejbližší okolí

lidé kolem nás – mezilidské vztahy, práva, povinnosti

lidé a čas – orientace v čase

rozmanitost přírody – proměnlivost

člověk a jeho zdraví – zdraví, nemoc, prevence, zdravý životní styl

Průřezová témata:

OSV 1 – rozvoj poznávání v oblasti dopravní výchovy ve 2. ročníku

ENV 1 – v oblasti ochrany přírody ve 2. a 3. Ročníku

projekty: dle potřeby a okolností

3. Organizace:

- výuka probíhá klasicky v učebnách, podle potřeby jsou hodiny nahrazovány vycházkami, exkurzemi, praktickými cvičeními
- Výuka probíhá v praxi v rámci lesní výuky, kde se učivo převádí do praktických znalostí o prostředí, počasí a pravidlech chování v přírodě. Žáci zkoumají místní ekosystémy, učí se orientaci a uplatňují zásady ohleduplnosti k přírodě.
- podle potřeby pracují žáci ve skupinách
- žáci využívají školních pomůcek (atlasy rostlin a zvířat, kalendář přírody, plány obce, dopravní značky apod.), dále žáci využívají pomůcky, které si sami přinesou (přírodniny, rodinné fotografie apod.)
- integrovaný žák pracuje podle požadavků individuálního vzdělávacího plánu a dle svých možností je zapojován do práce s ostatními spolužáky

Výchovné a vzdělávací strategie pro rozvíjení klíčových kompetencí žáků:

Kompetence k učení

- žáci řeší a třídí informace
- učitel vede žáky ke zdravému životnímu stylu
- učitel motivuje žáky k celoživotnímu učení

Kompetence k řešení problému

- žáci řeší situace, ohrožující jejich zdraví, bezpečnost
- učí se vážit si sebe i druhých
- samostatně objevují, řeší, činí závěry
- učitel vede žáky k práci s encyklopediemi, internetem apod.

Kompetence komunikativní

- žáci si rozšiřují slovní zásobu
- snaží se porozumět svému okolí
- vzájemně si naslouchají a pomáhají

Kompetence sociální a personální

- žáci se učí pracovat ve skupině, vzájemně se respektovat
- učí se diskutovat, argumentovat

Kompetence občanské

- žáci si budují vztah a úctu k přírodě, kultuře
- žáci jsou vedeni respektování pravidel, mantinelů

Kompetence pracovní

- žáci si utvářejí pracovní návyky při samostatné i skupinové práci
- učí se pracovat s nástroji, vybavením, materiály

Oblast: Člověk a jeho svět	Předmět: Prvouka	Období:	
Očekávané výstupy Žák:	Učivo	Roční k	Průřezová témata
k zaznamenání podnětů z představ a fantazie.	- škola – její okolí, cesta do školy - riziková místa a situace	1.	
- seznámí se s vnitřním řádem školy,	- chování ve škole i mimo školy		

-učí se pracovní návyky, dodržuje zásady bezpečného chování, mění denní režim	- pracovní návyky, režim dne, zásady bezpečnosti, chování v různých situacích	1. – 3.	
- uplatňuje základní pravidla účastníků silničního provozu	- základní dopravní značky		
- využívá časové údaje v denním životě	- dny v týdnu, roční období, měsíce, orientace v čase		
- pozoruje a popisuje proměny v přírodě v jednotlivých ročních obdobích	- roční období – živočichové, rostliny,	1. – 3.	
- poznává, popisuje chování člověka v jednotlivých ročních obdobích	- život člověka		
-pečuje o zvířata, rostliny,	- péče o zvířata, rostliny		
- učí se ctít tradice - Vánoce, Velikonoce	- zvyky a tradice		
- rozlišuje příbuzenské vztahy v rodině, role rodinných příslušníků -projevuje toleranci k přirozeným odlišnostem spolužáků i jiných lidí, jejich přednostem i nedostatkům	-rodina -soužití lidí - mezilidské vztahy, komunikace, principy demokracie, obchod, firmy, zájmové spolky, pomoc nemocným, sociálně slabým -chování lidí-ohleduplnost		
- seznamuje se s významem a potřebou - různých povolání – povolání rodičů	- nejznámější povolání člověka, rodičů		
- uplatňuje základní hygienické návyky s využitím znalostí o lidském těle, projevuje vhodným chováním a činnostmi vztah ke zdraví - rozezná nebezpečí různého charakteru, využívá bezpečná místa pro hru a trávení volného času,	-stavba těla, základní funkce a projevy - člověk a péče o zdraví, hygienické návyky, zdravý životní styl, správná výživa, výběr a způsoby uchovávání potravin, vhodná skladba stravy, pitný režim		

- vyznačí v jednoduchém plánu místo svého bydliště a školy	- škola, organizace školního života	2.	
- uplatňuje zákl. pravidla bezpečného chování účastníka sil.provozu, jedná tak, aby neohrožoval zdraví své a zdraví jiných - chová se obezřetně při setkání s neznámými jedinci, odmítne komunikaci, která je mu nepříjemná, ovládá způsoby komunikace s operátory tísňových linek	- cesta do školy, bezpečné chování v silničním provozu, dopravní značky, předcházení rizikovým situacím v dopravě a v dopravních prostředcích - osobní bezpečí, krizové situace- vhodná a nevhodná místa pro hru, bezpečné chování v rizikovém prostředí, označování nebezpečných látek		OSV 1
- pojmenuje významné památky své obce	- obec		
- využívá časové údaje při řešení různých situací v denním životě	- čas, orientace podle hodin, kalendářní rok		
- odvodí význam různých povolání	- práce a volný čas		
- uvádí příklady výskytu organismů ve známé lokalitě	- ekosystémy		
- podílí se na ochraně životního prostředí	- ochrana přírody	2. – 3.	
- reaguje na pokyny dospělých při mimořádných událostech			ENV 1
- orientuje se v místě svého bydliště, v okolí školy, v místní krajině	- domov, škola, obec	3.	
- zná základní údaje z historie a současnosti obce, zná některé lidové a místní zvyky a tradice	- kultura, současnost a minulost		ENV 1
- orientuje se v plánu obce	- místní a okolní krajina		
- určí hlavní a vedlejší světové strany	- určování světových stran		

- projevuje toleranci k přirozeným odlišnostem spolužáků, jejich přednostem i nedostatkům	- vztahy mezi lidmi		
- pojmenuje kulturní, historické památky, významné události regionu, interpretuje některé pověsti nebo báje spjaté s místem	- památky a pověsti regionálního charakteru		
- třídí přírodniny	- příroda živá a neživá		
- provádí jednoduché pokusy u skupin známých látek, určuje u nich společné a rozdílné vlastnosti	- látky a jejich vlastnosti		

Vlastivěda

1. Časové vymezení:

Vyučovací předmět Vlastivěda se vyučuje 2 hodiny týdně ve 4. a [1 hodinu týdně v 5. ročníku](#).

2. Vzdělávací obsah:

Hlavní okruhy:

Místo, kde žijeme, Lidé kolem nás a Lidé a čas. Vlastivěda zahrnuje učivo zeměpisné a dějepisné. Zeměpisné učivo navazuje na učivo z prvouky. Od pozorování nejbližšího okolí bydliště a školy přecházejí žáci k zeměpisnému pozorování svého kraje, celé České republiky a Evropy. Poznávají sousední státy, jejich přírodní podmínky, hospodářskou a společenskou vyspělost.

V dějepisném učivu se žáci seznamují s významnými osobnostmi a historickými etapami našich národních dějin, učí se zařazovat hlavní události časově do staletí.

Průřezová témata:

Výchova demokratického člověka

Environmentální výchova

Výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech

3. Organizace:

Výuka Vlastivědy probíhá převážně v kmenových třídách a vhodně ji doplňují vycházky, návštěvy historických míst a kulturních památek. Vyučovací předmět Vlastivěda poskytuje možnosti uplatnění skupinové práce žáků, práce ve dvojicích i samostatné práce. Při výuce Vlastivědy se využívá všech dostupných vyučovacích pomůcek (zeměpisné a historické filmy, mapy, encyklopedie, pracovní listy, texty z čítanky). Těžištěm výuky je orientace na vlastivědné mapě České republiky a Evropy, Při práci s integrovanými žáky se využívají individuální vzdělávací plány.

Výchovné a vzdělávací strategie pro rozvíjení klíčových kompetencí žáků:

Kompetence k učení

- učitel vede žáky k zakládání pokusů a tím žák pozoruje a experimentuje, získané výsledky porovnává a vyvozuje z nich závěry pro využití v budoucnosti
- učitel nabízí různé zdroje informací a tím vede žáka k vyhledávání a třídění informací z různých zdrojů informací (encyklopedie, přírodovědné knihy a časopisy...)
- učitel jasně, stručně, srozumitelně a v souvislostech provádí výklad a tím vede žáka k užívání obecně platných termínů, znaků a symbolů, uvádí věci do souvislostí.

Kompetence k řešení problémů

- učitel nabízí problémové úkoly, objasňuje více druhů řešení a tím vede žáka řešit problémy, volit vhodné způsoby řešení, užívat při řešení problému empirické a logické postupy, tyto postupy prakticky ověřuje
- učitel společně s žáky vytváří pravidla a kritéria hodnocení a tím umožňuje žákovi sledovat vlastní pokrok při zdolávání problémů

Kompetence komunikativní

- učitel nabízí různé texty a záznamy, audio i videotechniku a tím umožňuje žákovi porozumět různým typům textů a záznamů i obrazového materiálu
- učitel poskytuje žákovi informační a komunikační prostředky a technologie a tím vede žáka k efektivnímu využívání těchto prostředků pro kvalitní a účinnou komunikaci s okolním světem

Kompetence sociální a personální

- učitel umožňuje žákům podílet se na vytváření pravidel práce v týmu a tím se žák učí spolupracovat ve skupině a respektovat daná pravidla, učitel poskytuje žákům prostor pro skupinovou práci a kooperativní učení a tím učí žáky podílet se na příjemné atmosféře v týmu
- učitel je žákům rádcem a tím vede žáka k tomu, že žák umí v případě potřeby poskytnout pomoc nebo o ni požádat
- učitel umožňuje žákům klást otázky a tím žák přispívá k diskusi v malé skupině, cítí potřebu efektivně spolupracovat s druhými při řešení problémů

Kompetence občanské

- učitel uznává možnost volby při rozhodování a tím umožňuje žákovi rozhodovat se podle dané situace, poskytovat účinnou pomoc dle svých možností
- učitel umožňuje dávat věci, jevy do souvislostí a vede žáky k zodpovědnosti za svá rozhodnutí a tím se žák učí chápat základní ekologické souvislosti, znát požadavky na kvalitní životní prostředí a rozhodovat se v zájmu podpory a ochrany zdraví

Kompetence pracovní

- učitel poskytuje žákům různé nástroje a pomůcky a tím vede žáka k používání materiálů, nástrojů a vybavení a dodržování vymezených pravidel
- učitel předkládá různá rizika a následky nejen ve vztahu k lidem, ale i k přírodě a tím vede žáka k zodpovědnému přístupu k výsledkům pracovní činnosti i z hlediska ochrany svého zdraví a zdraví druhých, i z hlediska ochrany životního prostředí

Oblast:	Předmět:	Období:	
Člověk a jeho svět	Vlastivěda		
Očekávané výstupy Žák:	Učivo	Ročník	Průřezová témata
určí a vysvětlí polohu svého bydlíště vzhledem ke krajině a státu - určí světové strany v přírodě i podle mapy	- regiony ČR, Evropa a svět - orientace v přírodě, využití dovedností	4. – 5.	VDO 01 VDO 02 VDO 04
- vyhledává jednoduché údaje na mapách ČR - rozlišuje mezi náčrty, plány a základními typy map; vyhledává jednoduché údaje o přírodních podmínkách a sídlištích lidí na mapách naší republiky, Evropy	- mapy obecně zeměpisné a tematické		VMEGS02 VMEGS03
- vyhledává typické regionální zvláštnosti přírody osídlení, hospodářství a kultury - porovná způsob života a přírodu v naší vlasti i v jiných zemích			VMEGS02 MKV01
- rozlišuje hlavní orgány státní moci, symboly našeho státu - rozlišuje základní rozdíly mezi lidmi, obhájí a odůvodní své názory	- státní zřízení, správa a samospráva, státní symboly, armáda ČR - principy demokracie - chování lidí – ohleduplnost, etické zásady, zvládání vlastní emocionality, rizikové situace,		VDO 04 OSV07 OSV06 OSV08

- orientuje se v základních formách vlastnictví, používá peníze v běžných situacích, odhadne a zkontroluje cenu nákupu a vrácené peníze, na příkladu ukáže nemožnost realizace všech chtěných výdajů, vysvětlí, proč spořit, kdy si půjčovat a jak vracet dluhy - rozpozná ve svém okolí jednání a chování, která se už nemohou tolerovat - vyjádří na základě vlastních zkušeností základní vztahy mezi lidmi, vyvodí a dodržuje pravidla pro soužití ve škole, mezi chlapci a dívkami, v rodině, v obci (městě)	- rizikové chování, předcházení konfliktům - právo a spravedlnost – protiprávní jednání a korupce, právní ochrana občanů a majetku včetně nároku na reklamaci - vlastnictví, rozpočet, příjmy a výdaje domácnosti, hotovostní a bezhotovostní forma peněz, způsoby placení, banka jako správce peněz, úspory, půjčky		
- pracuje s časovými údaji a využívá je k pochopení vztahů mezi ději a jevy	- proměny, průběh lidského života		
-využívá archivů, knihoven, jako informačních zdrojů pro pochopení minulosti	- různé způsoby získávání informací		MEV05 MEV01 MEV02
- orientuje se v hlavních reáliích minulosti, srovnává a hodnotí způsob života a práce předků na naše území	- obrazy z českých dějin		EV03 EV04
- objasní historické důvody pro zařazení státních svátků a významných dnů			

Přírodověda

Charakteristika vyučujícího předmětu

1. Časové vymezení:

vyučuje se V dotaci 1 VH ve čtvrtém ročníku a ve 2 VH v pátém ročníku.

2. Vzdělávací obsah:

Hlavní okruhy

Rozmanitost přírody (podmínky a proměnlivost života, živá a neživá příroda)

Společenstva organismů

Horniny a nerosty

Člověk a vesmír, sluneční soustava

Ekosystémy, podnebné pásy

Jednoduché základy fyziky

3. Organizace:

Výuka probíhá v klasické učebně, počítačové učebně nebo v okolí školy, z pomůcek jsou využívány výukové programy (Terasoft sada – Přírodověda 1-5) nástěnné obrazy, atlasy, živé přírodniny a mnohé další pomůcky. Výuka probíhá v praxi v rámci lesní výuky, kde žáci pozorují organismy a jevy v přirozeném prostředí. Teoretické poznatky převádějí do praxe terénním mapováním, jednoduchým monitoringem a bezpečnými experimenty.

Metody a formy práce s žáky jsou přizpůsobeny individuálnímu složení třídy. V hodinách je přihlédnuto k integrovaným a nadaným žákům.

Výchovné a vzdělávací strategie pro rozvíjení klíčových kompetencí žáků:

Kompetence k učení

- podporujeme objevování a poznávání všeho, co žáka zajímá, co se mu líbí

Kompetence k řešení problému

- umožňujeme žákům poznávat podstatu zdraví i příčiny nemocí

- upevňujeme preventivní chování a účelné rozhodování a jednání v různých situacích ohrožení vlastního zdraví a bezpečnosti i zdraví a bezpečnosti

Kompetence komunikativní

- uvědoměle pracujeme na rozvoji slovní zásoby v osvojovaných tématech při pojmenovávání pozorovaných skutečností pro žákovu následnou efektivnější prezentaci vlastních názorů a výtvorů
- vytváříme podmínky pro rozvoj samostatného a sebevědomého vystupování a jednání u žáků, k efektivní a bezproblémové komunikaci i v méně běžných situacích, k poznávání a ovlivňování své jedinečnosti

Kompetence sociální a personální

- zprostředkováváme žákům poznávání a chápání rozdílů mezi lidmi, ke kulturnímu a tolerantnímu chování a jednání na základě společně vytvořených a přijatých nebo obecně uplatňovaných pravidel soužití, k plnění vlastních povinností a společných úkolů
- vedeme žáky k přirozenému vyjadřování pozitivních citů ve vztahu k sobě i okolnímu prostředí

Kompetence občanské

- vytváříme ohleduplný vztah k přírodě i kulturním výtvorům a k hledání aktivního uplatnění při jejich ochraně

Kompetence pracovní

- utváříme u žáků pracovní návyky v jednoduché samostatné i týmové činnosti

Oblast: Člověk a jeho svět	Předmět: Přírodověda	Období:	
Očekávané výstupy Žák:	Učivo	Roční k	Průřezová témata
- objevuje a zajišťuje propojení prvků živé a neživé přírody	Rozmanitost života a podmínek na Zemi	4. -5.	ENV2
- zkoumá základní společenství ve vybraných lokalitách	Ekosystémy		ENV 1
- porovnává na základě pozorování základní projevy života na konkrétních organismech	Vztahy mezi organismy		
- vysvětlí střídání ročních období a rozdělení času	Pohyby Země		
- zhodnotí vliv činností člověka na přírodu, rozliší aktivity, které mohou prostředí a člověka podporovat nebo poškodit - stručně charakterizuje specifické přírodní jevy a z nich vyplývající rizika vzniku mimořádných událostí: v modelové situaci prokáže schopnost se účinně bránit	Ochrana přírody a životního prostředí, třídění odpadů, odpovědnost lidí, ochrana a tvorba životního prostředí, ekologické katastrofy a živelné pohromy Rizika v přírodě - rizika spojená s ročními obdobími a sezonními činnostmi, mimořádné události způsobené přírodními vlivy a ochrana před nimi		ENV 3 ENV 4
- založí jednoduchý pokus, naplánuje a zdůvodní postupy, vyhodnotí výsledky pokusu	Látky a jejich vlastnosti (pokusy, měření, vážení, koloběh vody, změny skupenství, energetické zdroje)		OSV 1 OSV 5
- využívá poznatky o lidském těle k vysvětlení základních funkcí jednotlivých orgánových soustav a podpoře vlastního zdravého způsobu života	Lidské tělo - stavba těla, základní projevy a funkce, životní potřeby člověka, pohlavní rozdíly mezi mužem a ženou		OSV 2
- rozlišuje jednotlivé etapy lidského života	Vývoj jedince, základy lidské reprodukce		

- účelně plánuje svůj čas pro učení, práci, zábavu a odpočinek	Péče o zdraví - zdravý životní styl, denní režim, správná výživa, výběr a způsoby uchování potravin, vhodná skladba stravy, pitný režim, nemoci přenosné a nepřenosné, ochrana před infekcemi (hepatitida, HIV/AIDS), prevence nemocí		
- uplatňuje účelové způsoby chování v situacích ohrožujících život a zdraví v modelových situacích - simuluje mimořádné události: vnímá dopravní situaci, správně ji hodnotí a vyvodí odpovídající závěry pro své chování jako chodec a cyklista	Osobní bezpečí - krizové situace - vhodná a nevhodná místa pro hru, bezpečné chování v rizikovém prostředí Dopravní značky: předcházení rizikovým situacím v dopravě a dopravních prostředcích		
- předvede v modelových situacích osvojené způsoby odmítání návykových látek	Návykové látky a zdraví - návykové látky, hrací automaty a jiné závislosti, odmítání návykových látek, kyberšikana		
- používá základní dovednosti a návyky související s podporou zdraví a preventivní ochranou	Osobní bezpečí - bezpečné chování v rizikovém prostředí, označení návykových látek, šikana, týrání, sexuální a jiné zneužívání		
- rozpozná život ohrožující zranění: ošetří drobná poranění a zajistí lékařskou pomoc,	Správný způsob přivolání pomoci v případě ohrožení fyzického a duševního zdraví, čísla tísňového volání		
- uplatňuje zásady první pomoci	Drobné úrazy, lékařská pomoc, osobní a intimní hygiena		
- vysvětlí pojem technický pokrok	Člověk a technika – usnadnění práce		
- vyjádří základní vztahy mezi lidmi a dodržuje pravidla soužití - uplatňuje ohleduplné chování k druhému pohlaví a orientuje se	Partnerství, manželství, rodičovství, základy sexuální výchovy, vztahy v rodině,		OSV6

v bezpečných způsobech sexuálního chování mezi chlapci a děvčaty	Osobní vztahy, etická stránka vztahů a sexuality		
- uvědomuje si svou pozici v kolektivu	Komunikace, mezilidské vztahy		OSV 8
- rozpozná vhodné a nevhodné chování - rozpozná ve svém okolí jednání a chování, která se už tolerovat nemohou a která porušují základní lidská práva a demokratické principy	Soužití lidí - mezilidské vztahy, komunikace, princip demokracie, Chování lidí - vlastnosti, pravidla slušného chování, etické zásady, zvládání emocí, rizikové chování, předcházení konfliktům Právo a spravedlnost - základní lidská práva a práva dítěte, práva a povinnosti žáků školy, protiprávní jednání a korupce, ochrana občanů a majetku včetně nároků na reklamaci, soukromé vlastnictví, duševní hodnoty.		OSV 7
- orientuje se v základních formách vlastnictví - odhadne a zkontroluje cenu nákupu a vrácené peníze, na příkladu ukáže nemožnost realizace všech chtěných výdajů, - vysvětlí, proč spořit, kdy si půjčovat a jak vracet dluhy	Vlastnictví soukromé osoby, hmotný a nehmotný majetek Rozpočet, příjmy a výdaje v domácnosti: hotovostní a bezhotovostní formy peněz, způsoby platby placení, banka jako správce peněz, úspory a půjčky		OSV 10
- stručně předvede specifické přírodní jevy a z nich vyplývající rizika mimořádných událostí: v modelové situaci prokáže schopnost účinně se chránit -předvede v modelových situacích evakuaci, rozezná varovné signály, uvede příčiny požáru a způsoby uhašení požárů, zná a umí použít čísla na integrovaný	Mimořádné události a rizika ohrožení s nimi spojená - postup v případě ohrožení (varovné signály, evakuace, zkouška sirén): požáry (příčiny a prevence vzniku požárů, ochrana), integrovaný záchranný systém		ENV4

záchranný systém, předvede správné volání na IZS			
---	--	--	--

3.2.5 Člověk a společnost

II. STUPEŇ (12 hod)
DĚJEPIS (8 hod) VÝCHOVA K OBČANSTVÍ (4 hod)

Vzdělávací oblast **Člověk a společnost** vymezuje vzdělávací obsah týkající se člověka, rodiny, společnosti, vlasti, kultury a dalších témat. Uplatňuje pohled do historie i současnosti a směřuje k dovednostem pro praktický život. Cílem předmětu je:

- Poznat člověka a jeho postavení v systému lidské společnosti v minulosti i dnes.
- Chápat kulturní rozmanitost světa.
- Uvědomit si souvislosti dějinných událostí.
- Utvořit pozitivní vztah k historii vlastní země, regionu, místa bydliště, místa školy.
- Poznat dějepisné, sociální a kulturně historické souvislosti života lidí v jejich rozmanitosti.
- Ochrana uměleckých a kulturních hodnot.
- Prevence rasistických, extrémistických a xenofobních postojů.
- Tolerance a respektování lidských práv.
- Utváření pozitivních občanských postojů.
- Podporovat přijetí hodnot, na nichž je budována současná demokratická Evropa.
- Upevňovat aktivní přístup k ochraně zdraví, života, majetku při běžných, rizikových i mimořádných událostech a osvojit si postupy spojené s řešením těchto událostí.

Dějepis

Charakteristika vyučovacího předmětu

1. Časové vymezení:

Předmět je vyučován od 6. do 9. ročníku po 2 hodinách týdně

2. Vzdělávací obsah:

Hlavní okruhy:

- 6. roč.: pravěk a starověk
- 7. roč.: raný a vrcholný středověk
- 8. roč.: pozdní středověk a novověk (do přelomu 19. a 20. stol.)
- 9. roč.: 20. a počátek 21. stol.

Průřezová témata :

Výchova demokratického člověka

Environmentální výchova

Výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech

Osobnostní a sociální výchova

Multikulturní výchova

Mediální výchova

Projekty nebo exkurze: archeoskanzen

Kutná Hora gotická nebo Pražský hrad

Baroko (eventuálně klasicismus a romantismus) na Kutnohorsku

Svět po 2. světové válce

3. Organizace:

Výuka probíhá v učebně zeměpisu a počítačové učebně. Žáci nejsou děleni do skupin.

Pomůcky: historické mapy nástěnné a na fóliích, historické atlasy, videonahrávky, audionahrávky, počítačové programy, kopie archeologických vykopávek, pracovní sešity a pracovní listy

Práce s integrovanými dětmi: podle individuálních plánů a metodických pokynů MŠMT

Výchovné a vzdělávací strategie pro rozvíjení klíčových kompetencí žáků:

Kompetence k učení

- rozvíjí schopnost číst s porozuměním
- osvojuje si a správně využívá základní pojmy a termíny, rozvíjí dovednost objasňovat nové a nejasné pojmy s využitím učebnice a dalších zdrojů, porovnává získané informace

- vytváří si časové a prostorové představy, získává povědomí o postupných změnách ve vývoji lidské společnosti
- osvojuje si příčinné a následné vztahy
- využívá poznatků z jiných předmětů, z reálného života a vlastních zkušeností pro lepší pochopení souvislostí
- uvědomuje si smysl získávání historických poznatků a jejich možného využití v životě, vytváří si vlastní názor a je motivován pro další vzdělávání

Kompetence k řešení problému

- vyhledává potřebné informace z různých zdrojů pro řešení zadaných úkolů
- přemýšlí o příčinách historických situací, odhaduje možné způsoby jejich řešení
- porovnává vlastní názory s názory spolužáků, vhodně argumentuje a obhajuje své stanovisko, přijímá lépe odůvodněné názory, porovnává historický a současný stav

Kompetence komunikativní

- rozvíjí schopnost porozumět odbornému textu a využívá k získávání informací i moderní komunikační prostředky a technologie
- zpracovává získané poznatky do formy samostatných vystoupení
- formuluje, vyjadřuje a obhajuje vlastní názory

Kompetence sociální a personální

- rozvíjí schopnost spolupracovat ve skupině při plnění úkolů, osvojuje si pravidla týmové práce, chápe význam spolupráce, posuzuje její výhody na příkladech z historie i z vlastní zkušenosti
- rozumí konfliktům, které vyplývají z narušení mezilidských vztahů
- rozvíjí schopnost včas rozpoznávat konfliktní jednání a vést diskusi směřující k jeho potlačení, utváří si a rozvíjí hodnotový žebříček

Kompetence občanské a pracovní

- poznává rozdíly, ale i shody mezi lidmi z různých regionů-vytváří si povědomí o specifice národního vývoje, formuje si základy občanské hrdosti a vlastenectví
- pozná základní principy soužití mezi lidmi a jejich vývoj v dějinách, hodnotí klady a zápory různých historických forem lidského soužití, chápe hodnoty historického a kulturního dědictví
- vnímá situace, jimiž lidé zasahují do životního prostředí a ovlivňují ho, přemýšlí a diskutuje o smyslu a dopadech těchto zásahů
- vytváří si přesvědčení, že důležitým předpokladem úspěšného uplatnění je kvalitní vzdělání (doloženo příklady ze života minulých generací)

Oblast: Člověk a společnost	Předmět:: Dějepis	Období:	
Očekávané výstupy	Učivo	Ročník	Průřezová témata
- uvede příklady zdrojů informací o minulosti, pojmenuje instituce, kde jsou tyto zdroje shromažďovány - uvede konkrétní příklady důležitosti a potřeby dějepisných poznatků - vysvětlí, jak se člověk vyčlenil ze světa zvířat - zaznamená správně časové údaje na časovou přímku - orientuje se v historické mapě, vyhledává informace - řadí hlavní historické epochy v chronologickém sledu	Lidé, jejich přítomnost a minulost - význam dějin pro jedince i současnou společnost, čas v dějinách, dějepisná mapa, historické prameny, hlavní úkoly archivu, muzeí a knihoven, poslání archeologie	6. ročník	EV02
- rozliší a seřadí vývojové typy pravěkého člověka - popíše způsob lovu a pravěké zbraně a nástroje - vysvětlí pravěkou zemědělskou revoluci, rozezná výrobky nejstarších zemědělců, popíše způsob života v rodové společnosti - objasní, proč vzniklo náboženství - objasní význam zemědělství - vysvětlí, které kovy začal člověk využívat nejdříve a proč, objasní přednost kovů a uvede důsledky jejich využívání - popíše naši zemi v době železné, uvede příklady o vyspělosti Keltů na našem území	Pravěk – počátky lidské společnosti - doba kamenná, způsob života lidí v době kamenné, počátky zemědělství a řemesel, projevy duchovního života lidí, doba bronzová - Evropa v době železné - Keltové – civilizační vrchol pravěku		EV03

- rozpozná souvislost mezi přírodními podmínkami a vznikem prvních velkých zemědělských civilizací - vysvětlí, co jsou městské státy - uvede příklady, co přinesly starověké státy Orientu světa - určí, kterým dnešním státům náleží uvedené oblasti - popíše způsob života ve starověkém státě - vysvětlí, jak vznikla bible - srovná vývoj starověkých států a střední Evropy - uvede nejvýznamnější typy památek, které se staly součástí světového kulturního dědictví	Starověk – nejstarší civilizace - oblasti starověkého východu, charakteristické rysy oblasti, starověký Egypt, Mezopotámie, Indie a Čína, státy východního středomoří - počátky písma, vět a první zákony, kulturní přínos starověkých civilizací, Židé a judaismus, střední Evropa v období nejstarších států		MEV01 OSV08 OSV09

- vysvětlí pojmy spojené s dějinami Řecka (antika, báje, epos) - uvede přírodní podmínky pro vznik řeckých států - porovná formy vlády a postavení společenských skupin - vyvodí příčiny a zhodnotí výsledky řecko-perských a peloponéské války - doloží příklady vlivu řecké vzdělanosti, vědy a umění na další vývoj v historii - objasní vzestup a pád Alexandra Makedonského - demonstruje na konkrétních příkladech přínos řecké kultury	Starověké Řecko – kořeny evropské kultury - kořeny řecké civilizace, doba homérská, archaické a klasické období řeckých států, městské státy, řecká kolonizace, Athény za Solónu, řecko-perské války, peloponéská válka, řecká vzdělanost, věda a umění, Makedonie, helénismus		VDO01
- doloží, jak se z Říma stalo impérium - odhadne úlohu osobností, vysvětlí úlohu křesťanství a souvislost s judaismem - uvede kulturní oblasti římské kultury, které měly význam pro evropskou	Starověký Řím - vývoj Říma do ovládnutí Itálie, římské císařství, počátky křesťanství, římská kultura, krize a rozpad říše západořímské		

kulturu, srovná vývoj západořímské a východořímské říše - uvede nejvýznamnější typy starověkých památek, které se staly součástí světového kulturního dědictví			
- porovná základní rysy západoevropské, byzantsko-slovanské a islámské kulturní oblasti, zařadí Slovany do skupin - doloží důležitost byzantské říše pro vzdělanost Slovanů, rozliší základní pojmy islámu - vymezí úlohu křesťanství a víry v životě středověkého člověka, uvede příklady karolinské kultury, vysvětlí lenní systém	Raný středověk – křesťanství a středověká kultura - nový etnický obraz Evropy, Byzantská říše, islám a islámské říše ovlivňující Evropu, křesťanství, papežství, císařství, Franská říše		MKV01 MKV04 MEV01

Oblast: Člověk a společnost	Předmět:: Dějepis	Období:	
Očekávané výstupy	Učivo	Ročník	Průřezová témata
- objasní nutnost sjednocení slovanských kmenů pro obranu před kočovnými kmeny - objasní situaci Velkomoravské říše a vnitřní vývoj českého státu a postavení těchto státních útvarů v evropských souvislostech - rozliší legendy a historii, využívá dokumentů a četby pro doložení úlohy Přemyslovců v našich dějinách	První státní útvary na našem území – jejich vnitřní vývoj a postavení v Evropě - Sámova říše - Velká Morava - Český stát v době knížecí	7. ročník	MEV02

- popíše organizaci světské a církevní moci a jejich konflikty - vymezí vztah křesťanství ke kacířství a jiným věroukám - ilustruje postavení jednotlivých vrstev středověké společnosti -doloží příklady vlivu víry na středověkého člověka	Formování prvních státních celků v Evropě - slovanské státy - boj mezi mocí světskou a církevní - Vikingové - vznik středověké Anglie a Francie - křížové výpravy - románská kultura		EV04
- vysvětlí změny v zemědělské výrobě, popíše život ve středověkém městě, uvede příklady řemesel - pracuje s mapkou a dějepisným atlasem a dokládá rozvoj českého státu - posoudí události stoleté války, osobnost Jany z Arku, vyhledá souvislosti s naší historií - objasní důsledky vpádu Mongolů do Evropy - uvede znaky gotiky a příklady významných památek, rozeznává je i v regionu - posoudí schopnosti Karla IV. a význam jeho vlády, uvede příklady jeho péče o vzdělanost, kulturu a stát - popíše život společnosti, hodnotí úlohu reformátora, osobnost Jana Husa, popíše způsob boje husitů, zhodnotí úlohu velitelů, zdůvodní výsledek husitského hnutí, vymezí význam husitské tradice pro český politický a kulturní život	Vrcholný středověk - rozvoj řemesel a obchodu, vznik měst a jejich význam - český stát za vlády posledních Přemyslovců, nástup Lucemburků, konflikt mezi Anglií a Francií - výboje Mongolů - gotická kultura - vláda Karla IV. a její přínos pro český stát - kritika poměrů v církvi a husitství v Čechách		EV03 MEV04 VMEGS03

Oblast:	Předmět::	Období:
Člověk a společnost	Dějepis	

Očekávané výstupy	Učivo	Ročník	Průřezová témata
- zhodnotí vládu Jiřího z Poděbrad - objasní důsledky tureckých výbojů, zániku byzantské říše a sjednocení Španělska - rozliší a objasní pojmy jagellonský stát a stavovská monarchie, popíše život v zemi - vybere hlavní znaky a příklady památek v době vrcholného středověku - rozliší znaky, objasní pojmy, uvede představitele a příklady památek renesance	Pozdní středověk - doba poděbradská, jednota bratrská - vývoj v jižní a jihovýchodní Evropě - jagellonský stát a stavovská monarchie, kultura v době pozdního středověku, renesance a humanismus		
- popíše a demonstruje průběh zámořských objevů, jejich příčiny a důsledky - uvede změny ve výrobě a obchodu, vysvětlí pojem manufaktura, vybere nejvýznamnější vynálezy - vysvětlí myšlenky žádající reformu církve včetně reakce církve na tyto požadavky - sestaví přehled hlavních reformátorů a místa jejich působení, objasní postavení českého státu v podmínkách evropských a jeho postavení uvnitř habsburské monarchie - objasní pojem absolutní monarchie - shrne okolnosti související se vznikem středoevropského soustátí - vysvětlí znovuoobjevení antického ideálu člověka	Novověk – objevy a dobývání, počátky nové doby - objevné cesty a jejich společenské důsledky - hospodářský a technický rozvoj v našich zemích a západní Evropě - náboženská reformace a její šíření - počátky absolutních monarchií - cesta ke vzniku středoevropského soustátí - český stát v předbělohorských poměrech - třicetiletá válka - počátky kapitalismu v Anglii, první období kolonialismu Anglická revoluce - upevňování vlády Habsburků po třicetileté válce - baroko, česká barokní kultura		

- rozezná osobnosti rudolfínské doby objasní příčiny a důsledky vzniku třicetileté války a posoudí její důsledky - vysvětlí úlohu českých stavů, popíše průběh stavovského povstání, popíše průběh třicetileté války, zapojení jednotlivých států - vysvětlí jednotlivé pojmy týkající se počátku kolonialismu v Anglii a prvního období kolonialismu - porovná typ habsburského státu s ostatními v Evropě, doloží vzestup státu, podá obraz života v naší zemi, rozliší oblasti, uvede osobnosti, doloží příklady významných kulturních památek - vymezí znaky a oblasti, rozpozná památky, uvede představitele barokní kultury			
Oblast: Člověk a společnost	Předmět:: Dějepis		Období:
Očekávané výstupy	Učivo	Ročník	Průřezová témata

- určí podstatu průmyslové revoluce, objasní základní pojmy, zdůvodní vznik průmyslové společnosti - zhodnotí situaci v zemi, ukáže na působení osvícenců, posoudí osobnost panovníka (Marie Terezie a Josefa II.) a jejich reformy - aplikuje poznatky o osvěcenském absolutismu na působení uvedených panovníků, doloží jejich reformami, zhodnotí a objasní důsledky reform, - popíše boj za nezávislost a vysvětlí vznik občanské společnosti v USA, - na příkladech evropských dějin konkretizuje absolutismus, konstituční monarchie, parlamentarismus	Období od 2.pol.17.st. do konce 18.st. - rozvoj vzdělanosti v době osvěcenské, zrod moderní vědy, průmyslová společnost, absolutismus v Evropě – Francie, Rusko, Anglie - české země za vlády Marie Terezie a Josefa II. - vznik USA, státy na konci 18. st.		VDO04
- vysvětlí podstatné ekonomické, sociální, politické a kulturní změny ve vybraných zemích a u nás, které charakterizují modernizaci společnosti - rozezná rozpory ve společnosti, stanoví příčiny, popíše průběh revoluce a zhodnotí její význam - rozpozná charakter válek, posoudí úlohu osobnosti v dějinách - objasní souvislost mezi událostmi francouzské revoluce a napoleonských válek na jedné straně a rozbitím starých společenských struktur v Evropě na straně druhé, provede přehled hnutí, uvede cíle a zhodnotí výsledky - porovná jednotlivé fáze utváření novodobého českého národa v souvislosti s národními hnutími vybraných evropských národů, posoudí úlohu buditelů, srovná hospodářskou vyspělost států, doloží nerovnoměrnost vývoje států	Novověk od konce 18. st. do roku 1914 – modernizace společnosti - Velká francouzská revoluce, napoleonské války a jejich důsledky, národní a osvobozenécké hnutí v Evropě - Habsburská monarchie v 1.pol. 19.st., národní obrození - průmyslová revoluce, modernizace společnosti a její důsledky, změna sociální struktury, kultura v polovině 19. st. - rok 1848 v Evropě a Čechách - východní Evropa v 2. pol. 19. st. - občanská válka v USA - procesy sjednocování v Německu a v Itálii - postavení českých zemí v habsburské monarchii ve 2. pol. 19. st., základní rysy české politiky, její představitelé - politické proudy, ústava, politické strany, občanská práva - kultura v 2. pol. 19. st.		OSV08

Oblast: Člověk a společnost	Předmět:: Dějepis		Období:
Očekávané výstupy	Učivo	Ročník	Průřezová témata
- uvede požadavky formulované ve vybraných evropských zemích, určí příčiny neúspěchu - stanoví příčiny, popíše průběh občanské války, určí důsledky pro další vývoj USA - vysvětlí význam sjednocení pro další vývoj Německa, Itálie, zhodnotí úsilí a výsledek - posoudí postavení našich zemí, působení představitelů, na vybraných příkladech demonstuje základní politické proudy - vysvětlí rozdílné tempo modernizace a prohloubení nerovnoměrnosti vývoje jednotlivých částí Evropy a světa včetně důsledků z toho plynoucích			
- charakterizuje soupeření mezi velmocemi a vymezí význam kolonií - s pomocí mapy určí mateřské země kolonií a posoudí důsledky kolonialismu - rozpozná hlavní znaky kulturně-historických slohů, uvede představitele - posoudí postavení českých zemí v rámci R-U, cíle jednotlivých politických stran, uvede představitele	Moderní doba Svět na přelomu 19. a 20. st. -konflikty mezi velmocemi, kolonialismus - kultura - české země v rámci R-U		

Oblast: Člověk a společnost	Předmět: Dějepis		Období:
--------------------------------	---------------------	--	---------

Očekávané výstupy	Učivo	Ročník	Průřezová témata
- posoudí mezinárodní vztahy a systém uspořádání Evropy, - rozpozná klady a nedostatky demokratických systémů - charakterizuje jednotlivé totalitní systémy, příčiny jejich nastolení v širších ekonomických a politických souvislostech a důsledky jejich existence pro svět, rozpozná destruktivní sílu totalitarismu a vypjatého nacionalismu	Situace v letech 1914 -1918 - první světová válka a její politické, sociální a kulturní důsledky - situace v Rusku, ruské revoluce - nové politické uspořádání Evropy a úloha USA ve světě - vznik Československa	9. ročník	
- rozliší v Československu politické proudy, opatření, reformy, zhodnotí úroveň země a mezinárodní postavení, určí projevy, snahy o řešení a důsledky krize - uvede sled událostí při vytváření koalice, postoj velmocí a příčinné souvislosti, rozpozná souvislost našich a světových dějin, rozliší postoje velmocí, uvede důsledky Mnichova pro nás a svět, uvede příklady a zhodnotí postoj umělců	Evropa ve 20. a 30. letech - mezinárodně politická a hospodářská situace ve 20. a 30. letech - počátky fašistického hnutí - SSSR v meziválečném období - Československo - hospodářsko-politický rozvoj republiky, sociální a národnostní problémy - světová hospodářská krize a její důsledky - totalitní systémy – komunismus, fašismus, nacismus – důsledky pro Československo a svět - první projevy fašistické agrese, vznik válečných ohnisek - cesta k Mnichovu, Mnichovská dohoda a její důsledky - kultura, věda a technika před vypuknutím druhé světové války		VMEGS03
- na příkladech vyloží antisemitismus, rasismus a jejich nepřijatelnost z hlediska lidských práv - zdokumentuje života za protektorátu, uvede sled hlavních událostí - uvede hlavní etapy 2. sv. války, rozhodující bitvy, postup spojenců	Druhá světová válka - Protektorát Čechy a Morava, situace v našich zemích - 2. světová válka - holocaust - domácí a zahraniční odboj		MKV01 MKV02 MKV03

- zhodnotí výsledek a důsledky války, uvede projevy odporu, organizování odboje vnitřního a zahraničního - objasní situaci v poválečném Československu ve všech oblastech	- politické, mocenské a ekonomické důsledky války - poválečné uspořádání světa - poválečné Československo		
--	---	--	--

Oblast: Člověk a společnost	Předmět: Dějepis		Období:
Očekávané výstupy	Učivo	Ročník	Průřezová témata
- vysvětlí příčiny a důsledky vzniku bipolárního světa - objasní pojem studená válka, uvede příklady, vyhledá spojitost světových a národních dějin, určí zařazení do vojenských bloků, uvede příklady střetávání obou bloků - na příkladu rozliší systém totalitní a demokratický, s pomocí mapy uvede změny související s rozpadem východního bloku - objasní příčiny rozpadu koloniálního systému, posoudí postavení rozvojových zemí - objasní politický převrat v Československu a jeho důsledky	Dějiny od poloviny 20. st. do současnosti – rozdělený a integrující se svět - studená válka, rozdělení světa do vojenských bloků, supervelmoci - politické, hospodářské, sociální a ideologické soupeření - charakteristika západních zemí - vnitřní situace v zemích východního bloku (krizové projevy) - srovnání charakteristik západních a východních zemí - rozpad koloniálního systému, mimoevropský svět		VDO02 VDO04
- posoudí závislost Československa na vlivu SSSR - na příkladech zdokumentuje vnitřní situaci Československa, vyhledá informace o krizi sovětského impéria (perestrojka) a objasní snahu o změnu systému - sestaví přehled hlavních událostí vývoje v Československu a doloží jejich důsledky, objasní spojitost našich národů v historii i důvody rozdělení v roce 1993	- vývoj Československa od roku 1945 do roku 1989 - krize sovětského impéria (perestrojka) - obnova demokracie ve východní Evropě a sametová revoluce 1989 - rozpad Československa a vznik České republiky 1993 - Česká republika na přelomu tisíciletí - technika, věda, kultura a vzdělání jako faktory vývoje, sport a zábava - problémy současnosti, evropská integrace, globalizace		VDO04 MKV04 VMEGS03

- posoudí vnitřní i mezinárodní postavení České republiky v současnosti - vysvětlí a na příkladech doloží mocenské a politické důvody euroatlantické hospodářské a vojenské spolupráce - prokáže základní orientaci v problémech současného světa			
---	--	--	--

Výchova k občanství

Charakteristika vyučovacího předmětu

1. Časové vymezení

Předmět je realizován v 6. – 9. ročníku po 1 hodině týdně.

2. Vzdělávací obsah

Hlavní okruhy:

- výchova k občanství

Průřezová témata:

Osobnostní a sociální výchova (Rozvoj schopnosti poznávání, Sebepoznání a sebepojetí, Seberegulace a sebeorganizace, Psychohygiena, Kreativita, Poznávání lidí, Mezilidské vztahy, Komunikace, Kooperace a kompetence, Řešení problémů a rozhodovací dovednosti, Hodnoty, postoje, praktická etika), Výchova demokratického občana (Občanská společnost a škola, Občan, občanská společnost a stát, Formy participace občanů a politickém životě, Principy demokracie jako formy vlády a způsobu rozhodování), Výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech (Evropa a svět nás zajímá, Jsme Evropané), Multikulturní výchova (Kulturní difference, Lidské vztahy, Etnický původ, Multikulturalita, Princip sociálního smíru a solidarity), Environmentální výchova (Lidské aktivity a problémy

životního prostředí, Vztah člověka k prostředí), Mediální výchova (Kritické čtení a vnímání mediálních sdělení, Interpretace vztahu mediálních sdělení a reality, Vnímání autora mediálních sdělení, Fungování a vliv médií ve společnosti, Práce v realizačním týmu).

V předmětu jsou tvořeny projekty dle aktuální situace a potřeb.

3. Organizace

Výuka probíhá nejčastěji ve třídách, dle potřeby v učebně počítačové. Žáci jsou podle aktuálních potřeb děleni do skupin, ale nejčastěji probíhá výuka společně formou diskuze a práce s učebnicí.

V předmětu jsou využívány učebnice občanské výchovy a výchovy k občanství. K práci jsou nepravidelně používány počítače, internet, smartphony nebo tablety. S integrovanými dětmi se pracuje dle doporučení pedagogicko-psychologické poradny a zkušeností učitele.

Výchovné a vzdělávací strategie pro rozvoj klíčových kompetencí žáků

Kompetence k řešení problémů

- žák vnímá nejrůznější problémové situace ve škole i mimo ni, rozpozná a pochopí problém, promyslí a naplánuje způsob řešení problémů
- využívá k tomu své zkušenosti
- učitel předkládá žákům různé modelové situace, vede žáky k analýze problému a nabízí jim různé způsoby řešení problému

Kompetence komunikativní

- žák formuluje a vyjadřuje své myšlenky a názory v logickém sledu, vyjadřuje se výstižně, přijímá názor druhého a vhodně na něj reaguje.
- učitel vytváří žákům prostor k vyjádření a interpretaci vlastních myšlenek a vede je k vzájemnému naslouchání a respektování.

Kompetence sociální a personální

- žák spolupracuje ve dvojici či ve skupině, podílí se na vytváření pravidel týmové práce, chápe potřebu spolupracovat a takto získávat zkušenosti druhých lidí.
- učitel připravuje aktivity, pomocí nichž účinně prohlubuje mezilidské vztahy a soudržnost v kolektivu. Vede žáky k sebehodnocení.

Kompetence občanská

- žák respektuje přesvědčení druhých lidí, je schopen vcítit se do situací ostatních lidí. Je si vědom svých práv a povinností ve škole i mimo školu.
- učitel vede žáky ke sledování společenského dění, pravidelně komentuje a hodnotí aktuální situaci u nás i ve světě.

Kompetence pracovní

- žák dodržuje určitá pravidla, plní povinnosti a závazky vyplývající z daného úkolu.
- učitel motivuje žáky k vhodné prezentaci vlastních výtvarů, nabízí žákům možnost zapojení se do různých soutěží, ve kterých by mohli prezentovat své dovednosti a schopnosti.

Oblast:	Předmět::	Období:	
Člověk a společnost	Výchova k občanství		
Očekávané výstupy	Učivo	Ročník	Průřezová témata
-zdůvodní nezbytnost měření času -objasní užití státních symbolů v souvislosti se státním svátkem, uvede, jak probíhá cyklus přírody	Člověk ve společnosti Naše vlast Čas nezastavíš – čas v praktickém životě, relativita času, měření času, letní čas, orloj, relativní vnímání času Cyklus přírody – člověk, nedílná součást přírody, rovnodennost a slunovrat, orientace v čase Významné dny – státní svátek, užití státních symbolů v souvislosti se státním svátkem.	6.	VEG 1 ENV 2 ENV 4
- rozlišuje jednotlivé typy rodin - charakterizuje postavení dnešní rodiny, posoudí význam rolí v životě člověka, objasní výhody a nevýhody manželského života, vyjmenuje na příkladech jednotlivé funkce rodiny	Člověk ve společnosti Rodinný život Rodina – postavení rodiny v dnešní společnosti, typy rodin Rodinné a příbuzenské vztahy - význam rolí v životě dnešního člověka, rodokmen Manželství – život bez oddacího listu, manželství		OSV 6 OSV 7 OSV 8 OSV 10 OSV 11 VDO 2

- kriticky zhodnotí příčiny vedoucí k umístění v náhradní rodinné péči, vyhledá pomoc v případě problémů v rodině.	Rodina – místo návratů, síla rodinných vazeb, citová funkce rodiny Děti – pokračování našeho života, vytvoření rodiny, vývoj člověka, biologická funkce rodiny Rodina – ostrov bezpečí, bezpečnost dětí, kde hledat pomoc, ochranná funkce rodiny Rodina dělá z rodiny domov – úloha peněz z majetku v životě člověka, materiální funkce rodiny Rodina jako vzor a příklad – vliv rodiny na výchovu dítěte, výchovná funkce rodiny Když vlastní rodiny chybí – náhradní výchova, příčiny vedoucí k umístění v náhradní rodinné péči.		
Posoudí a na příkladech doloží přínos spolupráce lidí při řešení konkrétních úkolů a dosahování některých cílů ve škole, aktivně organizuje svůj život ve škole i mimo ni. Orientuje se v hierarchii školy, zná a aktivně dodržuje školní řád, zapojuje se do aktivit školy, zná historii školy, chápe význam vzdělání, aktivně se připravuje na vyučování.	Člověk ve společnosti Život ve škole Škola - základ života - vzdělávání jako celoživotní proces, školní docházka, systém vzdělávání, vklad vzdělávání pro život I ve škole s pravidly - pravidla školního života, školní řád, parlament Umění učit se - nadání je jen zlomek úspěchu, plánování, organizace, metody učení, odpočinek		OSV 5 OSV 6 OSV 7 OSV 8 OSV 9 OSV 10 OSV 11 VDO 1 OSV 1

Oblast: Člověk a společnost	Předmět:: Výchova k občanství	Období:
--	--	----------------

Očekávané výstupy	Učivo	Ročník	Průřezová témata
Zná historii obce a regionu, popíše významná místa obce, chová úctu k památkám v obci, zná jejich historii, popíše zvyky a tradice v obci, zapojuje se do aktivit v obci, chápe jejich význam, popíše významná místa v kraji, zná historii kraje, významné události a osobnosti kraje	Člověk ve společnosti Domov je tam, kde... Místo, kde žijeme - domov, vztah k obci, zajímavá místa, osobnosti a tradice obce Obec - podíl občana na životě své obce, státní správa, samospráva Obecní zřízení - řešení záležitostí obce, obecní úřad, obecní zastupitelstvo, obecní rada Životní prostředí - obecní rozpočet, komunální volby		VDO 2 VDO 3
Objasní účel důležitých symbolů našeho státu a způsoby jejich používání. Rozlišuje projevy vlastenectví od projevů nacionalismu.	Člověk ve společnosti Má vlast Život v regionech - životní prostředí člověka, jeho ochrana v rámci obce Kolik řečí znáš - odlišnost života v regionech Státní symboly - vlast, vlastenectví, používání státních symbolů ČR - demokratický právní stát - složky státní moci Významné osobnosti - umělci, vynálezci, sportovci, prezidenti Stověžatá Praha - 13 zastavení Prahy		VDO 3 VDO 4 ENV 3 ENV 4
Objasní potřebu tolerance ve společnosti, respektuje kult. zvláštnosti i odlišné názory, zájmy, způsoby chování a myšlení lidí, zaujímá tolerantní postoje k menšinám.	Člověk ve společnosti Mini úvod do lidských práv Ty, já on - jsme rozdílní - podobnost a "odlišnost" lidí První krok k lidským právům - dokumenty Dvě strany mince - práva a povinnosti Moje práva - tvoje práva - konflikt		OSV 6 OSV 7 OSV 10 VDO 2 MUL 1 MUL 2 MUL 3

rozpozná netolerantní, rasistické, xenofobní a extremistické projevy v chování lidí a zaujímá aktivní postoj proti všem projevům lidské nesnášenlivosti.	a jeho řešení		MUL 4 MUL 5
Respektuje přijatá pravidla soužití mezi spolužáky i jinými vrstevníky a přispívá k utváření dobrých mezilidských vztahů v komunitě. Vysvětlí role členů komunity (rodiny, třídy, spolku) a uvede příklady pozit. a negat. vlivu na kvalitu sociálního klimatu (vrstevnická komunita, rodinné prostředí) z hlediska prospěšnosti zdraví.	Rodina a širší sociální prostředí Rodina - postavení a role ženy a muže Vliv rodiny na rozvoj osobnosti dítěte Komunikace Komunikace v rodině Komunikace mezi vrstevníky a ve společnosti dospělých Modelové situace zaměřené na osvojení komunikačních dovedností Kamarádství, přátelství, láska		

Oblast: Člověk a společnost	Předmět:: Výchova k občanství	Období:	
Očekávané výstupy	Učivo	Ročník	Průřezová témata
Vysvětlí na příkladech přímé souvislosti mezi tělesným, sociálním a duševním zdravím; vysvětlí vztah mezi uspokojováním základních lidských potřeb a hodnotou zdraví. Posoudí různé způsoby chování lidí z hlediska odpovědnosti za vlastní zdraví i zdraví druhých a vyvozuje z nich osobní odpovědnost ve prospěch aktivní podpory zdraví. Usiluje v rámci svých možností a zkušeností o aktivní podporu zdraví.	Zdravý způsob života a péče o zdraví Rozvoj osobnosti Duševní a tělesné zdraví - zdraví, zdravý životní styl, složky zdraví, prevence Vyrovnání se s problémem - konflikt, únik, nedorozumění, problém, psychosomatické onemocnění Utváření vědomí vlastní identity Zaujímání hodnotových postojů a rozhodovacích dovedností pro řešení problémů v mezilidských vztazích; pomáhající a prosociální chování		OSV 1 OSV 2 OSV 3 OSV 4 OSV 5

Vyjádří vlastní názor k problematice zdraví a diskutuje o něm v kruhu vrstevníků, rodiny i v nejbližším okolí.	Dopad vlastního jednání a chování		
Rozpozná rozdíl mezi šikádlením a šikanou, její základní podoby, netoleruje projevy šikany, neakceptuje násilí ani psychické ubližování	Rizika ohrožující zdraví a jejich prevence Osobní bezpečí Způsoby chování v krizových situacích - šikanování, deviantní osoby Způsoby chování při pobytu v různých prostředích Dětská krizová centra, linky důvěry Zdokonalování nácviku komunikace s linkou důvěry a jinými specializovanými službami Rizika silniční a železniční dopravy, vztahy mezi účastníky silničního provozu vč. zvládnutí agresivity, postup v případě dopravní nehody (tísňové volání, zajištění bezpečnosti)		OSV 9 OSV 10 OSV 11
Uplatňuje s ohledem na zdraví tělesnou hygienu, vede si záznam o svém volném čase. Uplatňuje osvojené preventivní způsoby rozhodování, chování a jednání v souvislosti s běžnými, přenosnými, civilizačními a jinými chorobami; svěří se se zdravotním problémem a v případě potřeby vyhledá odbornou pomoc.	Zdravý způsob života a péče o zdraví Péče o zdraví, osobní hygiena, režim dne, osobní hygiena, intimní hygiena chlapců a dívek, odívání - různé příležitosti a činnosti Režim dne - vedení záznamu o čase stráveném u TV, videa a PC a jeho srovnání s časem věnovaným pohybu, volný čas - diskuze Vlivy vnějšího a vnitřního prostředí na zdraví - kvalita ovzduší a vody, hluk, osvětlení, teplota Denní režim - vyváženost pracovních a odpočinkových aktivit, pohybový režim		OSV 4

Oblast: Člověk a společnost	Předmět:: Výchova k občanství	Období:
--------------------------------	----------------------------------	---------

Očekávané výstupy	Učivo	Ročník	Průřezová témata
Vyjmenuje jednotlivé způsoby technologie zpracování potravin, aktivně sestavuje svůj jídelníček podle zásad zdravé výživy, rozlišuje energeticky hodně a málo výživné potraviny. Dává do souvislostí složení stravy a způsob stravování s rozvojem civilizačních nemocí a v rámci svých možností uplatňuje zdravé stravovací návyky.	Zdravý způsob život a péče o zdraví Zdravá výživa Vliv výživy na zdravotní stav lidí Výživová hodnota potravy, energetická spotřeba organismu Způsoby technologie zpracování jednotlivých druhů potravin ve vztahu ke zdravé výživě Sestavování jídelníčku, pitný režim Hodnocení jídelníčku v rodině a ve školní jídelně z hlediska zásad zdravé výživy recept na přípravu jednoduchého pohoštění ze studené kuchyně		
V souvislosti se zdravím, etikou, morálkou a životními cíli mladých lidí přijímá odpovědnost za bezpečné sexuální chování, optimálně reaguje na fyziologické změny v období dospívání a kultivovaně se chová k opačnému pohlaví	Změny v životě člověka a jejich reflexe Sexuální výchova Proměny člověka v období dospívání Vztahy mezi chlapci a děvčaty - pohlaví, prepuberta, puberta, adolescence, hormony, sexualita, primární a sekundární znaky dospívání Sexuální zneužívání - pedofilie		OSV 2
Dovede posoudit zdravotní a sociální rizika zneužívání návykových látek, uplatňuje osvojené modely chování při kontaktu s návykovými látkami - techniky odmítání.	Rizika ohrožující zdraví a jejich prevence Prevence zneužívání návykových látek		

Uvádí do souvislostí zdravotní a psychosociální rizika spojená se zneužíváním návykových látek a životní perspektivu mladého člověka; uplatňuje osvojené sociální dovednosti a modely chování při kontaktu se sociálně patologickými jevy ve škole i mimo ni; v případě potřeby vyhledá odbornou pomoc	Pozitivní životní cíle a hodnoty - hodnota, hodnotový systém, životní cíle, etika, demokracie, lidská práva Alkoholismus Kouření Propagace tabákových výrobků a alkoholu formou reklamy - droga, závislost, nikotin, pasivní kuřáctví, abstinenční příznaky, alkohol, otrava alkoholem, abstinent, konzument, alkoholik Modelové situace zaměřené na nácvik způsobu odmítání Centra odborné pomoci		
--	---	--	--

Oblast: Člověk a společnost	Předmět: Výchova k občanství	Období:	
Očekávané výstupy	Učivo	Ročník	Průř. témata
Uplatňuje vhodné způsoby chování a komunikace při řešení konfliktů. Rozpozná, v jakých společ. vztazích je osobně začleněn a jaké soc. role pro něj z těchto vztahů plynou. Na příkladech správně rozlišuje případy asertivní a agresivní mezilidské komunikace. Posoudí a na příkladech doloží přínos spolupráce lidí při řešení konkrétních úkolů a dosahování některých cílů v rodině, ve škole, v obci.	Člověk ve společnosti Život mezi lidmi Patříme k lidem - socializace Vliv rodiny - záměrné a nezáměrné působení Ve škole - sociální skupiny Mezi vrstevníky Komunikace - slovní komunikace, mimoslovní komunikace Média - hromadné sdělovací Prostředky	7.	OSV 2 OSV 3 OSV 4 OSV 6 OSV 7 OSV 8 OSV 9 OSV 10 OSV 11 MKV 2 MEV 1 MEV 2 MEV 4 MEV 5

Zhodnotí nabídku kulturních institucí a cíleně z ní vybírá akce, které ho zajímají. Zdůvodní nepřijatelnost vandalského chování a aktivně proti němu vystupuje. Kriticky přistupuje k mediálním informacím, vyjádří svůj postoj k působení propagandy a reklamy na veřejné mínění a chování lidí, Zhodnotí a na příkladech doloží význam vzájemné solidarity mezi lidmi, vyjádří své možnosti, jak může v případě potřeby pomáhat lidem v nouzi a jak pomoci v situacích ohrožení a obrany státu.	Člověk ve společnosti Člověk a kultura Kultura - rozmanitost kulturních projevů, masová kultura Umění - druhy a funkce umění Krása kolem nás - kýč, krása, móda Slušnost pro každý den – pravidla slušného chování Kam za kulturou - kulturní instituce Krásy naší země - přírodní a kulturní instituce Ochrana přírodního a kulturního bohatství - organizace a instituce pro ochranu životního prostředí Zachraňme Zemi		OSV 4 OSV 5 VMEGS 1 VMEGS2 VMEGS3 ENV 3 ENV 4
Oblast: Člověk a společnost	Předmět: Výchova k občanství	Období:	
Očekávané výstupy	Učivo	Ročník	Průř. témata
Rozlišuje a porovnává různé formy vlastnictví, včetně duševního vlastnictví, a způsoby jejich ochrany, uvede příklady. Sestaví jednoduchý rozpočet domácnosti, uvede hlavní příjmy a výdaje, rozliší pravidelné a jednorázové příjmy a výdaje, zváží nezbytnost jednotlivých výdajů v hospodaření domácnosti, objasní princip vyrovnaného, schodkového a přebytkového rozpočtu domácnosti, dodržuje zásady hospodárnosti a vyhýbá se rizikům při hospodaření s penězi.	Člověk, stát a hospodářství Majetek v našem životě Naše potřeby - hodnoty a potřeby, druhy potřeb, statky a služby, peníze, funkce peněz Majetek a vlastnictví - majetek, druhy majetku a jeho ochrana Mít nebo být? - konzumní společnost, životní úroveň, hospodaření Hospodaření - rozpočet domácnosti, úspory, investice, úvěry, splátkový prodej, leasing.		VDO 4 ENV 2

Rozlišuje nejčastější typy a formy států a na příkladech porovná jejich znaky. Rozlišuje a porovnává úkoly jednotlivých složek státní moci ČR i jejich orgánů a institucí, uvede příklady institucí a orgánů, které se podílejí na správě obcí, krajů a státu. Vyloží smysl voleb do zastupitelstev v demokratických státech a uvede příklady, jak mohou výsledky voleb ovlivňovat každodenní život občanů, objasní výhody demokratického způsobu řízení státu pro každodenní život občanů	Člověk, stát a právo Řízení společnosti Stát - stát, formy státu, znaky státu Cesta k demokracii, volby, volební právo Začlenění do veřejného života - možnosti začlenění do veřejného života, státní správa, samospráva		OSV 9 OSV 10 OSV 11 VDO 2 VDO 3 VDO 4
Popíše vliv začlenění ČR do EU na každodenní život občanů, uvede příklady práv občanů ČR v rámci EU i možných způsobů jejich uplatňování. Uvede některé významné mezinárodní organizace a společenství, k nimž má vztah ČR, posoudí jejich význam ve světovém dění a popíše výhody	Mezinárodní vztahy, globální svět Svět kolem nás Spolupráce mezi zeměmi Evropy - Evropská Unie, její úkoly, členské země EU. Tolerance k národnostním menšinám - národnostní menšiny, předsudky Nadnárodní organizace - OSN, NATO, Rada Evropy.		VMGES 1 VMEGS 2 VMEGS 3

spolupráce mezi státy, včetně zajišťování obrany státu a účasti v zahraničních misích.	Globalizace - projevy, klady a zápory, významné globální problémy včetně válek a terorismu, možnosti řešení.		
--	--	--	--

Oblast: Člověk a společnost	Předmět: Výchova k občanství	Období:	
Očekávané výstupy	Učivo	Ročník	Průř. témata
Přiměřeně uplatňuje svá práva včetně práv spotřebitele a respektuje práva a oprávněné zájmy druhých lidí, posoudí význam ochrany lidských práv a svobod, rozumí povinnostem občana při zajišťování obrany státu. Respektuje práva a oprávněné zájmy druhých lidí, uvede příklady základních práv a svobod každého člověka a dokumentů upravujících lidská práva, posoudí význam dodržování a ochrany lidských práv, v případě potřeby dokáže přiměřeně uplatňovat svá práva, rozpozná netoleranční, rasistické, xenofobní a extremistické projevy v chování lidí a zaujímá aktivní postoj proti všem projevům lidské nesnášenlivosti, na příkladech zdůvodní příčiny a vysvětlí význam sociální nerovnosti lidí, na příkladech ze života objasní	Člověk, stát a právo Lidská práva Lidská práva v dokumentech - lidská práva, Všeobecná deklarace lidských práv, Listina základních práv a svobod Rovnost a nerovnost - diskriminace, rasismus, xenofobie Svoboda - svoboda, autorita Morálka a mravnost - morálka, svědomí Všeobecná deklarace lidských práv		OSV 4 OSV 6 OSV 7 OSV 8 OSV 10 OSV 11 VDO 2 MKV 1 MKV 2 MKV 3 MKV 4 MKV 5

úlohu svědomí v situacích, které předcházejí před jednáním a které po něm přímo následují, uveďte a na příkladech rozliší případy morálního a nemorálního jednání, zaujme k nim vlastní postoj, na příkladech vysvětlí, v čem spočívá rozdíl mezi mravností, morálkou a právem a odlišnost mezi mravní a právní normou, vysvětlí, na čem je založena svoboda člověka.			
--	--	--	--

Oblast: Člověk a společnost	Předmět: Výchova k občanství	Období:	
Očekávané výstupy	Učivo	Ročník	Průř. témata
Objasní, jak může realističtější poznání a hodnocení vlastní osobnosti a potenciálu pozitivně ovlivnit jeho rozhodování, vztahy s druhými lidmi a kvalitu života. Posoudí vliv osobních vlastností na dosahování individuálních i společných cílů, objasní význam	Člověk jako jedinec Osobnost Co je už za mnou - rozdíly mezi lidmi, změny biologické, psychické a sociální Kde právě jsem - osobnost, puberta, adolescence, poznání sebe sama Kam jdu - představy o budoucnosti,	8.	OSV 1 OSV 2 OSV 3 OSV 4 OSV 5

vůle při dosahování cílů a překonávání překážek. Rozpozná projevy záporných charakterových vlastností u sebe i druhých lidí, kriticky hodnotí a vhodně koriguje své chování a jednání. Popíše, jak lze usměrňovat a kultivovat charakterové a volní vlastnosti, rozvíjet osobní přednosti, překonávat osobní nedostatky a pěstovat zdravou sebedůvěru.	dospělost a stáří Jak se znám - sebepojetí, sebepoznání, sebehodnocení, sebevědomí, sebeuvědomování, vůle Co jsem - temperament, temperamentové typy, charakter Co chci - motivy, zájmy, potřeby, hodnoty Co mohu - vlohy, schopnosti, dovednosti, inteligence, nadání, talent, genialita, kreativita (tvořivost)		
Uvede příklad činitelů, kteří ovlivňují tělesné, duševní, citové a sociální proměny člověka v hlavních etapách na příkladech rozlišuje známky tělesné, duševní, citové a sociální zralosti člověka, na příkladech objasní, proč a čím se mohou lidé odlišovat v prožívání důležitých životních situací, charakterizuje kladné a pro zdravý vývoj osobnosti dospívajícího důležité citové vlastnosti	Člověk jako jedinec Psychické procesy a stavy Jak poznávám a vnímám –smyslové poznávání skutečnosti, vnímání, vjem, smyslové klamy, sociální vnímání a poznávání, všímavost a představivost Jak myslím a tvořím nové - rozumové poznávání skutečnosti, myšlení, řeč, myšlenkové operace, řešení problémů Jak si pamatuji a soustředím se - paměť, zapomínání, pozornost Jak se učím - hra, učení, práce, funkce pravé a levé hemisféry Jak prožívám své city - city, jejich druhy a vlastnosti		OSV 1 OSV 2 OSV 3 OSV 4 OSV 5
Uvede příklady nejběžnějších stresových situací, popíše základní způsoby, jak se jim vyhnout, eventuálně jak jim čelit a jak je účinně překonat, samostatně využívá osvojené kompenzační a relaxační	Osobnostní a sociální rozvoj Člověk v sociálních vztazích Umím se přiměřeně prosazovat? - asertivní, pasivní a agresivní jednání, asertivní práva a povinnosti Zvládnou i náročné životní situace? - stres a jeho příčiny, konflikt, způsoby řešení náročných životních situací		OSV 6 OSV 7 OSV 8 OSV 9

techniky a sociální dovednosti k regeneraci organismu, překonávání únavy a předcházení stresovým situacím, rozvíjí schopnost asertivního jednání, uvědomuje si nedostatky jednání pasivního a agresivního.	Umím zdravě žít? - tělesné a duševní zdraví, relaxace		
---	--	--	--

Oblast: Člověk a společnost	Předmět: Výchova k občanství	Období:	
Očekávané výstupy	Učivo	Ročník	Průř. témata
Vysvětlí, jakou funkci má práce v životě jednotlivce a společnosti, popíše základní funkce a principy dělby práce v rodině a ve společnosti, rozlišuje a porovnává úlohu výroby, obchodu a služeb, uvede příklady jejich součinnosti, na příkladu chování kupujících a prodávajících vyloží podstatu fungování trhu, uvede příklady významných výrobních a nevýrobních odvětví národního hospodářství, rozpozná rozdíly v jejich účelu a funkcích z hlediska významu pro spotřebitele.	Člověk, stát a hospodářství Hospodaření Ten umí to a ten zas tohle...-dělba práce, specializace, technický rozvoj Přejete si prosím? - výrobní a nevýrobní odvětví, výrobní faktory, sjednávání nákupu statků a služeb - vhodná komunikace Nakupujeme... - trh, nabídka, poptávka, fungování trhu, cena zboží		VDO 2 ENV 4
Vysvětlí, jaký význam má pro život jednotlivců a společnosti právní úprava některých oblastí společenského života, používá ve správných souvislostech a rozlišuje pojmy právní předpis, právní norma a zákon, objasní jejich význam, vysvětlí, jaký	Člověk, stát a právo Právní minimum Právo je minimum morálky - morální a právní normy, druhy a postihy protiprávního jednání vč. Korupce Právo je systém - právní vztah, jeho účastníci, obsah, předmět, právní způsobilost, právní řád, právní systém, právní oblast, právní odvětví,		VDO 1 VDO 2 VDO 3 VDO 4 GLO 2 GLO 3

význam má pro život společnosti i jednotlivce dodržování právních norem, uvede, ve kterých situacích se právní normy uplatňují, rozlišuje, ve kterých oblastech života se uplatňuje právo občanské, pracovní, trestní, správní a ústavní, uvede, kdy a za jakých okolností vzniká způsobilost k právním úkonům, popíše, jaká základní práva a povinnosti tím přebírá, dodržuje právní ustanovení, která se na něj vztahují a uvědomuje si rizika jejich porušování, rozlišuje a porovnává úkoly jednotlivých složek státní moci ČR i jejich orgánů a institucí, uvede příklady činnosti důležitých orgánů právní ochrany občanů, orientuje se ve významných dokumentech, v nichž se publikují právní předpisy, objasní, jaký význam mají volby v demokra- tické společnosti, vysvětlí, jak mohou volby ovlivnit tvářnost politického zaměření státu, uvede příklady důležitých politických stran v ČR a jejich zaměření, umí vyjmenovat hlavní orgány EU a vysvětlit jejich funkce.	právní předpisy, právní normy Ústava - Ústava ČR, její struktura Moc zákonodárná - zákonodárná moc v ČR, volby do Parlamentu ČR, poměrný a většinový systém, mandát, poslanecká imunita, legislativní proces Moc výkonná - výkonná moc v ČR, vláda a prezident, činnost ministerstev Moc soudní - soustava soudů v ČR, občanskoprávní a trestní řízení Obrana státu Základní práva a svobody - Listina základních práv a svobod, ombudsman, prosazování svých práv a respektování práv druhých, národnostní menšiny, jejich práva, charakteristika Politika - politické spektrum v ČR, politické strany, pravice, levice, pluralita, volební kampaň Právo v Evropě - orgány EU a jejich Funkce		
--	---	--	--

Oblast:	Předmět:	Období:	
Člověk a společnost	Výchova k občanství		
Očekávané výstupy	Učivo	Ročník	Průř. témata
Uvede příklady institucí a orgánů které se podílejí na správě obcí,	Člověk, stát a právo Občan	9.	VDO 2 GLO 3

krajů a státu, na příkladech rozlišuje případy porušování pravidel občanského soužití, popíše a objasní jejich možné důsledky, uvede, jaká má občan základní práva a vysvětlí, jakým způsobem je může uplatňovat nebo se jich domáhat v případě jejich porušování, uvede, jaké má občan základní povinnosti a na příkladech vysvětlí, jakým sankcím podléhá v případě jejich nedodržování nebo porušování, uvede příklady nejdůležitějších způsobů, jakými se může občan podílet na veřejných záležitostech, uvede příklady práv, povinností a výhod plynoucích z členství v EU, uvede nejdůležitější národnostní menšiny ČR.	Já jako občan obce - obec a její obyvatelé, život v naší obci, účast občanů na správě a řízení obce, právo volební a petiční, význam komunálních voleb Na úřadu - právo na informace, povinnosti úředníků, vyřizování záležitostí na úřadu, naše povinnosti a práva, dodržování pravidel slušného chování Jsem občanem státu - státní občanství, občanství ČR, průkazy totožnosti a povinnost prokázat se jimi, ovlivňování věcí veřejných v demokratické společnosti, postavení cizinců, imigrace Jsem občanem Evropské unie - ČR jako součást EU, práva a povinnosti plynoucí z občanství v EU, výhody členství		
Vysvětlí, jaký význam má pro život jednotlivců a společnosti jako celku dodržování pravidel občanského soužití, uvede, ve kterých oblastech společenského života se uplatňují. Uvede, ve kterých právních dokumentech může občan vyhledat důležité informace o občanskoprávních vztazích. Objasní význam úpravy důležitých vztahů - vlastnictví, prac. poměr, manželství. Provádí jednoduché právní úkony, chápe jejich důsledky, uvede příklady některých smluv upravujících občanskoprávní vztahy - osobní přeprava, koupě, oprava či pronájem věci. Správně rozlišuje, k jakému účelu se	Člověk, stát a právo Občan a právo Odvětví práva ČR - význam práva, právní řád ČR, zákony, právní předpisy a právní normy, právní vědomí Občanskoprávní vztahy -právní vztahy, fyzická a právnická osoba, způsobilost a právům a povinností, způsobilost k právním úkonům, základní občanská práva, Ústava ČR a Listina základních práv a svobod Vlastnictví zavazuje - občanský zákoník, vlastnické právo, zodpovědnost vlastníka, dědění, způsoby nabývání vlastnictví, majetek a bohatství v žebříčku našich hodnot Ochrana majetku - oprávněné a neoprávněné omezení vlastnického práva, vyvlastnění, pojištění majetku,		VDO 2 VDO 4 MED 1 MED 2

používají vybrané typy smluv, na příkladech vysvětlí, jaká práva a povinnosti z nich pro občana vyplývají, vysvětlí a zdůvodní, jaký význam mají pro člověka různé druhy pojištění a sociálního zabezpečení, jaké výhody mu přinášejí, na příkladech posoudí podmínky vzniku reklamačního nároku, dokáže reklamovat vadné zboží.	pojištění odpovědnosti za škodu, autorská práva a jejich porušování Smlouvy - občanskoprávní smlouvy, jejich náležitosti, uzavírání smluv, smlouva o dílo, smlouva kupní, zakázka, závazky, pohledávky Odpovědnost za škodu - zodpovědnost občana za jím způsobené škody, právo domáhat se odškodnění Základní práva spotřebitele		
--	--	--	--

Oblast: Člověk a společnost	Předmět: Výchova k občanství	Období:	
Očekávané výstupy	Učivo	Ročník	Průř. témata
Rozpozná protiprávní jednání a na příkladech posoudí podmínky trestní postizitelnosti občanů, rozliší přestupek a trestný čin, uvede jejich příklady, uvede příklady postihů, které může použít náš stát v případě protiprávního jednání, na příkladech z běžného života vysvětlí, jaký význam a úlohu mají orgány právní ochrany občanů, uvede příklady jejich činnosti a spolupráce při postihování trestných činů, objasní význam a úkoly soudů, státního zastupitelství, advokacie a notářství. Diskutuje o příčinách a důsledcích korupčního jednání.	Člověk, stát a právo Právní ochrana Orgány právní ochrany a sankce , jejich úkoly, dodržování zákonů, protiprávní jednání, význam sankcí Přestupky a správní řízení , jeho průběh, povinnosti svědka, správní orgány a vyřizování záležitostí běžného života Občanské soudní řízení - průběh občanského soudního řízení, rozhodci a rozhodčí řízení, úloha soudů a jejich soustava v ČR Trestní právo - trestní řízení, přestupky a trestné činy, význam trestů, zodpovědnost lidí za vlastní chování Děti a paragrafy - trestní odpovědnost, trestná činnost mladistvých, možné příčiny a následky, rozdíl mezi trestním stíháním dospělých a mladistvých, prevence		VDO 2

Objasní význam právní úpravy důležitých vztahů – pracovní poměr, pracovní smlouva, možnosti ukončení pracovního poměru, na příkladech vyloží, které okolnosti a podmínky jsou rozhodující pro volbu vhodné profese, vysvětlí souvislost mezi dosaženým vzděláním a vybraným povoláním, uvede příklady způsobů, jak může mladý člověk získat představu o svých zájmech, vlohách, vlastnostech, schopnostech a předpokladech pro vybrané povolání, vysvětlí, co všechno by měl vědět člověk, který se chce ucházet o zaměstnání, popíše, jak by si měl při té příležitosti počínat a jak se chovat, uvede důležité pracovní úřady v místě bydliště a na příkladech jejich činnosti vysvětlí, jaké problémy člověku pomáhají řešit, uvede, jaké má zaměstnanec základní povinnosti a práva a jakými způsoby může svá práva uplatňovat, kde může hledat důležité informace o pracovněprávních vztazích, popíše, jaké možnosti má před sebou nezaměstnaný člověk, na příkladech vyloží, jaké kroky může pro změnu své situace podniknout, uvede hlavní problémy, které mohou nastat v případě nezaměstnanosti.	Člověk, stát a právo V pracovním poměru Správná volba - volba povolání, studijní a jiné předpoklady pro výkon zvoleného povolání, sebepoznání - vlastnosti, schopnosti a dovednosti, plánování vlastní budoucnosti Každé povolání si žádá své - profesní a personální poradenství, pracovní činnost, pracovní prostředí, pracovní prostředky a předměty, význam zodpovědné volby povolání pro další život První brigáda, první zaměstnání - hledání zaměstnání, získávání potřebných informací, komunikace se zaměstnavatelem, žádost o zaměstnání, životopis, služby úřadu práce V zaměstnání - pracovní právo - pracovní smlouva, její povinné náležitosti, výpověď, rozvázání pracovního poměru, práva a povinnosti zaměstnanců a zaměstnavatelů		OSV 10 OSV 11
--	--	--	--------------------------

Oblast: Člověk a společnost	Předmět: Výchova k občanství	Období:
--	---	----------------

Očekávané výstupy	Učivo	Ročník	Průř. témata
Objasní, jaký význam má zodpovědná volba životního partnera pro další život člověka, vysvětlí, za jakých podmínek může člověk uzavřít manželství a které okolnosti jsou důležité pro uznání platnosti manželství, objasní, v čem spočívá podstata právní ochrany manželství a rodičovství, uvede příklady péče státu o mladou rodinu, objasní, jaký význam má mravní a právní ochrana dítěte v případě rozvodu jeho rodičů, respektive v situaci jeho osiření, uvede příklady činnosti vybraných institucí rodinného a manželského poradenství, vysvětlí, jaké problémy mohou rodině pomoci řešit, uvede možnosti náhradní výchovy dětí, vysvětlí její význam.	Člověk, stát a právo Rodina a zákony Rodina - rodina z pohledu práva, základní práva a povinnosti manželů, manželství nebo partnerství, formy pomoci státu rodinám Rodiče a děti - výchova, právní odpovědnost rodičů, mravní a právní důsledky rozvodu, náhradní rodinná péče, mezinárodní adopce		OSV 11 VDO 2
Vysvětlí základní principy fungování trhu, vysvětlí, jakou funkci plní banky a jaké služby občanům nabízejí, vysvětlí význam státního rozpočtu, rozlišuje, ze kterých zdrojů pocházejí příjmy státu a do kterých oblastí stát směřuje své výdaje, uvede příklady dávek a příspěvků, které ze státního rozpočtu získávají občané, vysvětlí jaký význam mají daně z hlediska financování společensky důležitých nevýrobních oblastí národního hospodářství, vysvětlí, na	Člověk, stát a hospodářství Hospodaření Principy tržního hospodářství - nabídka, poptávka, trh. Tvorba ceny, inflace. Podstata fungování trhu, nejčastější právní formy podnikání. Rozpočet státu, typy rozpočtu a jejich odlišnosti. Význam daní. Záchytná sociální síť - sociální politika státu, druhy pojištění, povinné pojištění, pomoc potřebným Peněžní ústavy - peněžní ústavy, Česká národní banka, bankovní služby, úrok, úvěr, elektronické bankovníctví		VDO 2

významech a na příkladech doloží výhody pojištění objasní a zdůvodní význam stálé finanční podpory pro činnost institucí, které se zabývají sociální péčí o postižené, nemocné a staré osoby, na příkladech činnosti některých institucí záchranné sociální sítě, vysvětlí podstatu a význam sociální politiky státu, uvede výhody a nevýhody podnikání, podmínky, za nichž může člověk začít podnikat.	Právní subjekty podnikání - možnosti podnikání v ČR, živnostenský list, živnostník, výhody a nevýhody zaměstnání a podnikání		
--	---	--	--

Oblast: Člověk a zdraví	Předmět: Výchova ke zdraví	Období:	
Očekávané výstupy	Učivo	Ročník	Průř. témata
Porozumí různým stránkám lidského života, učí se zodpovědně volit životní cíle a nacházet cesty k jejich realizaci, zamyslí se nad smyslem lidského života, vlastními slovy vyjádří, jaký vliv má upřednostnění některé stránky lidského života na duševní zdraví člověka, zdůvodní, proč je třeba plánovat si důležité životní kroky, popíše postupy při zodpovědném rozhodování, vysvětlí význam objektivních informací při rozhodování o důležitých	Člověk jako jedinec Životní perspektivy Životní plány a cíle - smysl života, Vlastní zdroje energie a dobré nápady, životní aspirace, efektivní rozhodování, hodnocení vlastních dovedností, schopností a předpokladů, hledání smyslu lidského života		OSV 1 OSV 2 OSV 3 OSV 4 OSV 5

záležitostech, snaží se reálně hodnotit vlastní dovednosti, schopnosti, vlastnosti, předpoklady apod., vyjádří svoji představu o vlastní budoucnosti			
Popíše, proč je pro člověka hodnotné navazovat přátelské a partnerské vztahy, respektuje pravidla soužití mezi partnery, popíše role jednotlivých členů rodiny, funkce rodiny	Vztahy mezi lidmi a formy soužití Rodina, sociální prostředí, rozvoj osobnosti Odchod dětí do samostatného života, vazby na původní rodinu, osamostatnění Hledání partnera, přizpůsobení se změnám Faktory ovlivňující stabilitu rodiny - volby partnera, zásady klidného soužití, řešení konfliktů, ekonomika domácnosti		OSV 11
Uplatňuje preventivní způsoby chování a jednání v souvislosti s přenosnými chorobami, dává do souvislosti složení stravy a způsob stravování s rozvojem civilizačních nemocí, uplatňuje osvojené preventivní způsoby rozhodování, chování a jednání Samostatně využívá osvojené kompenzační a relaxační techniky a sociální dovednosti k regeneraci organismu, překonávání únavy a předcházení stresovým situacím.	Zdravý způsob života a péče o zdraví Péče o zdraví, osobní hygiena Režim, pohybová aktivita, výživa Člověk ve zdraví i nemoci - změny v chování, ve stravování, v režimu dne Civilizační choroby a jejich prevence Duševní hygiena Péče o celkový vzhled - osobní hygiena, kosmetika, účes, odívání, móda, vkus, chování úměrné věku a situaci		
Uplatňuje zásady zdravého způsobu života, orientuje se v zásadách zdravého životního stylu a sám se podle nich řídí, na příkladech uvede protiklady dnešního světa týkající se výživy, posoudí vhodnost či nevhodnost alternativní výživy, dává do souvislosti hygienu potravin a vlastní zdraví, vyhodnotí pravdivost reklam na potraviny	Zdravý způsob života a péče o zdraví Zdravá výživa, vliv způsobu stravování na zdraví člověka Energetická potřeba organismu, rozdíly s ohledem na věk a zaměstnání, BMI Alternativní způsoby stravování, Hygiena potravin, zpracování potravin, Orientace v odborné literatuře, Nebezpečí reklam		

Oblast: Člověk a zdraví	Předmět: Výchova ke zdraví	Období:	
Očekávané výstupy	Učivo	Ročník	Průř. témata
Dává do souvislostí rizika spojená s užíváním návykových látek, uplatňuje osvojené způsoby odmítání návykových látek, projevuje zodpovědné chování při komunikaci s vrstevníky a neznámými lidmi.	Rizika ohrožující zdraví a jejich prevence Prevence zneužívání návykových látek, volnočasové aktivity Seberealizace Rozdělení drog podle původu, podle způsobu aplikace, podle působení na organismus Rizika zneužívání - závislost, sociální důsledky (rozpad rodiny, vliv na děti, riziková těhotenství, nebezpečí AIDS, nezaměstnanost, kriminalita Patologické hráčství Prevence primární a sekundární Autodestruktivní závislosti - psychická onemocnění, násilí zamířené proti sobě samému, rizikové chování (alkohol, aktivní a pasivní kouření, zbraně, nebezpečné látky a předměty, nebezpečný internet), násilné chování Násilné chování, těžké životní situace a jejich zvládnutí Kriminalita mládeže		OSV 3 OSV 4
Přiměřeně reaguje na fyziologické, psychické změny v období puberty, chápe příčiny nastalých změn, uplatňuje vhodné způsoby chování k opačnému pohlaví, rozlišuje sexuální úchytky a odlišné sexuální chování. Respektuje význam sexuality v souvislosti se zdravím, etikou, morálkou a životními cíli; chápe význam zdrženlivosti v dospívání a odpovědného sexuálního chování.	Vztahy mezi lidmi a formy soužití Sexuální výchova, morální hodnoty vztahu a jejich prevence Přátelství, láska, manželství, rodina Pohlavní orgány, reprodukce jedince Rizika předčasných pohlavních styků, prevence pohlavních chorob a AIDS Antikoncepce, trestní odpovědnost Sexuální praktiky, odchylky a úchytky Ochrana před sexuálním zneužíváním Promiskuita, problémy těhotenství a rodičovství mladistvých		OSV 6 OSV 7 OSV 8

Uplatňuje osvojené sociální dovednosti a modely chování při kontaktu se sociálně patologickými jevy ve škole i mimo ní, v případě potřeby vyhledá odbornou pomoc sobě nebo druhým, uplatňuje osvojené dovednosti komunikační obrany proti manipulaci a agresi, projevuje odpovědné chování v situacích ohrožení zdraví, osobní bezpečí, při mimořádných událostech. Vyhodnotí na základě svých znalostí a zkušeností možný manipulativní vliv vrstevníků, médií, sekt Uplatňuje osvojené dovednosti komunikační obrany proti manipulaci a agresi.	Osobní bezpečí Bezpečné chování v kontaktu s vrstevníky, školní úrazy, šikana, jak se bránit, jak jí předcházet Výběr partnera - nevhodné typy pro rodinný život Týrání a zneužívání (i komerční), pomoc obětem násilí, telefonní linky, krizová centra Působení sekt Prevence - základní pravidla pro osobní bezpečnost		OSV 4 OSV 6 OSV 7 OSV 8 OSV 9 OSV 10 OSV 11

3.2.6 Člověk a příroda

II. STUPEŇ (22 hod.)
FYZIKA (6 hod) CHEMIE (4 hod) PŘÍRODOPIS (6 hod) ZEMĚPIS (6 hod)

Vzdělávací oblast **Člověk a příroda** vymezuje vzdělávací obsah týkající se přírody, techniky a dalších témat. Pro přírodovědné badatelství je organizováno blokové vyučování, pokusy, projekty, exkurze. K objevování přírody se využívá pobytu v přírodě, škol v přírodě, výletů.

Cílem předmětu je:

- Pozorovat a vnímat přírodu a její zákonitosti, popisovat je – dokázat porozumět vztahům v přírodě.
- Pomocí objevování a objevitelství hledat souvislosti, zákonitosti ... i za pomoci různých nástrojů, přístrojů.
- Vědomě v přírodě dělat pouze to, co není v rozporu s filozofií trvale udržitelného rozvoje života. Vytvářet základ občanského postoje k ochraně přírody.
- Pomocí dostupných informací předvídat co se stane.
- Navrhnout postup objevování, porovnat návrh s jinými řešeními a odhadnout, zda to, co plánuji, mohu zvládnout, získat, poznat – podporovat otevřené myšlení, kritické myšlení a logické uvažování.
- Utvářet dovednost vhodně se chovat při ohrožení života, zdraví, majetku a životního prostředí lidí.

Fyzika

Charakteristika vyučovacího předmětu

1. Časové vymezení:

Předmět fyzika je vyučován jako samostatný předmět v 6. a 7. ročníku jednou týdně a v 8. a 9. ročníku 2 hodiny týdně.

2. Vzdělávací obsah:

Vzdělávání v předmětu fyzika:

- směřuje k podpoře hledání a poznávání fyzikálních faktů a jejich vzájemných souvislostí
 - vede k rozvíjení a upevňování dovedností objektivně pozorovat a měřit fyzikální vlastnosti a procesy
 - vede k vytváření a ověřování hypotéz
 - učí žáky zkoumat příčiny přírodních procesů, souvislosti a vztahy mezi nimi
 - směřuje k osvojení základních fyzikálních pojmů a odborné terminologie
- podporuje vytváření otevřeného myšlení, kritického myšlení a logického uvažování

3. Organizace:

Formy a metody práce se užívají podle charakteru učiva a cílů vzdělávání:

- výuka s demonstračními pomůckami
- skupinová práce (s využitím pomůcek, přístrojů a měřidel, pracovních listů, odborné literatury)
- samostatné pozorování
- badatelská výuka

Výchovné a vzdělávací strategie pro rozvíjení klíčových kompetencí žáků:

Kompetence k učení

- individuálně nebo ve skupinách opakovaně pozorovat fyzikální tělesa a fyzikální jevy
- hovořit o pozorovaném, třídit a rozlišovat, vyvozovat závěry nebo domněnky o fyzikální podstatě pozorovaných jevů nebo o jejich průběhu
- měřit fyzikální vlastnosti těles, zapisovat naměřené hodnoty do tabulek, uvažovat o správnosti a možnostech měření, porovnávat své výsledky se spolužáky, hodnotit své výsledky a závěry a dále je používat pro učení
- nechat žáky vysvětlovat pozorované jevy vlastním způsobem, klást si otázky, hledat na ně odpovědi, hledat a řešit praktické problémy
- umožnit žákům prakticky poznávat a porozumět hlavním fyzikálním veličinám, naučit je určovat jejich základní jednotky
- využívat dřívějších vědomostí žáků a nechávat je, aby si uvědomovali, že mnohé poznatky, kterým se ve fyzice učí, znají již z nižších ročníků, ze života kolem sebe, z četby, z vlastních pozorování atp.

- aby si každý žák uvědomoval, kterému učivu rozumí, co si dovedl ověřit samostatně, a aby to, co chápe a umí, dovedl také předávat druhým

Kompetence k řešení problémů

- dbát na to, aby výuka byla u každé látky, která to umožňuje, praktická a aby žáci měli možnost individuálně experimentovat
- nechat žáky samostatně měřit hodnoty fyzikálních veličin, připravovat si různé materiály a jednoduché pomůcky k pokusům
- umožnit žákům promýšlet a plánovat způsob provedení pokusu nebo zkusit navrhnout způsob řešení daného problému, jindy zase dovést experimentovat podle zadaného návodu
- využívat matematických prostředků k záznamům výsledků a průběhu pozorování
- vyslovovat domněnky o pozorovaných jevech, ověřovat si správnost svých domněnek a závěrů s poznávanými zákonitostmi, uvědomovat si, že vlastně znovuobjevujeme poznatky fyziky
- osvědčené postupy aplikovat při obdobných situacích
- dát žákům prostor pro vhodné pojmenování problému, na který ve fyzice narazí
- umožnit žákům vyhledávat informace vhodné k řešení problému
- ověřovat správnost řešení problému prakticky, osvědčené postupy aplikovat při řešení obdobných nebo nových situací
- nechat žáky obhajovat své závěry a svá rozhodnutí
- ukazovat nebo připravovat situace tak, aby bylo možné uplatňovat poznané metody řešení fyzikálních problémů i v jiných oblastech jejich vzdělávání

Kompetence komunikativní

- vyjadřovat svoje názory, třeba ve formě domněnek k probíraným fyzikálním jevům
- popisovat situace při experimentování, dotazovat se na vzniklé nejasnosti, diskutovat se spolužáky, sledovat jejich závěry
- porovnávat svoje výsledky pozorování se závěry spolužáků, argumentovat, obhajovat, poučit se od druhých, naslouchat upřesněním učitele

- poznávat nové odborné názvy veličin, jejich jednotek a začít se o fyzikálních jevech postupně vyjadřovat odborně správně
- rozumět různým typům záznamů v pracovních materiálech a učebnicích, vybrané způsoby záznamů používat při zpracovávání svých závěrů z experimentování
- začít využívat informační a komunikační prostředky a technologie pro komunikaci se spolužáky, rodinou a okolním světem

Kompetence pracovní

- získávají zručnost při sestavování pokusů a získávají schopnost uvážit výběr vhodných pomůcek
- plní povinnosti a dodržují vymezená pravidla, učí se reagovat bez obav ze změny nebo neúspěchu
- některé pomůcky připravují v pracovních sešitech nebo sami doma
- přemýšlejí nad svou prací, rozhodují se, využívají svých dosavadních znalostí a zkušeností

Kompetence sociální a personální

Utváření a rozvoj této kompetence probíhá ve výuce fyziky průběžně od 6. ročníku. Individuální experimentování je ve výuce fyziky často střídáno s experimentováním ve dvojicích nebo i ve větších skupinách, často podle materiálních podmínek školy. Některé pokusy vyžadují spolupráci několika žáků nebo skupin. Pro dobrý rozvoj této kompetence dáváme žákům možnost:

- podílet se společně s učitelem na vytvoření pravidel pro práci ve skupině
- při práci ve skupině převzít určitou roli, za kterou každý žák sám zodpovídá
- přispívat k diskusi o prováděném úkolu nebo o pozorovaném fyzikálním jevu ve své skupině i v kolektivu třídy
- podílet se na utváření příjemné atmosféry v týmu, žáky přitom vedeme k ohleduplnosti a k uznávání druhých a k poskytování rady nebo pomoci druhému při společné práci

- čerpat poučení z toho, co je pro ně připraveno, co se jim vypráví, co mají připraveno v učebních materiálech, a všimnout si ve svém okolí toho, co s probíraným učivem souvisí nebo na co jsou ve škole upozorněni
- vytvářet si pozitivní představu o sobě samém, docházet ke správným závěrům, k úspěšnému provádění pokusů a vyslovování názorů

Kompetence občanská

- když je žákům dáвана možnost, aby se sami rozhodovali, aby si uvědomovali, které dovednosti již dobře ovládají, co ještě potřebují učinit a zjistit
- když žákům dodáváme důvěru, že pokud budou k pokusování přistupovat zodpovědně, své úkoly dobře zvládnou
- když žáky necháváme uvážit a říct, na co je třeba pamatovat, aby byla při pokusování zachována bezpečnost
- když podporujeme tvořivé nápady žáků

Oblast: Člověk a příroda	Předmět:: Fyzika	Období: í:	
Očekávané výstupy Žák:	Učivo	Ročník	Průřezová témata
- změřit vhodně zvolenými měřidly některé důležité fyzikální veličiny charakterizující látky a tělesa - používá vztahy mezi jednotkami	- základní vlastnosti látek a těles - měření délky, objemu a hmotnosti tělesa	6.	
- popíše a předvede základní vlastnosti magnetů - využívá prakticky poznatky o působení magnetického pole	- magnetické vlastnosti látek, magnetické pole	6.	

- pomocí experimentu ukáže základní vlastnosti elektrického náboje a jeho účinky - rozliší vodič a izolant - chrání se před bleskem	- základní elektrické vlastnosti látek - elektrické pole	6.	
- využívá s porozuměním vztah mezi hustotou, hmotností a objemem při řešení praktických problémů	- hustota	6.	
- naformuluje, co je to vahadlo a jaké pravidlo platí pro rovnováhu na něm	-rovnováha na dvojzvratné páce	6.	
- sestaví správně podle schématu elektrický obvod a analyzuje správně schéma reálného obvodu	- základní elektrické obvody	7.	
- rozhodne, jaký druh pohybu těleso koná vzhledem k jinému tělesu - využívá s porozuměním při řešení problémů a úloh vztah mezi rychlostí, dráhou a časem u rovnoměrného pohybu těles - odečte z grafu závislosti dráhy/rychlosti na čase hodnoty dráhy, času nebo rychlosti, určí z něj, o jaký pohyb se jedná	- pohyb rovnoměrný a nerovnoměrný, přímočarý a křivočarý	7.	
-změří čas, převádí jednotky času	Měření času	7.	
-změří teplotu, popíše teploměr	Měření teploty	7.	
- znázorní sílu pomocí orientované úsečky, vyjmenuje značku i jednotku síly, zná její násobky i díly. - osvojí si algoritmus pro výpočet gravitační síly, její velikost měří siloměrem. - zná pojem výslednice sil a určí velikost výslednice dvou sil stejných a opačných směrů - pochopí, na čem závisí velikost třecí síly a kde je v praxi prospěšná a kde naopak škodí - zná vztah mezi tlakovou silou, tlakem a obsahem plochy, na niž síla působí - vysvětlí pojem těžiště a rovnovážné polohy tělesa	Síla Gravitační pole a gravitační síla Výslednice sil Třecí síla Tlaková síla Těžiště	7.	
-pochopí a využívá Newtonovy pohybové zákony	Newtonovy pohybové zákony	8.	

-využívá poznatky o zákonitostech tlaku v klidných tekutinách pro řešení konkrétních praktických problémů - vysvětlí souvislost mezi hydrostatickým tlakem, hloubkou a hustotou kapaliny - vyjmenuje vysvětlí princip fungování hydraulických a pneumatických zařízení - určí, na čem a jak závisí velikost vztlačové síly, zda bude těleso plovat či se potopí	Hydrostatický a atmosférický tlak Pascalův zákon Archimédův zákon	8.	
-využívá zákon o přímočarém šíření světla ve stejnorodém optickém prostředí a zákon odrazu světla při řešení problém a úloh - rozpozná zdroje světla a druhy stínů - objasní fáze Měsíce, zatmění Slunce a Měsíce - vysvětlí zobrazení odrazem na rovinném, dutém a vypuklém zrcadle - rozhodne ze znalosti rychlostí světla ve dvou různých prostředích, zda se světlo bude lámat ke kolmici, či od kolmice a využívá této vlastnosti při analýze průchodu světla čočkami - pochopí rozklad bílého světla hranolem a vznik duhy na obloze - pochopí a vysvětlí míchání barev CMYK a RGB a jeho využití v praxi	Základní pravidla bezpečnosti Vlastnosti světla	8.	
- vysvětlí, jaký druh vlnění se šíří v určitém prostředí - rozpozná ve svém okolí zdroje zvuku a kvalitativně analyzuje příhodnost daného prostředí pro šíření zvuku - zná, v jakém látkovém prostředí se zvuk šíří, jeho rychlost šíření v různých prostředích - vysvětlí vznik ozvěny - posoudí možnosti zmenšování vlivu nadměrného hluku na životné prostředí	Vlnění Vlastnosti zvuku	8.	
-využívá s porozuměním vztah mezi výkonem, vykonanou prací a časem - vyjmenuje jednotlivé druhy energie, jejich přeměny, chápe zákon zachování energie - vysvětlí velikost pohybové a polohové energie, na čem závisí jejich velikost - vysvětlí princip jednoduchých strojů a důvod jejich používání	Práce Výkon Energie Jednoduché stroje Přeměny skupenství	9.	

- uvede konkrétní příklady jevů dokazujících, že se částice látek neustále pohybují a vzájemně na sebe působí - využívá s porozuměním znalosti o přeměnách skupenství a varu kapaliny - zná pojem anomálie vody a jeho význam pro život v přírodě - předpoví, jak se změní délka či objem tělesa při dané změně jeho teploty - pochopí a vysvětlí princip tepelných motorů	Částicová stavba látek Tepelné motory		
- rozliší stejnosměrný proud od střídavého a změří elektrický proud a napětí - rozliší vodič, izolant a polovodič na základě analýzy jejich vlastností - využívá prakticky poznatky o působení magnetického pole na magnet a cívku s proudem a o vlivu změny magnetického pole v okolí cívky na vznik indukovaného napětí v ní - používá multimetr k měření velikosti odporu, elektrického proudu a napětí - pochopí princip paralelního a sériového zapojení odporů a Ohmův zákon	Elektrický obvod Elektrické a magnetické pole Elektromotor Transformátor	9.	
- pochopí princip výroby elektrické energie - zhodnotí výhody a nevýhody využívání různých energetických zdrojů z hlediska vlivu na životní prostředí	Výroba elektrické energie Obnovitelné a neobnovitelné zdroje energie	9.	
- objasní pomocí poznatků o gravitačních silách pohyb planet kolem Slunce a měsíců planet kolem planet	Sluneční soustava	9.	

Chemie

Charakteristika vyučovacího předmětu

1. Časové vymezení:

vyučuje se v týdenní dotaci 2 vyučovací hodiny v 8. a 9. ročníku.

2. Vzdělávací obsah:

Hlavní okruhy:

směsi, složení látek, chemické reakce, anorganické sloučeniny, organické sloučeniny, přírodní látky, chemie a životní prostředí, chemie a společnost.

Chemie, fyzika, přírodopis a zeměpis je okruh, který zahrnuje problémy spojené se zkoumáním přírody. Poskytuje žákům prostředky a metody pro hlubší porozumění přírodním faktům a jejich zákonitostem. Dává jim tím i potřebný základ pro zlepšení pochopení a využívání současných technologií a pomáhá jim lépe se orientovat v běžném životě.

Tyto předměty také výrazně podporují vytváření otevřeného myšlení, kritického myšlení a logického uvažování.

Průřezová témata:

Enviromentální výchova, zejména: Vztah člověka k prostředí, Lidské aktivity a vliv životního prostředí, Základní podmínky života. K tomuto předmětu nejsou vytvořené žádné ročníkové projekty.

3. Organizace:

Výuka probíhá ve speciální učebně chemie. Žáci jsou děleni do skupin při laboratorních pracích, žákovských pokusech a dále při individuálních pracovních metodách, které připravuje vyučující. Metody a formy práce jsou používány podle charakteru a cílů učiva.

Žáci pracují s žákovskými laboratorními soupravami, s didaktickými pomůckami (výukové programy, interaktivní tabule). Při práci v hodině je přihlédnuto k integrovaným a nadaným žákům.

Výchovné a vzdělávací strategie pro rozvíjení klíčových kompetencí žáků:

Kompetence k učení

Tato kompetence je rozvíjena a utvářena ve všech tematických celcích a metodách vzdělávání v oboru. Zejména při:

pokusech a experimentování, diskusích nad výsledky pokusů

hledání souvislostí, poznávání přírodních objektů, procesů, vlastností a jevů
zpracovávání, třídění a předávání informací s chemickou tematikou především v souvislosti
s běžným životem občanů

Kompetence k řešení problémů

učí přecházet od smyslového poznávání k poznávání založenému na rozumovém poznávání
vzájemných souvislostí a zákonitostí přírodních jevů

učí konkrétní poznatky zobecňovat a aplikovat je v různých oblastech života

učí základům logického vyvozování a předvídání specifických situací spolu s vyhledáváním
potřebných informací a navrhováním různých metod řešení

Kompetence komunikativní

vede k přesnému a logicky uspořádanému vyjadřování a správné argumentaci

učí stručně, přehledně a objektivně sledovat a zaznamenávat postup a výsledky svých
pozorování a pokusů - využívání všech žákovi dostupných médií.

Kompetence sociální a personální

vede k osvojování si dovedností týmové práce, kooperace a společného hledání optimálních
řešení problémů, učí toleranci, chápat myšlení druhých, plynule a kultivovaně mluvit a
vystupovat při obhajování svých názorů.

Kompetence občanské

vede k poznání možností rozvoje i zneužití poznatků vědy, učí odpovědnosti za zachování
trvale udržitelného rozvoje lidské společnosti, zdravého životního prostředí a zdraví
jednotlivců

Kompetence pracovní

učí optimálně plánovat a provádět soustavná pozorování a experimenty a získaná data zpracovávat a vyhodnocovat

seznamuje se zásadami bezpečnosti a ochrany zdraví při práci

Oblast: Člověk a příroda	Předmět: Chemie	Období:	
Očekávané výstupy Žák:	Učivo	Ročník	Průřezová témata
- uvede příklady chemického a fyzikálního děje a čím se zabývá chemie	Chemické děje	8.	
- uvede příklady chemických výrob ve svém okolí, zhodnotí jejich význam a případná rizika pro člověka a společnost v okolí	Chemické výroby	8.	
- rozliší tělesa a látky, na příkladech uvede fyzikální a chemické vlastnosti látek (společné či rozdílné)	Vlastnosti látek ((skupenství, hustota, elektrická a tepelná vodivost, nebezpečnost (symboly))	8.	
- rozpozná skupenství látek a jejich změny	Jednoduché pokusy na změny skupenství vody a dalších látek	8.	Fyzika
- vyhledá v dostupných zdrojích hodnoty hustoty, teploty tání, teploty varu a orientuje se v jejich hodnotách		8.	Fyzika
- uvede zásady bezpečné práce v chemické pracovně, poskytne a přivolá první pomoc při úrazu	Zásady bezpečné práce v laboratoři	8.	Výchova ke zdraví, OSV: 1, 10, 11; ENV 1-4
- uvede příklady nebezpečných chemických látek a zásady bezpečné	Symboly nebezpečnosti	8.	Výchova ke zdraví

práce s nimi, vysvětlí význam R-vět a S-vět			
- rozliší různorodé a stejnorodé směsi a uvede příklady z běžného života	Různorodé a stejnorodé směsi	8.	OSV1,8,10,11, ENV1,2,3,4, Fyzika, Ekologie, Přírodopis
- používá správně pojmy složka roztoku, rozpuštěná látka, rozpouštědlo, rozpustnost, koncentrovanější, zředěnější, nasycený a nenasycený roztok	Složení roztoků - jednoduchá laboratorní práce s mícháním roztoků cukru či kuchyňské soli	8.	
- aplikuje poznatky o vlivu teploty, míchání a plošného obsahu povrchu rozpuštěné látky na rychlost rozpouštění	Jednoduchý pokus s rozpouštěním soli	8.	Fyzika
- vypočítá složení roztoků (hmotnostní zlomek rozpuštěné látky a připraví roztok o požadovaném složení	Hmotnostní zlomek, křížové pravidlo pro ředění roztoků	8:	
- sestaví jednoduchou filtrační aparaturu a provede filtraci, na příkladech z běžného života vysvětlí princip destilace, popíše aparaturu, navrhne postup oddělování směsí v běžném životě, vysvětlí princip usazování a krystalizace	Oddělování složek směsí, filtrace, usazování, destilace, sublimace, krystalizace, oddělování, extrakce, chromatografie,	8.	
- zhodnotí význam vody pro život na Zemi, popíše koloběh vody, základní vlastnosti vody a její využití v praxi, rozliší druhy vody, uvede příklady jejich výskytu a využití	Voda destilovaná, pitná, odpadní, výroba pitné vody, čistota vody	8.	Přírodopis, Zeměpis, OSV1,8,10,11, ENV2,3,4,
- charakterizuje kyslík jako nezbytnou složku pro hoření látek, vysvětlí princip hašení, popíše, co je teplotní inverze, smog, uvede příklady zdrojů informací o čistotě ovzduší, zjistí a uvede příklady znečišťování vody a vzduchu v přírodě i v domácnosti, navrhne, jak v nejbližším okolí omezovat	Složení, vlastnosti, vzduchu, čistota ovzduší, ozónová vrstva, kyslík - výroba a použití, vodík - výroba a použití	8.	Přírodopis, Ekologie, Informatika

znečišťování vzduchu a vody, zná složení vzduchu			
- používá pojmy atom, molekula, proton, elektron, neutron, atomové jádro a atomový obal, valenční vrstva ve správných souvislostech, popíše vznik kationtu a aniontu z neutrálních atomů	Molekuly, atomy, izotopy, atomové jádro, nukleony, protony, neutrony, elektrony, elektronový obal, valenční elektrony, protonové číslo, ionty	8.	Fyzika, OSV1,8,
- používá vybrané názvy a značky chemických prvků	Chemické prvky	8.	
- používá pojmy chemická látka, prvek, sloučenina, chemická vazba ve správných souvislostech	Chemická vazba a její typy, elektronegativita	8.	
- rozliší kovy a nekovy v PT, uvede rozdílné vlastnosti a praktické využití kovů a jejich slitin	Kovy a jejich slitiny	8.	Fyzika; OSV1,8, ENV3,4
- orientuje se v PT, zná periody a skupiny PT a jejich význam	nekovy	8.	
- uvede příklady chemických reakcí probíhajících v přírodě a při chemických výrobcích, rozliší výchozí látky a produkty	Chemický děj, výchozí látky a produkty	8.	OSV1,8,10,11, ENV1,2,3,4
- uvede zákon zachování hmotnosti a umí jej aplikovat na chemické reakce a při řešení úloh	Zákon zachování hmotnosti, látkové množství, vyčíslování rovnic	8.	Fyzika, OSV1,8,
- vypočítá úlohy s užitím veličin n, M, m, V, hustoty a chemických rovnic	Základní chemické výpočty	8.	
- zapíše z názvů vzorce vybraných anorganických sloučenin a naopak	Názvosloví halogenidů, oxidů, sulfidů	8.	
- popíše vlastnosti a použití vybraných anorganických sloučenin v běžném životě a jejich vliv na životní prostředí	Významné halogenidy, oxidy, sulfidy	8.	
- popíše vlastnosti, využití a vliv na ŽP vybraných kyselin a zásad (hydroxidů)	Kyseliny, hydroxidy, pH	8.	MED1,2
- zapíše z názvů vzorce a naopak, písemně i z paměti	názvosloví kyselin a hydroxidů	8.	

- rozliší kyselé a zásadité prostředí pomocí indikátorů pH a změří pH indikátorovým papírkem, vysvětlí vznik kyselých dešťů a jejich vliv na ŽP	Laboratorní práce - měření pH, kyselý dešť	8.	Ekologie
- zapíše z názvů vzorce solí a naopak	Názvosloví solí kyslíkatých kyselin	8.	
- uvede příklady uplatnění vybraných solí v praxi, vysvětlí vznik solí neutralizací	Významné soli, rovnice neutralizace	8.	
- vysvětlí pojmy „oxidace“ a „redukce“	Oxidace a redukce, vyčíslování redoxních rovnic	8.	
- vysvětlí pojem koroze, uvede příklady činitelů ovlivňujících její rychlost, uvede způsoby ochrany ocelových výrobků před korozí	Koroze	8.	
- rozliší, které ze známých reakcí jsou exotermické a které endotermické	exotermické a endotermické reakce	8.	
- rozliší nejjednodušší uhlovodíky, uvede jejich vzorce, vlastnosti a použití	alkany, cykloalkany, alkeny, alkyny, areny (významné sloučeniny - plasty)	9.	
- uvede příklady produktů průmyslového zpracování ropy a zemního plynu	průmyslové zpracování ropy, zdroje uhlovodíků, ropné katastrofy a havárie	9.	Ekologie, Přírodopis
- rozliší vybrané deriváty uhlovodíků, uvede jejich vzorce, vlastnosti a použití	Halogenderiváty, alkoholy a fenoly, aldehydy a ketony, karboxylové kyseliny	9.	
- uvede výchozí látky, produkty a podmínky fotosyntézy	Fotosyntéza	9.	Přírodopis
- rozliší bílkoviny, tuky, sacharidy a vitaminy, uvede příklady zdrojů těchto látek pro člověka a posoudí různé potraviny z hlediska obecně uznávaných zásad zdravé výživy	Sacharidy, tuky, bílkoviny, vitamíny, enzymy, hormony, éterické oleje, mýdla	9.	Přírodopis
- vyjmenuje nejznámější chemické podniky v okolí, uvede příklady jejich výroby a posoudí možná nebezpečí při vzniku havárií	Chemie a životní prostředí	9.	Zeměpis

- na konkrétních příkladech doloží, jak dochází ke znečišťování životního prostředí a jak tomu předcházet	Znečišťování ŽP - půda, voda, ovzduší	9.	Výchova ke zdraví
- rozpozná označení hořlavých a výbušných látek, uvede zásady bezpečné práce s běžně prodávanými hořavinami a výbušninami	Zásady chování	9.	
- uvede příklady nejrozšířenějších výbušných, hořlavých a toxických látek a způsoby ochrany proti nim	Látky výbušné, toxické, hořlavé	9.	

Přírodopis

Charakteristika vyučovacího předmětu

1. Časové vymezení:

Předmět přírodopis se vyučuje v týdenní dotaci 2 vyučovací hodiny v 6. a 7. ročníku, a 1 vyučovací hodina v 8. a 9. ročníku.

2. Vzdělávací obsah:

Člověk a vesmír

Zoologie bezobratlých

Zoologie strunatců

Nižší rostliny

Vyšší rostliny

Lidské tělo, zdravá výživa a základy první pomoci

Ekologie

Geologie a přidružené vědy

3. Organizace:

Formy a metody práce jsou využívány podle charakteru učiva (frontální vyučování, skupinová práce, práce ve dvojích, exkurze, krátké projekty, vzájemné učení na základě laboratorních prací a prezentací, kde důraz je kladen na zvládnutí orientace v různých informačních zdrojích, přírodovědné vycházky s pozorováním organismů a přírodnin)

Pro upevnění dovedností a zkušeností a vědomostí z oboru přírodních věd je zařazen projektový den: Den Země.

Z hlediska hodnocení žáka je snaha o objektivní sebehodnocení, schopnost pracovat individuálně či ve skupinách, umět obhajovat vlastní názor i naslouchat druhým, řešit problémové úlohy a pracovat v kolektivu. Součástí je i hodnocení prezentací a ústní projev při prezentaci. Při hodnocení je přihlédnuto individuálně k integrovaným žákům.

Výchovné a vzdělávací strategie pro rozvíjení klíčových kompetencí žáků:

Kompetence k učení

- žák vyhledává a třídí informace a na základě jejich pochopení, propojení a systematizace je efektivně využívá k procesu učení, tvůrčích činnostech a praktickém životě
- žák operuje s obecně užívanými termíny, znaky a symboly, uvádí věci do souvislostí, propojuje do širších celků poznatky z různých vzdělávacích oblastí a na základě toho si vytváří komplexnější pohled na matematické, přírodní, společenské a kulturní jevy
- žák samostatně pozoruje a experimentuje, získané výsledky porovnává, kriticky posuzuje a vyvozuje z nich závěry pro využití v budoucnosti

Kompetence k řešení problémů

- žák vnímá nejrůznější problémové situace ve škole i mimo ni, rozpozná a pochopí problém, přemýšlí o nesrovnalostech a jejich příčinách, promyslí a naplánuje způsob řešení problémů a využívá k tomu vlastního úsudku a zkušeností
- žák vyhledá informace vhodné k řešení problémů, nachází jejich shodné, podobné a odlišné znaky, využívá získané vědomosti a dovednosti k objevování různých variant řešení problémů, nenechá se odradit případným nezdarem a vytrvale hledá konečné řešení problému

Kompetence komunikativní

- žák formuluje a vyjadřuje své myšlenky a názory v logickém sledu, vyjadřuje se výstižně, souvisle a kultivovaně v písemném i ústním projevu
- žák naslouchá promluvám druhých lidí, porozumí jim, vhodně na ně reaguje, účinně se zapojuje do diskuse, obhájí svůj názor a vhodně argumentuje
- žák rozumí různým typům textů a záznamů, obrazových materiálů, běžně užívaných gest, zvuků a jiných informačních a komunikačních prostředků, přemýšlí o nich, reaguje na ně a tvořivě je využívá ke svému rozvoji a k aktivnímu zapojení se do společenského dění

Kompetence sociální a personální

- žák přispívá k diskusi v malé skupině i k debatě celé třídy, chápe potřebu efektivně spolupracovat s druhými při řešení daného úkolu, oceňuje zkušenosti druhých lidí, respektuje různá hlediska a čerpá poučení z toho, co si druzí lidé myslí, říkají a dělají

Kompetence občanské

- žák rozhoduje se zodpovědně podle dané situace, poskytne dle svých možností účinnou pomoc a chová se zodpovědně v krizových situacích v situacích ohrožujících život a zdraví člověka
- žák chápe základní ekologické souvislosti a enviromentální problémy, respektuje požadavky na kvalitní životní prostředí, rozhoduje se v zájmu podpory a ochrany zdraví a trvale udržitelného rozvoje společnosti

Kompetence pracovní

- žák používá bezpečně a účinně materiály, nástroje a vybavení, dodržuje vymezená pravidla, plní povinnosti a závazky, adaptuje se na změněné nebo nové pracovní podmínky
- žák přistupuje k výsledkům pracovní činnosti nejen z hlediska kvality, funkčnosti, hospodárnosti a společenského významu, ale i z hlediska ochrany svého zdraví i zdraví druhých, ochrany životního prostředí i ochrany kulturních a společenských hodnot

O čekávané výstupy Žák:	Učivo	Ročník	Průřezová témata
- popíše rostlinou, živočišnou a bakteriální buňku, vysvětlí funkci organel - pracuje s mikroskopem a lupou - třídí organismy a zařadí vybrané organismy do říší a nižších taxonomických jednotek - pozná běžné zástupce řas a uvede využití řas - popíše jednotlivé části hub a význam hub v přírodě i pro člověka, popíše různé způsoby výživy hub - pozná (i s pomocí atlasu) naše nejznámější jedlé a jedovaté houby - objasní funkci dvou organismů ve stélce lišejníku, uvede zástupce lišejníku, význam pro člověka a v přírodě - popíše základní fyziologii a morfologii, přizpůsobení podmínkám prostředí, základní taxonomii a významné	Základní struktura života - buňky, pletiva, tkáně, orgány, orgánové soustavy Význam a zásady třídění organismů, jednobuněč., mnohobuněčné organismy Řasy - rozdělení, zástupci a význam Houby - stavba, výskyt, význam, zásady sběru hub, konzumace, první pomoc při otravě houbami, vliv na živé organismy, rozklad, symbióza, parazitismus Lišejníky - stavba, funkce, symbioza, význam v přírodě a pro člověka Výtrusné rostliny, nahosemenné a krytosemenné rostliny	6. 6.	

zástupce (jejich význam pro člověka a vliv na ŽP) u výtrusných, nahosemenných a krytosemenných rostlin			
- popíše vnitřní a vnější stavbu živočichů a vysvětlí funkci jednotlivých orgánů - odvodí na základě pozorování projevy chování živočichů v přírodě, na příkladech objasní jejich způsob života a přizpůsobení se danému prostředí - uvede druhovou rozmanitost ekosystémů ČR, stručně charakterizuje daný ekosystém, uvede význam - porovná vnitřní a vnější stavbu živočichů a vysvětlí funkci jednotlivých orgánů - vysvětlí přizpůsobení živočichů danému prostředí - uvede na příkladech rozdíly v pohlavním a nepohlavním rozmnožování - rozliší základní projevy a podmínky života - vysvětlí pojmy producent, konzument, reducent	Taxonomie, základní morfologie a fyziologie, významní zástupci a jejich vliv na ŽP, význam pro člověka - žahavci, ploštěnci, hlísti, měkkýši, kroužkovci, členovci (pavoukovci, koryši, hmyz), ostnokožci) Ekosystémy ČR (les, pole, louka, ...) Taxonomie, základní morfologie a fyziologie, významní zástupci a jejich vliv na ŽP, význam pro člověka - ryby a paryby, obojživelníci, plazi, ptáci, savci Pohlavní a nepohlavní rozmnožování Vznik, vývoj, projevy života a jeho význam Potravní vazby, producent, konzument, reducent, vztahy mezi organismy	7. 7.	

- orientuje se v základních vývojových stupních fylogeneze - vysvětlí vývoj člověka, zná lidské rasy a jejich charakteristické znaky - vysvětlí pojmy: buňka, tkáň, orgán, orgánová soustava, organismus - popíše funkci a význam jednotlivých orgánových soustav, jejich součástí, základní anatomii a morfologii významných orgánů - vysvětlí příčiny, původce, příznaky a léčbu (případně prevenci vzniku) vybraných onemocnění jednotlivých orgánových soustav - předvede a okomentuje základy první pomoci - popíše základní pojmy dědičnosti a proměnlivosti organismu - uvede na příkladech z běžného života význam virů, bakterií v přírodě i pro člověka - vysvětlí podstatu pohlavního a nepohlavního rozmnožování a	Fylogeneze člověka Lidské rasy Opěrná soustava, pohybová soustava, dýchací soustava, oběhová soustava, trávicí soustava, vylučovací soustava, rozmnožovací soustava, nervová soustava, mízní soustava, kůže, žlázy s vnitřní sekrecí, smysly První pomoc Dědičnost, základy genetiky Viry a bakterie, výskyt a význam, praktické využití	8.	
--	--	-----------	--

jeho význam z hlediska dědičnosti - uveďte příklady dědičnosti v praktickém životě a příklady vlivu prostředí na utváření organismů - vysvětlí teorii vzniku země, objasní vliv jednotlivých sfér země na vznik a trvání života - orientuje se v geologických disciplínách - orientuje se ve stupnici tvrdosti, vysvětlí pojmy: mineral a hornina - podle charakteristických vlastností rozpozná vybrané nerosty, uvede význam některých důležitých nerostů - rozlišuje horniny vyvřelé, usazené a přeměněné a popíše způsob jejich vzniku, vyjmenuje významné horniny a použití důležitých hornin - uvede konkrétní příklad vnitřních a vnějších geologických dějů, popíše druhy zvětrávání, dokáže popsat vlivy erozí ve svém okolí	Země, vznik, stavba Geologické vědy: Mineralogie, petrologie, paleontologie.... Mineralogie – nerost, hornina, krystal, princip krystalografie Třídění nerostů do skupin, praktický význam a využití zástupců, určování vzorků Petrologie - horniny Geologické děje vnitřní a vnější geologické děje-příčiny a důsledky	9.	
---	---	-----------	--

- porovná význam půdních činitelů pro vznik půdy, rozlišuje hlavní půdní typy a půdní druhy - rozliší jednotlivá paleontologická období charakterizuje jednotlivá období - popíše geologický vývoj ČR, orientuje se na mapě, rozliší Český Masiv a Západní Karpaty, uvede vznik daných oblastí a typické horniny - orientuje se v základních ekologických pojmech (ekosystém, potravní řetězec, populace, společenstvo, biom) - rozlišuje živé a neživé složky životního prostředí, uvede konkrétní příklad potravního řetězce - uvede příklady kladných i záporných vlivů člověka na životní prostředí a jejich důsledky pro rovnováhu ekosystému - uvede význam vlivů podnebí a počasí na rozvoj různých ekosystémů a charakterizuje mimořádné události, způsobené výkyvy počasí a dalšími přírodními jevy a	Pedologie - vznik, složení, rozdělení, význam půdy pro rostliny, hospodářský význam, půdní druhy v ČR Vznik a vývoj života na zemi, éry vývoje země Výskyt typických organismů a jejich přizpůsobení se prostředí, geologické a klimatické změny Geologická stavba ČR Český Masiv Západní Karpaty Ekologie, Člověk a životní prostředí - vzájemní vztahy mezi organismy, mezi organismy a prostředím, populace, společenstva, přirozený a umělý ekosystém, rovnováha v ekosystému Ochrana přírody a životního prostředí Podnebí a počasí ve vztahu k životu - význam vody a teploty prostředí pro život, ochrana, a využití přírodních zdrojů, význam		
--	---	--	--

možné dopady i ochranu před nimi	jednotlivých vrstev atmosféry, klimatické změny, Mimořádné události způsobené přírodními vlivy, příčiny vzniku, nejčastější přírodní katastrofy v ČR i ve světě		
----------------------------------	--	--	--

Zeměpis

Charakteristika vyučovacího předmětu

1. Časové vymezení:

Předmět je vyučován v 6. a 7. ročníku 2 hodiny týdně, v 8. a 9. ročníku 1 hodinu týdně.

2. Vzdělávací obsah:

Hlavní okruhy:

- 6. roč.: planeta Země
 - glóbus a mapa
 - krajinné sféry
 - úvod k společenským, sídelním a hospodářským poměrům
- 7. roč.: zeměpis světadílů
 - (Afrika, Amerika, Austrálie, Antarktida, Asie, oceány)
- 8. roč.: Evropa
 - Česká republika
- 9. roč.: společenské, sídelní a hospodářské poměry současného světa
 - krajina
 - topografie

Projekty: Afrika - světadíl

Amerika, Asie, Evropa - regiony

Česká republika - kraje

3. Organizace:

Výuka probíhá v učebně zeměpisu a počítačové učebně.

Pomůcky: nástěnné mapy, glóby, atlasy, počítačové programy, videonahrávky, pracovní sešity, pracovní listy

Práce s integrovanými dětmi: podle individuálních plánů a pokynů MŠMT

Výchovně a vzdělávací strategie

Upřednostňovanými formami realizace zeměpisu je komunikační schopnost žáků, získávání základních vědomostí a poznatků z různých informačních zdrojů, jejich zpracování a prezentace. Výsledkem jsou např. individuální, nebo skupinové projekty, referáty. Žáci si rozvíjí dovednost vytvářet a ověřovat hypotézu o průběhu a příčinách procesů, souvislosti a vztahy mezi nimi. Učí se klást si otázky, správně je formulovat a hledat na ně odpovědi. Učí se využívat poznání zákonitostí, předvídat je a ovlivňovat. Výše uvedené výchovně a vzdělávací strategie rozvíjející kompetence a dovednosti žáků jsou prováděny individuální prací dětí, většinou však za spolupráce – ve skupině nebo řízené diskuse celé třídy. Žáci se učí v dané problematice hledat a poznávat vnitřní a vnější vazby a logické souvislosti. Součástí výuky jsou exkurze.

Výchovně a vzdělávací strategie pro rozvíjení klíčových kompetencí žáků:

Kompetence k učení

- žák vybírá a využívá pro efektivní učení vhodné způsoby, metody, plánuje, organizuje a řídí vlastní učení, projevuje ochotu věnovat se dalšímu studiu a celoživotnímu vzdělávání
- žák vyhledává a třídí informace a na základě jejich pochopení, propojení a systematizace je efektivně využívá v procesu učení, tvůrčích činnostech a praktickém životě
- žák operuje s obecně užívanými termíny, znaky a symboly, uvádí věci do souvislostí, propojuje do širších celků poznatky z různých vzdělávacích oblastí a na základě toho si vytváří komplexnější pohled na matematické, přírodní, společenské a kulturní jevy

Kompetence k řešení problémů

- žák vnímá nejrůznější problémové situace ve škole i mimo ni, rozpozná a pochopí problém, přemýšlí o nesrovnalostech a jejich příčinách, promyslí a naplánuje způsob řešení problémů a využívá k tomu vlastního úsudku a zkušeností
- žák samostatně řeší problémy, volí vhodné způsoby řešení, užívá při řešení problémů logické, matematické a empirické postupy

Kompetence komunikativní

- žák formuluje a vyjadřuje své myšlenky a názory v logickém sledu, vyjadřuje se výstižně, souvisle a kultivovaně v písemném i ústním projevu
- žák naslouchá promluvám různých lidí, porozumí jim, vhodně na ně reaguje, účinně se zapojuje do diskuse, obhájí svůj názor a vhodně argumentuje
- žák využívá informační a komunikační prostředky a technologie pro kvalitní a účinnou komunikaci s okolním světem

Kompetence sociální a personální

- žák účinně spolupracuje ve skupině, podílí se společně s pedagogy na vytváření pravidel práce v týmu, na základě poznání nebo přijetí nové role v pracovní činnosti, pozitivně ovlivňuje kvalitu společné práce
- žák přispívá k diskusi v malé skupině i k debatě celé třídy, chápe potřebu efektivně spolupracovat s druhými při řešení daného úkolu, oceňuje zkušenosti druhých lidí, respektuje různá hlediska a čerpá poučení z toho, co si druzí lidé myslí, říkají a dělají

Kompetence občanské

- žák respektuje přesvědčení druhých lidí, váží si jejich vnitřních hodnot, je schopen vcítit se do situací jiných lidí, odmítá útlak a hrubé zacházení, uvědomuje si povinnost postavit se proti fyzickému i psychickému násilí

- žák chápe základní ekologické souvislosti a enviromentální problémy, respektuje požadavky na kvalitní životní prostředí, rozhoduje se v zájmu podpory a ochrany zdraví a trvale udržitelného rozvoje společnosti

Kompetence pracovní

- žák využívá znalosti a zkušenosti získané v jednotlivých vzdělávacích oblastech v zájmu vlastního rozvoje i své přípravy na budoucnost, činí podložená rozhodnutí o dalším vzdělávání a profesním růstu
- žák přistupuje k výsledkům pracovní činnosti nejen z hlediska kvality, funkčnosti, hospodárnosti a společenského významu, ale i z hlediska ochrany svého zdraví i zdraví druhých, ochrany životního prostředí i ochrany kulturních a společenských hodnot

Oblast:	Předmět:	Období:	
Člověk a příroda	Zeměpis		
Očekávané výstupy Žák:	Učivo	Ročník	Průřezová témata
- objasní postavení Slunce ve vesmíru a popíše planetární systém a tělesa sluneční soustavy - charakterizuje polohu, povrch, pohyby Měsíce, jednotlivé fáze Měsíce - aplikuje poznatky o vesmíru a o sluneční soustavě v pohledu na zemské těleso - rozumí pojmům: planeta, hvězda, planetky, měsíce, meteorická tělesa, komety, Galaxie	Postavení Země ve vesmíru	6.	MED, OSV 8, 9, 5, 7 ENV 2, 3
- používá v praktických příkladech znalosti o kulatosti planety Země	Tvar a pohyby planety Země	6.	

- orientuje se v přírodě podle Slunce - hodnotí důsledky otáčení Země kolem vlastní osy a oběhu Země kolem Slunce pro praktický život na Zemi - vysvětlí délku trvání dnů a nocí na Zemi a pravidelné střídání ročních období - vysvětlí podstatu polárního dne a noci - dokáže v praxi využít znalosti o jarní a podzimní rovnodennosti, zimním a letním slunovratu v praxi			
- používá glóbus jako zmenšený a zjednodušený model planety Země k demonstraci rozmístění oceánů, kontinentů a základních tvarů zemského povrchu	– Glóbus měřítko glóbu	6.	
- používá různé druhy plánů a map, umí je orientovat, přepočítávat vzdálenosti podle různých měřítek - seznámí se se znázorněním výškopisu a polohopisu na mapách - prokáže aktivní znalost smluvených značek, vrstevnic, výškových kót, nadmořské výšky - vyhledá potřebné informace v mapových atlasech, orientuje se v jejich obsahu a rejstřících	– Mapy a atlasy, různé druhy plánů a map, jejich měřítko obsah a grafika map, barvy, výškopis, polohopis a vysvětlivky (mapový klíč) orientace plánu a mapy vzhledem ke světovým stranám přepočet vzdáleností práce s atlasem	6.	

- vymezí a vyhledá na mapách různé podnebné pásy a porovnává je - pozoruje, zaznamenává a vyhodnocuje počasí v místě svého bydliště - seznámí se s rozložením vody na Zemi - porozumí a vyhledá na mapách pojmy: oceán, moře, pohyby mořské vody, vodní toky, ledovce, podpovrchová voda, bezodtokové oblasti, jezera, bažiny, umělé vodní nádrže - objasní uspořádání bioty v závislosti na zeměpisné šířce a nadmořské výšce - vymezí geografická šířková pásma na Zemi - seznámí se s vlivy člověka na přírodní prostředí		6.	
- určí geografickou polohu jednotlivých oceánů, světadílů podle zeměpisných souřadnic i z hlediska polohy na zemských polokoulích a v podnebných pásech - porovná rozlohu jednotlivých oceánů a světadílů - popíše a srovnává při interpretaci obecně zeměpisných map členitost a typické znaky přírodních poměrů jednotlivých oceánů, světadílů - charakterizuje význam a hospodářské využití oceánů	Absolutní (matematická) a relativní geografická poloha, rozloha, členitost a přírodní poměry oceánů, světadílů	6.	

- seznamuje se s ekologickou problematikou moří a oceánů			
- určí geografickou polohu a vyhledá na mapách polární oblasti - uvede význam Arktidy a Antarktidy - seznámí se s globálními problémy, které těmto oblastem hrozí - posoudí význam mezinárodní politické a vědecké spolupráce při výzkumu a využívání polárních oblastí	Zeměpis světadílů – polární oblasti	7.	
- dokáže na mapě lokalizovat významné geografické pojmy, s kterými se seznámí - provede regionalizaci v jednotlivých světadílech, vytyčí společné znaky daného regionu a provede porovnání jednotlivých regionů - vyhledá a provede stručnou charakteristiku nejvýznamnějších států jednotlivých oblastí	Zeměpis světadílů – Afrika, Austrálie a Oceánie - poloha, rozloha, členitost pobřeží, povrch, podnebí, vodstvo, rostlinstvo, živočišstvo, přírodní zdroje, obyvatelstvo a hospodářství	7.	
- provede regionalizaci v jednotlivých světadílech, vytyčí společné znaky daného regionu, provede porovnání jednotlivých regionů - vyhledá a pojmenuje vybrané modelové státy, hlavní a významná města - vyhledá na mapách hlavní soustředění osídlení a hospodářských činností v jednotlivých světadílech, v regionech a modelových státech, popíše a porovná jejich sektorovou, odvětvovou a územní strukturu a zvažuje souvislost s přírodními poměry	Zeměpis světadílů – Amerika, Asie, Evropa – fyzicko-geografická sféra, socioekonomická sféra, regionalizace, charakteristika států	7.	ENV 3, 4 VDO4 OSV 1, 6, 7, 8, 10 GLO MUL 1, 2, 3 MED 1, 2, 7

- seznámí se s mezinárodními organizacemi - vyhledá na mapách nejvýznamnější oblasti cestovního ruchu v jednotlivých světadílech - dokáže na mapě lokalizovat významné geografické pojmy, s kterými se seznámí			
- určí absolutní geografickou polohu České republiky - vyhodnotí relativní geografickou polohu České republiky podle různých kritérií - porovná rozlohu České republiky s rozlohou vybraných států světa a s rozlohou sousedních států - popíše s pomocí obecně zeměpisných a tematických map vznik a vývoj reliéfu, určí a vyhledá horopisné celky, charakterizuje podnebí, vodstvo, půdy, faunu a floru - zhodnotí stav životního prostředí, vymezí NP a CHKO a pochopí jejich důležitost	Absolutní geografická poloha (poloha v zeměpisné síti), relativní geografická poloha, rozloha, členitost povrchu a přírodní poměry České republiky	8.	ENV GLO OSV 2, 6, 7, 8, 11 MED 5,7, 1, 2 MUL 1
- vyhledá, popíše a zdůvodňuje na mapách největší a nejmenší soustředění obyvatelstva v České republice - vyhledá na mapách největší a nejvýznamnější sídla v České republice a určí jejich lokalizační faktory	Rozmístění obyvatelstva a sídelní poměry České republiky	8.	

- pracuje aktivně s tematickými mapami obsahujícími informace o obyvatelstvu, sídlech a hospodářských činnostech v celosvětovém měřítku - rozlišuje a posuzuje předpoklady a lokalizační faktory sídel a hospodářských aktivit na konkrétních regionálních příkladech - orientuje se v počtu a rozmístění lidí na Zemi, vyhodnocuje aktuální demografické ukazatele - popisuje rozmístění lidských ras, národů, jazyků, náboženství, lidských sídel, nejvýznamnějších aglomerací - určí a vyhledá hlavní oblasti světového hospodářství - porovnává a lokalizuje na mapách hlavní (jádrové) a vedlejší (periferní) oblasti světového hospodářství - vymezí kritéria hodnocení vyspělosti státu - uvede, vyhledá a charakterizuje příklady států podle stupně rozvoje - orientuje se na politické mapě světa - uvede aktuální počet států současného světa, vyhledá na politické mapě světa nově vzniklé státy	Společenské, sídelní a hospodářské poměry současného světa	9.	MED OSV 6, 7, 10, ENV GLO
- rozlišuje a porovnává státy světa podle zeměpisné polohy, počtu obyvatelstva, hlediska svrchovanosti, státního zřízení a formy vlády, správního členění	– Státy světa, hlavní mezinárodní politické, bezpečnostní a hospodářské organizace a seskupení	9.	

- uvádí příklady různé míry demokracie ve světě - lokalizuje aktuální příklady politických, národnostních a náboženských konfliktů ve světě - uvede příklady nejvýznamnějších politických, vojenských a hospodářských seskupení - vymezí globální problémy, hledá jejich příčiny, diskutuje o možných důsledcích a hledá řešení - rozlišuje vzhled, funkci a znaky přírodních a kulturních krajin, uvede konkrétní příklady - posuzuje působení přírodních krajínovorných procesů a vzájemný vztah mezi přírodou a lidskou společností na krajinu a na životní prostředí - zhodnotí jak společenské a hospodářské vlivy lidské společnosti působí dlouhodobě v prostoru a v čase na krajinu a životní prostředí, uvede kladné a záporné příklady - zhodnotí dodržování zásad ochrany přírody a životního prostředí na lokální i globální úrovni - navrhne možná řešení problematiky životního prostředí - provede prostorové rozmístění hlavních ekosystémů porozumí pojmům ekologie, trvale udržitelný rozvoj	Globální problémy současného světa Krajina – prostředí, typy krajin společenské a hospodářské vlivy na krajinu a na životní prostředí		
--	---	--	--

ovládá základy praktické topografie a orientace v terénu využívá aktivně mapy, atlasy, cestovní průvodce, pracuje s internetem a s dalšími materiály při vyhledávání informací aplikuje v terénu praktické postupy při pozorování, zobrazování a hodnocení krajiny aplikuje v praxi zásady bezpečného pohybu a pobytu v krajině, uplatňuje v modelových situacích zásady bezpečného chování a jednání při mimořádných událostech	Cvičení a pozorování v terénu v místní krajině – orientační body, pomůcky a přístroje, světové strany, pohyb podle mapy a azimutu, odhad vzdáleností a výšek objektů, panoramatické náčrtky, schématické náčrtky pochodové osy ochrana člověka při ohrožení zdraví a života – živelné pohromy, opatření, chování a jednání při nebezpečí	9.	
---	---	----	--

–3.2.7 Umění a kultura

I. STUPEŇ (12 hod) a II. STUPEŇ (10 hod)
HUDEBNÍ VÝCHOVA (5 a 4 hod) VÝTVARNÁ VÝCHOVA (7 a 6 hod)

Umění, jako proces specifického poznání a dorozumívání, v němž vznikají informace o vnějším a vnitřním světě a jeho vzájemné provázanosti, které nelze formulovat a sdělovat jinými než uměleckými prostředky. **Hudební výchova** vede žáka prostřednictvím vokálních, instrumentálních, hudebně pohybových a poslechových činností k porozumění hudebnímu umění, k aktivnímu vnímání hudby a zpěvu a jejich využívání jako svébytného prostředku komunikace. V etapě základního vzdělávání se tyto hudební činnosti stávají v rovině produkce, recepce a reflexe obsahovými doménami hudební výchovy. Hudební činnosti jako činnosti vzájemně se propojující, ovlivňující a doplňující, rozvíjejí ve svém komplexu celkovou osobnost žáka, především však vedou k rozvoji jeho hudebnosti - jeho hudebních schopností, jež se následně projevují individuálními hudebními dovednostmi - sluchovými, rytmickými, pěveckými, intonačními, instrumentálními, hudebně pohybovými, hudebně tvořivými a poslechovými.

Výtvarná výchova je součástí vzdělávací oblasti Umění a kultura. Vede žáky k porozumění výtvarného umění a estetického vnímání světa. Je postavena na tvůrčích činnostech. Tyto činnosti umožňují rozvíjet a uplatnit vlastní vnímání, cítění, myšlení, prožívání, fantazii a představivost žáků. Na prvním stupni převládá spontánnost, bezprostřednost výtvarného projevu dítěte. Ve všech formách výtvarného projevu se ukazuje osobnost dítěte a jeho chápání světa. Výtvarná výchova pracuje s vizuálně obraznými znakovými systémy, které jsou nezastupitelným nástrojem poznávání a prožívání. Výtvarná výchova přináší umělecké poznání světa, rozvíjí tvořivé schopnosti, vytváří kladný vztah ke kulturním hodnotám.

Výuka VV a HV je v závislosti na ročníku a tématu doplněna výukou v angličtině.

Hudební výchova

Charakteristika vyučovacího předmětu

1. Časové vymezení:

Předmět je vyučován v 1. - 9. ročníku – 1 hodina týdně.

2. Vzdělávací obsah:

- vnímání hudby jako důležité součásti života jedince a celé společnosti prostřednictvím vokálních, instrumentálních, hudebně pohybových a jiných aktivit
- chápání hudebního jazyka jako specifické formy komunikace
- získávání orientace v širokém spektru hudebních stylů a žánrů současnosti a minulosti
- pochopení různorodé hudební kultury národů a národností
- rozvoji žákovy celkové hudebnosti

Projekty: 1. - 3. třída - podle aktuálních znalostí a dovedností žáků

4. třída - Od Šumavy k Tatrám

5. třída - U českých skladatelů

6. třída - Písničky našich krajů

7. třída - Tance jiných národů

8.třída - Vysílá studio Pohoda

9.třída - Hudební skladatelé evropských zemí

3. Organizace:

Formy a metody práce se využívají podle charakteru učiva a cílů vzdělávání:

- skupinové vyučování
- samostatná práce
- kolektivní práce
- krátkodobé projekty
- využití audiotechnických pomůcek, Orfovy nástrojky, hudební nástroje,...

Výchovně vzdělávací strategie pro rozvíjení klíčových kompetencí žáků:

Kompetence k učení

Žáci: - zpívají na základě svých dispozic intonačně čistě a rytmicky přesně v jednohlase

- používají obecně používané termíny
- získané znalosti propojují do souvislostí

Učitel: - vede žáky k užívání správné terminologie a symboliky

- umožňuje každému žákovi zažít úspěch
- k nalézání souvislostí mezi získanými poznatky a využití v praxi
- k využití vlastních zkušeností a poznatků z jiných předmětů

Kompetence k řešení problémů

Žáci: - rozlišují jednotlivé kvality tónů, rozpoznávají výrazné tempové a dynamické změny v proudu znějící hudby

- rozpoznají některé hudební nástroje

Učitel: - sleduje při hodině pokrok všech žáků

- vede žáky ke vzájemnému naslouchání

Kompetence komunikativní

Žáci: -_rytmizují a melodizují jednoduché texty

-_reagují pohybem na znějící hudbu

Učitel: -_se zajímá o náměty, _názory a zkušenosti žáků

-_ vytváří příležitosti pro komunikaci mezi žáky

Kompetence sociální a personální

Žáci: -_kriticky posuzují žánr a styl hudby

Učitel: -_vede žáky ke vzájemnému naslouchání

-_vede žáky k tomu aby braly ohled na druhé

Kompetence občanská

Žáci: -_se kriticky zamýšlejí nad obsahy hudebních děl

Učitel: -_umožňuje žákům podílet se na utváření kritérií hodnocení činností a jejich výsledků

Kompetence pracovní

Žáci: -_využívají jednoduché pracovní nástroje k doprovodné hře

-_tanečním pohybem vyjadřují hudební náladu

Učitel: -_vede žáky k využívání dostupných pomůcek

Oblast: Umění a kultura	Předmět:: Hudební výchova	Období:	
Očekávané výstupy Žák:	Učivo	Ročník	Průřezová témata

rytmicky přesně v jednohlase a při zpěvu využívá získané pěvecké dovednosti	tónu...)hlasováhygiena,rozšiřování hudebního rozsahu -hudební rytmus -dvojhlas,vícehlas,hudební hry		
-orientuje se v zápisu jednoduché písně či skladby a podle svých schopností a dovedností ji realizuje	-orientace v notovém záznamu jednoduché melodie,její reprodukce		
-využívá na základě svých schopností a dovedností jednoduché hudební nástroje k doprovodné hře i reprodukcí jednoduchých motivů skladeb i písní	-hra na hudební nástroje-reprodukce jednoduchých motivů,skladbiček pomocí nástrojů z Orfeova instrumentáře,zobcových fléten		
-rozpoznává hudební formu jednoduché písně či skladby	Hudba vokální ,instrumentální,lidský hlas,hudební nástroj -hudební styly a žánry(hudba taneční,pochodová,populární,ukolébavka,...		
-vytváří v rámci svých dispozic jednoduché předehry,mezihry a dohry	rytmizace,melodizace,stylizace,hudební improvizace s využitím tónového materiálu písně,hudební hry,jednodílná písňová forma		
-rozpozná v proudu znějící hudby některé z určitých hudebních výrazových prostředků a upozorní na některé tempové,dynamické i zřetelné harmonické změny	-kvality tónů-délka,síla,barva,výška -vztahy mezi tóny-souzvuk,akord -hudební výrazové prostředky s výrazným nábojem - rytmus,melodie,harmonie,barva,kontrast...		
-ztvárňuje hudbu pohybem s využitím tanečních kroků,na základě individuálních schopností a dovedností vytváří pohybové improvizace	-taktování,pohybový doprovod znějící hudby-dvoudobý,třídobý a čtyřdobý takt,taneční hry se zpěvem,jednoduché lidové tance -pohybové vyjádření hudby- pantomima,pohybová improvizace s využitím tanečních kroků		
-pohybem vyjadřuje pochodový a valčíkový rytmus -používá 2/4 a 3/4 takt	Hudebně pohybové činnosti -pochod, polka, valčík, mazurka -hra na dirigenta a orchestr	6.	OSV 8

-pohybem vyjadřuje obsah písničky	-dramatizace písničky		
-správně rytmicky doprovází jednoduchou píseň na Orfovy nástroje -má rytmické cítění a rytmickou paměť -vytvoří vlastní rytmické motivy	Instrumentální činnosti -reprodukce známých písni s důrazem na první a druhou dobu -rytmické hádanky, ozvěny a hry na tělo		OSV 7
sluchem rozliší zvuk vybraných hudebních nástrojů a pojmenuje je -rozliší skladbu vokální a instrumentální -rozliší lidovou a umělou píseň, melodram, muzikál, operu a operetu -seznámí se s vybranými skladbami - podle svých individuálních dispozic intonačně čistě a rytmicky přesně zpívá v jednohlase -orientuje se v jednoduchém notovém záznamu - vyhledá určené takty a rytmy	Poslechové činnosti -poznávání hud. nástrojů/rozdělení do skupin/ -píseň lidová, umělá vokální a instrumentální skladba -melodram -muzikál -opera -opereta -symfonie -koncert Vokální činnost -intonační cvičení /vzestupná a sestupná řada tónů -zpěv lidových písni, práce s notovým zápisem -říkadlo, píseň /rytmické vyjádření textu písničky/ -vyhledávání rytmu v zápisu písničky, rytmické hádanky		OSV 1 ENV 2 ENV 4 VDO 4
-při zpěvu užívá správné pěvecké návyky -podle individuálních dispozic zpívá intonačně čistě a rytmicky přesně	Vokální činnost -lidové a umělé písničky /dynamika, melodie, rytmus/ -výběr písni různých období	7.	MUL 3

-při poslechu využívá získané zkušenosti -spojuje poslech s instrumentální nebopohybovou činností -rozpoznává hudební nástroje, jejich výrazové možnosti -rozpozná rozdíly komorní a symfonické hudby -zařadí skladbu do příslušného období	Poslechové činnosti -pochod, tanec, vážná hudba k poslechu -výběr poslechových skladeb různých období -Renesance -Baroko (Vivaldi) -Klasicismus (Mozart, Beethoven) -Romantismus (Chopin, Schubert)		OSV 8
-pohybem reaguje na znějící hudbu s využitím jednoduchých gest a tanečních kroků -využije znalosti a dovednosti k vytvoření hudebně dramatického vystoupení	Instrumentální a pohybové činnosti -prolínají do ostatních hudebních činností v průběhu celého školního roku -taktování, taneční kroky, vlastní pohybové ztvárnění=choreografie -polka, valčík, mazurka -moderní tance		GLO 1 OSV 10
-dodržuje správné pěvecké návyky a hlasovou hygienu -zpívá intonačně čistě a rytmicky přesně -používá k doprovodu jednoduché nástroje -seznámí se s charakteristickými prvky dězové hudby -vybrané písně zazpívá rytmicky přesně	Vokální činnost -hlasová a rytmická cvičení -interval -rytmická cvičení s hudebními nástroji -zpěv lidových a umělých písní -příklady lidové tvorby	8.	ENV 4 MUL 2 GLO 1
-postihuje rytmické, dynamické a výrazové změny v hudebním proudu -sluchem rozliší melodii vzestupnou a sestupnou	Poslechové činnosti -poslech různých hudebních žánrů, srovnávání charakteristických rozdílů -opera, oratorium, fuga,		OSV 11

-pojmenuje vybrané hudební formy -seznámí se s vybranými skladbami L.Janáčka a B.Martinů...	suita, concerto grosso.... -česká hudba 20. století		
-sestaví pásmo hudby amluveného slova -výtleská obtížnější rytmus (podle individuálních dispozic)	Instrumentální činnost -pochod pro bicí nástroje -ragtime, swing...		MUL 3
-pohybem vyjadřuje různé taneční rytmy	Hudebně pohybová činnost -prolínají se do ostatních hudebních činností v průběhu školního roku -taktování, taneční kroky (polka, valčík, mazurka..)		ENV 4
-dodržuje správné pěvecké návyky a hlasovou hygienu -poznává nejstarší hudební památky a umí je zařadit do historických souvislostí -orientuje se v jednotlivých hudebních obdobích -zná charakteristické znaky a nalézá souvislosti z jiných oborů umělecké činnosti -podle svých možností zpívá kultivovaně a pěvecky správně písně různých žánrů	Vokální činnost -lidové i umělé písně s důrazem na dynamiku, melodii a rytmus -výběr písní období: -středověk -renesance -baroko -klasicismus -romantismus -žánry 20.století -jazz -country -folk.....	9.	ENV 4 EGS GLO 1
-při poslechu využívá získaných znalostí a zkušeností -postihuje hudebně výrazové prostředky	Poslechové činnosti -počátky hudebních dějin Čechách -česká hudební: -renesance -baroko -klasicismus -romantismus -20. století v české hudbě		

-postihuje hudební výrazové prostředky	Instrumentální a pohybové činnosti		
-spojuje poslech s instrumentální nebo pohybovou činností	-prolínají se do vokálních i poslechových činností během celého školního roku		
-rozpoznává hudební nástroje, jejich výrazové možnosti	-hudebně výrazové prostředky -hudební nástroje historické a současné		

Výtvarná výchova

Charakteristika vyučovacího předmětu

1. Časové vymezení:

Vyučovací předmět Výtvarná výchova je realizován ve všech ročnících prvního i druhého stupně.

1. až 3. ročník a 8. a 9. ročník – 1hod. týdně, 4. až 7. ročník – 2_hodiny týdně.

2. Vzdělávací obsah:

Výtvarná výchova je součástí vzdělávací oblasti Umění a kultura. Vede žáky k porozumění výtvarného umění a estetického vnímání světa. Je postavena na tvůrčích činnostech. Tyto činnosti umožňují rozvíjet a uplatnit vlastní_vnímání, cítění, myšlení, prožívání, fantazii a představivost žáků. Na prvním stupni převládá spontánnost, bezprostřednost výtvarného projevu dítěte. Ve všech formách výtvarného projevu se ukazuje osobnost dítěte a jeho chápání světa. Výtvarná výchova pracuje s vizuálně obraznými znakovými systémy, které jsou nezastupitelným nástrojem poznávání a prožívání. Výtvarná výchova přináší umělecké poznání světa, rozvíjí tvořivé schopnosti, vytváří kladný vztah ke kulturním hodnotám.

Obsahové vymezení předmětu:

činnosti, které vedou žáka k uvědomování si a uplatňování vlastních zkušeností při tvorbě, vnímání a interpretaci vizuálně obrazných vyjádření činnosti, které umožňují žákovi utváření obsahu vizuálně obrazných vyjádření v procesu komunikace a práce s vizuálně obraznými znakovými systémy, rozvoj tvůrčí činnosti, smyslovou citlivost a subjektivity, přístup k uměleckému procesu v jeho celistvosti a jeho chápání jako způsob poznání a komunikace, užívání různých uměleckých vyjadřovacích prostředků

Průřezová témata: Osobnostní a sociální výchova (týká se společného zaměření na rozvoj smyslového vnímání, kreativity, vnímání a utváření mimouměleckého estetického) a Výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech (prohlubuje vztah k evropské a světové kultuře)

3. Organizace:

Výuka probíhá ve kmenových třídách, nebo mimo budovu školy.

Formy a metody práce se užívají podle charakteru učiva a cílů vzdělávání:

Výtvarné techniky (volíme s ohledem na téma):

kresba (tužka, tuš, uhl, rudka, pastel., suchý pastel)

malba (akvarel temperry)

grafika (tisk z koláže)

kombinované techniky modelování (modelovací hmota)

koláž

prostorová tvorba

Oblast: Umění a kultura	Předmět: Výtvarná výchova	Období: 2025/26	
Očekávané výstupy Žák:	Učivo	Ročník	Průřezová témata
		1-3	
Tematický celek – Malba - zvládne techniku malby vodovými barvami, temperami, suchým pastelem, voskovkami, - umí míchat barvy - dovede používat různé druhy štětců podle potřeby	- hra s barvou, kombinace barev - zachycení emoce barvou - kombinace kresby a malby		OSV 1 OSV 5 OSV 8

- umí barevně vyjádřit své pocity a nálady, své vlastní zkušenosti; - pracuje s barvou na základě zkušeností, vjemů, zážitků a představ - užívá malby k zaznamenání podnětů z představ a fantazie			
Tematický celek – Kresba - zvládne kresbu měkkým materiálem, dřívkem (špejlí), perem, měkkou tužkou, rudkou, uhlem - dokáže kresbou vystihnout tvar, strukturu materiálu	- hra s linkou, tvarem, obrysem -výrazné vlastnosti linie, -kompozice v ploše -kresba různým materiálem (kresba dle skutečnosti)		OSV 1 OSV 5
Práce dekorativní a prostorové - modeluje z plastelíny, keramické hlíny, tvaruje papír – nalepování, dotváření, tisk, otisk - vyřeší přiměřený úkol v plošné a prostorové práci	- poznávání základních vlastností různých materiálů - rozvíjení citu pro prostor – hmatové podněty		OSV 1 OSV 5
Další výtvarné techniky - umí výtvarně zpracovat přírodní materiál - zvládne papírovou koláž - organizuje vlastní výtvarnou práci	Kombinované techniky (koláž, tiskátka, monotyp, obtiskování přírodních materiálů, dotváření,....) -experiment s běžnými a neobvyklými nástroji a materiály		OSV 1 OSV 5
		4-5	
Tematický celek – Malba - prohloubí a zdokonalí techniky malby - hodnotí a využívá výrazové možnosti barev a jejich kombinací / odstín, sytost, -umí využívat znalostí o barvách k osobitému výtvarnému vyjádření - správně užívá techniku malby, texturu, umí míchat a vrstvit barvy -kombinuje výtvarné prostředky a experimentuje s nimi	- hra s barvou - emocionální barva - míchání barev - teplé a studené barvy - malba vodovými barvami, temperami, pastelem, voskovými barvami		OSV 1 OSV 5 OSV 8

-využívá výrazové možnosti barev a jejich kombinací - umí barevně vyjádřit své pocity a nálady - užívá výtvarného vyjádření k zachycení zkušeností získaných pohybem, hmatem a sluchem - vybírá a kombinuje výtvarné prostředky k vyjádření své osobitosti a originality - užívá výtvarného vyjádření k zaznamenání podnětů z představ a fantazie -komunikace, vyjádření svého osobního postoje			
Tematický celek – Kresba - prohloubí si a zdokonalí techniky kresby - dokáže kresbou vystihnout tvar, strukturu materiálu - zvládne obtížnější práce s linií - užívá a kombinuje prvky obrazného vyjádření a uspořádání prvků - správně uplatňuje techniku kresby, malby - umí skicovat	-výrazové vlastnosti linie - kompozice v ploše - kresba různým materiálem – pero a tuš, dřívko a tuš, rudka, uhlí - kresba dle skutečnosti -stínování, kontrast		OSV 1 OSV 5
Práce dekorativní a prostorové - orientuje se v řazení prvků v tvarové a barevné kombinaci - řeší úkoly dekorativního charakteru v ploše - získává cit pro prostorové ztvárnění zkušenosti získané pohybem a hmatem	-řešení úkolů dekorativního charakteru v ploše (symetrická a asymetrická řešení) -modelování z papíru, z hlíny jednoduchých prostorových objektů (na zákl. hry a experimentu)		OSV 1 OSV 5
Další výtvarné techniky -hledá a nalézá vhodné prostředky pro svá vyjádření - poznává různé způsoby uměleckého vyjádření skutečnosti - rozlišuje užitkovou, materiální, technickou a estetickou stránku	-kombinované techniky (papírová a textilní koláž, práce z přírodních materiálů) -experimenty s běžnými i neobvyklými nástroji a materiály		OSV 1 OSV 5

předmětů a chápe vzájemný vztah mezi nimi			
Historie výtvarného umění - k tvorbě je inspirován některými historickými postupy, technikami - je schopen vyjadřovat se k vlastní tvorbě a tvorbě druhých	Seznámení se s historií světového výtvarného umění (Prahistorické umění Umění starověkého Egypta)		OSV 1 OSV 5 OSV 8 OSV 11
		6-9	
Malba -ve vlastní tvorbě uplatňuje znalosti z teorie barev - ve vlastní tvorbě postupně uplatňuje znalosti z teorie barev	-barvy studené a teplé, barevný kontrast, barevná kompozice) - různé způsoby uměleckého vyjádření skutečnosti v malbě (figura, portrét, krajina, zátiší) -uplatnění expresivní a emocionální funkce barvy - dojmy a prožitky vyjádřené barvo		OSV 1 OSV 5 OSV 8
Kresba - vybírá, samostatně vytváří a pojmenovává prvky vizuálně obrazných vyjádření - využívá vlastních zkušeností, vjemů, představ a poznatků	-linie, tvar, objem, světelný kontrast, struktura, uspořádání prvků v ploše (kompozice) - zobrazení umělých forem -rozvíjení prostorového vidění, citění a vyjadřování - zachycení děje (tematické práce)		OSV 1 OSV 5

Práce dekorativní a prostorové využívá zkušeností z mimovizuálních podnětů k zaznamenávání vizuálně obrazných vyjádření (sluch – rytmus, hmat – tvar a povrch předmětů) - rozvíjí estetické cítění a poznatky z dekorativní kompozice - vytváří si citlivý vztah k materiálu a k jeho zpracování s ohledem na účel, užití a výtvarný výraz - poznává různé způsoby výtvarného zobrazování prostorových jevů a vztahů	-Rozvíjení smyslu pro výtvarný rytmus -Řešení úkolů dekorativního charakteru v ploše, symetrická a asymetrická řešení -Vztah tvaru, funkce a dekoru -Písmo jako dekorativní prvek, funkce písma (sdělná a výtvarná) -Vytváření jednoduchých prostorových objektů -Výtvarné možnosti různých materiálů (hmota, tvar, struktura) -Prostorová kompozice		OSV 1 OSV 5
Další výtvarné techniky -kombinuje a vytváří prostředky pro vlastní osobité vyjádření, hledá nová, neobvyklá řešení	Koláž, textilní aplikace, mozaika grafika (základní druhy a techniky) Kombinace různých materiálů a technik		OSV 1 OSV 5
Historie výtvarného umění učí se interpretovat umělecká vizuálně obrazná vyjádření minulosti, vyhledává historické souvislosti, vychází z osobních zkušeností a prožitků, vytváří si vztah ke kulturním hodnotám	Seznámení se s historií světového výtvarného umění (Prahistorické umění Umění starověkého Egypta)		OSV 1 OSV 5 OSV 8 OSV 11

3.2.8 Člověk a svět práce

I. STUPEŇ (5 hod) a II. STUPEŇ (4 hod)
PRACOVNÍ ČINNOSTI

Tento předmět je na naší škole vyučován v anglickém a českém jazyce. Oblast **Člověk a svět práce** postihuje široké spektrum pracovních činností a technologií, vede žáky k získání základních uživatelských dovedností v různých oborech lidské činnosti a přispívá k vytváření životní a profesní orientace žáků. Koncepce vzdělávací oblasti člověk a svět práce vychází z konkrétních životních situací, v nichž žáci přicházejí do přímého kontaktu s lidskou činností a technikou v jejich rozmanitých podobách a širších souvislostech. Vzdělávací oblast člověk a svět práce se cíleně zaměřuje na praktické pracovní dovednosti a návyky a doplňuje celé základní vzdělání o důležitou složku nezbytnou pro uplatnění člověka v dalším životě a ve společnosti.

Pracovní činnosti

Charakteristika vzdělávacího předmětu

1. Časové vymezení:

Předmět se vyučuje s hodinovou týdenní dotací od 1. do 5. ročníku.

A s dvouhodinovou dotací jedenkrát za čtrnáct dní od 6. do 9. ročníku.

2. Vzdělávací obsah:

Vzdělávací obsah předmětu Pracovní činnosti se skládá z dílen, pěstitelských prací a vaření. Předmět Pracovní činnosti vede žáky k praktickým dovednostem, rozvíjí manuální zručnost, technické myšlení, přesnost, kreativitu a zodpovědný přístup k práci. V rámci technických činností se žáci učí pracovat především s dřevem, ale také s kovem (plechem). Seznamují se se základními technologickými postupy – řezání, šroubování, vrtání, pilování, rašplování, broušení, spojování materiálů a zatloukání. Pěstitelské práce vedou žáky k osvojení základních dovedností při pěstování rostlin a péči o ně. Žáci se učí pracovat s půdou, náradím a osivem, rozvíjejí vztah k přírodě, trpělivost a zodpovědnost. Seznamují se se základy zahradničení, ekologického přístupu a udržitelného hospodaření. V rámci tematického okruhu vaření si žáci osvojují základy přípravy pokrmů, hygieny a bezpečnosti práce v kuchyni. Učí se samostatnosti, plánování, spolupráci a zdravému stravování. Rozvíjejí praktické dovednosti a zodpovědný přístup k hospodaření s potravinami i časem.

3. Organizace:

Výuka probíhá většinou v učebnách, dílnách, kuchyňce, v přírodě. Výjimečně jsou zařazeny exkurze do různých podniků a firem. Předmět Pracovní činnosti vede žáky k získání základních uživatelských dovedností v různých oborech lidské činnosti a přispívá k vytváření životní a profesní orientace žáků a k získání základní finanční gramotnosti.

Výchovné a vzdělávací strategie pro rozvíjení klíčových kompetencí žáků:

Kompetence k učení

Praktické osvojování práce podle návodu

vedení žáků k plánování činností při práci s technickými materiály a při přípravě pokrmů

poznávání výhod pořizování náčrtu při nejrozličnějších činnostech

poznávání vlastností materiálů a surovin a jejich použitelnost, plodin, semen a sadby

Práce se zadaným receptem, měření množství surovin, diskuse o možnosti nahrazení suroviny

Kompetence k řešení problémů

Uvědomování si potřeby praktického ověřování řešení problémů

aplikace řešení při obdobných zadání a hledání nových způsobů využití dovedností při práci

předkládání dostatečného množství příkladů nutnosti být schopen prakticky používat osvojené poznatky pro uplatnění na trhu práce

otevření prostoru pro zodpovědné rozhodování o vlastní profesní orientaci

seznamování žáků s možnostmi poradenství v oblasti volby dalšího studia, profesní orientace.

Týmové vedení "kuchařského projektu", správa rozpočtu

Kompetence komunikativní

Vedení k účinné komunikaci při práci s technickými materiály, nutnost domluvit strategii rozdělení úkolů

seznamování s přesným významem pojmů se vztahem k práci

výklad pojmů souvisejících s volbou povolání

předkládání dostatku podnětů a příležitostí pro vlastní prezentaci žáků

Schopnost seznámit/domluvit se spolužáky postup práce

Kompetence sociální a personální

Spolupráce ve dvojici a v malé skupině

přihazování různých rolí v pracovní skupině a jejich prožívání, zodpovědnost za svěřený úsek
zážitek uvědomování si potřeby ohleduplnosti na pracovišti

vytvoření bezpečného prostředí

Kompetence občanské

Otvírání prostoru pro pochopení různých činností člověka na životní prostředí
a spoluzodpovědnosti za jeho ochranu

umožnění tvořivého přístupu žáků k plnění zadaných témat

třídění odpadu v kuchyňce

Kompetence pracovní

Vedení k uvědomělému, správnému a bezpečnému používání všech používaných nástrojů
a materiálů

vedení ke snaze o provedení práce v co nejlepší kvalitě

předkládání srovnání hospodárnosti různých postupů, které vedou k témuž cíli

vyhledávání možných rizik při různých činnostech a hledání cest k jejich minimalizaci

seznamování s konkrétními podnikatelskými aktivitami od záměrů až po jejich realizaci

vytváření prostoru pro přijímání promyšlených rozhodnutí o dalším vzdělávání a profesní
orientaci

uklizení pracovního místa po ukončení činnosti

Časové vymezení:

Předmět je vyučován s dvouhodinovou dotací jedenkrát za čtrnáct dní od 6.do 9. ročníku.

Dvě hodiny jsou v kuse věnovány jednou za 14 dní vaření a dvě hodiny jsou věnovány
v kuse jednou za 14 dní dílnám.

Vzdělávací obsah pro 6. – 9. ročník:

Vzdělávací obsah předmětu Pracovní činnosti se řadí do vzdělávací oblasti Člověk a svět práce. Na druhém stupni se skládá z vaření a práce v dílnách.

Organizace:

Výuka probíhá většinou v učebnách, dílnách, kuchyňce, v přírodě. Výjimečně jsou zařazeny exkurze do různých podniků a firem.

Výuka probíhá v praxi v rámci lesní výuky, kde se dovednosti převádějí do praktických činností s přírodninami. Žáci plánují, dělí si role a realizují jednoduché projekty (stavba, údržba, úklid) s důrazem na bezpečnost a udržitelnost.

Předmět Pracovní činnosti vede žáky k získání základních uživatelských dovedností v různých oborech lidské činnosti a přispívá k vytváření životní a profesní orientace žáků a k získání základní finanční gramotnosti.

Kompetence k učení

V řadě činností žák vyhledává informace na internetu, třídí je, zpracovává v tabulkách a grafech a vyvozuje z nich závěry

Žák si osvojuje základní pracovní dovednosti a návyky z různých pracovních oblastí, k organizaci a plánování práce

Kompetence k řešení problémů

Ve vhodných případech je žák veden k použití příslušného matematického postupu, na základě něhož je možné zvolit správné rozhodnutí

Žák se učí obhájit svůj způsob řešení daného problému v konfrontaci s názory ostatních žáků

Kompetence komunikativní

Žák je často veden k tomu, aby představil výsledky své práce nebo práce své skupiny formou prezentace pro zbytek třídy

Žák je nucen pracovat s různými druhy textů, analyzovat je a vyhledávat v nich podstatné informace, využívání visuálů, video návodů

Kompetence sociální a personální

Žák je motivován k tomu, aby se zapojoval do diskuze

Žák je vyzýván ke spolupráci a diskuzi s rodiči

Kompetence občanské

Texty seznamují žáka s principy hospodaření veřejných rozpočtů, včetně základních parametrů sociálního systému ČR

Kompetence pracovní

Mnohé činnosti přispívají k orientaci žáka v otázkách souvisejících s podnikáním, chápe práci a pracovní činnosti jako příležitost k seberealizaci, sebeaktualizaci a k rozvíjení podnikatelského myšlení

Oblast:	Předmět::	Období:	
Člověk a svět práce	Pracovní činnosti		
Očekávané výstupy	Učivo	Ročník	Průřezová témata
Žák:			
Práce s drobným materiálem - vytváří přiměřenými pracovními operacemi a postupy, na základě své představivosti, různé výrobky z daného materiálu	- různé druhy materiálu (papír, textil, modelovací hmota, plast, kov), jednoduché pracovní operace	1. – 5.	OSV 5
- využívá při tvořivých činnostech s různým materiálem prvky lidových tradic	- lidové zvyky, tradice, řemesla		OSV 9

- volí vhodné pracovní pomůcky, nástroje a náčiní vzhledem k použitému materiálu	- seznámení s funkcí a užitím nástrojů, nářadí a pomůcek		
- udržuje pořádek na pracovním místě - dodržuje zásady hygieny a bezpečnosti práce, poskytne první pomoc při úrazu	- bezpečnost a hygiena práce		
Konstrukční činnost - provádí při práci se stavebnicemi jednoduchou montáž a demontáž	- sestavování modelů (nejlépe pohyblivých) z plastových nebo kovových konstrukčních stavebnic (podle podmínek třídy nebo školy), prostorové modely		
- pracuje podle slovního návodu, předlohy, jednoduchého náčrtu	- práce podle předlohy, podle jednoduchého náčrtu i podle slovního návodu		
- dodržuje zásady hygieny a bezpečnosti práce, poskytne první pomoc při úrazu	- dodržování zásad správného zacházení s náčiním a nářadím		
- provádí a hodnotí výsledky pozorování přírody	- změny v přírodě, roční období		
- provádí jednoduché pěstitelské činnosti, samostatně vede pěstitelské pokusy a pozorování, ošetřuje a pěstuje podle daných zásad pokojové i jiné rostliny	- základní podmínky pro pěstování rostlin, praktické činnosti, příprava půdy pro setí a sadbu, pěstování rostlin, pravidelná péče o ně, spojená s pozorováním růstu i se záznamem pozorování.		
- volí podle druhu pěstitelských činností správné pomůcky, nástroje a náčiní - dodržuje zásady hygieny a bezpečnosti práce, poskytne první pomoc při úrazu	- vhodný výběr pomůcek, nástrojů a náčiní - nebezpečí alergie u některých lidí, pozor na jedovaté pokojové rostliny, dodržování hygieny, nebezpečí úrazů, ošetřování drobných zranění při práci na pozemku		

Pěstitelské práce - orientuje se v základním vybavení a zahradnickém náčiní	- základní zahradní náčiní		
- připraví samostatně sadbu bylinek, jednoletek	- výběr a nákup semen pro sadbu		
- dodržuje pravidla správného <u>stolování postupu sadby a péče o rostliny a společenského chování</u>	- pravidla správného <u>stolování pěstování</u>		
- udržuje pořádek a čistotu <u>pracovních plocha pracovišti</u> , dodržuje zásady hygieny a bezpečnosti práce, poskytne první pomoc i při úrazu <u>v kuchyni</u>	- udržování pořádku <u>v kuchyni a úklid</u> <u>pracovního místa po vaření v okolí záhonu</u> , zacházení <u>s elektrickými spotřebiči v kuchyni s nářadím</u> , <u>uskladnění nářadí</u>		
- orientuje se v zásadách bezpečnosti a hygieny práce v dílně - zvládá základní měření, rýsování a značení na dřevě - používá základní ruční nářadí pro práci se dřevem (pilka, kladivo, hoblík, smirkový papír) - rozpozná základní druhy dřeva a jejich vlastnosti - provede jednoduché spoje (hřebík, lepidlo) - vytvoří jednoduchý výrobek podle zadání nebo návodu	- bezpečnost práce a organizace pracoviště - základní dřevoobráběcí nástroje - druhy dřeva, čtení jednoduchého náčrtu - měření, značení a řezání - hřebíkový a lepený spoj - povrchová úprava (broušení)	6.	OSV03 OSV10 EV03 EV04 OSV01, OSV05 OSV01, EV01 OSV01, OSV03 OSV03, OSV05

			OSV03, EV04
- Seznamuje se se základními pravidly hygieny a bezpečnosti v kuchyni	- Osobní hygiena, čistota prostředí, zacházení s noži a sporákem	6.	OSV03, OSV04, OSV11
- Rozpozná základní kuchyňské náčiní a vybavení	- Kuchyňské pomůcky, spotřebiče, jejich bezpečné použití		OSV01, OSV03
Připraví studené i teplé pokrmy s pomocí učitele	- jednoduché nápoje, studené i teplé pokrmy		OSV01, OSV05
Dodrží pravidla správného stolování	- Zásady kultury stolování, prostírání		OSV11, MKV02
- bezpečně používá běžné nástroje pro zpracování dřeva a základní ruční nářadí pro kov (plech) - aplikuje základní technologické postupy – šroubování, vrtání, rašplování - rozlišuje druhy spojů pevné (hřebík, vrut), rozebíratelné (šroub, matice) - propojuje dřevěné a kovové části do jednoho funkčního celku - pracuje podle jednoduchého technického výkresu	- ruční obrábění dřeva a kovu - šroubové a hřebíkové spoje - vrtání, rašplování, šroubování - práce s plechem – stříhání, tvarování - spojování různých materiálů (dřevo + kov) - výrobek s využitím kombinace materiálů	7.	OSV01, OSV03 OSV03, OSV05 OSV03, OSV05 OSV01, OSV05, EV04 OSV05, OSV10 OSV05, OSV11, EV03

-Připravuje jednoduché teplé pokrmy podle receptu - Uplatňuje základní principy zdravé výživy - Plánuje pracovní postup s pomocí učitele/týmu -Spolupracuje ve dvojici/skupině při přípravě pokrmu	-Vaření, smažení, pečení - Výživová pyramida, kombinace surovin - Časový harmonogram, rozvržení úkolů - Rozdělení práce, respektování druhých		OSV03, OSV05 OSV11, EV02 OSV03, OSV10 OSV08, OSV09, OSV07 OSV09
-volí vhodné nástroje a technologické postupy dle typu materiálu -zvládá přesné značení, řezání, pilování a broušení - sestavuje složitější výrobek podle plánu nebo vlastního návrhu - dokáže identifikovat chyby v provedení a opravit je - dbá na estetiku a funkčnost výsledného výrobku	- technické výkresy a plány - kombinované výrobní techniky (vrtání, pilování, broušení) - povrchové úpravy dřeva a kovu - výroba praktického nebo dekorativního předmětu - hodnocení výrobku a reflexe vlastní práce	8.	OSV01, OSV10 OSV01, OSV03 OSV05, EV04 OSV05, OSV11, EV03 OSV02, OSV10, OSV11

- Samostatně připraví vícechodový pokrm podle návodu - Hospodaří s potravinami a minimalizuje plýtvání - Uvědomuje si vliv stravovacích návyků na zdraví - Vyjadřuje svůj názor při hodnocení práce	- Předkrm, hlavní jídlo, příloha, salát, moučník - Správné skladování, zpracování zbytků, plánování nákupu - Srovnání zdravých a nezdravých jídel, vliv složek potravy - Ochutnávka, hodnocení chuti, vzhledu, týmové hodnocení		- OSV03, OSV05 - EV03, EV04, OSV11 - OSV11, EV02 - OSV02, OSV08, MEV06
- samostatně navrhuje, plánuje a realizuje projekt - efektivně využívá pracovní čas a materiál - uplatňuje složitější spojovací techniky (např. kolíkování, úhlový spoj) - pracuje v týmu na společném projektu - hodnotí svou práci i práci ostatních, prezentuje výsledek	-návrh, plánování a realizace projektu (např. krmítko, stojánek, věšák) -práce s různými materiály – dřevo, plech, spojovací materiál -pokročilé spojování materiálů -týmová práce, organizace výroby -prezentace výrobku, hodnocení, výstava	9.	- OSV03, OSV05, OSV10 - OSV01, OSV05, EV03 - OSV05, OSV10

			OSV09, OSV08, OSV07
			OSV02, OSV08, MEV06, OSV11
- Samostatně plánuje a realizuje pokrm v rámci projektu - Prezентuje hotový pokrm a reflektuje proces přípravy - Zohledňuje kulturní zvyklosti ve stravování - Chápe význam šetrného přístupu k surovinám a energii	- Plánování menu, suroviny, finance, příprava a prezentace - Úprava pokrmu, prezentace, hodnocení výsledku - Národní kuchyně, tradiční pokrmy, svátky - Ekologická stopa vaření, šetrné technologie		OSV03, OSV10, OSV05 - OSV02, OSV11, MEV06 - MKV01, MKV02, VMEGS01 - EV03, EV04

3.2.9 Člověk a zdraví

I. STUPEŇ (10 hod) a II. STUPEŇ (10 hod)
VÝCHOVA KE ZDRAVÍ (2 hod) TĚLESNÁ VÝCHOVA (10 a 8 hod)

Vzdělávací oblast **Člověk a zdraví** přináší ve školním vzdělávacím programu „Barevný svět“ základní podněty pro ovlivňování zdraví, s nimiž se žáci seznamují, učí se je využívat a aplikovat ve svém životě. Při realizaci této vzdělávací oblasti je třeba klást důraz především na praktické dovednosti a jejich aplikace v modelových situacích i v každodenním životě školy. Proto je velmi důležité, aby celý život školy byl ve shodě s tím, co se žáci o zdraví učí a co z pohledu zdraví potřebují. Zpočátku musí být vzdělávání silně ovlivněno kladným osobním příkladem učitele, jeho všestrannou pomocí a celkovou příznivou atmosférou ve škole. **Tělesná výchova** směřuje na jedné straně k poznání vlastních pohybových možností a zájmů, na druhé straně k poznávání účinků konkrétních pohybových činností na tělesnou zdatnost, duševní a sociální pohodu. Pohybové vzdělávání

postupuje od spontánní pohybové činnosti žáků k činnosti řízené a výběrové, jejímž smyslem je schopnost samostatně ohodnotit úroveň své zdatnosti a řadit do denního režimu pohybové činnosti pro uspokojování vlastních pohybových potřeb i zájmů, pro optimální rozvoj zdatnosti a výkonnosti, pro regeneraci sil a kompenzaci různého zatížení, pro podporu zdraví a ochranu života. Předpokladem pro osvojování pohybových dovedností je žákův prožitek z pohybu a z komunikace při pohybu, dobře zvládnutá dovednost pak zpětně kvalitu jeho prožitku umocňuje.

Tělesná výchova

Charakteristika vyučovacího předmětu

1. Časové vymezení:

Vyučovací předmět se vyučuje s 2hodinovou týdenní dotací od 1. do 9. ročníku. Výuka probíhá na 1. stupni ve školní tělocvičně (nebo venku), na 2. stupni pak v pronajaté tělocvičně (nebo venku).

2. Vzdělávací obsah:

Tělesná výchova představuje nejdůležitější formu pohybového učení a je hlavním zdroje poznatků a námětů pro zdravotní, rekreační i sportovní využití pohybu v režimu školy či mimo ni.

Tělesná výchova umožňuje žákům poznat vlastní pohybové možnosti, přednosti i zdravotní a pohybová omezení, rozumět jim, respektovat je u sebe i jiných a aktivně je využívat nebo cíleně ovlivňovat. Přičemž vztah k pohybovým aktivitám lze rozvíjet jen v atmosféře důvěry, spolupráce, radosti z pohybového výkonu, který vychází z aktuální pohybové úrovně jednotlivce.

Žáci se učí používat pohybové činnosti v různém prostředí a s různými účinky, zvykají si na různé sociální role, které vyžadují zodpovědnost na zdraví své i spolužáků. Žáci poznávají sami sebe, aby pochopili hodnoty zdraví a způsob své ochrany. Osvojují si dovednosti, které

vedou k rozvoji a ochraně zdraví. Rozšiřují si a prohlubují poznatky o vztazích mezi lidmi. V hodnocení žáků je kladen důraz na motivační hodnocení žáka, které vychází ze somatotypu žáka a je posuzováno na výkonu jednotlivce a je jejich zlepšováním.

Hlavní okruhy:

- vztahy mezi lidmi a formy soužití
- rizika ohrožující zdraví a jejich prevence
- činnosti ovlivňující úroveň pohybových dovedností
- činnosti ovlivňující pohybové učení
- etická výchova

Průřezová témata:

3. Organizace:

Výuka probíhá v tělocvičně, v hale, venkovním areálu v přírodě. V 2. a 3. třídě probíhá plavecký výcvik v hodinové dotaci 20 hod za školní rok. Žákům ze 7. a 8. ročníku nabízíme lyžařský kurz. Pravidelně pořádáme školy v přírodě. Nedílnou součástí výuky tělesné výchovy je účast žáků na sportovních utkáních, turnajích a soutěžích pořádaných školou i mezi školami. Žákům s integrací je v hodinách tělesné výchovy věnován částečně individuální přístup, ale zároveň by nemělo docházet k jejich vyřazení z kolektivu a kolektivních her.

Výuka probíhá v praxi v rámci lesní výuky, kde se pohybové dovednosti rozvíjejí v reálném terénu. Žáci aplikují zásady bezpečného pohybu a spolupráce při hrách, orientaci a překonávání přírodních překážek.

Výchovné a vzdělávací strategie pro rozvíjení klíčových kompetencí žáků:

Všichni učitelé tělesné výchovy volí takový konkrétní postup, který v souladu a vývojovými předpoklady a individuálními zvláštnostmi žáků směřuje k tomu, aby si žáci osvojili nové pohybové dovednosti a postupně usilovali o optimální rozvoj zdravotně orientované zdatnosti, orientovali se v otázkách vlivu pohybu na zdraví a své poznatky využili při začlenění pohybu do denního režimu. Aby zvládli organizační, hygienické a bezpečnostní zásady pohyb a sportovní činnosti a uvědomovali si postupně význam sportu i v osobních

a mezilidských vztazích. Všechny naznačené cíle a strategie by měly ústít do pozitivního vztahu žáka k pohybovým aktivitám. Pokud žák nemá vrozené dispozice k plnění určitých pohybových dovedností, přihlíží vyučující k tomuto a volí postup učení menším tempem a v součinnosti s ostatními žáky – spoluprací, řeší daný problém. Při hodnocení je kladen důraz na sebehodnocení, přijímání kritiky a toleranci žáků k sobě navzájem

Výše uvedené postupy směřují k utváření klíčových kompetencí a dovedností žáků, které plynou z práce individuální, většinou však z práce ve dvojicích nebo v činnosti celé spolupracující skupiny.

Kompetence k učení

- žák samostatně pozoruje a zkouší různé pohybové aktivity, získané dovednosti porovnává, posuzuje a společně s vyučujícím a spolužáky je vyhodnocuje pro další opakování nebo prohloubení
- žák poznává smysl učení pohybových aktivit a získává k nim kladný pozitivní vztah
- žák posoudí pokrok a překážky bránící rychlejšímu zvládnutí dovedností a naplánuje společně s učitelem jak své učení zdokonalit

Kompetence k řešení problémů

- žák nachází společné a podobné znaky problémů, získané dílčí dovednosti využívá k odstraňování chyb
- žák opakováním zdokonaluje dovednosti
- žák nenechá se nezdarem odradit a naopak kdo určitou dovednost zvládne rychleji, snaží se poradit druhým
- žák hledá řešení problémů hlavně sám v sobě

Kompetence komunikativní

- žák naslouchá připomínkám a nárokům druhých, snaží se jim porozumět, vhodně na ně reaguje, obhájí i svůj názor a vhodně argumentuje

- žák využívá získané komunikační dovednosti k plnohodnotnému soužití a kvalitní spolupráce s ostatními

Kompetence sociální a personální

- žák se podílí na příjemné atmosféře v týmu, na základě ohleduplnosti přispívá k upevňování mezilidských vztahů, poskytne vždy pomoc nebo o ni požádá

- žák chápe potřebu spolupracovat při řešení úkolů, oceňuje zkušenosti druhých

- žák podporuje sebedůvěru, ovládá a řídí svoje jednání a chování obzvláště při vypjatých situacích při hře nebo sportovních utkáních, podporuje sebeúctu a sebeuspokojení

Kompetence občanské

- žák se rozhoduje podle dané situace, poskytne pomoc dle svých možností, chová se zodpovědně v krizových situacích

Kompetence pracovní

- žák používá bezpečné a účinné pomůcky, dodržuje pravidla, plní povinnosti a adaptuje se na změny pracovních podmínek

- žák přistupuje k výsledkům práce nejen z hlediska kvality, funkčnosti a hospodárnosti, ale i z hlediska ochrany svého zdraví i zdraví druhých

Oblast:	Předmět::	Období:	
Člověk a zdraví	Tělesná výchova		
Očekávané výstupy Žák:	Učivo	Ročník	Průřezová témata
- každodenní pohyb spojuje se zdravím, využívá relaxační přestávky	- kotoul vpřed, chůze po kladince, cvičení na žebřinách, rychlý běh – 30 m, skok daleký (rozběh, odraz) hod míčkem z místa	1.- 3.	OSV OSV 4 OSV 9 OSV 11

-zvládá v souladu se svými předpoklady jednoduché činnosti jednotlivce, skupiny, snaží se o zlepšení	- prospěšnost pohybu pro zdraví ve vhodném bezpečném prostředí		
-spolupracuje při jednoduchých týmových pohybových činnostech a soutěžích	- různé pohybové hry, soutěže		
-dodržuje zásady hygieny a bezpečnosti při pohybových aktivitách	- bezpečnost a hygiena při TV, po TV		
- reaguje na smluvené pokyny, povely, dodržuje domluvená pravidla	- znalost smluvených gest, povelů, pravidel při pohybových činnostech		
-učí se správnému držení těla v různých polohách a pracovních činnostech	- správné držení těla při různých aktivitách		
Žák: -spojuje každodenní činnost se zdravím	- znalost zákl.prospěšných cvičení pro pohybovou činnost		OSV OSV 4 OSV 3
- zvládá jednoduché pohybové činnosti na základě individuálních předpokladů	- kotoul vpřed, vzad, cvičení – lavičky, - cvičení na žebřinách , šplh na tyči, - rytmická gymnastika , rychlý běh do 25 m, běh střídavý s chůzí, skok z místa(nácvik odrazu), hod míčkem na cíl, do dálky , pohybové hry s pomůckami i bez nich		OSV OSV 9
- spolupracuje při jedn.týmových pohybových činnostech a soutěžích	- sportovní hry (vybíjená)		
- uplatňuje hlavní zásady hygieny a bezpečnosti	- základní hygiena v hod.TV i v jiných pohybových aktivitách		
- reaguje na základní povel a pokyny	- znalost smluvených pokynů při pohybových činnostech		
-uplatňuje správné držení těla v různých pracovních činnostech - zvládá správně zákl. cvičební polohy	- cvičení se sportovním náčiním (švihadla, míče), chůze na chůdách správné držení těla		

- zúčastní se plaveckého výcviku a dodržuje pokyny pracovníků v plav.bazénu	- plavecký výcvik		
- podílí se na realizaci pravidelného pohybového režimu. Uplatňuje kondičně zaměřené činnosti. Projevuje přiměřenou samostatnost a vůli po zlepšení úrovně své zdatnosti. -zařazuje do pohybového režimu korektivní cvičení především v souvislosti s jednostrannou zátěží nebo vlastním svalovým oslabením -zařazuje pravidelně do svého pohybového režimu speciální vyrovnávací cvičení související s vlastním oslabením v optimálním počtu opakování. -zvládá základní techniku speciálních cvičení koriguje techniku cvičení podle obrázku v zrcadle, podle pokynů učitele -upozorní samostatně na činnost (prostředí) které jsou v rozporu s jeho oslabením - zvládá v souladu s individuálními předpoklady osvojované pohybové dovednosti, vytváří varianty osvojených pohybových her -zorganizuje nenáročnou pohybovou činnost a soutěže na úrovni třídy	- nácvik nástupu a hlášení, pořadová cvičení - atletika – rychlý běh 30-50m, skok daleký, hod míčem - cvičení s náčiním – švihadlo, míče - cvičení s nářadím – překážkový běh - cvičení s nářadím – lavičky, žebřiny - atletika – běh prokládaný chůzí, hod míčkem - pohybové hry - cvičení s nářadím – žebřiny, šplh na tyči - rytmická gymnastika tanec - gymnastika – akrobacie – kotoul vpřed, vzad - průpravná cv.pro rozvoj síly a obratnosti - hry na sněhu – sáňkování, bruslení	4.- 5.	OSV 4 OSV 8 OSV 9

- uplatňuje pravidla hygieny a bezpečného chování v běžném sportovním prostředí, adekvátně reaguje v situaci úrazu spoluž. -jednoduše zhodnotí kvalitu pohybové činnosti spolužáka a reaguje na pokyny k vlastnímu provedení pohybové činnosti - jedná v duchu fair play: dodržuje pravidla her a soutěží, pozná a označí zjevné přestupky proti pravidlům a adekvátně na ně reaguje, respektuje při pohybových činnostech opačné pohlaví -užívá při pohybové činnosti základní osvojované tělocvičné názvosloví cvičí podle jednoduchého nákresu, popisu, cvičení -změří základní pohybové výkony a porovná je s předchozími výsledky -orientuje se v informačních zdrojích o pohybových aktivitách a sportovních akcích ve škole i v místě bydliště, samostatně získá potřebné informace	- pořadová cvičení - atletika – překážkový běh - cvičení s náčiním - sportovní hry – držení míče, chytání míče, přihrávky - průpravná, kondiční a relaxační cvičení - gymnastika – kotoul, žebřiny – ručk. - sport.hry – střelba na koš, přihrávky - pohybové hry - atletika – skok daleký, hod míčkem, vytrvalostní běh - sportovní hry - turistika – pohyb v přírodě - atletika – běh		
- při vytrvalosti dovede uplatnit i vůli, zvládá techniku dýchání - dokáže zvládnout obtížný prvek s dopomocí, při cvičení uplatní svůj fyzický fond	Atletika - běh 60m - přespolní běh - skok daleký - hod kriketovým míčkem - skok vysoký, techniky flopu	6.- 7.	GLO 1 MUL 1,2 ENV 4

- uplatňuje zkušenosti i v dalších sportech, dokáže řídit sportovní utkání svých vrstevníků - zvládá i dlouhodobější pobyt v přírodě a přesun s mírnou zátěží v náročnějším terénu do 20 km - aktivně vstupuje do organizace svého pohybového režimu, některé pohybové činnosti zařazuje pravidelně a s konkrétním účelem - usiluje o zlepšení své tělesné zdatnosti - uplatňuje vhodné a bezpečné chování i v méně známém prostředí sportovišť, přírody, silničního provozu - samostatně se připraví před pohybovou činností a ukončí ji ve shodě s hlavní činností – zatěžovanými svaly - odmítá drogy a jiné škodliviny jako neslučitelné se sportovní etikou a zdravím - upraví pohybovou aktivitu vzhledem k počasí - předvídá možná nebezpečí úrazu a přizpůsobí jim svou činnost	Gymnastika - akrobacie – kotoul vpřed a vzad, stoj na rukou - hrazda – výmyk na dosažné hrazdě, shyb - kruhy – prosté houpání, otočka - trampolínka – skoky a seskok - švédská bedna nadél – kotoul, roznožka - šplh na tyči - rytmická a kondiční gymnastika – polkový krok - obrácená lavička – správné držení těla - úpoly – střehové postoje, pády stranou, vzad - sportovní hry – fotbal, házená, florbal, košíková, přehazovaná - turistika a pohyb v přírodě – orientace v terénu, pochod pod azimutem dle mapy - bruslení – jízda vpřed a vzad - význam pohybu pro zdraví - hygiena a bezpečnost při pohybových činnostech - lyžování – sjezdovky i běžky		MED 6,7 Z,D,Př OSV 1,2 OSV 7 VDO 1
---	--	--	---

- při vytrvalosti dovede uplatnit i vůli, zvládá techniku dýchání - dokáže zvládnout obtížný prvek s dopomocí, při cvičení uplatní svůj fyzický fond - uplatňuje zkušenosti i v dalších sportech, dokáže řídit sportovní utkání svých vrstevníků - zvládá i dlouhodobější pobyt v přírodě a přesun s mírnou zátěží v náročnějším terénu do 20 km - aktivně vstupuje do organizace svého pohybového režimu, některé pohybové činnosti zařazuje pravidelně a s konkrétním účelem - usiluje o zlepšení své tělesné zdatnosti - uplatňuje vhodné a bezpečné chování i v méně známém prostředí sportovišť, přírody, silničního provozu - samostatně se připraví před pohybovou činností a ukončí ji ve shodě s hlavní činností – zatěžovanými svaly - odmítá drogy a jiné škodliviny jako neslučitelné se sportovní etikou a zdravím - upraví pohybovou aktivitu vzhledem k počasí	Atletika - běh 60m - přespolní běh - skok daleký - trojskok - hod granátem - vrh koulí - běh vytrvalostní na 3000m - běh přes nízké překážky 76cm - skok vysoký – zlepšování techniky flopu Gymnastika - akrobacie – kotoul vpřed a vzad, kotoul letmo, stoj na rukou, přemet stranou - hrazda – výmyk na dosažné hrazdě, shyb, toč vpřed a vzad - kruhy – prosté houpání, otočka - kladina – chůze, poskoky, rovnovážné postoje - trampolínka – skoky a seskok - kůň – roznožka, skrčka - šplh na tyči i laně - rytmická a kondiční gymnastika, jednoduché taneční kroky i v páru - správné držení těla - úpoly – střehové postoje, pády stranou, vzad - sportovní hry – fotbal, malá kopaná, házená, florbal, košíková, volejbal, softbal, ringo - turistika a pohyb v přírodě – orientace v terénu, pochod pod azimutem dle mapy - bruslení – jízda vpřed a vzad, otočky, jednoduché skoky - posilovací a vytrvalostní cvičení	8.- 9.	OSV 1 OSV 2 VDO 2 GLO 1 MUL 1 MUL 2 ENV 4 MED 2 MED 7 Z,D,Př OSV 1 OSV 2 OSV6 OSV7 OSV8 OSV1, OSV 10, MUL 2, 1 NV 4 MED 2 MED 7
--	--	---------------	--

- předvídá možná nebezpečí úrazu a přizpůsobí jim svou činnost			
---	--	--	--

Výchova ke zdraví

Charakteristika vyučovacího předmětu

1. Časové vymezení:

Vyučovací předmět se vyučuje v 6. a 7. ročníku v týdenní dotaci 1 hodiny..

2. Vzdělávací obsah:

Vzdělávací obor Výchova ke zdraví přináší základní poznání o člověku v souvislosti s preventivní ochranou jeho zdraví. Učí žáky aktivně rozvíjet a chránit zdraví v propojení všech jeho složek (sociální, psychické a fyzické) a být za ně odpovědný. Svým vzdělávacím obsahem bezprostředně navazuje na obsah vzdělávací oblasti člověk a jeho svět. Žáci si upevňují hygienické, stravovací, pracovní i jiné zdravotně preventivní návyky, rozvíjejí dovednosti odmítat škodlivé látky, předcházet úrazům a čelit vlastnímu ohrožení v každodenních i mimořádných situacích. Rozšiřují a prohlubují si poznatky o rodině, škole a společenství vrstevníků, o přírodě, člověku i vztazích mezi lidmi a učí se tak dívat se na vlastní činnosti z hlediska zdravotních potřeb a životních perspektiv dospívajícího jedince a rozhodovat se ve prospěch zdraví. Vzhledem k individuálnímu i sociálnímu rozměru zdraví je vzdělávací obor Výchova ke zdraví velmi úzce propojen s průřezovým tématem Osobnostní a sociální výchova. Vzdělávací obor Tělesná výchova jako součást komplexnějšího vzdělávání žáků v problematice zdraví směřuje na jedné straně k poznání vlastních pohybových možností a zájmů, na druhé straně k poznávání účinků konkrétních pohybových činností na tělesnou zdatnost, duševní a sociální pohodu

Oblast: Člověk a zdraví	Předmět: Výchova ke zdraví	Období:
----------------------------	-------------------------------	---------

Očekávané výstupy	Učivo	Ročník	Průř. témata
Objasní roli muže a ženy v rodině, je si vědom úlohy komunikace a kompromisu v rodině, dokáže vyjmenovat jednotlivé etapy života rodiny, uvědomuje si příčiny nejčastějších konfliktů v rodině.	Vztahy mezi lidmi a formy soužití Rodina Práva a povinnosti členů rodiny - rodina, práva a povinnosti, rodičovská zodpovědnost Rodina a domov - domov, domácí pohoda, domácí násilí, rozvod Komunikace v rodině - komunikace verbální a neverbální O zařízení a stolování - stolování, servírování, etika Ekonomika domácnosti - ekonomika, finance, rodinný rozpočet	6	OSV 7 OSV 8
Orientuje se ve zvlátnostech vývoje osobnosti, především ve věku ZŠ, zná základní způsoby ovlivňování negativních tělesných a duševních stavů a snaží se je využívat. Projevuje odpovědný vztah k sobě samému, k vlastnímu dospívání a pravidlům zdravého životního stylu; dobrovolně se podílí na programech podpory zdraví v rámci školy a obce.	Zdravý způsob života a péče o zdraví Klíče ke zdraví Člověk ve zdraví a nemoci - zdraví, nemoc, dědičnost, způsob života, životní a sociální prostředí Infekční choroby - stres, hygiena, původci nemocí, význam očkování, prevence přenosu infekčních chorob Postižení mezi námi - život s handicapem Klíče ke zdraví - hlavní zásady péče o zdraví	6	
Oblast: Člověk a zdraví	Předmět: Výchova ke zdraví	Období:	
Očekávané výstupy	Učivo	Ročník	Průř. témata

Uvede zdravotní rizika a psycho-sociální rizika spojená se zneužíváním návykových látek používá způsoby odmítání návykových látek v modelových situacích i ve styku s vrstevníky, orientuje se v zákonech omezujících kouření, v účincích nejznámějších návykových látek a metod dopingů, uvědomuje si mechanismy vzniku závislosti na návykových látkách, obhájí příklady pozitivních životních cílů a hodnot jako protiargument zneužívání návykových látek, vysvětlí souvislosti mezi zneužíváním návykových látek a bezpečností silničního provozu, orientuje se v trestně právní problematice návykových látek, kriticky posoudí reklamy na cigarety a alkohol, vysvětlí zdravotní a sociální rizika spojená s hracími automaty, orientuje se nabídce specializované pomoci	Rizika ohrožující zdraví a jejich prevence Zneužívání návykových látek Drogy - zrádný přítel, zloděj tvého "Já"- léčiva, přírodní a chemické látky Nejčastěji užívané drogy - káva, alkohol, cigarety Drogy a jejich účinky - dělení drog Doping - škodlivost a vedlejší účinky dopingových látek na lidský organismus Záludnost drog - drogy a legislativa Vznik závislosti - volnočasové aktivity Drogy aneb ztráty a nálezy - systém prevence drogové závislosti	6	OSV 3 OSV 4
Rozpozná situace ohrožující jeho bezpečnost, používá v situacích ohrožení osobního bezpečí účinné způsoby chování, uplatňuje účelné modely chování v případě šikánování, týrání a zneužívání dítěte, kriticky se vyjadřuje k projevům násilí, uplatňuje pravidla bezpečnosti při pohybových aktivitách, v podmínkách silničního provozu, při pohybu v přírodě, na	Rizika ohrožující zdraví a jejich prevence Osobní bezpečí nebezpečné situace - agrese, adrenalinové sporty, nedodržování pravidel ve sportu, v silničním provozu Skupina vrstevníků a násilí, agresori a oběti - šikana, rysy, typy, varianty, způsoby obrany, legislativa Každý chce dosáhnout úspěchu - budování zdravého sebevědomí, dopravní předpisy a dopravní značení,	7	OSV 4 OSV 6 OSV 7 OSV 8 OSV 9 OSV 10 OSV 11

výletech, diskotékách, aj.,	sportovní ochranné pomůcky Násilí v sexualitě - příčiny a formy sexuálního zneužití, prevence		
Oblast: Člověk a zdraví	Předmět: Výchova ke zdraví	Období:	
Očekávané výstupy	Učivo	Ročník	Průř. témata
předchází úrazům, v případě potřeby dokáže komunikovat s linkou důvěry, policií a dalšími specializovanými službami, uvědomuje si, že setkání s lidmi agresivními a pod vlivem alkoholu a jiných návykových látek může být nebezpečné. Projevuje odpovědné chování v rizikových situacích silniční a železniční dopravy; aktivně předchází situacím ohrožení zdraví a osobního bezpečí, v případě potřeby poskytne adekvátní první pomoc.	Nacvičujeme první pomoc - důležitá telefonní čísla, vybavení domácí lékárničky, nácvik ošetření drobných poranění Bezpečné chování a komunikace	7	OSV2 OSV3
Dokáže vyjmenovat jednotlivé fáze dospívání a stručně je charakterizovat, dokáže uvést příklady primárních a sekundárních pohlavních znaků, uvědomuje si možné odchylky v sexualitě, chápe rozdíl mezi zamilovaností, krátkodobou sexuální známostí a plně rozvinutým dlouhotrvajícím vztahem, chápe, že probuzení touhy po sexuálním sblížení neznamena připravenost pro	Změny v životě člověka Sexuální výchova Lidský život v proměnách času - savci, dospívání Odlišnosti mají svůj význam - pohlavní orgány Pohlavní orgány muže a ženy - pohlavní buňky Stáváme se mužem a ženou - projevy tělesné zralosti, rozmnožování	7	OSV 2 OSV6 MKV2 MKV4 OSV11

sexuálního života, chápe důležitost a příčiny změn v psychice jedince v období puberty, uvědomuje si možná rizika při volbě partnera, chápe význam a rizika antikoncepce, uvědomuje si zdravotní rizika pohlavně přenosných chorob, uvědomuje si, že sexuálnímu znásilnění lze předcházet správným zhodnocením situace a vhodným jednáním, umí kriticky posoudit pořady v médiích, které vždy neukazují přátelství, lásku a rodičovství ve správné podobě. Respektuje změny v období dospívání, vhodně na ně reaguje; kultivovaně se chová k opačnému pohlaví.			
--	--	--	--

3.3 Průřezová témata

Průřezová témata jsou nedílnou součástí ŠVP „Barevný svět“. Jsou zakomponována do jednotlivých předmětů (viz kapitola 3.2) i do celkového charakteru školy. Průřezová témata reprezentují okruhy aktuálních problémů současného světa a stávají se významnou a nedílnou součástí základního vzdělávání. Jsou důležitým formativním prvkem základního vzdělávání, vytvářejí příležitosti pro individuální uplatnění žáků i pro jejich vzájemnou spolupráci a pomáhají rozvíjet osobnost žáka především v oblasti postojů a hodnot. Všechna průřezová témata mají jednotné zpracování. Obsahují charakteristiku průřezového tématu, kde je zdůrazněn význam a postavení průřezového tématu v základním vzdělávání. Dále je vyjádřen vztah ke vzdělávacím oblastem a přínos průřezového tématu k rozvoji osobnosti žáka jak v oblasti vědomostí, dovedností a schopností, tak v oblasti postojů a hodnot.

Mezi průřezová témata stanovená RVP ZV patří (v závorce zkratky použité v tabulkách):

- Osobnostní a sociální výchova (OSV),

- Výchova demokratického občana (VDO)
- Výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech (VGS)
- Multikulturní výchova (MKV)
- Environmentální výchova (EVVO)
- Mediální výchova (MV).

3.3.1 Osobnostní a sociální výchova

Průřezové téma Osobnostní a sociální výchova v základním vzdělávání je praktické a má každodenní využití v běžném životě. Reflektuje osobnost žáka, jeho individuální potřeby i zvláštnosti. Jeho smyslem je pomáhat každému žákovi utvářet praktické životní dovednosti. Specifikem Osobnostní a sociální výchovy je to, že se učivem stává sám žák, stává se jím konkrétní žakovská skupina a stávají se jím více či méně běžné situace každodenního života. Jejím smyslem je pomáhat každému žákovi hledat vlastní cestu k životní spokojenosti založené na dobrých vztazích k sobě samému i k dalším lidem a světu.

V oblasti vědomostí, dovedností a schopností průřezové téma:

- ☐ vede k porozumění sobě samému a druhým
- ☐ napomáhá ke zvládnutí vlastního chování
- ☐ přispívá k utváření dobrých mezilidských vztahů ve třídě i mimo ni
- ☐ rozvíjí základní dovednosti dobré komunikace a k tomu příslušné vědomosti
- ☐ utváří a rozvíjí základní dovednosti pro spolupráci
- ☐ umožňuje získat základní sociální dovednosti pro řešení složitých situací (např. konfliktů)
- ☐ formuje studijní dovednosti
- ☐ podporuje dovednosti a přináší vědomosti týkající se duševní hygieny

V oblasti postojů a hodnot průřezové téma:

- ☐ pomáhá k utváření pozitivního (nezraňujícího) postoje k sobě samému a k druhým
- ☐ vede k uvědomování si hodnoty spolupráce a pomoci
- ☐ vede k uvědomování si hodnoty různosti lidí, názorů, přístupů k řešení problémů
- ☐ přispívá k uvědomování si mravních rozměrů různých způsobů lidského chování
- ☐ napomáhá primární prevenci sociálně patologických jevů a škodlivých způsobů chování

Tematické okruhy průřezového tématu

Tematické okruhy Osobnostní a sociální výchovy jsou členěny do tří částí, které jsou zaměřeny na osobnostní, sociální a mravní rozvoj.

Osobnostní rozvoj

- ☐ Rozvoj schopností poznávání – cvičení smyslového vnímání, pozornosti a soustředění; cvičení dovedností zapamatování, řešení problémů; dovednosti pro učení a studium
- ☐ Sebepoznání a sebepojetí – já jako zdroj informací o sobě; druhí jako zdroj informací o mně; moje tělo, moje psychika (temperament, postoje, hodnoty); co o sobě vím a co ne;

jak se promítá mé já v mém chování; můj vztah k sobě samému; moje učení; moje vztahy k druhým lidem; zdravé a vyrovnané sebepojetí

□ Seberegulace a sebeorganizace – cvičení sebekontroly, sebeovládání – regulace vlastního jednání i prožívání, vůle; organizace vlastního času, plánování učení a studia; stanovování osobních cílů a kroků k jejich dosažení

□ Psychohygienu – dovednosti pro pozitivní naladění mysli a dobrý vztah k sobě samému; sociální dovednosti pro předcházení stresům v mezilidských vztazích; dobrá organizace času; dovednosti zvládání stresových situací (rozumové zpracování problému, uvolnění/relaxace, efektivní komunikace atd.); hledání pomoci při potížích

□ Kreativita – cvičení pro rozvoj základních rysů kreativity (pružnosti nápadů, originality, schopnosti vidět věci jinak, citlivosti, schopnosti dotahovat nápady do reality), tvořivost v mezilidských vztazích

Sociální rozvoj

□ Poznávání lidí – vzájemné poznávání se ve skupině/třídě; rozvoj pozornosti vůči odlišnostem a hledání výhod v odlišnostech; chyby při poznávání lidí

□ Mezilidské vztahy – péče o dobré vztahy; chování podporující dobré vztahy, empatie a pohled na svět očima druhého, respektování, podpora, pomoc; lidská práva jako regulativ vztahů; vztahy a naše skupina/třída (práce s přirozenou dynamikou dané třídy jako sociální skupiny)

□ Komunikace – řeč těla, řeč zvuků a slov, řeč předmětů a prostředí vytvářeného člověkem, řeč lidských skutků; cvičení pozorování a empatického a aktivního naslouchání; dovednosti pro verbální i neverbální sdělování

specifické komunikační dovednosti (monologické formy – vstup do tématu „rétorika“); dialog; komunikace v různých situacích (informování, odmítání, omluva, pozdrav, prosba, přesvědčování, řešení konfliktů, vyjednávání, vysvětlování, žádost apod.); efektivní strategie: asertivní komunikace, dovednosti komunikační obrany proti agresi a manipulaci, otevřená a pozitivní komunikace; pravda, lež a předstírání v komunikaci

□ Kooperace a kompetice – rozvoj individuálních dovedností pro kooperaci (seberegulace v situaci nesouhlasu, odporu apod., dovednost odstoupit od vlastního nápadu, dovednost navazovat na druhé a rozvíjet vlastní linku jejich myšlenky, pozitivní myšlení apod.); rozvoj sociálních dovedností pro kooperaci (jasná a respektující komunikace, řešení konfliktů, podřízení se, vedení a organizování práce skupiny); rozvoj individuálních a sociálních dovedností pro etické zvládání situací soutěže, konkurence

Morální rozvoj

□ Řešení problémů a rozhodovací dovednosti – dovednosti pro řešení problémů a rozhodování

z hlediska různých typů problémů a sociálních rolí, problémy v mezilidských vztazích, zvládání učebních problémů vázaných na látku předmětů, problémy v seberegulaci

□ Hodnoty, postoje, praktická etika – analýzy vlastních i cizích postojů a hodnot a jejich projevů v chování lidí; vytváření povědomí o kvalitách typu odpovědnost, spolehlivost, spravedlivost, respektování atd.; pomáhající a prosociální chování (člověk neočekává protislužbu); dovednosti rozhodování v eticky problematických situacích všedního dne

3.3.2 Výchova demokratického občana

Charakteristika průřezového tématu

Průřezové téma Výchova demokratického občana má mezioborový a multikulturní charakter. V obecné rovině představuje syntézu hodnot, a to spravedlnosti, tolerance a odpovědnosti, v konkrétní rovině pak především rozvoj kritického myšlení, vědomí vlastních práv a povinností a porozumění demokratickému uspořádání společnosti a demokratickým způsobům řešení konfliktů a problémů. Výchova demokratického občana má vybavit žáka základní úrovni občanské gramotnosti. Ta vyjadřuje způsobilost orientovat se ve složitostech, problémech a konfliktech otevřené, demokratické a pluralitní společnosti. Její získání má žákovi umožnit konstruktivně řešit problémy se zachováním své lidské důstojnosti, respektem k druhým, ohledem na zájem celku, s vědomím svých práv a povinností, svobod a odpovědností, s uplatňováním zásad slušné komunikace a demokratických způsobů řešení. Průřezové téma v základním vzdělávání využívá ke své realizaci nejen tematické okruhy, ale i zkušenosti a prožitky žáků, kdy celkové klima školy (vztahy mezi všemi subjekty vzdělávání založené na spolupráci, partnerství, dialogu a respektu) vytváří demokratickou atmosféru třídy, sloužící jako „laboratoř demokracie“. V ní jsou žáci více motivováni k uplatňování svých názorů v diskusích a k možnosti demokraticky se podílet na rozhodnutích celku, společenství, komunity. Zároveň si sami na sobě mohou nejen ověřit význam dodržování pravidel, eventuálně se v zájmu spravedlnosti podílet na vytváření pravidel nových, ale i to, jak je důležité se o udržování demokracie starat, protože překročení hranice k anarchii či naopak k despotismu je neustále přítomným nebezpečím. Tato zkušenost pak rozvíjí schopnost kritického myšlení.

Přínos průřezového tématu k rozvoji osobnosti žáka

V oblasti vědomostí, dovedností a schopností průřezové téma:

- ☐ vede k aktivnímu postoji v obhajování a dodržování lidských práv a svobod
- ☐ vede k pochopení významu řádu, pravidel a zákonů pro fungování společnosti
- ☐ umožňuje participovat na rozhodnutích celku s vědomím vlastní odpovědnosti za tato rozhodnutí a s vědomím jejich důsledků
- ☐ rozvíjí a podporuje komunikativní, formulační, argumentační, dialogické a prezentační schopnosti a dovednosti
- ☐ prohlubuje empatii, schopnost aktivního naslouchání a spravedlivého posuzování
- ☐ vede k uvažování o problémech v širších souvislostech a ke kritickému myšlení

V oblasti postojů a hodnot průřezové téma:

- ☐ vede k otevřenému, aktivnímu, zainteresovanému postoji v životě
- ☐ vychovává k úctě k zákonu
- ☐ rozvíjí disciplinovanost a sebekritiku
- ☐ učí sebeúctě a sebedůvěře, samostatnosti a angažovanosti

- ☐ přispívá k utváření hodnot, jako je spravedlnost, svoboda, solidarita, tolerance a odpovědnost
- ☐ rozvíjí a podporuje schopnost zaujetí vlastního stanoviska v pluralitě názorů
- ☐ motivuje k ohleduplnosti a ochotě pomáhat zejména slabším
- ☐ umožňuje posuzovat a hodnotit společenské jevy, procesy, události a problémy z různých úhlů pohledu (lokální, národní, evropská, globální dimenze)
- ☐ vede k respektování kulturních, etnických a jiných odlišností
- ☐ vede k asertivnímu jednání a ke schopnosti kompromisu

Tematické okruhy průřezového tématu

Tematické okruhy průřezového tématu jsou zaměřeny na utváření a rozvíjení demokratických vědomostí, dovedností a postojů potřebných pro aktivní účast žáků – budoucích dospělých občanů – v životě demokratické společnosti. Při jejich realizaci je užitečné vycházet z reálných životních situací a doporučené obsahy tematických okruhů co nejvíce vztahovat k životní zkušenosti žáků.

- ☐ Občanská společnost a škola – škola jako model otevřeného partnerství a demokratického společenství, demokratická atmosféra a demokratické vztahy ve škole; způsoby uplatňování demokratických principů a hodnot v každodenním životě školy (význam aktivního zapojení žáků do žákovské samosprávy – žákovských rad či parlamentů); formy participace žáků na životě místní komunity; spolupráce školy se správními orgány a institucemi v obci
- ☐ Občan, občanská společnost a stát – občan jako odpovědný člen společnosti (jeho práva a povinnosti, schopnost je aktivně uplatňovat, přijímat odpovědnost za své postoje a činy, angažovat se a být zainteresovaný na zájmu celku); Listina základních práv a svobod, práva a povinnosti občana; úloha občana v demokratické společnosti; základní principy a hodnoty demokratického politického systému (právo, spravedlnost, diferenciaci, různorodost); principy soužití s minoritami (vztah k jinému, respekt k identitám, vzájemná komunikace a spolupráce, příčiny nedorozumění a zdroje konfliktů)
- ☐ Formy participace občanů v politickém životě – volební systémy a demokratické volby a politika (parlamentní, krajské a komunální volby); obec jako základní jednotka samosprávy státu; společenské organizace a hnutí
- ☐ Principy demokracie jako formy vlády a způsobu rozhodování – demokracie jako protiváha diktatury a anarchie; principy demokracie; základní kategorie fungování demokracie (spravedlnost, řád, norma, zákon, právo, morálka); význam ústavy jako základního zákona země; demokratické způsoby řešení konfliktů a problémů v osobním životě i ve společnosti

3.3.3 Výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech

Charakteristika průřezového tématu

Průřezové téma Výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech akcentuje ve vzdělávání evropskou dimenzi, která podporuje globální myšlení a mezinárodní porozumění a jako princip prostupuje celým základním vzděláváním. Podstatnou součástí

evropské dimenze je výchova budoucích evropských občanů jako zodpovědných a tvořivých osobností, schopných v dospělosti mobility a flexibility v občanské a pracovní sféře i v osobním životě. Rozvíjí vědomí evropské identity při respektování národní identity. Otevírá žákům širší horizonty poznání a perspektivy života v evropském a mezinárodním prostoru a seznamuje je s možnostmi, které jim tento prostor poskytuje.

Výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech prolíná všemi vzdělávacími oblastmi, integruje a prohlubuje poznatky a umožňuje uplatnit dovednosti, které si žáci osvojili v jednotlivých vzdělávacích oborech. Podporuje ve vědomí a jednání žáků tradiční evropské hodnoty, k nimž patří humanismus, svobodná lidská vůle, morálka, uplatňování práva a osobní zodpovědnost spolu s racionálním uvažováním, kritickým myšlením a tvořivostí.

Přínos průřezového tématu k rozvoji osobnosti žáka

V oblasti vědomostí, dovedností a schopností průřezové téma:

- ☐ rozvíjí a integruje základní vědomosti potřebné pro porozumění sociálním a kulturním odlišnostem mezi národy
 - ☐ prohlubuje porozumění vlivu kulturních, ideologických a sociopolitických rozdílů na vznik a řešení globálních problémů v jejich vzájemných souvislostech
 - ☐ prohlubuje základní vědomosti nezbytné pro pochopení struktury a funkcí mezinárodních a nevládních organizací, jejich vlivu na řešení globálních i lokálních problémů v oblasti humanitární, politické, sociální, ekonomické, kulturní a dodržování lidských práv
 - ☐ rozvíjí schopnost srovnávat projevy kultury v evropském a globálním kontextu, nacházet společné znaky a odlišnosti a hodnotit je v širších souvislostech
 - ☐ rozšiřuje a prohlubuje dovednosti potřebné pro orientaci v evropském prostředí, seberealizaci a řešení reálných situací v otevřeném evropském prostoru
 - ☐ prohlubuje vědomosti potřebné k pochopení souvislostí evropských kořenů a kontinuity evropského vývoje a podstaty evropského integračního procesu
 - ☐ vede k pochopení významu společných politik a institucí Evropské unie; seznamuje s dopadem jejich činnosti na osobní i občanský život jednotlivce i s možnostmi jejich zpětného ovlivňování a využívání
 - ☐ vede k poznání a pochopení života a díla významných Evropanů a iniciuje zájem žáků o osobnostní vzory
 - ☐ rozvíjí schopnost racionálně uvažovat, projevovat a korigovat emocionální zaujetí v situacích motivujících k setkávání, srovnávání a hledání společných evropských perspektiv
- V oblasti postojů a hodnot průřezové téma:

- ☐ pomáhá překonávat stereotypy a předsudky
- ☐ obohacuje pohledy žáka na sebe sama z hlediska otevřených životních perspektiv rozšířených o možnosti volby v evropské a mezinárodní dimenzi
- ☐ kultivuje postoje k Evropě jako širší vlasti a ke světu jako globálnímu prostředí života
- ☐ utváří pozitivní postoje k jinakosti a kulturní rozmanitosti
- ☐ podporuje pozitivní postoje k tradičním evropským hodnotám
- ☐ upevňuje osvojování vzorců chování evropského občana a smysl pro zodpovědnost

Tematické okruhy průřezového tématu

Tematické okruhy průřezového tématu podněcují zájem žáků o Evropu a svět a zprostředkovávají jim poznání Evropy a světa jako uspořádaného prostředí, měnícího se v čase, v němž se lidé setkávají, společně řeší problémy a utvářejí svůj život. Prostřednictvím tematických okruhů si žáci zpřesňují obraz Evropy, uvědomují si souvislosti řešení běžných situací občana s globálními problémy a možnosti utváření své vlastní životní perspektivy v evropském a globálním prostoru.

- Evropa a svět nás zajímá – rodinné příběhy, zážitky a zkušenosti z Evropy a světa; místa, události a artefakty v blízkém okolí mající vztah k Evropě a světu; naši sousedé v Evropě; život dětí v jiných zemích; lidová slovesnost, zvyky a tradice národů Evropy
- Objevujeme Evropu a svět – naše vlast a Evropa; evropské krajiny; Evropa a svět; mezinárodní setkávání; státní a evropské symboly; Den Evropy; život Evropanů a styl života v evropských rodinách; životní styl a vzdělávání mladých Evropanů
- Jsme Evropané – kořeny a zdroje evropské civilizace; klíčové mezníky evropské historie; evropská integrace; instituce Evropské unie a jejich fungování; čtyři svobody a jejich dopad na život jedince; co Evropu spojuje a co ji rozděluje; mezinárodní organizace a jejich příspěvek k řešení problémů dětí a mládeže

3.3.4 Multikulturní výchova

Charakteristika průřezového tématu

Průřezové téma Multikulturní výchova v základním vzdělávání umožňuje žákům seznamovat se s rozmanitostí různých kultur, jejich tradicemi a hodnotami. Na pozadí této rozmanitosti si pak žáci mohou lépe uvědomovat i svoji vlastní kulturní identitu, tradice a hodnoty.

Multikulturní výchova zprostředkovává poznání vlastního kulturního zakotvení a porozumění odlišným kulturám. Rozvíjí smysl pro spravedlnost, solidaritu a toleranci, vede k chápání a respektování neustále se zvyšující sociokulturní rozmanitosti. U menšinového etnika rozvíjí jeho kulturní specifika a současně poznávání kultury celé společnosti, majoritní většinu seznamuje se základními specifiky ostatních národností žijících ve společném státě, u obou skupin pak pomáhá nacházet styčné body pro vzájemné respektování, společné aktivity a spolupráci. Multikulturní výchova se hluboce dotýká i mezilidských vztahů ve škole, vztahů mezi učiteli a žáky, mezi žáky navzájem, mezi školou a rodinou, mezi školou a místní komunitou. Škola jako prostředí, v němž se setkávají žáci z nejrozličnějšího sociálního a kulturního zázemí, by měla zabezpečit takové klima, kde se budou všichni cítit rovnoprávně, kde budou v majoritní kultuře úspěšní i žáci minorit a žáci majority budou poznávat kulturu svých spolužáků – příslušníků minorit. Tím přispívá k vzájemnému poznávání obou skupin, ke vzájemné toleranci, k odstraňování nepřátelství a předsudků vůči „nepoznanému“.

Přínos průřezového tématu k rozvoji osobnosti žáka

V oblasti vědomostí, dovedností a schopností průřezové téma:

- poskytuje žákům základní znalosti o různých etnických a kulturních skupinách žijících v české a evropské společnosti
- rozvíjí dovednost orientovat se v pluralitní společnosti a využívat interkulturní kontakty k obohacení sebe i druhých
- učí žáky komunikovat a žít ve skupině s příslušníky odlišných sociokulturních skupin, uplatňovat svá práva a respektovat práva druhých, chápat a tolerovat odlišné zájmy, názory i schopnosti druhých
- učí přijmout druhého jako jedince se stejnými právy, uvědomovat si, že všechny etnické skupiny a všechny kultury jsou rovnocenné a žádná není nadřazena jiné
- rozvíjí schopnost poznávat a tolerovat odlišnosti jiných národnostních, etnických, náboženských, sociálních skupin a spolupracovat s příslušníky odlišných sociokulturních skupin
- rozvíjí dovednost rozpoznat projevy rasové nesnášenlivosti a napomáhá prevenci vzniku xenofobie
- učí žáky uvědomovat si možné dopady svých verbálních i neverbálních projevů a připravenosti nést odpovědnost za své jednání
- poskytuje znalost některých základních pojmů multikulturní terminologie: kultura, etnikum, identita, diskriminace, xenofobie, rasismus, národnost, netolerance aj.

V oblasti postojů a hodnot průřezové téma:

- pomáhá žákům prostřednictvím informací vytvářet postoje tolerance a respektu k odlišným sociokulturním skupinám, reflektovat zázemí příslušníků ostatních sociokulturních skupin a uznávat je
- napomáhá žákům uvědomit si vlastní identitu, být sám sebou, reflektovat vlastní sociokulturní zázemí
- stimuluje, ovlivňuje a koriguje jednání a hodnotový systém žáků, učí je vnímat odlišnost jako příležitost k obohacení, nikoliv jako zdroj konfliktu
- pomáhá uvědomovat si neslučitelnost rasové (náboženské či jiné) intolerance s principy života v demokratické společnosti
- vede k angažovanosti při potírání projevů intolerance, xenofobie, diskriminace a rasismu
- učí vnímat sebe sama jako občana, který se aktivně spolupodílí na utváření vztahu společnosti k minoritním skupinám

Tematické okruhy průřezového tématu

Tematické okruhy Multikulturní výchovy vycházejí z aktuální situace ve škole, reflektují aktuální dění v místě školy, současnou situaci ve společnosti. Výběr a realizace daného tematického okruhu popř. tématu mohou být významně ovlivněny vzájemnou dohodou učitelů, dohodou učitelů a žáků, učitelů a zákonných zástupců apod.

- Kulturní difference – jedinečnost každého člověka a jeho individuální zvláštnosti; člověk jako nedílná jednotka tělesné i duševní stránky, ale i jako součást etnika; poznávání vlastního kulturního zakotvení; respektování zvláštností různých etnik (zejména cizinců nebo příslušníků etnik žijících v místě školy); základní problémy sociokulturních rozdílů v České republice a v Evropě

- Lidské vztahy – právo všech lidí žít společně a podílet se na spolupráci; udržovat tolerantní vztahy a rozvíjet spolupráci s jinými lidmi bez ohledu na jejich kulturní, sociální, náboženskou, zájmovou nebo generační příslušnost; vztahy mezi kulturami (vzájemné obohacování různých kultur, ale i konflikty vyplývající z jejich rozdílnosti); předsudky a vžité stereotypy (příčiny a důsledky diskriminace); důležitost integrace jedince v rodinných, vrstevnických a profesních vztazích; uplatňování principu slušného chování (základní morální normy); význam kvality mezilidských vztahů pro harmonický rozvoj osobnosti; tolerance, empatie, schopnost umět se vžít do role druhého; lidská solidarita, osobní příspěvek k zapojení žáků z odlišného kulturního prostředí do kolektivu třídy
- Etnický původ – rovnocennost všech etnických skupin a kultur; odlišnost lidí, ale i jejich vzájemná rovnost; postavení národnostních menšin; základní informace o různých etnických a kulturních skupinách žijících v české a evropské společnosti; různé způsoby života, odlišné myšlení a vnímání světa; projevy rasové nesnášenlivosti – jejich rozpoznávání a důvody vzniku
- Multikulturalita – multikulturalita současného světa a předpokládaný vývoj v budoucnosti; multikulturalita jako prostředek vzájemného obohacování; specifické rysy jazyků a jejich rovnocennost; naslouchání druhým, komunikace s příslušníky odlišných sociokulturních skupin, vstřícný postoj k odlišnostem; význam užívání cizího jazyka jako nástroje dorozumění a celoživotního vzdělávání
- Princip sociálního smíru a solidarity – odpovědnost a příspěvek každého jedince za odstranění diskriminace a předsudků vůči etnickým skupinám; nekonfliktní život v multikulturní společnosti; aktivní spolupodílení se podle svých možností na přetváření společnosti, zohlednění potřeb minoritních skupin; otázka lidských práv, základní dokumenty

3.3.5 Environmentální výchova

Charakteristika průřezového tématu

Environmentální výchova vede jedince k pochopení komplexnosti a složitosti vztahů člověka a životního prostředí, tj. k pochopení nezbytnosti postupného přechodu k udržitelnému rozvoji společnosti a k poznání významu odpovědnosti za jednání společnosti i každého jedince. Umožňuje sledovat a uvědomovat si dynamicky se vyvíjející vztahy mezi člověkem a prostředím při přímé poznávání aktuálních hledisek ekologických, ekonomických, vědecko-technických, politických a občanských, hledisek časových (vztahů k budoucnosti) i prostorových (souvislostí mezi lokálními, regionálními a globálními problémy) i možnosti různých variant řešení environmentálních problémů.

Vede jedince k aktivní účasti na ochraně a utváření prostředí a ovlivňuje v zájmu udržitelnosti rozvoje lidské civilizace životní styl a hodnotovou orientaci žáků.

Na realizaci průřezového tématu se podílí většina vzdělávacích oblastí. Postupným propojováním, rozšiřováním, upevňováním i systematizací vědomostí a dovedností získávaných v těchto oblastech umožňuje Environmentální výchova utváření integrovaného pohledu. Každá z oblastí má svůj specifický význam v ovlivňování racionální stránky osobnosti i ve vlivu na stránku emocionální a volně aktivní. Ve vzdělávací oblasti Člověk jeho

svět poskytuje průřezové téma ucelený elementární pohled na okolní přírodu i prostředí. Učí pozorovat, citlivě vnímat a hodnotit důsledky jednání lidí, přispívá

k osvojování si základních dovedností a návyků aktivního odpovědného přístupu k prostředí v každodenním životě. V maximální míře využívá přímé kontakty žáků s okolním prostředím a propojuje rozvíjení myšlení s výrazným ovlivňováním emocionální stránky osobnosti jedince.

Ve vzdělávací oblasti Člověk a příroda zdůrazňuje pochopení objektivní platnosti základních přírodních zákonitostí, dynamických souvislostí od nejméně složitých ekosystémů až po biosféru jako celek, postavení člověka v přírodě a komplexní funkce ekosystémů ve vztahu k lidské společnosti, tj. pro zachování podmínek života, pro získávání obnovitelných zdrojů surovin a energie i pro mimoprodukční hodnoty (inspiraci, odpočinek). Klade základy systémového přístupu zvýrazňujícího vazby mezi prvky systémů, jejich hierarchické uspořádání a vztahy k okolí. Ve vzdělávací oblasti Člověk a společnost průřezové téma odkrývá souvislosti mezi ekologickými, technicko-ekonomickými a sociálními jevy s úrazem na význam preventivní obezřetnosti v jednání a další principy udržitelnosti rozvoje. Ve vzdělávací oblasti Člověk a zdraví se téma dotýká problematiky vlivů prostředí na vlastní zdraví i na zdraví ostatních lidí. V souvislosti s problémy současného světa vede k poznání důležitosti péče o přírodu při organizaci masových sportovních akcí. Vzdělávací oblas Umění a kultura poskytuje Environmentální výchově mnoho příležitostí pro zamýšlení se nad vztahy člověka a prostředí, k uvědomování si přírodního i sociálního prostředí jako zdroje inspirace pro vytváření kulturních a uměleckých hodnot a přispívá k vnímání estetických kvalit prostředí. Propojení průřezového tématu se vzdělávací oblastí Člověk a svět práce se realizuje prostřednictvím konkrétních pracovních aktivit ve prospěch životního prostředí. Umožňuje poznávat význam a role různých profesí ve vztahu k životnímu prostředí. Propojení Environmentální výchovy s digitálními technologiemi umožňuje žákům aktivně získávat a sdílet zásadní informace týkající se naléhavých otázek životního prostředí.

To umožňuje jednak hlouběji poznávat a vyhodnocovat závažnost ekologických problémů, jednak zvyšovat zájem žáků, aby modelovali a prezentovali varianty jejich řešení, komunikovali o nich, a vyhodnocovat jejich možné dopady na úrovni lokální a globální.

Realizace průřezového tématu Environmentální výchova bude v případě žáků s lehkým mentálním postižením zaměřena především:

- na vnímání života jako nejvyšší hodnoty;
- na rozvoj odpovědnosti ve vztahu k ochraně přírody a přírodních zdrojů;
- na rozvoj aktivity, tvořivosti, vstřícnosti a ohleduplnosti ve vztahu k prostředí;
- na utváření zdravého životního stylu a vnímání estetických hodnot prostředí;
- na podporu angažovanosti v řešení problémů spojených s ochranou životního prostředí;
- na rozvoj vnímavého a citlivého přístupu k přírodě a přírodnímu a kulturnímu dědictví.

Znalosti a dovednosti, které budou součástí realizace průřezového tématu Environmentální výchova, zvolí vyučující vždy s ohledem na individuální možnosti žáků, tak aby vhodně doplňovaly a podporovaly utváření žádoucích postojů.

Přínos průřezového tématu k rozvoji osobnosti žáka

V oblasti vědomostí, dovedností a schopností průřezové téma:

- rozvíjí porozumění souvislostem v biosféře, vztahům člověka a prostředí a důsledkům lidských činností na prostředí
- vede k uvědomování si podmínek života a možností jejich ohrožování
- přispívá k poznávání a chápání souvislostí mezi vývojem lidské populace a vztahy prostředí v různých oblastech světa
- umožňuje pochopení souvislostí mezi lokálními a globálními problémy a vlastní odpovědností ve vztazích k prostředí
- poskytuje znalosti, dovednosti a pěstuje návyky nezbytné pro každodenní žádoucí jednání občana vůči prostředí
- ukazuje modelové příklady žádoucího i nežádoucího jednání z hledisek životního prostředí a udržitelného rozvoje
- napomáhá rozvíjení spolupráce v péči o životní prostředí na místní, regionální, evropské i mezinárodní úrovni
- seznamuje s principy udržitelnosti rozvoje společnosti
- učí hodnotit objektivnost a závažnost informací týkajících se ekologických problémů
- učí komunikovat o problémech životního prostředí, vyjadřovat, racionálně obhajovat a zdůvodňovat své názory a stanoviska

V oblasti postojů a hodnot průřezové téma:

- přispívá k vnímání života jako nejvyšší hodnoty
- vede k odpovědnosti ve vztahu k biosféře, k ochraně přírody a přírodních zdrojů
- vede k pochopení významu a nezbytnosti udržitelného rozvoje jako pozitivní perspektivy dalšího vývoje lidské společnosti
- podněcuje aktivitu, tvořivost, toleranci, vstřícnost a ohleduplnost ve vztahu k prostředí
- přispívá k utváření zdravého životního stylu a k vnímání estetických hodnot prostředí
- vede k angažovanosti v řešení problémů spojených s ochranou životního prostředí
- vede k vnímavému a citlivému přístupu k přírodě a přírodnímu a kulturnímu dědictví

Tematické okruhy průřezového tématu

Environmentální výchova je členěna do tematických okruhů, které umožňují celistvé pochopení problematiky vztahů člověka k životnímu prostředí, k uvědomění si základních podmínek života a odpovědnosti současné generace za život v budoucnosti.

- Ekosystémy – les (les v našem prostředí, produkční a mimoprodukční významy lesa); pole (význam, změny okolní krajiny vlivem člověka, způsoby hospodaření na polích, pole a jejich okolí); vodní zdroje (lidské aktivity spojené s vodním hospodářstvím, důležitost pro krajinnou ekologii); moře (druhová odlišnost, význam pro biosféru, mořské řasy a kyslík, cyklus oxidu uhličitého) a tropický deštný les (porovnání, druhová rozmanitost, ohrožování, globální význam a význam pro nás); lidské sídlo – město – vesnice (umělý ekosystém, jeho funkce a vztahy k okolí, aplikace na místní podmínky); kulturní krajina (pochopení hlubokého ovlivnění přírody v průběhu vzniku civilizace až po dnešek)
- Základní podmínky života – voda (vztahy vlastností vody a života, význam vody pro lidské aktivity, ochrana její čistoty, pitná voda ve světě a u nás, způsoby řešení); ovzduší (význam pro život na Zemi, ohrožování ovzduší a klimatické změny, propojenost světa, čistota ovzduší u nás); půda (propojenost složek prostředí, zdroj výživy, ohrožení půdy, rekultivace a situace v okolí, změny v potřebě zemědělské půdy, nové funkce zemědělství)

v krajině; ochrana biologických druhů (důvody ochrany a způsoby ochrany jednotlivých druhů); ekosystémy – biodiverzita (funkce ekosystémů, význam biodiverzity, její úrovně, ohrožování a ochrana ve světě a u nás); energie (energie a život, vliv energetických zdrojů na společenský rozvoj, využívání energie, možnosti a způsoby šetření, místní podmínky); přírodní zdroje (zdroje surovinové a energetické, jejich vyčerpatelnost, vlivy na prostředí, principy hospodaření s přírodními zdroji, význam a způsoby získávání a využívání přírodních zdrojů v okolí)

□ Lidské aktivity a problémy životního prostředí – zemědělství a životní prostředí, ekologické zemědělství; doprava a životní prostředí (význam a vývoj, energetické zdroje dopravy a její vlivy na prostředí, druhy dopravy a ekologická zátěž, doprava a globalizace); průmysl a životní prostředí (průmyslová revoluce a demografický vývoj, vlivy průmyslu na prostředí, zpracovávané materiály a jejich působení, vliv právních a ekonomických nástrojů na vztahy průmyslu k ochraně životního prostředí, průmysl a udržitelný rozvoj společnosti); odpady a hospodaření s odpady (odpady a příroda, principy a způsoby hospodaření s odpady, druhotné suroviny); ochrana přírody a kulturních památek (význam ochrany přírody a kulturních památek; právní řešení u nás, v EU a ve světě, příklady z okolí, zásada předběžné opatrnosti; ochrana přírody při masových sportovních akcích – zásady MOV); změny v krajině (krajina dříve a dnes, vliv lidských aktivit, jejich reflexe a perspektivy); dlouhodobé programy zaměřené k růstu ekologického vědomí veřejnosti (Státní program EVVO, Agenda 21 EU) a akce (Den životního prostředí OSN, Den Země apod.)

□ Vztah člověka k prostředí – naše obec (přírodní zdroje, jejich původ, způsoby využívání a řešení odpadového hospodářství, příroda a kultura obce a její ochrana, zajišťování ochrany životního prostředí v obci – instituce, nevládní organizace, lidé); náš životní styl (spotřeba věcí, energie, odpady, způsoby jednání a vlivy na prostředí); aktuální (lokální) ekologický problém (příklad problému, jeho příčina, důsledky, souvislosti, možnosti a způsoby řešení, hodnocení, vlastní názor, jeho zdůvodňování a prezentace); prostředí a zdraví (rozmanitost vlivů prostředí na zdraví, jejich komplexní a synergické působení, možnosti a způsoby ochrany zdraví); nerovnoměrnost života na Zemi (rozdílné podmínky prostředí a rozdílný společenský vývoj na Zemi, příčiny a důsledky

globalizace a principy udržitelnosti rozvoje, příklady jejich uplatňování ve světě, u nás)

3.3.6 Mediální výchova

Charakteristika průřezového tématu

Průřezové téma Mediální výchova v základním vzdělávání nabízí elementární poznatky a dovednosti týkající se mediální komunikace a práce s médii. Média a komunikace představují velmi významný zdroj zkušeností, prožitků a poznatků pro stále větší okruh příjemců. Pro uplatnění jednotlivce ve společnosti je důležité umět zpracovat, vyhodnotit a využít podněty, které přicházejí z okolního světa, což vyžaduje stále větší schopnost zpracovat, vyhodnotit a využít podněty přicházející z médií. Média se stávají důležitým socializačním faktorem, mají výrazný vliv na chování jedince a společnosti, na utváření

životního stylu a na kvalitu života vůbec. Sdělení, jež jsou médiu nabízena, mají přitom nestejnorodý charakter, vyznačují se svébytným vztahem k přírodní i sociální realitě a jsou vytvářeny s různými (namnoze nepřiznanými, a tedy potenciálně manipulativními) záměry. Správné vyhodnocení těchto sdělení z hlediska záměru jejich vzniku (informovat, přesvědčit, manipulovat, pobavit) a z hlediska jejich vztahu k realitě (věcná správnost, logická argumentační stavba, hodnotová platnost) vyžaduje značnou průpravu.

Mediální výchova má vybavit žáka základní úrovní mediální gramotnosti. Ta zahrnuje jednak osvojení si některých základních poznatků o fungování a společenské roli současných médií (o jejich historii, struktuře fungování), jednak získání dovedností podporujících poučené, aktivní a nezávislé zapojení jednotlivce do mediální komunikace. Především se jedná o schopnost analyzovat nabízená

sdělení, posoudit jejich věrohodnost a vyhodnotit jejich komunikační záměr, popřípadě je asociovat s jinými sděleními; dále pak orientaci v mediovaných obsazích a schopnost volby odpovídajícího média jako prostředku pro naplnění nejrůznějších potřeb – od získávání informací přes vzdělávání až po naplnění volného času.

Mediální výchova má blízkou vazbu na vzdělávací oblast Člověk a společnost, zejména tím, že se média jako sociální instituce podílejí na utváření podob a hodnot moderní doby, umožňují hledat paralely mezi minulými a současnými událostmi a porovnávat jevy a procesy v evropském i celosvětovém měřítku. Mediální výchova je zaměřena na systematické vytváření kritického odstupu od mediovaných sdělení a na schopnost interpretovat mediální sdělení z hlediska jeho informační kvality (zpravodajství z hlediska významu a věrohodnosti zprávy a události, reklamu z hlediska účelnosti

nabízených informací apod.). Propojení se vzdělávací oblastí Jazyk a jazyková komunikace se týká zejména vnímání mluveného i psaného projevu, jeho stavby, nejrůznějších typů obsahů a uplatňování odpovídající škály výrazových prostředků. Osvojení základních pravidel komunikace, dialogu a argumentace. Vztah ke vzdělávací oblasti Umění a kultura je založen na vnímání specifické „řeči“ znakových kódů, jež média užívají, a jejich kombinací, a to nejen přirozeného jazyka, ale i obrazu a zvuku. Přispívá ke schopnosti vnímat, interpretovat a kriticky hodnotit artefakty umělecké i běžné

mediální produkce. Propojení Mediální výchovy s digitálními technologiemi zdůrazňuje témata a činnosti týkající se mediální komunikace, bezpečnosti komunikace a minimalizace rizik, potřeby rozlišovat mezi soukromou a veřejnou komunikací a vnímat naléhavost neustálého kritického vyhodnocování informací a mediálních sdělení. Pro plnohodnotné zapojení žáků do mediální komunikace je třeba vytvářet příležitosti a podmínky k tvorbě mediální produkce a k vědomému využívání různých výrazových prostředků a tvořivých realizačních postupů. Realizace průřezového tématu Mediální výchova bude v případě žáků s lehkým mentálním postižením zaměřena především:

- na uvědomování si hodnoty vlastního života (zvláště volného času) a odpovědnosti za jeho naplnění;
- na využívání potenciálu médií jako zdroje informací, kvalitní zábavy i naplnění volného času; na vytvoření představy o roli médií jak v klíčových společenských situacích a v demokratické společnosti vůbec, tak v každodenním životě v regionu;

- na rozvoj citlivosti vůči stereotypům v obsahu médií i způsobu zpracování mediálních sdělení;
- na rozvoj citlivosti vůči předsudkům a zjednodušujícím soudům o společnosti (zejména o menšinách) i jednotlivci;
- na rozvoj komunikačních schopností, zejména při veřejném vystupování;
- na využívání vlastních schopností v týmové práci a dovednosti přizpůsobit se potřebám a cílů týmu.

Znalosti a dovednosti, které budou součástí realizace průřezového tématu Mediální výchova pro žáky s lehkým mentálním postižením, zvolí vyučující vždy s ohledem na individuální možnosti žáků, tak aby vhodně doplňovaly a podporovaly utváření žádoucích postojů.

Přínos průřezového tématu k rozvoji osobnosti žáka

V oblasti vědomostí, dovedností a schopností průřezové téma:

- ☐ přispívá ke schopnosti úspěšně a samostatně se zapojit do mediální komunikace
- ☐ umožňuje rozvíjet schopnost analytického přístupu k mediálním obsahům a kritického odstupu od nich
- ☐ učí využívat potenciál médií jako zdroje informací, kvalitní zábavy i naplnění volného času
- ☐ umožňuje pochopení cílů a strategií vybraných mediálních obsahů
- ☐ vede k osvojení si základních principů vzniku významných mediálních obsahů (zejména zpravodajských)
- ☐ umožňuje získat představu o roli médií v klíčových společenských situacích a v demokratické společnosti vůbec (včetně právního kontextu)
- ☐ vytváří představu o roli médií v každodenním životě v regionu (v lokalitě)
- ☐ vede k rozeznávání platnosti a významu argumentů ve veřejné komunikaci
- ☐ rozvíjí komunikační schopnost, zvláště při veřejném vystupování a stylizaci psaného a mluveného textu
- ☐ přispívá k využívání vlastních schopností v týmové práci i v redakčním kolektivu
- ☐ přispívá ke schopnosti přizpůsobit vlastní činnost potřebám a cílům týmu

V oblasti postojů a hodnot průřezové téma:

- ☐ rozvíjí citlivost vůči stereotypům v obsahu médií i způsobu zpracování mediálních sdělení
- ☐ vede k uvědomování si hodnoty vlastního života (zvláště volného času) a odpovědnosti za jeho naplnění
- ☐ rozvíjí citlivost vůči předsudkům a zjednodušujícím soudům o společnosti (zejména o menšinách) i jednotlivci
- ☐ napomáhá k uvědomění si možnosti svobodného vyjádření vlastních postojů a odpovědnosti za způsob jeho formulování a prezentace

Tematické okruhy průřezového tématu

Mediální výchova na úrovni základního vzdělávání obsahuje základní poznatky a dovednosti týkající se médií a mediální komunikace. Tematické okruhy mediální výchovy se člení na tematické okruhy receptivních činností a tematické okruhy produktivních činností.

Tematické okruhy receptivních činností

□ Kritické čtení a vnímání mediálních sdělení – pěstování kritického přístupu ke zpravodajství a reklamě; rozlišování zábavních („bulvárních“) prvků ve sdělení od informativních a společensky významných; hodnotící prvky ve sdělení (výběr slov a záběrů); hledání rozdílu mezi informativním, zábavním a reklamním sdělením; chápání podstaty mediálního sdělení, objasňování jeho cílů a pravidel; identifikování základních orientačních prvků v textu

□ Interpretace vztahu mediálních sdělení a reality – různé typy sdělení, jejich rozlišování a jejich funkce; rozdíl mezi reklamou a zprávou a mezi „faktickým“ a „fiktivním“ obsahem; hlavní rysy reprezentativnosti (rozlišení reality od stereotypů zobrazovaných médií jako reprezentace reality); vztah mediálního sdělení a sociální zkušenosti (rozlišení sdělení potvrzujících předsudky a představy od sdělení vycházejících ze znalosti problematiky a nezaujatého postoje); identifikace společensky významných hodnot v textu, prvky signalizující hodnotu, o kterou se sdělení opírá; identifikace zjednodušení mediovaných sdělení, opakované užívání prostředků (ve zpravodajství, reklamě i zábavě)

□ Stavba mediálních sdělení – příklady pravidelností v uspořádání mediovaných sdělení, zejména ve zpravodajství (zpravodajství jako vyprávění, sestavování příspěvků podle kritérií); principy sestavování zpravodajství a jejich identifikace, pozitivní principy (význam a užitečnost), zezábavňující principy (negativita, blízkost, jednoduchost, přítomnost); příklady stavby a uspořádání zpráv (srovnávání titulních stran různých deníků) a dalších mediálních sdělení

(například skladba a výběr sdělení v časopisech pro dospívající)

□ Vnímání autora mediálních sdělení – identifikování postojů a názorů autora v mediovaném sdělení; výrazové prostředky a jejich uplatnění pro vyjádření či zastření názoru a postoje i pro záměrnou manipulaci; prvky signalizující explicitní či implicitní vyjádření hodnocení, výběr a kombinace slov, obrazů a zvuků z hlediska záměru a hodnotového významu

□ Fungování a vliv médií ve společnosti – organizace a postavení médií ve společnosti; faktory ovlivňující média, interpretace vlivů působících na jejich chování; způsoby financování médií a jejich dopady; vliv médií na každodenní život, společnost, politický život a kulturu z hlediska současné i historické perspektivy; role médií v každodenním životě jednotlivce, vliv médií na uspořádání dne, na rejstřík konverzačních témat, na postoje a chování; role médií v politickém životě (předvolební kampaně a jejich význam); vliv médií na kulturu (role filmu a televize v životě jednotlivce, rodiny, společnosti); role médií v politických změnách

Tematické okruhy produktivních činností

□ Tvorba mediálního sdělení – uplatnění a výběr výrazových prostředků a jejich kombinací pro tvorbu věcně správných a komunikačně (společensky a situačně) vhodných sdělení; tvorba mediálního sdělení pro školní časopis, rozhlas, televizi či internetové médium; technologické možnosti a jejich omezení

□ Práce v realizačním týmu – redakce školního časopisu, rozhlasu, televize či internetového média; utváření týmu, význam různých věkových a sociálních skupin pro obohacení týmu, komunikace a spolupráce v týmu; stanovení si cíle, časového harmonogramu a delegování úkolů a zodpovědnosti; faktory ovlivňující práci v týmu; pravidelnost mediální produkce

3.4 Organizace výuky a metody práce učitele

Výuka ve škole se řídí platným rozvrhem hodin. Ten je sestavován tak, aby zvláště na prvním stupni pokud možno vznikly za den dva jazykové bloky – český a anglický. Rozvrh může být upravován na základě požadavku vyučujících vycházejících ze školního vzdělávacího programu tak, aby projekty s přesahy mezi jednotlivými předměty byly realizovatelné. Hodinová dotace jednotlivých tříd však při takových činnostech musí být rozvržena tak, aby plán jednotlivých předmětů byl splněn. Učitelé využívají při vyučování co nejpodnětnější, nejefektivnější a nejrozmanitější metody práce tak, aby docházelo k aktivnímu zapojování žáků do procesu učení. Vhodně žáky motivují a využívají metod kritického myšlení (evokace, uvědomění si významu, reflexe). Proces učení je v ŠVP zaměřen na žáka, na jeho individuální potřeby, respektování jeho potřeb, temperamentu, stylu učení se, osobního maxima. V tomto duchu využívá učitel takových metod pedagogiky, ve kterých vytváří pro žáky podnětné prostředí rozvíjející tvořivost a pocit bezpečí.

3.4.1 Pravidelné školní akce jako další způsob realizace průřezových témat

Součástí školního vzdělávacího programu je řada akcí, které škola pořádá každoročně. Oslavy českých, britských a amerických svátků, jako například Halloween, Den Sv. Patrika, Vánoce a Velikonoce, napomáhají vzájemnému poznávání různých kultur a k respektu vůči jejich odlišnostem. Žáci se účastní přípravy většiny takových akcí a nenásilnou formou rozvíjejí své znalosti, schopnosti a dovednosti. Na řadu školních oslav jsou zváni také rodiče nebo zajímavé osobnosti. Neformální atmosféra, která při setkáních panuje, posiluje příznivé školní klima a pocit sounáležitosti se školou a s jejím životem.

Venkovní aktivity, jako například škola v přírodě nebo lyžařský výcvik, pod společným vedením českých a anglicky hovořících rodilých mluvčích podporují všestranný rozvoj žáků a zároveň vedou žáky ke zvědavému zkoumání okolního světa a rozvíjejí jejich potřebu chránit životní prostředí. Mnoho akcí se koná napříč ročníky jako například školní besídky, sběr papíru. Starší žáci při nich pomáhají mladším, stávají se jejich pomocníky, rádci a učiteli. Všichni zúčastnění vzájemnou spoluprací rozvíjejí své dovednosti komunikační a také svou schopnost hodnocení a sebehodnocení.

Unikátním prvkem Victoria School je na poli základních škol množství výměnných pobytů, které škola organizuje (pravidelně Estonsko a Španělsko). Věříme, že jde o nejlepší způsob posílení uvažování evropského občana a vazeb ke svobodné Evropě. Dalším unikátním prvkem je také výuka v lese na 1. stupni (více v sekci výuka v lese), jejímž cílem je propojit výstupy z vybraných předmětů s praktickými dovednostmi a zážitky.

Těmito akcemi je ve škole realizována řada tematických okruhů průřezových témat. Snahou je, aby se akcí zúčastňovaly celé třídní kolektivy, nebo cílová skupina, pro kterou je akce připravována.

Akce	Ročník
Slavnostní zahájení školního roku	v každém ročníku
Halloween	v každém ročníku
Knižní veletrh	v každém ročníku
Mikuláš	v každém ročníku
Vánoční zpívání	v každém ročníku
Velikonoční oslavy	v každém ročníku
Lyžařský výcvik	7. ročník popř. druhý stupeň
Povinný plavecký výcvik	v 2. a 3. ročníku
Den matek	v každém ročníku
English day	od 3. ročníku
Škola v přírodě	v každém ročníku
Den dětí	v 1. až 5. ročníku
Poznávací zájezdy, exkurze a výlety	dle nabídky a potřeby
Výměnné pobyty	pro vybrané ročníky 2. stupně
Celoškolní, třídní projekty	v každém ročníku
Setkání s rodiči	v každém ročníku
Slavnostní zakončení školního roku	v každém ročníku

3.4.2 Plánování

V ŠVP jsou žáci vedeni k plánování. Od první třídy pracují žáci s plánovacím žákovským diářem, do kterého si zapisují například termíny konání školních akcí, obsah a data odevzdání domácích úkolů nebo témata určená k prověřování.

3.4.3 Vzdělávání žáků se speciálními vzdělávacími potřebami, žáků nadaných a mimořádně nadaných

ŠVP je nastaven tak, aby umožňoval osobnostní rozvoj každého žáka. Vzdělávání žáků se speciálními vzdělávacími potřebami se uskutečňuje s pomocí podpůrných opatření, která jsou odlišná nebo jsou poskytována nad rámec individuálních pedagogických

a organizačních opatření. Podpůrnými opatřeními se rozumí využití speciálních metod, postupů, forem a prostředků vzdělávání, kompenzačních, rehabilitačních a učebních pomůcek, speciálních učebnic a didaktických materiálů, zařazení předmětů speciálně pedagogické péče, poskytování pedagogicko-psychologických služeb, nízký počet žáků ve třídě nebo jiná úprava organizace vzdělávání zohledňující speciální vzdělávací potřeby žáka.

Pro žáka se speciálními vzdělávacími potřebami (dyslexie, dysgrafie, dysortografie, dyskalkulie) a žáky nadané je vytvořen individuální vzdělávací plán vycházející ze školního vzdělávacího programu „Barevný svět“, na základě závěrů speciálně pedagogického vyšetření, popřípadě psychologického vyšetření školským poradenským zařízením, popřípadě doporučení registrujícího praktického lékaře pro děti a dorost nebo odborného lékaře nebo dalšího odborníka, a vyjádření zákonného zástupce žáka nebo zletilého žáka. Je závazným dokumentem pro zajištění speciálních vzdělávacích potřeb žáka.

Škola vytváří podmínky pro začlenění žáků, kteří jsou schopni dostát studijním nárokům školy, ale jejich jazyková vybavenost v některém z vyučovaných jazyků není dostatečná. Tito žáci například přicházejí ze škol, kde je věnováno méně času výuce angličtiny, nebyla nabízena výuka jiného cizího jazyka (španělský jazyk, německý jazyk) nebo pocházejí z prostředí, kde se nehovoří česky.

Cílem školy je vytvářet rovné podmínky ve školním prostředí, kompenzovat speciální vzdělávací potřeby žáků a vyrovnávat jejich obtíže ve vzdělávání. Podpůrná opatření (v jednotlivých stupních) realizuje škola podle organizační, pedagogické a finanční náročnosti v souladu s vyhláškou č. 27/2016 Sb. Zahrnují poradenskou pomoc školy a školského poradenského zařízení, úpravu organizace, obsahu, forem, metod výuky a hodnocení vzdělávání, včetně zabezpečení výuky předmětů speciálně pedagogické péče. Při plánování a realizaci vzdělávání žáků s přiznanými podpůrnými opatřeními jsou respektovány individuální vzdělávací potřeby jednotlivých žáků. Účelem podpory vzdělávání těchto žáků je plné zapojení a maximální využití vzdělávacího potenciálu každého jednotlivce s ohledem na jeho individuální možnosti a schopnosti. Pedagogové tomu přizpůsobují své vzdělávací strategie v souladu se stanoveným stupněm podpůrného opatření. Podpůrná opatření prvního stupně uplatňuje škola bez doporučení školského poradenského zařízení (ŠPZ). Učitelé na základě vlastní pedagogické diagnostické rozvahy a zkušenosti identifikují obtíže ve vzdělávání či chování žáků, kterým je třeba poskytnout prvotní zvýšenou podporu,

a následně bez odkladu realizují prvotní opatření formou individualizované pomoci a podpory žáka ve výuce. Východiskem pro nastavování této podpory je především pozorování žáků v hodině, rozhovory (se žáky či zákonnými zástupci žáků), ústní prověřování znalostí a dovedností, písemné zkoušky, analýza výsledků činností (s důrazem na kvalitativní rozbor), portfolio žákovských prací, reflexe rozboru výsledků žákovy práce, analýza domácí přípravy žáka a dosavadního pedagogického přístupu. Učitelé využívají konzultace s kolegy učiteli, zejména však s pracovníky školního poradenského pracoviště (ŠPP), tedy s výchovným poradcem, metodikem prevence a se školním psychologem a školním speciálním pedagogem.

Podpůrná opatření prvního stupně spočívají v úpravách v organizaci práce se žákem, v metodách výuky, ve způsobech hodnocení žáka a v případném poskytnutí pomůcek pro vzdělávání žáka, které nevyžadují další finanční prostředky. Podpora prvního stupně je stanovena tak, aby bylo možné průběžně vyhodnocovat efektivitu zvolené strategie úprav v práci se žákem, a to především ve školní práci. Současně je akceptována skutečnost, že někteří žáci nastupují do školy s již stanovenou diagnózou, na které se obvykle podílí školské poradenské zařízení. V těchto případech škola nepostupuje výhradně podle I. stupně podpory, ale nastavuje taková opatření, která vyplynou z doporučení školského poradenského zařízení, případně dalších odborníků, kdy je tedy možné vřazení žáka do vyššího stupně podpory. V případě potřeby škola zpracovává Plán pedagogické podpory (PLPP), který blíže specifikuje poskytování podpůrných opatření prvního stupně. PLPP sestavuje třídní učitel nebo učitel konkrétního vyučovacího předmětu za pomoci školního poradenského pracoviště. PLPP má písemnou podobu. Před jeho zpracováním probíhají rozhovory s jednotlivými vyučujícími, s cílem stanovení např. metod práce s žákem, způsobů kontroly osvojení znalostí a dovedností. Výchovný poradce stanovuje termín přípravy PLPP a organizuje společné schůzky s rodiči, pedagogy, vedením školy i žákem samotným. PLPP zahrnuje údaje o žákovi, důvod proč je vytvářen, co je plánováno s žákem dělat, stručný popis jeho obtíží, stanovení cílů PLPP, popis metod a organizace výuky, způsoby hodnocení žáka, pomůcky. Obsahuje také podpůrná opatření, která se nevztahují bezprostředně k výuce, ale například k situaci v rodině, k aktuálnímu zdravotnímu stavu žáka. S PLPP je seznámen žák, zákonný zástupce, třídní učitel, vyučující. Je pravidelně vyhodnocován. Poskytování podpůrných opatření prvního stupně škola průběžně vyhodnocuje. PLPP škola průběžně aktualizuje v souladu s vývojem speciálních

vzdělávacích potřeb žáka. Pokud podpůrná opatření poskytovaná školou nevedou k úpravě vzdělávání žáka a k pozitivní změně, škola nejpozději do 3 měsíců doporučuje zákonným zástupcům žáka, aby požádali o vyšetření žáka školským poradenským zařízením. Podpůrná opatření druhého až pátého stupně jsou uplatňována s doporučením ŠPZ. Nejčastější skupinou žáků s přiznanými podpůrnými opatřeními jsou na škole žáci s vývojovými poruchami učení a chování. Na základě doporučení ŠPZ je pro tyto žáky zpracováván Individuální vzdělávací plán, který zohledňuje názor zákonného zástupce, vychází z učebních dokumentů a především respektuje potřeby žáka. IVP sestavuje třídní učitel na základě žádosti zákonných zástupců žáka, ve spolupráci s ostatními vyučujícími a školním poradenským pracovištěm. Kontrola plnění IVP se provádí dle potřeby, minimálně jedenkrát ročně. IVP může být během roku upravován podle potřeb žáka. IVP žáka s přiznanými podpůrnými opatřeními má písemnou podobu. Práce na sestavě IVP jsou zahájeny okamžitě po obdržení doporučení školského poradenského zařízení. IVP je sestaven nejpozději do jednoho měsíce od obdržení doporučení školského poradenského zařízení. Součástí IVP je termín vyhodnocení naplňování IVP a může též obsahovat i termín průběžného hodnocení IVP, je-li to účelné. IVP může být zpracován i pro kratší období než je školní rok, může v průběhu školního roku být doplňován a upravován. Výchovný poradce zajistí písemný informovaný souhlas zákonného zástupce žáka s přiznanými podpůrnými opatřeními. Výchovný poradce po podpisu IVP zákonným zástupcem žáka s přiznanými podpůrnými opatřeními a získání písemného informovaného souhlasu zákonného zástupce žáka s přiznanými podpůrnými opatřeními předá informace o zahájení poskytování podpůrných opatření podle IVP vedení školy, které je zaznamenáno do školní matriky. Někteří žáci se vzdělávají za podpory asistenta pedagoga. V případě podpůrného opatření (spočívajícího v úpravě očekávaných výstupů) pro žáky s LMP od třetího stupně podpory, je pro tvorbu IVP využívána minimální doporučená úroveň pro úpravy očekávaných výstupů. IVP může být během roku upravován podle potřeb žáka. Při tvorbě IVP je využíváno metodické podpory školního poradenského pracoviště. U žáků s poruchami chování je ve škole v procesu vytváření klíčových kompetencí kladen zvýšený důraz na samostatné rozhodování, kritické myšlení a výchovu k práci a ke spolupráci. Učitel si se žáky třídy stanovuje přesná pravidla chování a způsob komunikace ve třídě i mimo vyučování. V případě rizikového chování žáka, které svou závažností narušuje proces vzdělávání žáka nebo dalších žáků, je škola připravena vypracovat Individuální výchovný program.

Specifikace provádění podpůrných opatření a úprav vzdělávacího procesu žáků se speciálními vzdělávacími potřebami

Jako podpůrná opatření pro žáky se speciálními vzdělávacími potřebami jsou v naší škole využívány (podle doporučení školského poradenského zařízení a přiznaného stupně podpory) zejména následující postupy:

V oblasti organizace výuky:

- ☐ střídání forem a činností během výuky - u mladších žáků využívání skupinové výuky;
- ☐ postupný přechod k systému kooperativní výuky;
- ☐ v případě doporučení může být pro žáka vložena do vyučovací hodiny krátká přestávka;
- ☐ zařazení předmětů speciálně pedagogické péče (Zdravotní tělesná výchova). V oblasti metod výuky:
- ☐ respektování odlišných stylů učení jednotlivých žáků;
- ☐ metody a formy práce, které umožní častější kontrolu a poskytování zpětné vazby žákovi;
- ☐ respektování pracovního tempa žáků a poskytování dostatečného času k zvládnutí úkolů.

V oblasti úpravy obsahu vzdělávání:

- ☐ důraz na logickou provázanost a smysluplnost vzdělávacího obsahu;
- ☐ pedagogická transformace učiva vychází z individuálních specifických vzdělávacích potřeb žáků. V oblasti hodnocení: ☐ využívání individuálních hodnotících norem;
- ☐ zohlednění specifických vzdělávacích potřeb při formativním hodnocení výsledků vzdělávání, tj. formy hodnocení podporující motivaci žáka k učení;
- ☐ nastavení kritérií hodnocení v závislosti na charakteru žákova problému (zahrnující i možnost skutečného porovnání s celkem);
- ☐ možnost slovního hodnocení na žádost rodičů.

Pokrok žáka je systematicky veden a sledován během vzájemné koordinované spolupráce učitelů, školního psychologa a speciálního pedagoga a také rodičů i žáka samotného. Škola

se zabývá i diagnostikou a vzděláváním nadaných nebo mimořádně nadaných dětí. Žákem a studentem mimořádně nadaným je takový jedinec, jehož rozložení schopností dosahuje mimořádné úrovně při vysoké tvořivosti v celém okruhu činností nebo v jednotlivých rozumových oblastech, pohybových, uměleckých a sociálních dovednostech. V oblasti rozumových schopností je nadaným žákem takový žák, u kterého bylo jeho mimořádné nadání potvrzeno na základě pedagogicko-psychologického vyšetření. V dalších oblastech nadání se vyjadřuje školské poradenské zařízení zejména ke specifickým žákovy osobnosti, která mohou ovlivnit průběh jeho vzdělávání; stupeň nadání posuzuje odborník v příslušném oboru, ke kterému se nadání vztahuje, na základě doporučení školského poradenského zařízení. Odborné vyšetření je podkladem pro zařazení žáka do vzdělávacích opatření, které specifikují školské předpisy.

Žáci jsou vzděláváni na základě principu integrace s využitím speciálních metod, postupů, forem a způsobů vzdělávání, didaktických materiálů, je jim poskytována odborná pomoc ve školských poradenských zařízeních.

Úpravy obsahů vzdělávání vycházejí z principů diferenciací a současné individualizace s ohledem ke vzdělávacím potřebám žáků. Rozsah a obsah vzdělávacích opatření stanovuje individuální vzdělávací plán, který navrhnou pracovníci školských poradenských zařízení a který vytváří škola ve spolupráci s rodinou žáka, nebo individuální podpůrný plán, který zohledňuje žáky s menší jazykovou vybaveností nebo žáky se specifickými potřebami méně závažného rozsahu, kteří jsou v péči specialistů mimo školská poradenská zařízení. Pokud vzdělávání žáka nevyžaduje úpravy obsahů vzdělávání a změny organizace jeho výuky, není nutné individuální vzdělávací plán vytvářet.

Škola úzce spolupracuje s výchovným poradcem a školním psychologem, kteří zároveň pokrývají část pracovní náplně školního speciálního pedagoga, která vychází z jeho odbornosti. Poskytuje poradenskou a metodickou pomoc učitelů a rodičům, jak při tvorbě a realizaci individuálních vzdělávacích plánů, tak při individuální práci s žáky, monitoruje a analyzuje třídní kolektivy a jednotlivé žáky pro potřeby školy.

3.4.4 Prevence sociálně patologických jevů

Minimální preventivní program je každoročně aktualizován a je k dispozici na sekretariátu školy.

4. Hodnocení žáků učitelem, sebehodnocení žáků a autoevaluace školy

Nedílnou součástí školního vzdělávacího programu „Barevný svět“ jsou činnosti spojené s hodnocením žáků a autoevaluací práce školy (hodnocení práce školy za účelem zvýšení hodnoty do vzdělávání žáka přidané školou).

4.1. Obecné zásady hodnocení

Hodnocení vychází z posouzení míry dosažení očekávaných výstupů formulovaných ve Školním vzdělávacím programu ZŠ VICTORIA SCHOOL nazvaném „Barevný svět“. Hodnocení je pedagogicky zdůvodněné, správné, doložitelné. Při hodnocení a při průběžné i celkové klasifikaci učitel uplatňuje přiměřenou náročnost a pedagogický takt vůči žákovi.

Při celkové klasifikaci přihlíží učitel k věkovým zvláštnostem žáka i k tomu, že žák mohl v průběhu klasifikačního období zakolísat v učených výkonech pro určitou indispozici. Při hodnocení chování vychází učitel z pravidel a požadavků školního řádu a odvozených pravidel třídy, platných při všech akcích pořádaných školou. Pro potřeby klasifikace se předměty dělí do dvou skupin – předměty s převahou teoretického zaměření, předměty s převahou výchovného a uměleckého zaměření. Kritéria pro jednotlivé klasifikační stupně jsou formulována především pro celkovou klasifikaci. Učitel však nepřeceňuje žádné z uvedených kritérií, posuzuje žákovy výkony komplexně v souladu se specifikou předmětu. Hodnocení průběhu a výsledků vzdělávání a chování žáků musí být:

- jednoznačné
- srozumitelné
- srovnatelné s předem stanovenými kritérii
- všestranné

4.2. Způsob hodnocení

Hodnotíme nejen výkon žáka, ale i jeho snahu. Dříve než začneme hodnotit, jsou jasně stanovena kritéria a žáci s nimi seznámeni (co, kdy a za jakých podmínek se bude hodnotit).

Nesrovnáváme žáky mezi sebou, ale posuzujeme jejich výkon ke stanovenému cíli a hlavně se zaměřujeme na sledování zlepšení u jednotlivce v daném časovém horizontu.

Za stěžejní formu evaluace, považujeme slovní hodnocení. To je členěné na hodnocení v jednotlivých předmětech dle osnov. Hodnocení odpovídá kritériím, která se odvíjí od klíčových kompetencí a míry osvojení očekávaných výstupů. Hodnocení je pedagogicky zdůvodněné, odborně správné a doložitelné a respektuje individuální vzdělávací potřeby žáků a doporučení školského poradenského zařízení. Hodnocení probíhá s přihlédnutím k úrovni kompetencí, které jsou pro žáka dosažitelné vzhledem k jeho věkovým zvláštnostem, individuálním vzdělávacím a osobnostním předpokladům.

Hodnotíme buďto **slovně**, nebo pomocí **bodovací stupnice 0 – 10**, kdy 10 je nejvyšší počet dosažených bodů, viz tabulka níže. Bodové hodnocení se netýká první třídy, tam je hodnocení pouze slovní a pomocí tzv. **motivačních razítek a nálepek**. Pro ostatní ročníky prvního stupně je bodové hodnocení využíváno k ohodnocení testů, rychlé zpětné vazbě žákovi o jeho znalostech probraného učiva.

Bodové hodnocení odpovídá konkrétním kritériím zadané práce, reflektovat tedy může jak akademické znalosti, tak studijní návyky, spolupráci a obecně rozvoj klíčových kompetencí.

Vysvědčení v prvním pololetí a na konci školního roku je vydáváno v souladu se školským zákonem 561/2004 Sb. V prvním ročníku je žák hodnocen pouze slovně. Od druhého do devátého ročníku je také hodnocen známkou tak, jak je tradičně zakotveno v českém školství, tzn. stupni 1 až 5.

Známka vyplývá z procentuálního přepočtu průměrných výsledků žáka na desetibodové škále a individuálním posouzení pedagogem a to v následujícím rozsahu:

1 – výborný - 85-100%

2 – chvalitebný - 70-84%

3 – dobrý - 50-69%

4 – dostatečný - 25-49%

5 – nedostatečný - 0-24%

Obecný rámec hodnocení známkou:

Stupeň

1

(výborný)

Žák ovládá požadované poznatky, fakta, pojmy, definice a zákonitosti uceleně, přesně a úplně a chápe vztahy mezi nimi. Pohotově vykonává požadované intelektuální a motorické činnosti. Samostatně a tvořivě uplatňuje osvojené poznatky a dovednosti při řešení teoretických a praktických úkolů, při výkladu a hodnocení jevů a zákonitostí. Myslí logicky správně, zřetelně se u něho projevuje samostatnost a tvořivost. Jeho ústní a písemný projev je správný, přesný a výstižný. Grafický projev je přesný a estetický. Výsledky jeho činnosti jsou kvalitní, pouze s menšími nedostatky. Je schopen samostatně studovat vhodné texty.

Stupeň

2

(chvalitebný)

Žák ovládá požadované poznatky, fakta, pojmy, definice a zákonitosti v podstatě uceleně, přesně a úplně. Pohotově vykonává požadované intelektuální a motorické činnosti. Samostatně a produktivně nebo podle menších podnětů učitele uplatňuje osvojené poznatky a dovednosti při řešení teoretických a praktických úkolů, při výkladu a hodnocení jevů a zákonitostí. Myslí správně, v jeho myšlení se projevuje logika a tvořivost. Ústní a písemný projev má menší nedostatky ve správnosti, přesnosti a výstižnosti. Kvalita výsledků činnosti je zpravidla bez podstatných nedostatků. Grafický projev je estetický, bez větších nepřesností. Je schopen samostatně nebo s menší pomocí studovat vhodné texty.

Stupeň

3

(dobrý)

Žák má v ucelenosti, přesnosti a úplnosti osvojení si požadovaných poznatků, faktů, pojmů, definic a zákonitostí nepodstatné mezery. Při vykonávání požadovaných intelektuálních a motorických činností projevuje nedostatky. Podstatnější nepřesnosti a chyby dovede za pomoci učitele korigovat. V uplatňování osvojených poznatků a dovedností při řešení teoretických a praktických úkolů se dopouští chyb. Uplatňuje poznatky a provádí hodnocení jevů a zákonitostí podle podnětů učitele. Jeho myšlení je vcelku správné, ale málo tvořivé, v jeho logice se vyskytují chyby. V ústním a písemném projevu má nedostatky ve správnosti, přesnosti a výstižnosti. V kvalitě výsledků jeho činnosti se projevují častější nedostatky, grafický projev je méně estetický a má menší nedostatky. Je schopen samostatně studovat podle návodu učitele.

Žák má v ucelenosti, přesnosti a úplnosti osvojení si požadovaných poznatků závažné mezery. Při provádění požadovaných intelektuálních a motorických činností je málo pohotový a má větší nedostatky. V uplatňování osvojených poznatků a dovedností při řešení teoretických a praktických úkolů se vyskytují závažné chyby. Při využívání poznatků pro výklad a hodnocení jevů je nesamostatný. V logice myšlení se vyskytují závažné chyby, myšlení není tvořivé. Jeho ústní a písemný projev má vážné nedostatky ve správnosti, přesnosti a výstižnosti. V kvalitě výsledků jeho činnosti a v grafickém projevu se projevují nedostatky, grafický projev je málo estetický. Závažné nedostatky a chyby dovede žák s pomocí učitele opravit. Při samostatném studiu má velké těžkosti.

Stupeň 5 (nedostatečný)

Žák si požadované poznatky neosvojil uceleně, přesně a úplně, má v nich závažné a značné mezery. Jeho dovednost vykonávat požadované intelektuální a motorické činnosti má velmi podstatné nedostatky. V uplatňování osvojených vědomostí a dovedností při řešení teoretických a praktických úkolů se vyskytují velmi závažné chyby. Při výkladu a hodnocení jevů a zákonitostí nedovede své vědomosti uplatnit ani s podněty učitele. Neprojevuje samostatnost v myšlení, vyskytují se u něho časté logické nedostatky. V ústním a písemném projevu má závažné nedostatky ve správnosti, přesnosti i výstižnosti. Kvalita výsledků jeho činnosti a grafický projev mají vážné nedostatky. Závažné nedostatky a chyby nedovede opravit ani s pomocí učitele. Nedovede samostatně studovat.

Chování je hodnoceno třemi stupni:

1 – velmi dobré

2 – uspokojivé

3 – neuspokojivé

Hodnocení chování je v souladu s cíli RVP ZV v oblasti osobnostního rozvoje, respektuje individuální potřeby žáků a podporuje pozitivní klima školy. Kritéria pro jednotlivé stupně klasifikace chování jsou následující:

Stupeň 1 (velmi dobré)
Žák uvědoměle dodržuje pravidla chování a ustanovení vnitřního řádu školy. Méně závažných přestupků se dopouští ojediněle. Žák je však přístupný výchovnému působení a snaží se své chyby napravit.

Stupeň 2 (uspokojivé)
Chování žáka je v rozporu s pravidly chování a s ustanoveními školního řádu. Žák se dopustí závažného přestupku proti pravidlům slušného chování nebo školního řádu; nebo se opakovaně dopustí méně závažných přestupků. I přes výchovná opatření mešní závažnosti narušuje výchovně vzdělávací činnost školy. Ohrožuje bezpečnost a zdraví svoje nebo jiných osob.

Stupeň 3 (neuspokojivé)
Chování žáka ve škole je v příkrém rozporu s pravidly slušného chování. Dopustí se takových závažných přestupků proti školnímu řádu nebo provinění, že je jimi vážně ohrožena výchova nebo bezpečnost a zdraví jiných osob. Záměrně narušuje hrubým způsobem výchovně vzdělávací činnost školy.

4.3. Kritéria hodnocení a klasifikace

- úroveň postupného osvojování klíčových kompetencí, kterou určuje zvládnutí očekávaných výstupů jednotlivých vyučovacích předmětů v ročnících
- schopnost prakticky využívat vědomosti
- komunikační schopnosti žáka a jeho grafický projev v závislosti na specifických odlišnostech žáka, srozumitelné, souvislé a věcné vyjadřování
- samostatnost myšlení – chápání souvislostí, schopnost analýzy a syntézy, zdůvodnění a zobecnění
- spolupráce ve skupině, komunikace s ostatními
- schopnost samostatné práce s učebními pomůckami, s učebnicí, atlasem, tabulkami, slovníky, výpočetní technikou a dalšími informačními zdroji
- pevnost a trvalost osvojení podstatných poznatků, porozumění a pochopení učiva

v souvislostech

- rozeznávání dobrých a špatných postojů, činů, vnímání hodnot společnosti, jejích tradic a kultury, vztah k domovu, přírodě a životnímu prostředí, vztah k péči o své zdraví i zdraví svých spolužáků i) projevy a vlastnosti žáka (např. spolehlivost, odpovědnost, aktivita, dodržování kultury chování a lidského soužití)

Klasifikace ve vyučovacích předmětech s převahou praktického zaměření

Převahu praktické činnosti mají v základní škole pracovní činnosti, semináře, informatika

Při klasifikaci v předmětech uvedených v s převahou praktického zaměření v souladu s požadavky učebních osnov se hodnotí:

- vztah k práci, k pracovnímu kolektivu a k praktickým činnostem,
- osvojení praktických dovedností a návyků, zvládnutí účelných způsobů práce,
- využití získaných teoretických vědomostí v praktických činnostech,
- aktivita, samostatnost, tvořivost, iniciativa v praktických činnostech,
- kvalita výsledků činností,
- organizace vlastní práce a pracoviště, udržování pořádku na pracovišti,
- dodržování předpisů o bezpečnosti a ochraně zdraví při práci a péče o životní prostředí,
- hospodárné využívání surovin, materiálů, energie, překonávání překážek v práci,
- obsluha a údržba laboratorních zařízení a pomůcek, nástrojů, náradí a měřidel.

Klasifikace ve vyučovacích předmětech s převahou výchovného zaměření

Převahu výchovného zaměření mají: výtvarná výchova, hudební výchova, tělesná výchova.

Žák zařazený do zvláštní tělesné výchovy se při částečném uvolnění nebo úlevách doporučených lékařem klasifikuje s přihlédnutím ke zdravotnímu stavu.

Při klasifikaci v předmětech s převahou výchovného zaměření se v souladu s požadavky učebních osnov hodnotí:

- stupeň tvořivosti a samostatnosti projevu,
- osvojení potřebných vědomostí, zkušeností, činností a jejich tvořivá aplikace,
- poznání zákonitostí daných činností a jejich uplatňování ve vlastní činnosti,
- kvalita projevu,
- vztah žáka k činnostem a zájem o ně,
- estetické vnímání, přístup k uměleckému dílu a k estetice ostatní společnosti,
- v tělesné výchově s přihlédnutím ke zdravotnímu stavu žáka všeobecná, tělesná zdatnost, výkonnost a jeho péče o vlastní zdraví.

4.4. Podklady pro hodnocení a klasifikaci

Metody a formy:

- průběžné diagnostické pozorování
- průběžné sledování výkonů žáka a jeho připravenost na vyučování
- analýza výsledků různých činností žáka
- různé druhy zkoušek (písemné, ústní, grafické, praktické, pohybové)
- didaktické testy
- kontrolní písemné práce, projektové úkoly, praktické činnosti
- konzultace s pracovníkem PPP nebo SPC, výchovným poradcem a ošetřujícím lékařem u žáků se zdravotními problémy
- rozhovory se žákem a jeho zákonnými zástupci

Způsob získávání :

Učitel oznamuje žákovi výsledek každé klasifikace, klasifikaci zdůvodňuje, poukazuje na silné stránky a rozvojové oblasti, poskytne žákovi prostor pro sebehodnocení. Učitel je povinen vést soustavnou evidenci o každé klasifikaci žáka průkazným způsobem tak, aby

mohl vždy doložit správnost celkové klasifikace. V případě dlouhodobé nepřítomnosti nebo rozvázání pracovního poměru předá tento klasifikační přehled zastupujícímu učiteli nebo vedení školy.

Písemné podklady pro klasifikaci učitel uchovává po dobu klasifikačního období a na požádání žáka nebo zákonných zástupců je poskytne k nahlédnutí. Třídní učitelé (případně výchovný poradce) jsou povinni seznamovat ostatní vyučující s doporučením psychologických vyšetření, které mají vztah ke způsobu hodnocení a klasifikace žáka a způsobu získávání podkladů. Údaje o nových vyšetřeních jsou součástí zpráv učitelů (nebo výchovného poradce) na pedagogické radě.

V případě, že je žákem cizinec se při jeho hodnocení znalosti českého jazyka postupuje v souladu s § 51 až 53 zákona č. 561/2004 Sb., o předškolním, základním, středním, vyšším odborném a jiném vzdělávání, ve znění pozdějších předpisů (školský zákon) a dle § 14 až 16 vyhlášky č. 48/2005 Sb., o základním vzdělávání a plnění povinné školní docházky, ve znění pozdějších předpisů. V souladu s § 15 odst. 6 této vyhlášky se úroveň znalosti českého jazyka považuje za závažnou souvislost, která ovlivňuje výkon žáka. Z toho vyplývá, že je hodnocen zejména pokrok žáka v osvojování si českého jazyka, přičemž jsou používána individualizovaná kritéria pro jeho hodnocení, jeho výstupy nejsou srovnávány s ostatními žáky v dané třídě apod. K tomu je využívána pouze varianta slovního hodnocení.

4.5. Neklasifikace

Vyučující se může rozhodnout žáka neklasifikovat na základě nejen nedostatečné přítomnosti na hodinách, ale také pokud nemá pro klasifikaci dostatek podkladů (např. žák se nedostavil na nezbytné množství písemných testů, neodevzdal práce). V takovém případě jsou vždy s předstihem informováni zákonní zástupci.

Vyučující naopak může nabídnout žákovi se zvýšenou absencí způsob náhrady hodnocení, např. formou dodatečné práce.

4.6. Tripartity

Tripartity, tedy individuální konzultace mezi učitelem, rodičem a žákem, probíhají dvakrát ročně. Hlavním aktérem na tripartitách je žák, kterému učitel klade cílené otázky, které mu pomáhají reflektovat svůj pokrok, vztah k učení, k profilu žáka (viz výše). Předmětem tripartit nejsou pouze akademické výsledky, ale i studijní návyky a měkké dovednosti. Rodič má zároveň příležitost vidět, jak nad svým vzděláním žák přemýšlí v kontextu školy. Cílem tripartity je také vzájemná kalibrace očekávání a perspektivy rodiče a školy tak, aby obě strany nadále vnímaly stejný cíl, to jest dobro dítěte. Výstupem z tripartit je dohoda/cíl, které si dítě s pomocí pedagoga a rodiče zadá.

4.7. Třídní schůzky a konzultační hodiny

Třídní schůzka je veřejným fórem, na kterém se řeší otázky týkající se školní práce a fungování celé třídy. Při takových setkáních jsou rodiče informováni o tom, jaká témata se při vyučování probírají, jsou upozorněni na náročnější pasáže učiva, které je potřeba procvičovat a jsou nastíněna témata, která budou následovat. Rodiče jsou také seznámeni s akcemi, které se uskutečnily a s chystanými akcemi a dalšími podrobnostmi k nim. Rodiče mají samozřejmě možnost na učitelova slova reagovat, ptát se. Naší snahou je, aby schůzky probíhaly v přátelské – partnerské atmosféře. Schůzky a konzultace se konají dle plánu, s kterým jsou rodiče seznámeni na začátku školního roku.

4.8. Sebehodnocení žáků

Školní vzdělávací program „Barevný svět“ vede žáky k hodnocení průběhu a výsledků učení, podporuje jejich sebedůvěru a pocit úspěšnosti v učení. Snaží se v dětech vypěstovat sebeúctu – prožitek vlastní hodnoty, orientovat je na zvládání požadavků a vytvářet pozitivní postoj k učení: „Dobře zvládám úkoly a vím, jak na ně.“ Vyučující vedou žáky k tomu, aby se naučili učit se – kompetence k učení – a rozvíjejí jejich sebevědomí, ukazují dětem souvislost učení s osobními zájmy, vedou děti k pochopení důležitosti tématu, kterému se učí, pro jejich život, přizpůsobovat podle možností výuku zájmům a potřebám žáků a pomáhají dětem zjišťovat, v čem a jak se mohou zlepšit, aby dosáhli svého osobního maxima.

Sebehodnocení žáků ve smyslu sebereflexe se děje různými aktivitami, ve kterých mohou zejména hodnotit skupinové činnosti, členové skupiny se hodnotí navzájem, jednotlivci hodnotí sami sebe. Sebehodnocení zpočátku navazuje na pedagogickou práci učitele, při níž si žáci postupně osvojují kritéria hodnocení a sebehodnocení. Následně se sebehodnocení žáka s pedagogickou prací učitele prolíná.

4.9. Autoevaluace školy

Škola je ve školském rejstříku zapsána od 30. 12. 2014. Vývoj evaluačních nástrojů se průběžně vytváří a reaguje na aktuální potřeby školy. Je to důležitý proces, který umožňuje reflektovat práci pedagogických pracovníků, a tedy si lépe stanovovat vlastní cíle a volit prostředky k jejich naplnění. Potřebujeme totiž získávat kvalitní zpětnou vazbu nejen o úrovni vědomostí a dovedností žáků, ale také o celkových podmínkách, za kterých vzdělávání probíhá.

Autoevaluace školy je nedílnou součástí řízení kvality vzdělávání a rozvoje školy. Slouží k systematickému sledování, hodnocení a zlepšování vzdělávacího procesu, školního klimatu, spolupráce s rodiči i profesního rozvoje pedagogů. V souladu s RVP ZV je autoevaluace zaměřena na následující oblasti:

1. Podmínky vzdělávání

- Inventarizace materiálního vybavení školy
- Posouzení prostorových podmínek a jejich vlivu na výuku
- Bezpečnostní audit školního prostředí

2. Průběh vzdělávání

- Hospitace vedení školy a vzájemné hospitace pedagogů
- Analýza tematických plánů a souladu s ŠVP
- Sledování využívaných metod a forem výuky

3. Výsledky vzdělávání žáků

- Analýza výsledků vnitřního i vnějšího hodnocení (např. srovnávací testy)
- Práce s portfolii žáků
- Podpora sebehodnocení žáků

4. Klima školy

- Dotazníková šetření mezi žáky, rodiči a pedagogy
- Rozhovory a pozorování v třídním kolektivu
- Reflexe třídnických hodin a školních akcí

5. Spolupráce s rodiči a komunitou

- Účast rodičů na školních akcích
- Pravidelné konzultace a zpětná vazba
- Spolupráce se školskou radou a místními organizacemi

6. Kvalita pedagogické práce

- Sebehodnocení pedagogů
- Vzájemné hospitace a mentoring
- Plán profesního rozvoje a dalšího vzdělávání

7. Řízení školy

- Transparentnost rozhodovacích procesů
- Komunikace vedení školy s pedagogickým sborem
- Plánování a evaluace školních strategií

8. Podpora žáků se SVP a nadaných žáků

- Evaluace podpůrných opatření
- Spolupráce s školskými poradenskými zařízeními
- Hodnocení efektivity IVP a rozvojových plánů

Autoevaluace probíhá pravidelně, je dokumentována a slouží jako podklad pro strategické rozhodování vedení školy. Výstupy z autoevaluace jsou sdíleny s pedagogickým sborem a využívány k plánování dalšího rozvoje školy.

5. Pochvaly a výchovná opatření

5.1. Pochvaly a ocenění

Cílem pochval a ocenění je podpořit zpětnou vazbou pozitivní návyky žáků. Učitelé mohou žáky ocenit za jejich chování či fungování ve škole buď neformálními způsoby (slovní ocenění, podpora) nebo formálně - pochvala třídního učitele či ředitele, email rodičům)

Třídní učitel uděluje na základě vlastního rozhodnutí nebo na základě podnětu ostatních vyučujících žákovi po projednání s ředitelem školy pochvalu za výrazný projev školní iniciativy nebo za déletrvající úspěšnou práci.

Ředitel školy uděluje na základě vlastního rozhodnutí nebo na základě podnětu ostatních vyučujících po projednání na pedagogické radě pochvalu žákovi za mimořádný projev lidskosti, občanské nebo školní iniciativy, záslužný nebo statečný čin nebo za dlouhodobou úspěšnou práci a např. reprezentaci školy.

5.2. Výchovná opatření

Mezi neformální výchovná opatření patří především slovní upozornění, ujasnění pravidel a případně vyloučení z aktivity.

Mezi formální výchovná opatření školy patří napomenutí třídního učitele, důtka třídního učitele, důtka ředitele školy a snížená známka z chování. Při jakémkoliv porušení pravidel školy, školního řádu či slušného chování je cílem školy pomoci žákovi pochopit důvody, následky a najít cestu k zlepšení. Zásadním konceptem je tedy "následek" a nikoliv "trest".

Z tohoto důvodu je udělení formálního výchovného opatření vždy doprovázeno rozhovorem s žákem.

V případě méně závažných porušení pravidel školy učitel projednává situaci s žákem, případně informuje rodiče. V případě opakujících se problémů nebo závažnějšího porušení pravidel si s nimi sjednává schůzku.

Výchovná opatření na sebe při méně závažných proviněních zpravidla navazují, není to však pravidlem v případě závažnějšího porušení školního řádu a pravidel školy. Všechna výchovná opatření projednává před udělením pedagogická rada. Za jedno pololetí se

uděluje maximálně jedno napomenutí, jedna důtka třídního učitele a jedna důtka ředitele školy. Níže sepsaný rámec formálních opatření je pouze obecný a nereflexuje všechny situace, za nichž může být opatření uděleno: každé výchovné opatření je posuzováno v širším kontextu situace.

Obecný rámec formálních výchovných opatření:

Napomenutí třídního učitele: reflektuje zpravidla opakované porušování pravidel třídy či školy či slušného chování.

Třídní důtka: je udělena buď v případě pokračujícího porušování pravidel po udělení napomenutí třídního učitele ve stejném období nebo v případě hrubého porušení pravidel školy či slušného chování, především verbálně, bezpečnosti či úmyslného poškození majetku školy nebo jiných žáků.

Ředitelská důtka: je udělena v případě závažného porušení pravidel školy či slušného chování, především ve vztahu k ostatním žákům a učitelům: verbální či fyzické napadení, podílení se na jakékoliv formě šikany, závažné ohrožení bezpečnosti sebe nebo jiných, krádež, užívání návykových látek v prostorách školy.

Snížená známka z chování: je udělena v případě, že se žákovo chování nelepší po udělení předchozích výchovných opatření a dále: prokázaná konzumace návykových látek a jejich nošení či distribuce ve škole, obzvláště závažné porušení pravidel školy - iniciování nebo závažná forma šikany, závažné fyzické či psychické napadení spolužáka či pracovníka školy.

Důvodem k udělení jednoho z výchovných opatření mohou být také opakované pozdní příchody nebo neomluvené hodiny.

V případě závažného porušení pravidel chování nebo dlouhodobého, opakovaného porušování pravidel spolupracuje škola intenzivně s rodiči, může pozvat rodiče ke schůzce s účastí výchovného poradce školy, případně oslovit odborné instituce a úřady, které pomáhají v řešení v této oblasti. eventuálně může žáka ze školy na vybrané aktivity vyloučit.

6. Závěr

Hlavním cílem školního vzdělávacího programu "Barevný svět" je žáky kvalitně vzdělávat a rozvíjet jejich osobnosti v respektujícím a vlídném prostředí a aby si žáci vytvořili a zachovali pozitivní vztah ke vzdělávání.

7. Přílohy školního vzdělávacího programu

- A) Prevence sociálně patologických jevů – Minimální preventivní program
- B) ŠVP družiny

C) Školní řád